M

L. Tab. I. nº 10.

2506.

14. 24. H 19

1

IN REGVLAM DIVI PATRIS BENEDICTI

Declarationes ; & Conſtitu-
tiones Patrum ordinis
CAMALDVLEN.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Exlibris Mon.rij S. Pudentianæ Monachor. S. Bernardi reformat.

FLORENTIÆ.

Apud Bartholomæum Sermartellium.

MDLXXII.

Omnis ex vobis, qui non renunciat omnibus, quæ poſsidet, non poteſt meus eſſe Diſcipulus. Luc. 14.

PIO QVINTO PONTIFICI MAX.

IOHANNES BAPTISTA NOVARENSIS,

Eremita, & totius ordinis Camal. Abbas GENERALIS.

S. P. D.

INTER multa, & ea quidem præclara, in nos Collata beneficia, OPTIME PONTIFEX; hoc præſtare, & longe omnibus, iure optimo, anteire videtur: quod vbi primum deſignatus, conſtitutuſq; Generalis, ſacros deoſculaturus pedes, Romam veni; vt Religionem noſtrã Beatitudini tuæ comendarem, ipſa mihi ante omnia in mãdatis dedit, ut ueteres cõgregationis noſtræ Conſtitutiones in vnũ colligendas curarem: & ſi quid

ij in

in ipſis forte deſideraretur, alijs recens additis, reſarciretur. Quam quidem prouinciam, cum libentiſsime (vt æquum fuerat) & alacri ſanè animo ſuſcepiſſem; Quatuor in præcedenti Capitulo (ut more noſtro loquamur) Reformatoribus electis, Sanctitatis veſtræ mentem aperui; eoſq; monui, vt negocium hoc quam primum perficeretur, operam darent. Quod cum ad finem ab ipſis perductū fuiſſet, Patres Definitores proxime ſubſequentis Capituli, anni 1569. prædictas conſtitutiones omnes, vno ore, vnoque conſenſu probauerunt, ac teſtimonio ſuo adſcripto, ratas, ac certas eſſe uoluerunt. Deinde, cum Sanctitatis ueſtræ iuſſu, Reuerendiſsimo Patri Vincentio Herculanio, ordinis Prædicatorum, in præſentia Sarnenſium Epiſcopo, uidendas examinandaſq; dediſſem: eaſdem iterum patres, vt ab ipſo emendatæ caſtigatæq; fuerunt; capitulo anni 1570. nemine pœ-

nitus

nitus diſcrepante, approbauerunt. Tandem, cum uoluntate Beat. tuæ, in manus dediſſem Illuſtriſſimi Cardinalis Clarauallenſis: tanta tui erga nos benignitas, atq; humanitas fuit, vt proprijs non dedignatus ſis oculis, eas inſpicere, tertio caſtigare, & ſupremã ipſis benigne manum imponere. Quod ſic gratum accidit, vt comuni Patrum omnium conſenſu, ſint tertio probatæ, & acceptæ, ac demum Monachis, atq; prælatis; diligentiſſime, ut obſeruentur propoſitæ: atq; ſub illius fælici Auguſtoq; nomine, nunc primum æditæ. Quamobrem vt Auctori, ac duci ſapientiſsimo, tibi eas dicamus, tuæq; Sanctitati acceptum hoc tam præclarum munus referimus, Quam Deus optimus maximus diu nobis conſeruare, incolumemq; chriſtiane Reip. præſtare dignetur, vti nos iugiter ipſius Maieſtatem rogamus, ac petimus.

Florentiæ Nonis Sept mbris. 1571.

INDEX CAPITVLORVM REGVLAE.

Prologus. 10
De Generibus, uel uita Monachorũ. 26
Qualis debeat eſſe Abbas. 35
De adhibendis ad conſilium fratribus. 44
Quæ ſint inſtrumẽta bonorum operum. 49
De obedientia Diſcipulorum. 55
De Taciturnitate. 58
De Humilitate. 61
De officiis Diuinis in noctibus. 67
Quot pſalmi dicendi ſunt in nocturnis horis. 71
Qualiter, æſtatis tẽpore, nocturna Laus agatur. 74
Qualiter Dominicis diebus Vigiliẹ agãt. 76
Quõ Matutinorum ſolemnitas agatur. 79
Qualiter priuatis diebus Matutini agãtur. 82
In Natalitiis ſanctorũ, qualiter uigiliæ agantur. 85
Alleluia, quibus temporibus dicatur. 88
Qualiter Diuina opera, per diem agantur. 90
Quot pſalmi, ꝑ eaſdẽ horas dicendi ſunt. 96
Quo ordine ipſi pſalmi dicẽdi ſunt. 102
De Diſciplina pſallendi. 105
De Reuerentia orationis. 113
De Decanis Monaſterii. 117
Quomodo dormiant Monachi. 121
De excomunicatione culparũ. 126
Qualis debeat eſſe modus excomunicationis. 129

De grauioribus culpis. 131
De his, qui ſine iuſsione Abbatis iunguntur excomunicatis. 138
Qualiter debeat eſſe Abbas ſolicitus circa excomunicatos. 140
De his, qui ſæpius correcti, non emendauerint. 143
Si debeant recipi fratres egreſsi de Monaſterio. 145
De pueris minori ætate, qualiter corripiantur. 149
Qualis debeat eſſe Cellerarius Monaſt. 151
De Ferramentis Monaſterij. 154
Si quid debeant Monachi ꝓpriũ habere. 159
Si omnes æqualiter debeant neceſſaria accipere. 163
De Septimanarijs coquinæ. 165
De Infirmis fratribus. 168
De Senibus, uel infantibus. 172
De Hebdomadario lectore. 173
De Menſura ciborum. 176
De Menſura potus. 180
Quibus horis oporteat reficere fratres. 182
Vt poſt Completorium nemo loquatur. 184
De his, qui ad opus Dei, uel ad Menſam tarde occurrunt. 185
De his, qui excomunicantur, quomodo ſatiſfaciant. 188
De his, qui falluntnr in oratio. 189
De his, qui in aliquibus rebus leuibus delinquunt. 190
De

De ſignificanda hora operis Dei. 192
De opere manuum quotidiano. 198
De Quadrageſimæ obſeruatione. 202
De fratribus, qui longe ab oratorio laborant, aut in uia ſunt. 204
De fratribus qui non ſatis longe proficiscuntur. 205
De oratorio Monaſterii. 206
De Hoſpitibus ſuſcipendis. 208
Si debeat Monachus literas, uel Eulogia ſuſcipere. 215
De ueſtimentis, uel calceamentis. 216
De Menſa Abbatis. 223
De Artificibus Monaſterii. 224
De diſciplina ſuſcipiendorum fratrum. 227
De filiis nobilium, uel pauperum, qui offeruntur. 238
De Sacerdotibus, qui uoluerint in Monaſt. habitare. 240
De Monachis peregrinis, qualiter ſuſcipiantur. 242
De Sacerdotibus Monaſterii. 243
De ordine congregationis. 246
De ordinatione Abbatis. 253
De Præpoſito Monaſterij. 259
De oſtiariis Monaſterij. 263
De fratribus in uia directis. 267
Si fratri impoſsibilia iniungantur. 269
Vt in Monaſterio nō præſumat alter alterum defendere. 271
Vt non præſumat quiſquam aliquem paſſim

ſim cedere,aut excomunicare. 272
Vt obedientes ſint ſibi fratres. 277
De Zelo bono, quem debent Monachi habere. 280
De eo, quod non omnis obſeruatio Iuſtitiæ in hac ſit Regula conſtituta. 282

INDEX CAPITVLORVM SECVNDI LIBRI.

PRoemium. 284
De electione cõuentualis,& ijs qui ad capitulum uenire tenentur. 285
Quæ per Prælatos ad Capitulum ſint deferenda. 291
De Abſolutione Generalis,& aliorũ prælatorum ab omni regimine, dignitate, ac titulo. 293
De electione Scrutatorum. 296
De electione, & poteſtate Patrum Definitorum. 297
De his, quæ agere debent Patres Definitores immediate poſt eorum creationem, & de electione Præſidentis Definitorij, Scribæ & aliorum. 301
De Abſolutione Viſitatorũ ab eorum officio. 303
De Prælatorum, & Conuentualium examinatione. 304
Quomodo terminanda expedire debeant Definitores. 307
De

De taxis, & ſubuentionibus. 310
Quo nam pacto facillime fieri poteſt, im mo, & debet, ut Generalis ab uniuerſa Cõ gregatione, & quilibet Prælatus à Mona chis ſui Mo naſterij eligantur. 311
De Generalis, ac aliorum Prælatorum ele- ctione. 314
De electione Generalis, & aliorum Præla- torum extra tempus capituli. 317
Nullum ex alia congregatione poſſe in no ſtra, ad aliquam prælaturam aſſumi. 321
De Publicatiõe, & abſolutione capituli. 322
De Poteſtate Generalis, & Viſitatorũ. 324
Quando, & qualiter a patre Generali una con ſuis Viſitatoribus, fieri debeant Viſi tationes. 327

LAVS DEO.

INDEX RERVM, ET Conſtitutionum Notabil. quæ hoc volumine continentur.

ABBAS. Quecunque dicuntur de Abbatibus debent intelligi, & de Prioribus in illis Monaſterijs quæ titulum prioratus habent. car. 47

Abbas ſemper meminiſſe debet quod dicitur: & nomen maioris factis implere: ac etiã quod chriſti vicem gerit in Monaſterio. 35

Abbates nihil extra præceptum domini docere, conſtituere, aut iubere debent reg. 35

Abbates memores ſint ſemper, ſe reddituros eſſe rationem in die iudicij de ſua ipſorum doctrina, & de obedientia diſcipulorum. 35. e 37

Abbates ſciant culpę paſtoris in cumbere quicquid in ouibus pater familias vtilitatis minus potuerit inuenire.

Abbates, & Priores ſemel ſaltem inmenſe legant capitulum Regulæ, cui titulus eſt, Qualis debeat eſſe Abbas. 36

Abbates meminerint ſe in Monaſterio eſſe Patres, nõ domini: & eius vices agere, qui non venit miniſtrari ſed miniſtrare. 36

Abbates duplici doctrina ſuis diſcipulis præeſſe debent. 38

Abbates non plus vnum ament, quã alium niſi &c. 38

Et non habeant acceptionem perſonarum. 41

Abbates ſciant, ſe reddituros rationem de animabus, quas regendas ſuſceperunt. 42

Abbates quamuis præſint omnibus in Monaſterio, ita tamen legibus ſubdantur, ut non eis liceat, quodã modo

modo quicquam agere ſuo arbitrio.reg. 46
Abbates, & alij oẽs qui ſunt in choro,Maiores legant in matutinis Euangelium,non obſtantibus &c. 78
Abbates,nõ tantũ nomine,ſed re ipſa ſint patres. 140
Abbatiæ ſanctæ Mariæ de Carceribus,permittitur,vt apud ſemmet ipſam ſuum Quindenniũ ſeruet. 158
Abbates non conturbent gregem ſibi commiſſum;nec quaſi libera vtẽtes poteſtate,iniuſte diſponãt. 246
Abbates,quia vices Chriſti agere videntur;Domni,& Abbates vocentur,non ſua eſſumptione, ſed honore,& amore chriſti. 247
Abbates quomodo poſsint aliquem ad altiorem locũ, quam ei competat,per profeſsionem, promouere. 118.& 248
Abbates,& alij Pręlati interſe locũ teneant,iuxta Monaſteriorum ordinem. 148.251
Abbas ordinatus,ſemper cogitet quale onus ſuſceperit. 253
Abbates opportet eſſe doctos in lege diuina. 254
Abbas in correptionibus prudenter agat, ne cupiens eradere eruginem,frangatur vas. 254
Suamq; fragilitatem ſemper ſuſpectus ſit. 254
Abbates nõ ſint turbulenti,anxij,nimij, oſtinati,zelotipi,neq; ſuſpicioſi,quia nunquã requieſcerẽt. 254
Abbates in ĩperijs ſuis,ſint prouidi,& cõſiderati. 254
Abbates hodie,non per omnia eliguntur à Monachis Monaſteriorũ,ſed ab vniuerſa congregatione. 254
Abbates noſtræ Congreg. immo & Priores,vbi eſt titulus Prioratus,habent omnia priuilegia, inſignia, & iuriſd.quã perpetui Abbates,& benedcti;lugent & conſequenter &c. 255
Abbates,& alij Prælati,quo nam pacto fieri poteſt,vt eligantur à ſuis Monachis,& Generalis ab vniuerſa congregatione. 312
Abbates,& alij Prælati quomodo,& à quibus eligantur extra tempus capituli. 317
in Abbatia Claſsis ſemper eligatur Generalis extra tempus capituli;ſiue intra annum. 318
Abuſus portendi æſtiuo tempore, ante cellam vinariã

vas plenum vino &c.tollitur 181
Accuſatores falſi puniantur. 145
Accuſatus nemo condemnetur,niſi confeſſus fuerit, vel legittime conuictus. 145
Aduentus domini ieiunium,non ſecus obſeruandum ac illud Quadrageſimæ. 203
Alleluia,quibus temporibus,& quomodo dicatur. 88
Antiphonæ,& pſalmi quomodo,& à quibus,omni tẽpore ſint intonandę. 96.cum ſeq.
Antiphonæ canticorum Euangelij,Benedictus,& Magnificat;quando cantantur veſperę,& laudes,ſemper intonari debent à maiore totius chori. 97.98
Si vero non cantantur, intonentur ab Ebdomadario ſacerdote.Canticum vero ipſum à Prælato, vel maiore ſui chori. 100
Aqua ſancta,Dominicis diebus poſt Primam, aſpergatur domus. 92
Aqua benedicta aſpergantur Monachi,immo, & conuerſi,& commiſsi,poſt completorium. 95
Artifices noſtri in venditione ſuorum operum,nullam fraudem committant,& res ſuas viliori præcio tribuant,quam facerent ſeculares. 225
Artifex nullus noſtræ cong. poſsit mitti ad aliquod agendum in domibus ſecularium, niſi &c. 225
Artifices noſtri nihil vendere poſsint abſq; licentia Prælati:& cum vendiderint &c. 225
Audaces,& nimium ſibi auctoritatis vſurpantes, comprimantur. 276
Benedictiones, quæ dantur ante lectiones in vigilijs matutinorum,nullus de nouo ad libitum cõponat, ſed ijs vtatur quæ ſunt in Breuiarijs. 77
Benedictus in donis ſuis &c.dicant ſemper Monachi, pro gratiarum actione cum à Prælato, vel alio aliquid acceperint. 225
CAMALDVLI Eremus initium,& caput totius noſtri ordinis. 67
Camaldulenſis Eremi Prior,omnibus in locis noſtræ Congreg.debet,poſt Generalem ſupra omnes alios Prælatos; prȩterquam eum,in cuius eſſet Monaſte

rio;locum habere. 28
Camaldulenſes noſtri Eremite, ſemper habeant locũ ſupra omnes cœnobitas noſtros. 28
Camal. noſtre Eremi Conſtitutiones à quo,& quãdo factæ. 57
Camald. Subprior,& Camerarius in choro poſt Prælatos immediate;& in Refectorio,menſa ipſa Prælati,honorentur. 28
Camald. Monachi adhortantur adſtudia. 196
Camald. Eremi Prior,ſiue Maior intereſſe debet electioni Generalis intra annum. 318
Camiſie lineę prohibentur. 222
Cãtor hebdomadarius,dum in hebdomada ſua manebit, locum habeat in choro,ſuper oẽs profeſſos. 78
Succentor quis dicatur. 79
Capitulorum ordinatio fit à pluribus ſummis Pontificibus ordinata. 284
ad Capitulum venire qui teneantur. 289
ad Capitulum quę deferri debeant per Prælatos. 292
Capitulum faciunt, omnes Prelati, & vniuerſam repreſentant congregationem. 294
Capituli tempore,non detur portarijs,hoſpitariis,coquis,& huiuſmodi donatiuum aliquod pecuniarũ, ſed &c. 163
Carnium vſus omnino interdicitur. 205
Ciborum ac vini menſuram; & qualitatem,habes in ſuis capitulis. 178.179.180
Cellæ habeant tantummodo ſupellectilem neceſſariã videlicet &c. 122
Extra cellam nemini liceat exire cum habitu nocturno. 123
Cellam ſi alicui mutare contigerit, nil prorſus inde aſportabit. 124
in Cellis lumen ita collocetur,vt nullum ſit incendij periculum. 124
Cellerarij,immo & Prelati,magis quam rerum temporalium,curam habeant animarum,ſibi commiſſarum .car.43. Ad hoc enim,non ad cumulandos teſauros vocantur. 43

Cella aliquando pro carcere aſsignetur. 151
Cellerarij partes quæ ſint. 151
Cellerarij teneantur, qualibet hebdomada ſibi legere capitulum Regulæ, cui titulus eſt. Qualis debeat eſſe Cellerarius Monaſterij: vt vel ſic meminerint quæ ſint huiuſmodi officij partes. 152
Cellerarij electio ad Prelatũ Monaſterij pertinet. 153
Cellerarij, ſiue Camerarij, non ita ſe in rebus temporalibus demergant, vt ſpiritualia negligant. 153
Cellerarius, infirmorum, hoſpitum, pauperumq; cum omni ſolicitudine curam gerat. 153
Cellerarij immo & Prælati meminerint, primum querendum eſſe regnum Dei &c. 153
Cellerarj bis ſaltem in anno legant coram patribus rationes, & computa Monaſterij. 154
Similiter cum recedunt ab vno loco ad alium, fideliter reddant rationem ſue adminiſtrationis. 154
In Cellis nil comeſtibile habendum, preter quam poma. 179
Cella Quieto, ac ſtabilitatis ſtudioſo Monacho, tutiſſimum refugium eſt &c. 201
Cellam ornare non liceat.
Cerimonias externas ſtudeant Monachi, ſi cupiunt vere eſſe deuoti, adunguem ſeruare; quoniã cultus hominis exterior in his quæ Dei ſunt, plurimum iuuare ſolet ipſum internum. 116
Completoriũ, & ſi hora vigeſima tertia dici debet, nihilominus &c. 95
Confeſsio ſacramentalis à celebrantibus ſaltem bis in hebdomada: à non celebrantibus ad minus ſemel etiam ſi non comunicant, fieri debet. 113
Confeſsionem audire peccatorum quorum abſolutionem ſibi reſeruauit de more Prelatus, quibus non liceat. 120
ad Confeſsiones audiendas ſecularium, Prælati nõ exponant, qui eo munere ſont indigni. 245
Confeſsionum auditores omnino pro ipſis nihil petãt immo nec accipiant. attamen &c. 245
Confeſſores, parce, & cum moderatione vtantur facultate

tatem,quam habemus,virtute priuilegiorum, abſoluendi etiam à caſibus &c. 245
Confeſsio Miſſæ, completorij,& primæ, ideſt CONFITEOR dicatur præciſe ab omnibus,vt eſt notata in Breuiariis,& Miſſalibus &c. 108
Confeſsionem primę, & cōpletorii faciat ſemper qui præeſt in choro. 99
Congregatio nulla reperietur,quæ non ſuas habeat conſtitutiones. 7
Congregationes fere omnes,quæ ſub regula Diui Benedicti militant,quo tēpore originē habuerint. 11
Congregatio Camald.omnes alias ſub regula diui Benedicti militantes (vna Caſinenſi excepta) pręcedit. 14
Congregationis nomine quid intelligendum. 47
Cōgregatio noſtra(quemadmodum,& aliæ cōplures) exempta eſt à iuriſd.ordinaria ; & immediate ſanctæ ſedi Apoſtolicæ ſubiecta. 47.256
Conſtitutiones,& in Regulam declarationes eſſe neceſſarias. 5
Cōſtitutionibus inter ſe differunt cōgregationes ſub vna,& eadem Regula militantes. 7
Conſtitutiones omnes,noſtrę congreg.retroactis temporibus factæ,penitus caſſantur,& annullantur: exceptis &c. 27
Si qua dubia forte orirētur circa has conſtitutiones, declaratio ſpectet ad Patrem Generalem. 137
Conſtitutiones nouæ, non facile amodo fiant, & niſi maxima cum grauitate &c. 309
Conſtitutiones nouæ nullius ſint valoris,nec vim habeant niſi tribus Definitoriis fuerint comprobatę. 309
Conſtitutio inuiolabiliter obſeruetur facta in capitulo Marthe,per quam diſponitur, vt poſt duos Generales &c. 313
Conuentualis electio quando,& quomodo fiat. 285
de Conuentualis officio. 288
Conuentualibus fiant litterę teſtimoniales. 289.293
Conuerſi ob neceſsitates Monaſteriorum poſsint ali-

quando, à Prelato ſoli tranſmitti. 34
Conuerſi ſuas dicant culpas die Dominico. 191
Conuerſi manibus laborando ocium, veluti hoſtem pernicioſiſsimum ſemper inſectentur. 200
conuerſis fiant, loco cucullarum, planetæ. 222
conuerſi qualiter pro tranſgreſsionibus puniātur. 236
conuerſi quomodo profeſsionem faciant. 234
conuerſi loco diuini officii ſuos Pater noſter, & Aue Maria, perſoluant videlicet &c. 235
coquinæ ab officio nullus excuſetur, niſi &c. 165
coquine ſeptimanarii lauent pedes & Reg. 165
coquine officiarii qualiter ſuum officium exercere debeant. 167
culpæ in capitulo fiant qualibet feria ſexta. 191
culpæ Generales quoties in toto anno, & quomodo fieri debeant. 191
culpæ Generales fiant in aduentu Generalis, & Viſitatorum, aduiſitandum. 192
culpæ leues, quæ dicantur. 127
culpę graues quæ ſint. 129
culpæ grauiores. 136
culpę grauiſsimæ. 144
culpę, quę pœnam carceralem, vltra ſex menſes exigunt, Prælatus ſolus minime ſentētiare poſsit. 275
cucullarum aliorumq; veſtimentorum qui ſit modus, & menſura. 218. 219
cucullas duas, & totidem tunicas tantummodo habeant Monachi. 229
Decanorum officium eſt dare operam, vt vigeat, & cō ſeruetur obſeruantia in Monaſteriis. 119
Decani ſciant, ſe eſſe, quomodo oculos ſuorum Prælatorum. 120
Decani poſt Abbatem, & Priorem, omnes alios priuatos Monachos, etiam maiores ſecundum profeſsionem, antecedant. 120
Definitores capituli quomodo eligantur. 300
Definitores, quæ agere debeant immediate, poſt eorum creationem. 301
Definitores qūo terminanda expedire debeāt. 307
Dor-

Dormire nemini liceat extra comune dormitorium, exceptis &c. 122
in Dormitorio, noctis tẽpore, sẽper ardeat lumẽ. 122
Dormire quomodo habeant Monachi. 123
Elatos non ſe reddant de bona ſeruantia ſua, qui timent dominum. regula. 21
Elatio animi, & ſuperbia, virtutũ ſepe numero ſolent eſſe comites. 21
Elationem omnium eſſe fugiendam. reg. 50
Eremus, vidi in verbo Camald.
Eremum ire, maioris perfectionis gratia, nullus attentare præſumat, niſi prius. 285
Excomunicationum genera declarantur. 126
Excomunicati quomodo ſatisfacere debeant. 188
Excomunicationes Regulæ, non omnes, ſecundum ꝙ hodie comuniter intelliguntur. 126. cum ſeq.
Feſta, & commemorationes ſanctorum totius anni, qualiter celebrentur. 85
Feſtiuitates ſanctorum, qui ſunt peculiares aduocati alicuius ciuitatis &c. 86
Feriale officiũ magis quã fieri poteſt, frequẽtetur. 86
Feſta principalia cuiuslibet locorum noſtrorũ ab vno quoq; capite omnimodo, eodẽ Die celebrẽtur. 87
Feſta ſanctorum Benedicti, & Romualdi in omnibus Monaſterius noſtris ſolemniſſime celebrentur. 88
Fugitiui qui verè dicantur: & quando, & quomodo recipiantur. 146. 147
Fugitiui in noſtris Monaſteriis, etiam per tranſitum, non recipiantur, niſi &c. 148
Fugitiui recipiantur vſque tertio. 148
Generalis quando eſt in choro, poſt confeſsionem Primæ, & Completorii, dicat, indulgentiam, & abſolutionem &c. 93
Generalis in ſuo aduentu ad viſitandum, nõ ingrediatur domum ſibi præparatam, niſi poſt ſolemnẽ benedictionẽ in Eccleſia, cũ orationibus propriis. 211
Generalis ſit ſemper ſupra omnes. 248
Generalis, totius eſt noſter camald. congregationis caput, cum maxima auctoritate. 257

Generalis in capitulo faciat profeſsionem &c. 295
Gener. ſit sẽper in Definitorio Præſidens, niſi &c. 295
Generalis quo pacto facillime fieri poteſt, quod vniuerſa congregatione eligatur. 311
Generalis, & alii Prælati quomodo eligantur. 314
Generalis, & aliorum Prælatorum electio quomodo fiat extra tempus capituli, & intra annum. 317
Generalis, & Viſitatoris omnem repræſentant congregationem. 326
Hereditas aliqua ſi deuoluatur ad Monaſterium. 162
Horæ omnes diuini operis, ac Virginis Marię, omnibus noſtris Eccleſiis quotidie peragantur, non obſtant. 71.75
Horis quibus reficere opporteat fratres. 183
Hora primę qualiter omni tempore celebretur. 90
Hora completorii, facto ſigno, conueniant omnes ad lectionem. 92
Poſt hora primę in capitulo dicatur pręcioſa &c. 93
Hoſpites qualiter ſuſcipiantur. 209
Hoſpitibus lauandi pedes cerimonia non ommittatur. 210
Hoſpitium noſtrum camaldulenſe eſt receptaculũ omnium fere viatorum. 211
Ad Menſam Hoſpitum non deſit lectio, ſaltem in principio. 211
Hoſpitibus ſint ſemper comites Prælati. 212
Hoſpites Monachi, tranſactis duobus diebus, comunem vitam, & Refectorium ſequi teneantur. 212
Hoſpites Monachi, immo & Prælati extra Monaſterium egredi non pręſumant niſi cum licentia, & bedictione Prelati domus. 212
Hoſpites religioſi, non noſtri ordinis honore præueniant. 213
Hoſpites SECVLARES, & preſertim pauperes qualiter recipiantur. 213
Hoſpites ſeculares, vltra tres dies in noſtris Monaſterijs detineri non poſsint. 213
Hoſpitariorum offjcium quale ſit. 214
Humilem neq; eſſe, neq; dici poſſe, qui Deo, & eius vi
cem

cem gerentibus obedientiam minime præſtat. 57
Ad exaltationem Celeſtem:per prȩſentis vitȩ humilitatem aſcenditur. 61
Humilitatis xij.gradus habes in ca.de Humilitate. 61
ab Humilitate ipſa virtutes omnes,modo quodã oriri ac demanare videntur. 65
Humiliter de congregatione noſtra,de Monachis,deque nobis ipſis eſt ſentiendum, & loquendum. 66
Inſtrumenta bonorum operum, & Artis ſpiritualis quæ dicantur. 49
Inuentariorum copiã pœnes ſe habeat Prȩlatus. 155
Infirmorum cura ante omnia, & ſuper omnia adhibeatur. 168
Infirmorum curam ſpecialem habeat carcerarius. 169
Ad menſam infirmorum non deſit lectio. 170
Infirmus nullus ad Balnea poſsit accedere niſi de licẽtia Definitorum vel Generalis. 170
Infirmi Monachi non poſsint ſe transferre, maioris curæ gratia ad domus ſecularium. 171
Iuniores maiores ſuos honorent. 146
Cum iunioribus,dum ſunt ad recreationem ſit ſemper Prælatus vel aliquis ſenior. 60
Iuniores cum ſimul erunt recreationis cauſa caueant à clamoribus,& diſſolutionibus &c. 60
Lectiones in choro non ita breues legi debent quemadmodum in Breuiarijs ſunt notatæ. 72
Legendarium ſanctorum,Homiliariũ, & Biblia ſacra habeatur in choro pro lectionibus Matutini. 72
Lectiones à quibus, & quomodo legendæ ſint in choro, Dominicis diebus,& alijs &c. 77
Lectiones in loco eminentiori legantur, & in ea parte chori vbi non ſunt hebdomadarij. 78
Lectiones, & Reſponſoria dicantur, vt hactenus ſeruatum eſt exceptis duobus vltimis de Homilia. 78
Lectiones,Antiphonæ,& Reſponſoria,diebus ferialibus,à quibus,& quomodo dicenda. 83
Lectio completorij quantæ longitudinis &c. 92
Lector Menſæ petat ab omnibus pro ſe orari. 173
Lector Menſȩ accipiat benedictionem. 175

Legi quæ debeant ad Menſam per totum annum. 175
Lector, habita benedictione, non exordiatur quouſque &c. 176
Litteras, nec munuſcula poſsint Monachi alicui mittere, nec recipe, & preſertim Monialibus. 215. 216
Ludi omne genus penitus à noſtris Monaſterijs, eliminentur. 59
Ludentes, quibus pœnis puniantur. 59
Ludi, comediç, repreſentationes, & id genus omnia, ne cum veſtibus fiant laicorum prohibentur. 59
Maledici, ac detractores puniantur. 66
Malorum fere omnium quæ in Monaſt. fiunt ſunt cauſa plerumque Maiores. 75
Matutinum per totum annum, vna hora immediate, poſt diuinam noctem, perſoluatur. 66
ad Matutinum ſurgentes quas orationes dicere teneantur. 69
ad Matutinum quando genuflectere, & quando itidē inclinare debemus. 69
Matutinum Beatę Marię Virginis à Paſcha Reſſurrectionis vſq; ad feſtum Sanctæ Crucis Septembris, non dicatur in choro, ſed &c. 74
ad Matutinum, diebus dominicis, & aliis feſtis ſimilibus, ſurgatur temporius. 76
Matutinæ laudes ſemper dici debent immediate poſt vigilias, vt in Breuiarijs. 79
ante Matutinales laudes ſemper dici debet oratio Dominica. 79
Menſæ Monachorum qui ſeruire habeant. 166
Menſæ qui ſeruierunt venias ſuas faciant. 167
Menſę hebdomadarii exeuntes, teneantur dicere. 167
Mēſę hebdomadarii intrātes dicere teneātur &c. 168
Menſæ comuni fratrū ſtudeant intereſſe Prælati. 223
de Miſsis, & Miſſalibus. 113
Monaſterium nullum in poſterum conſtituatur, in quo non valeant ſubſtentari ſaltē xii. Monachi. 28
in Monaſteriis omnibus, in quibus veſtiuntur Nouitii, vel ſunt iuuenes ſtudiis apti, teneatur Magiſter qui &c. 194
in Mo-

in Monaſteriis principalib.erigantur biblioteche. 195
Monaſteria quæ ſint in Prouincia Ethruriæ. 249
Monaſteria quæ ſint in Prouincia Venetiarũ. 249
Monaſteria quę ſint in Prouincia Romandiole. 250
Monaſteria quæ ſint in Prouincia Marcæ Anconitanę. 250
Monaſteriorum omnium Prælati, quem ordinem inter ſe tenere debeant. 251
Monaſteria ita ædificentur &c. 263
Monachi non minus quam duo, in locis ſeu membris noſtrorum Monaſt. teneantur. 29
Monachi cum eis tranſmigrare ab vno ad aliquid Monaſt. contigerit, omnia oſtendant, quę ſecum tranſportare voluerint. 30
Monachos in domibus laicorum commorari, indecẽs eſt. 32
Monachi non poſſunt in domibus ſecularium comedere, nec pernoctari. 32
Monachi Monaſteriorum qui ſunt extra vrbes, non poſsint ſoli mitti ad vrbes, & oppida, niſi &c. 34
Monachi iidem, cum ad ciuitates proceſsionum gratia proficiſcuntur &c. 34
Monachi non ſacerdotes, & conuerſi, ſingulis ſaltem menſibus: in Quadrageſima autem, & Aduentu ſingulis diebus Dominicis, comunicare teneantur. 51
Iidem, & ſi non voluerint comunicare, confeſsionem faciant ſingulis diebus Dominicis. 52
Monachi omnes ab omni frequentia, ac familiaritate ſecularium caueant, miniſtris exceptis. 52
Monachi noſtri, non poſsint exercere negocia ſecularia. 53
Monachus nullus poſsit ſibi facere comatres, neque ad feminas cuiuſuis occaſionis prætextu, accedere. 53
Monachi verba in honeſta, aut minus religioſa proferentes, grauius puniantur. 53.58
Monachi recte inſtituti oculos humi defixos inter eũdum habere ſolent: & manus &c. 54
Monachi non exuantur propriis veſtibus, vt lauentur

In fluminibus, niſi &c. 60
Monachi non poſsint, imo nec Prælati ad Monaſteria noſtrarum Monialium, aut etiam alterius ordinis accedere, neque &c. 136
Moniali Capellani, qui permiſerint &c. puniant. 136
Monachi aliqui à Prælatis reſpuuntur, iuſto; Dei iudicio. 142
Monachi aliquando poſſunt, habitu religionis exui, & à noſtra congregatione expelli. 143
Monachi noſtrę Congregationis non poſſunt ad aliã Religionem tranſire, niſi ad Eremum noſtrum, & ad Patres Sancti Romualdi, Montis Coronæ. 147
Monachi, qui iuſta cauſa carceribus, vel ſemel fuerint mancipati, non poſsint per decennium &c. 148
Monachi, qui ab vno ad aliud Monaſterium proficiſcuntur habeant litteras ſui Prælati &c. 148
Monachi ſi quid proprium habere poſsint. 159
Monachi, qui aliquo modo, pecunias haberent, teneã tur quantocius ſuo Prælato præſentare. 160
Monachi (excepto Prælato) nõ poſsint recipere depoſita, neq; tenere depoſita. 160
Monachi, quæ poſsident talia ſint, ut ea Prælatus ad libitum auferre queat. 161
Monachis taliter Prælati de omnibus neceſſarijs prouideãt, vt omnis propietatis occaſio tollatur. 161
Monachus, nec ſurcinulas, nec alia huiuſmodi argentea habere poſsint. 163
Monachi, qui ad opus Dei, & ad menſam tarde occurrunt, qualiter corripiantur. 185
Monachi qui falluntur in oratorio ſuam culpam dicant. 189
Monachis, qui idonei cenſebuntur ad perdiſcendas litteras, aſsignentur Magiſtri. 194
Monachi tunc vere ſunt Monachi, cum de labore manuum ſuarum viuunt. reg. 198
Monachis infirmis, aut delicatis &c. reg. 198
Monachi Patres noſtri, antiquitus, aut ſtudijs, aut diuerſis manuum exercitijs operam dabant. 199
Nullvs Monachus audeat impreſsioni quidpiam tradere

dere. 225
Monachorum ſcripta ſint in omnibus honeſta. 226
Monachorum ſtudia, quę eſſe debeant. 226
Monachi non vacent venationi &c. 226
Non incumbant artibus diuinatorijs, neq; alijs facultatibus, quæ à ſacris canonibus interdicuntur. 226
Nullus Monachus ſit apud Magiſtratus, vel iudices procurator ſecularium, neque negociorum actor. 226
Monachi noſtri non poſſunt publice legere, neque lectiones audire in aliquo ſtudio generali. 226
Monachi peregrini omni charitatis affectu veluti hoſpites recipiantur. 242
At vero non ita facile in congreg. admittantur. 242
Monachorum defunctorum libri, & veſtimenta ad quos ſpectent. 263
Monachi redeuntes ex itinere, petant orari pro ſe; dicant ſuam culpâ; nec pręſumant alijs referre quę viderint &c. 268
Monacho ſi impoſsibilia iniungantur. 269
Monachus Monachum non præſumat defendere. 271
Monachus Monachũ non cedat, vel maledicat. 278
Monachus, cum à Prælato ſuo de quauis re, etiam minima reprehenditur, ſtatim genuflectat. 279
Caueatq; ne verbumculum quidem reſpondeat, niſi &c. 279
Monachi in accipiendis benedictionibus integre genuflectant, non Aulicorum more tantiſper inclinent. 280
Monachi omnes profeſsi ſi non ſunt legittime impediti, peccant mortaliter quoties officium domini, vel virginis in totum, vel in partem ſcienter dicere omittunt. 104
Monachi non poſsint in Eccleſiam ad officium pergere abſque cuculla. 106
Monachi tranſeuntes ante ſacrum Chriſti corpus, profunde inclinent; & Eccleſiam non ingrediantur niſi nudato capite. 107

Monachi quãta cum reuerentia,& deuotione ſtare debeant in choro. 110.111
Nulli Monacho liceat aliam cellam, quam propriam ingredi. 122
Nulli Monacho liceat adire Patrem Generalem, niſi &c. 138
Monachis priuatis non liceat ire ad capitulum. 138
Monachi non poſsint litteras mittere,neq; ſibi miſſas legere niſi prius &c. 134
Si quis Monachus litteras diſamatorias, libros, vel aliud ſimile ſcripſerit,puniatur. 134
Mulieres intra ſepta Monaſterij,ſub pœna excomunicationis,non admittantur. 213
Murmuratores, maledici, & malorum imprecatores, puniantur. 275
Muſicalis cantus interdicitur. 111
Muſicalia inſtrumenta quæ permittantur. 112
Nouitiorum Magiſtri, quę ſint partes. 332
Nouitiorum Magiſtri,& iuuenum doceant eos vbiq; reuereri ſenes &c. 253
Nouitiorum Magiſtri inter prima religionis erudimẽta,doceant diſcipulos ſuos modum ſurgẽdi ad Mat. qui habetur. 70
Nouitios, qui ſunt ſub cura Magiſtri, nullus Monachus poſsint alioqui &c. 278
Nouitiorum Magiſtri licentiam quandam ſibi vſurparunt. 278
Nouitiorum curam relinquant Prælati Magiſtris ſuis. 279
Obedientia vnum eſt e tribus principalibus votis 57.
De obedientiæ virtute. 55
Obedientes qui eſſe cupiunt ſciant ſe non veniſſe facere voluntatem ſuam. 55
Obediẽtia quæ maioribus prebẽt, deo exhibetur. 56
Inobedientia omnis in congregationibus vnde oriatur. 56
Obediens qui non eſt,neq; humilis. 57
Obediẽtia externum quoddam eſt,internæ, ac intus corde latentis humilitatis inditium. 57
Offi-

Officium. Quod ad officiũ attinet,nihil eſt quod multa dicantur in conſtitutionibus,cum fere omnia ad id neceſſaria, habeantur pleniſsime iu Breuiarijs.
Officiarij omnes teneantur reddere rationem ſuæ adminiſtrationis. 161
Officina Camerarij ſit iuxta portam. 266
Orationes exaudiuntor, cum fiunt non in multiloquio,ſed in puritate cordis,& compunctione lachrimarum;& ideo debet eſſe breuis, & puta, niſi &c. reg. 113
Orationes in Miſsis,non ad libitum,ſed prout ſignatę ſunt in libro dicantur. 115
Oratio mentalis fiat ſingulis diebus ab vno quoq; Monacho ſaltem per dimidium hore. 117
Orandum pro pœnitentiatis.reg. 142
Oratoria erigantur in ſingulis noſtrorum Monaſteriorum membris. 204
Oratorium hoc ſit,quod dicitur,& ideo &c. 206
Orationes fieri debent in principio capituli. 294
Organa quando pulſari debeant. 116
In oratoriis non reponantur fruges,neq: ſimilia. 207
Oſtiarius Monaſt.ſit non ſolum ſenex, ſed ſenex ſapiens.reg. 263
Oſtiarius cellam habeat iuxta portam. 263
Pœne. Vide vbi dicitur de culpis.
Pœne quæ à Definitorio iniunguntur;non valeant alterari. 130.147
Prælati non poſſunt facere facultatem egrediendi ſepta Monaſt.niſi &c. 34
Prælati,& conuentuales euntes ad Capitulum non digrediantur &c. 30
Prælati auctoritas non extenditur vltra iuriſd. ſuam; & quæ ſit vniuſcuiuſq; iuriſdictio. 32
Prælati non poſſunt terminos ſuarum prouinciarum egredi,niſi &c. 33
Prælati non diſsimulent peccata delinquentiũ.40.42
Prælati,quãdo præcipua agenda ſunt in Monaſterio, conuocent ad conſilium fratres; & quæ dicantur

precipua. 44
Prælatus non poteſt bona immobilia alienare,excedē tia valorem &c. 48
Prælati in feſtis pleniſsimis teneantur cantare Miſſam. 115
Prælati poſt capitulum congregationis ſinguli quoq; anno ordinent ſuum Monaſterium, diſtribuendo officia,& obedientias. 118
Prelatus quilibet teneatur ponere in capſa ſingulis annis ſuam portionem Quindennij. 132.158
Prelatus, imo nec Monachus vllus poſsint quippiam ſeruandum tradere &c. 133
Prælati non poſſunt donare ex bonis Monaſterij,niſi &c. 135
Prælati non ita facile excomunicent. 139
Prælati damnantur qui tantum Monachos deuotos, & quietos volunt in ſuo Monaſterio? 142
Prælati deponentes ſuam partem quindennij, faciant ſibi de huiuſmodi depoſitione, fidem fieri à Prælato Depoſitario. 158
Prælati omnes libellum habeant peculiarem, in quo pecuniæ omnes quæ mutuo recipiuntur, ſcribantur & ipſum teneantur portare ad capitulum. 162
Prælati nonnullis vicibus in anno tenentur ſeruire Menſę. 167
Prælati vna cum Decanis ſaltem tribus vicibus in anno diligenter viſitent cellas. 221
Prælatus non poſsit mittere iuuenes ad ſacros ordines ſuſcipiendos,niſi de conſilio ſeniorum. 244
Prælati omnes quē locum interſe tenere debeant. 252
Prelatus nullus abſq; cōſilio ſeniorū ædificet &c. 264
Prælati meminerint ſe eſſe paſtores, non tirannos. reg. 270
Prælaturis quando,& quomodo renūciari poſsit. 271
Prælati quando admonent,tam in capitulo, quam extra caueant à verbis iniurioſis. 276
Prælati non quærant quis contra eos ſcripſerint. &c. 289
Prælati qui voluerint cauſa manifeſtæ infirmitatis ſe
cum

cum adducere cõuerſum ad capitulum, pro ſuo obſequio, poſsint. 292
Prælati ſoluant vnum pro centenario. 292
Prælati quomodo examinari debeant a Patribus Definitoribus. 304
Prælati, & Monachi quomodo examinari debeant in Viſitationibus.
Præpoſiti Monaſteriorum, ſiue Priores, & ſubpriores quos dicimus clauſtrales eligantur à Prælato Monaſterio cum conſilio fratrum. reg. 259
Præpoſiti ſi reperti fuerint vitioſi, amoueantur. 259
Præpoſiti abſente Prælato vices in omnibus obtineant Prælati. 261
Præpoſiti non ſint exempti a lectura Menſæ, neq; ab officio hebdomade in choro. 262
Præpoſitis quæ relinqui debeant à Prælatis euntibus ad capitulum. 262
Præpoſitorum principalis cura, & officium ſit à gere vt in omnibus, & inſpiritualibus ſpecialiter, conſtitutiones obſeruentur. 262
Preſidentium integritas ſalus eſt ſubditorum. 36
Procuratores vnus, vel plures inſtituantur. 157
Procuratoris officium ſatius eſſet exerceri per clericum. 158
Profeſsio quomodo fiat in noſtra congregatione. 332
Pſallendum quomodo. 111
Pueri delinquentes quomodo puniãtur. 137. 149. 173
Pueri qua diſciplina ſuſcipiantur. 227. cum ſeq.
Pueri qualiter habitu ſãctę religionis induantur. 228
Puer nullus recipiatur ad habitum minor xv. annorum. 238
Quadrageſimæ principio Prelati prebeant Monachis ſuis pſalterium, iniungentes &c. 203
Quadrageſima quantum ad abſtinentiam inchoetur immediate poſt Dominicam quinquageſimæ. 203
Reformatores conſtitutionum qui fuerint. 2
Regula quibus tradatur à Patre Benedicto. 15
Regulam interpretari, & facere conſt. poſſunt Patres Definitores. 27

Regulę obedientia,& conſtitutionum præcipitur, & præſertim prælatis. 56
Regulam ſuam tradidit Diuus Pater incipientibus &c. 282
Sacerdotes omnes,& in primis Prælati,non ſolum dominicis diebus,& alijs feſtiuis,celebrare deberent, verum etiam & frequentius. 51
Sacerdos hebdomadarius locum habeat in choro &c. 99
Sacerdos celebraturus ſe præparet. 114
Sacerdotes in priuatis Miſsis ſtudeant magis placere Deo,quam hominibus parum deuotis. 114
Sacerdotes alterius religionis, non ita facile in noſtra recipiantur. 241
Ad ſacerdotium nullus promoueatur, niſi poſt decennium à receptione habitus. 245
Sacerdotes nouelli in ſuis Miſsis nouellis, non faciant inuitationes. 245
Sacerdotes qui fiunt per viam extraordinariam, ſuſpendantur. 245
Sacriſtæ officium quale. 193.197
Scota,ſiue ſargiæ flandrenſes, permittuntur. 218
Scripture,& codicel,quoniam ſunt teſauri Monaſteriorum, ſumma cum diligentia cuſtodiantur. &c. 155
Scripturæ vniuerſam congregationē concernentes vt ſunt priuilegia,& huiuſmodi,ſeruentur in Abbatia noſtra S.Michaelis de Murano. 155
Scripture cuiuslibet Prouinciæ quibus in locis cuſtodiri debeant. 156
Scrutatores quomodo eligantur. 296
Seniores qui dicantur. 47
Senior aliquis ſit ſemper præſens recreationibus fratrum.
Senes adiudicati, propriam cameram habeāt in infirmaria. 172
Senes non conturbent (vt aliquando fierent ſolet) alios,cum ſuis murmurationibus. 173
Silentio,& taciturnitate(quod ad externas attinet cerimo-

rimonias)nihil in homine religioſo comendabilius reperiri poteſt. 58
Silentij ſeruandi gratia,& vt omnis ſcurrilitatis occaſio e medio tollatur,neque canes, neque aues, vel id genus cætera animalia, intra ſepta Monaſt. nutriantur. 59
Silentium ſoluitur &c. 54
Silentium ſeruandum poſt completorium. 184
Silentium maximum ſeruetur,æſtiuo tempore;à pulſatione campanulæ ad dormitionem,vſque ad Nonam. 200.201
Titulares Prælati ſubditi ſint &c. 252
Titulares Prælati reſideant. 257
Titulares Prę lati quas exemptiones habeant. 255
Tunicæ non cingantur niſi corrigijs coriaceis. 222
& habitus cingatur cingulo laneo,ex pannorum extremitatibus deſumpto. 222
Tuniculas quatuor, & non amplius habere poſsint Monachi,& tria ſcapularia. 222
Veſtimenta quæ dari debeant,ſingulo quoque anno. Monachis. 164
de Veſtimentis habentur quamplurima. 217
Veſtimenta omnia eſſe debent candidi coloris. 219
Veſtimentorum omnium modus,& menſura. 219
Veſtimenta noua accipientes, reſtituant vetera. 221
Veſtimenta noſtra careant omni ornamento. 221
Vicarij auctoritas non extenditur vltra prouinciam ſuam. 33
Vicarij prouinciarum,abſent Generali,habeãt in ſua prouincia eandem auctoritatem ſupra Monachos, quam &c. 33
Vicarij prouinciarum quem locum interſe tenere debeant. 249
Villicus inſtituatur,vbi Monaſterij magnitudo id requirit. 157
de Villici officio. 157
Viſitatores poſt Generalem debere ſuper congregationem inuigilare, & ipſum Generalem in omnibus adiuuare. 258

Vbi dicitur quod pœnę ad arbitrium Generalis,& cõ ſimilia fiant, ſemper intelligi debet cum conſenſu Patrum Viſitatorium. 258
Viſitatores poſſunt viſitare,de eius mandato, abſque Patre Generali. 258
Viſitatores referant Viſitationes,& poſtmodum renuncient,& abſoluantur. 303
Viſitator nullus aſſumatur,qui eiuſdem ſit profeſsionis cum Patre Generalis. 313
Viſitationes quando & quomodo fieri debeant. 327
Zelus malus ſeparat à Deo. 280
Zelus bonus ſeparat à vitijs. 280
Zelus bonus quanta operetur. ſimiliter,& malus. 281

FINIS.

Die xiij. Nouembris 1571. Habitu fide à Theologis fide dignus, Nos Fr. Franc. de Piſis Sacr. Theol. prof. Viceinquiſitor Generalis Florentiæ licentia imprimendi concedimus.

IN CAMALDVLENSIVM MONACORVM CONSTITVTIONES,

Et in Diui Benedicti Regulam Declarationes.

PROHEMIVM.

EA eſt humanarum rerum cō ditio, Patres optimi, vt niſi ſumma prudentia, & ſolertia gubernentur, atq; regantur, facile à perfectione declinent; & ſi aliqua, vel minima negligentia irrepſerit tēporum vetuſtate, quæ omnia ſolet abolere, collabantur. Quam rerum humanarum infirmam conditionem conſiderantes Patres noſtri, & illi precipuè, qui totę huic noſtræ Camaldulenſium congregationi gubernandæ, regendęq; inuigilant; veriti ſunt, ne, Si longa temporis diuturnitate; antiquatæ pene iam Conſtitutiones noſtræ, in aliquam partem ad priſtinam puritatem non reuocentur, & aliæ quædam, quo noſtro huic ſeculo neceſſaria quadam vi ita poſtulāte, mores noſtros, vitamq; accommodemus, denuo inſtituantur; tota noſtra hęc ſancta congregatio collabatur, aut certe damnū aliquod,

& ſcandalum patiatur. Ad hoc Sanctiſsimi Patris Noſtri Pij Quinti Pont.Max. voluntas acceſsit. Qui, vt ardentiſsimo Domus Domini zelo aſsidue vritur, quàm maximo optauit opere, vt hoc, quod nunc effectum eſt, à Noſtris Patribus preſtaretur. Ergo Claſſenſe capitulū Rauēnæ in Abbatia noſtra, ſuperiori anno milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo celebratum, D. EGIDIO de valle tellina præſidēte, totū hoc negociū D. STEPHANO Brixienſi, D. ANTONIO Piſano, D. MAVRO Mandellio, & D. PETRO de Bagnacauallo demandarunt; vt mutuis colloquijs, ſolerti diligentia, matura conſideratione, & examinatione præmiſsis, rationibusq; in omnes partes facientibus, conſideratis; pro ſuo in totam Congregationem ſtudio, in Summum Pont. obſeruantia, & in Capitulum, & maiores debita obedientia, totis viribus in hanc vnam curam inuigilarent; quo & Conſtitutiones noſtræ aliquo modo, vt ſic dixerim, reſtaurarentur, & quæ antea ſparſim diffuſe, nimis magna illarum obſeruationis iactura, vix à minima noſtrorum hominū parte cognoſcebantur, in aliquod tandem opuſculum, breui quantum fieri poſſet, methodo, redigerentur; & ipſi Regulæ ſuis quæq; locis, aſcriberentur. Itaq; & congregationis malo occurreretur, & Beatiſsimi Patris noſtri voluntati fieret ſatis, Qui quidem patres, tum ob ſuam in Capitulum, & maiores reuerentiam, tùm ob deſiderium Summo Pont. obſequendi, & vniuerſam

ſam congregationem iuuandi, nihil antiquius habuerunt, quam vt omnino huic ſibi tradito muneri, oneriq; reſponderet. Qua propter tota res (nam breui perſtringam) inſpecta, & ex præcepto ſibi à Patribus tradito, perfecta: & nunc in Capitulo item Claſſenſi præſentis anni MDLXIX. cum Reuerendiſsimo Patre Donno Ioanne Baptiſta Nouarenſi Heremita, & vniuerſæ Congregationis Præſidente Generali, comunicata; Has præſentes conſtitutiones ex ſupradicto, & præcepto, & ordine inſtitutas, patribus omnibus in definitorio verſantibus, propoſuerunt, vt ſcilicet cõſideratas, ac rite perſpectas, approbarent. Qui quidem definitorij Patres illas, vt pias, Sacris Canonibus, & Conciliorum Decretis adherentes, & noſtris priuilegijs nitentes, ſanctaſq;, vno eodẽq; conſenſu, vna omnium voce primum, tum ſecretis ſuffragijs, nullo penitus diſcrepante (ſaluo ſemper Sanctæ Ro. Sed. beneplacito) approbarunt, & confirmarunt. Atq; vt aliquid hic de hoc toto negocio dicamus breui; quæri poſſe fortaſſe cuipiam videatur, quare tandem conſtitutiones neceſſarias Patres noſtri, vbi eſt Regula iudicarint. Ad quã rem facile admodum ſe nobis offert quod reſpondeamus. Primum enim omnium, nullum ſtatutum, nulla pene lex inuenietur, quæ apud quamlibet totius orbis terrarum nationem, ſimplici illa, qua ab Auctore lata fuit, inſtitutione ſeruetur. Hinc nouæ, quotidie leges, hinc noua decreta, hinc pene in

numeri legum,& tam ciuilis(vt vocant) quam Pontificij iuris interpretes,hinc in philoſophorum libros infinitæ diſputationes,& quod ſummum eſt,in ſacram paginam tot gloſſemata, & innumerabiles explicationes emanarũt. Quod ſi quis dicat, conſtitutiones has non perinde omnino ad regulam DIVI BENEDICTI ſe habere,vt illæ ſuperiores, quas diximus, aut in ſacra ſcripta, aut ĩ philoſophiã,aut leges etiã plurimorum declarationes:quod in his aliquid interdum minuatur,addatur,mutetur; id ſciat pro temporum,rerum,& locorum, ratione ſic expoſcente, & veluti exigente, profectum. Neq; tamen hac in re quicquam inuſitatum molitos nos eſſe viſum iri exiſtimamus. Quæ enim vnquam Reſpub. (nam, vt aliæ omnes: ita hec noſtra congregatio reipublicæ cuiuſdã immaginem præſefert)quod nam Imperium à principio tam firmis fuit,ac certis legibus conſtitutum,atq; munitum,vt aliquid mutare,minuere,addere tempus ipſum non coegerit, vel inuitos? An fortaſſe ijſdem legibus Romanum Imperium, regnante Romulo, ijſdem Numa, Tullo, cæteriſq; ijſdem Conſulibus Rempub. adminiſtrantibus regebatur? Et tamen ad vnũ omnia,bene tractandi,ſeruandi,augendi imperij finem ſpectare quis negabit? & ne nimis lõge noſtra vagetur oratio,hoc ſummi ijdem Sanctiſsimi Pontifices congregationi noſtræ non conceſsiſſent,niſi res ipſas,& tempora ſic expoſcere iudicaſſent:vt taceam,quod impium eſſet

omnino

19

omnino de antiquis noſtris patribus, qui primi conſtitutiones in Diui Benedicti Regulam inſtituere, quicquam ſiniſtrum, aut minus religioſum cogitare. Nunquam enim illi (qua erant pietate, ac vitæ ſantitate) ne tranſuerſum quidẽ vnguẽ de diui Benedicti regula mutaſſent, minuiſſét, addidiſſét, niſi id ita fieri oportere, fuiſſent optimis rationibus arbitrati. Quas ego rationes, eas nimirum, quibus illi adducti, primas in Regulam conſtitutiones inuenerunt, referre non grauarer (ſunt enim in prõptu) ſed ad ea, quæ noſtra tempora poſtulant, feſtinat oratio. Quo nam enim tandem pacto; Si noſtra hac ætate Abbates, & Monaſteriorum Priores, quos vocamus, perpetuos eligeremus; fieret vt non quod ſupereſt terreni, & perinde ad mortalem vitam regendam neceſſarij ſubſidij, penitus diſtraheretur? Præterea quid magis in congregatione hac, & in omnibus etiam æque retinendũ eſt, & omni ratione curandum, quam vt in ſancta quiete, iucũda pace, inter nos, & ſumma animorũ trãquillitate viuamus? Hanc autem pacẽ qua nam via retinere inter nos, & habere poſſemus, ſi collegiorum Rectores à Monachis illius Monaſterij in omnem partem eligantur? Non ne id magnas diſcordias, & penè factiones apud noſtros maiores ſæpe peperiſſe cõperimus? Neq; mirum hoc etiam fortaſſe videri debeat, ſi multa, quæ noſtris primis patribus obſeruatu facilia, atq; adeo ſalutifera eſſent, nobis nunc, in quos fines ſeculorum deuenerunt, non

conuenire dicamus. Illi etenim in ſiluis, in mõtibus, auijſq; ferarum luſtris edificantes, habitabant. quod in antiquiſsimis noſtrarum Abbatiarum ruinis perſpici poteſt; & ex nobiliſsimo terrarum orbis Camaldulenſe Collegio, in altiſsimis Apennini iugis conſtituto, luce clarius patet. nos verò in vrbes ferè omnes, & oppida redacti, ſecularium (nam ſic eſt dicendum) cogimur plurimum commodis inſeruire. & ea de cauſa fit, vt nullo modo, quod ſingulis diebus ex regula præſtare debemus, in toto anno id efficere cum diei luce poſsimus: cum hyemis tempore vix ſatis Eccleſiæ de die, ac populis faciamus. Qua verò diei hora poſſent noſtri ſeculi Monachi Sacerdotes, preſertim in vrbibus, & locorum frequentia, agrorum incumbere culturę, & ruſticanis negocijs implicari? Iidemq; cibarijs componendis, quomodo poſſent æque, ac cæteri, & patinis abluendis in culina verſari, cum illi confeſsionibus audiendis, ac cæteris Eccleſiæ Sacramentis populo miniſtrandis, ſacris faciendis, officijs decantandis, ferè ſint ſemper occupati? Quo pacto poſſumus hoc noſtro tempore illam tantam, de qua Regula loquitur, pedum ablutionem obſeruare? Nam qui poterit Abbas hoſpitibus aſsiduè comes eſſe (qui infiniti ſepè ſunt) & uon reliqua maiora negocia ſui Monaſterij, & congregationis intermittere, ac negligere? Cæterum in Regula nulla de obſeruatione Aduentus Domini mentio facta eſt, & tamen videmus cum quanta, nõ

tan-

tantum noſtre congregationis; quantum omnium populorum deuotione, non ſecus ac ieiunium Quadrageſimale, à nobis obſeruetur. Sed nimis fortaſſe ſumus hac in re, nota perſe ſatis omnibus, immorati. Quare taceant, taceant qui Regulam ſolam amplecti ſe velle ſimulantes, ſanctiſsimas conſtitutiones, ab optimis patribus inſtitutas, à plurimis Summis Pōtificibus confirmatas; & ideo Max. & optimo Deo gratas; nihil niſi pietatem, deuotionem, religionem, ſanctitatemq; redolentes; reſpuunt, atq; contemnunt. Quid enim, obſecro, an vlla religioſorum hominum congregatio reperietur, quæ poſt primā, aut ſibi datam, aut à ſe aſſumptam regulam, nullis conſtitutionibus ab ipſis patribus inſtitutis, & à ſummis Pont. confirmatis vtatur, & viuat? Porrò quot religioſorum hominum genera ſub vna eademq; diui Benedicti regula Deo, & Eccleſiæ inſeruiunt? Quod ſi nullis conſtitutionibus extra, ſeu præter regulam ſit vtendum, quid inter ſe Caſsinenſes, Camaldulenſes, Ciſtercienſes, Vallis Vmbroſæ, Vliuetani, cæteriq; differrent? eos autem inter ſe differre, Eccleſiæ Sanctæ, & Deo placuiſſe, placereq; quis neget, cum præſertim illæ differentiæ (preterquam quod ipſa Eccleſiæ Sanctę approbatio ſatis magno eſt argumento ad probandum, optimo Deo id gratum fuiſſe) maximis frequentibusq; miraculis ſint omnes exortæ, & in Sanctam Eccleſiam inductæ? Hæc eſt illa ſancta varietas, qua Regina Domini, ideſt

Sponſa Dei Altiſsimi,pura mater Eccleſia,aſtitit à Dextris Dei in veſtitu deaurato; varietate circundata: & concupiuit Rex Regum decorem eius,quoniam illa hoc pacto adorat ipſum Dominum Deum ſuum, & veneratur: eiuſq; vultum, ornamenta nimirum,& totius habitus variationes,laudant omnes exercitus; & infimbrijs aureis circum amictam varietatibus in lętitia, & exultatione,in regis templum,in cœleſtem Sion adducent. Accipite igitur, viri Camaldulenſes,conſtitutiones veſtras,diui Benedicti Regulæ adſcriptas, ex totius noſtræ congregationis deſiderio,& Sanctiſsimi Pontificis PII QVINTI voluntate confectas; in quibus & antiquæ noſtræ multę, & Eremi aliquæ, aliæq;, prout expedire viſum eſt vniuerſæ congregationi,continẽtur:ex quarum norma poſt hac tota noſtra congregatio,præceptoq;, Deo Optimo Max. ſeruiat. Neq; quiſq; ſuadente nequiſsimo humani generis hoſte diabolo, ſecum arbitretur paruam,vel minimam ad ſui obſeruantiam, vim conſtitutiones in ſe habere. Non enim regula,aut conſtitutio,tam Benedicti quam patrum, per ſe obligat hominem, ſed Eccleſiæ Sanctæ confirmatio,& approbatio, penes quam altiſsimi Dei,& Ieſu Chriſti ſeruatur authoritas,& propria cuiuſq; profeſsio. Omnino,Reuerendi Patres conſtitutiones has à diui Benedicti Regula, nõ niſi magna cum ratione & vbi ipſa neceſsitas, poſtulat, diſceſsiſſe videbitis, & nihil eſſe introductum, quod non ad

picta-

pietatẽ, iuſtitiam, pacem, deuotionem maxime faciat. Graue autem nihil hominibus, arctam, & anguſtam cœlorum, & perfectionis viã ingreſsis, uideri debet.

FINIS PROHEMII.

IN NOMINE DOMINI NOSTRI IESV CHRISTI.

Incipit Prologus Regulæ.

AVSCVLTA, o fili prȩcepta magiſtri: & inclina aurem cordis tui; & admonitionem pij patris libenter excipe: & efficaciter cõple: vt ad eũ per obedientiæ laborem redeas: à quo per inobedientiæ deſidiam receſſeras. Ad te ergo nunc meus ſermo dirigitur: quiſquis abrenuncians proprijs voluntatibus domino Chriſto vero regi militaturus, obedientiæ fortiſsima atque præclara arma aſſumis. In primis vt quicquid agendum inchoas boni, ab eo perfici, inſtantiſsima oratione depoſcas. vt qui nos iam in filiorum dignatus eſt numero computare, nõ debeat aliquando de malis actibus noſtris contriſtari. Ita enim ei omni tempore de bonis ſuis, in nobis parendum eſt vt non ſolum, vt iratus pater ſuos non aliquando filios exhæredet: ſed nec vt metuendus dominus irritatus malis noſtris, vt nequiſsimos ſeruos perpetuã tradat ad pœnam, qui eum noluerint ſequi ad gloriam.

NE quid nobis deſit, Camaldulenſes, quod ad rem noſtram facere, & noſtro huic negocio prodeſſe poßit; ante omnia de uoluntate patrum, hæc quæ ſequuntur, veluti quedam prælud ia, duximus apponenda. Beatus igitur Antoninus Archiepiſcopus Florentinus in patrum Collationibus

nibus, quas ipſe abbreuiauit, atq; correxit, de Diuo Benedicto loquens, & eius regula ſic ait. Sicut autem Baſilius dicitur pater Monachorum in Oriente; ita etiam Beatiſſimus Benedictus pater Monachorum in occidente. Ipſe enim (ut ait Gregorius) ſcripſit regulam, diſcretione pręcipuã, ſermone luculentam, & præ cæteris, vt ita dicam, directiuam. Nam Regula Baſilij, ſatis intricata, Regula Auguſtini multum generalis, & ad particularia parum deſcendens; ſed per Conſtitutiones ei additas, à diuerſis religionibus eius profeſſoribus, auſteritatibus, & cerimonijs adornata. Regula Beati Franciſci, breuis, & propter multa præcepta, ſcrupulis plena. Sed Regula Sanctiſsimi Benedicti ſingula queq; clare deſcribit. Quæ etiam vt approbata, allegatur in Decretis, Cauſa xvi. queſt. prima. Hanc igitur omnes Monachi occidentis pro fundamento tenent, exceptis Cartuſienſibus; ſed habitibus, Conſtitutionibus additis, & cæremonijs diſtinguntur. Huius autem vitam ſcripſit virtutibus plenam, magnus Gregorius in ſecundo Dialogorum per totum, quam à Diſcipulis ipſius Benedicti hauſit. Et ipſe etiam Monachus, & Abbas ſub dicta Regula militauit, antequam Papa fieret, Hęc Antoninus. Quoniam autem, iuxta decretum ſacri Concilij Tridentini debet Epiſcopus, ammota omni apellatione, & non obſtantibus quibuſcumq;, componere omnes controuerſias, & lites de Præcedentia, quæ perſæpe maximo cum ſcandolo oriuntur inter eccleſiaſticas perſonas, tã ſeculares, quam regulares, tum in proceſsionibus

publicis, tum in iјs quæ fiunt in tumulandis defunctorum corporibus: ut rectius, & facilius ipſe poſſit Epiſcopus ſententiam ſuper hoc ferre: & iudicare, ſi inter nos, & alios regulares orirentur huiuſmodi controuerſiæ; & vt ſciatis (quod ad Præcedentiam attinet) quis locus uobis debeatur; non arbitrãtur Patres futurum ab re, hoc loco aperte demonſtrare, quibus potiſſimũ temporibus ſingulæ quæq; Congregationes originem, & initium habuiſſe dicantur. Idem igitur Archiepiſcopus Florentinus, deſcribens vitas Patrum, hunc, qui ſequitur, modum, & ordinem ſeruat, videlicet. Fuit vir vita uenerabilis, gratia Benedictus, & nomine, ſicuti etiam (inquit Gregorius ſecundo Dialogorum) ab ipſo pueritiæ tempore ſuę cor gerens ſenile: Et ſecundum Vgonem Floriacenſem, hic mortuus, eſt anno Domini Quingenteſimo Trigeſimo ſexto. Unde floruit circa annum Domini quingenteſimum &c. Poſt cuius uitam, & quorundam eius diſcipulorum, nempe Mauri, Placidi, Odonis Abbatis cluniacenſis, & Odilonis, ita de Diuo Romualdo ſtatim ſubiungit, Sanctus Romualdus, qui clarus, & inſignis habetur anno Domini milleſimo, obijt autem circa annos Domini 1030. fundator extitit & inſtitutor Ordinis Camaldulenſium, dilatati, & ampliati in multis Monaſterijs, in partibus Tuſciæ & Lombardiæ, & principale eſt in Diœceſi Arretina. Huius vitam deſcripſit luculento ſermone, Eloquẽtiſſimus vir Petrus Damianus Epiſcopus, & Cardinalis, quam tamen abreuiauimus &c. Poſt vitam Romualdi, Bonifacij, Iohannis, & Be-

nedicti

23
nedicti eius diſcipulorũ, idem ſic ait. Anno Domini Milleſimo Quadrageſimo, claruit Beatus Iohannes Gualbertus fundator, & Inſtitutor Ordinis vallis Vmbroſæ, ſub regula militantis Beati Benedicti cum quibuſdam conſtitutionibus ſuperadditis & in habitu griſeo. Quæ religio multa Monaſteria habet in Tuſcia, & Lombardia etiam ſuperiori &c. Huius autem abſoluta deſcriptione vitæ, & ea etiam cuiuſdam Stephani Grandemontenſis, quæ nullatenus facit ad rem noſtram, inquit. Anno Domini M.X V I I. ordo humiliatorum, vt reperi inſcriptis eorum, habuit primum ſui initiũ. & paulò inferius, ſumpſerunt pro norma viuendi partem Regulæ Beati Benedicti, non totam: Superiores eorum Præpoſitos nominantes. Circa verò annum Domini Milleſimum Ducenteſimum, approbatus eſt talis ordo, & modus viuendi ab eccleſia, per Innocentium Tertium, & confirmatus. Anno vero Domini M.L X X X V I. (ſubdit idem) habuit initium ordo Cartuſienſium, inſtitutore Bruno Theutonico ex vrbe Colonia. Et ordo Ciſtercienſium, ſub regula Beati Benedecti militans, ſed cum multis alijs conſtitutionibus additis, approbatus ab Eccleſia, & multũ priuilegiatus, & dilatatus per orbẽ, initiũ habuit Anno Domini M.XCVIII. Sub quodam Stephano Abbate. Sed paulo poſtea mirabiliter dilatatus per orbem à Beato Bernardo. Quodautem ad ordinem eorum Monacorũ, qui dicuntur Mõtis Olineti, militantiũ ſub Regula eiuſdem Diui Benedicti, attinet; licet hucuſq; nullam de eo feciſſet mẽtionem Beatus Antoninus, in

ſine tamen eiuſdem libri incidenter ſic de eis loqui tur. Circa annos domini M C C C L XX. vt audi ui, quibuſdam religioſis, vitam quaſi eremiticam te nentibus, & laudabilem in Diœceſi Arretina, ſed territorio Senenſi, Epiſcopus Arretinus, tunc tem poris, dedit habitum ſimilem album, & regulam ipſius Benedicti. Ex quibus creſcentibus in gratia Dei, & numero, conſtitutus eſt ordo Montis Oli- uarum dictus. Parimodo manifeſtum eſt, cæle- ſtinos (quos vocamus) vel Sancti Petri de Moro- ne, qui & ipſi militant ſub regula Diui Benedicti, ſuum habuiſſe initium tempore ipſius Petri Moro nei, quõdam Celeſtini Papæ Quinti, circa annos do mini M C C C. His igitur ſic ſe habentibus ſatis conſtat religionem noſtram Camaldulenſem poſt Monachos nigros, qui etiam (fortaſſe per antono- maſiam) dicuntur Sancti Benedicti, vel congrega tionis Sanctæ Iuſtinæ: quæ quidem congregatio, vt Monaſticæ religionis caput ſupereminet omnes; de bere cæteris omnibus, ſub Diui Benedicti Regula militãtibus, in omnibus præferri. Quam ſane rem non eſt qui poſſit iure inficiari, niſi qui ſit forte re rum huiuſcemodi penitus ignarus, & imperitus, di cente preſertim regula, cap. 63. Qui ſecunda diei hora venerit in Monaſterio, iuniorem ſe nouerit eſ ſe illo, qui prima hora diei venit. His præmiſſis ad ipſius regulæ interpretationem accedamus.

Cum igitur vir Dei Benedictus; quem omnium iuſtorum ſpiritu plenum fuiſſe, fatentur omnes; & cuius manum à ſancto ſpiritu in ſcribendo ductam, non eſt qui neget: in ſuæ regulæ proemio, quæ à di-

ſertioribus perpetuo obſeruata notatur, obſeruauerit: volunt patres (& ſi eorum non eſt intentionis totam regulam interpretari) nihil quod Monachis noſtræ congregationis, quoquo modo prodeſſe poßit, ſilentio preteriri. Animaduertens igitur Diuus Pater Benedictus, duas inueniri vias, quæ ſecundum Domini doctrinam ad cœlum ipſum & ad æternam perducunt beatitudinem; altera qua laici, & ſeculares homines, mandata legis ſeruando, proficiſcuntur; altera verò, qua religioſi, & mandata ſeruando, & Chriſtum ipſum prouiribus, & quantum patitur humana fragilitas, imitãdo, incedere debent; caſte, ſobrie, & pie viuẽtes in hoc ſeculo; ijs normam, regulamq; viuendi tradit. Initio autem huius proemij primum quid velit agere oſtendit, quod ſatis per ſe patet, & poſtmodum ad quem ſua hęc dirigatur oratio: ad eos nimirum qui muniti fortißimis obedientiæ armis, Chriſtum ſequi in ſancta Religione voluerint, quos paterno quodam affectu, ſicuti Salomon in omnibus operibus ſuis, ſic alloquitur. Auſculta filij &c. *quibus verbis primum nos adhortatur vt læti accipiamus quæ præcepturus eſt nobis, deinde hanc regulam, hac preſertim ratione tradidiſſe oſtendit, vt obedientia, ſubmißione, & humilitate, eòredire poßimus, quo ab inobedientia primi parentis noſtri, & ex conſequenti noſtra, fuimus deturbati, ſcilicet in gratiam creatoris, & Redemptoris noſtri. Quapropter videtur admodum eſſe neceſſarium; cum omnium ſit maximum preceptum in religionibus, immo cunctis in rebus obedientia; vt cum aliquis in uu-*

in numero fratrum cooptãdus adſcribenduſq; venerit, ei in primis & ante omnia liberè dicatur, & ſepius repetatur, vt vel ipſe ſe abnegaturũ eſſe propriam voluntatem, & ſe ipſum arbitretur, vel quod ſuum eſt tollat, & ambulet. Quod ſi ſe obſeruaturum receperit, admittatur; ſin minus, non admittatur. Quatenus autem dicitur. In primis &c. *eſt animaduertendum, quod ſanctus Pater omnia noſtra opera initium capere ab oratione maximopere deſiderat; vt Deo annuente, omnia cooperentur in bonum. Et hinc eſt quod Patres volunt, vt non ſolum is, qui religionem ingreſſurus venerit, orationi tunc temporis die, noctuq; vacet, verum etiam, vt idem faciat totus conuentus Monachorum in eius gratiam, vt Deus Opt. Max. quæ ſua ſit hac in re voluntas, oſtendere dignetur. Nam nullum bonum niſi de ſurſum eſt, & à patre luminum deſcendens. Præterea quecumq; facitis (inquit Apoſtolus) ſiue in verbo, ſiue in opere, omnia in nomine Domini &c.*

RESurgamus ergo tandem aliquãdo, excitãte nos ſcriptura, ac dicente. Hora eſt iam nos de ſomno ſurgere. Et apertis oculis noſtris ad deificũ lumen, attentis auribus audiamus, diuina quotidie clamans quid nos admoneat vox dicens. Hodie ſi vocem eius audieritis, nolite obdurare corda veſtra. Et iterum. Qui habet aures audiendi, audiat quid ſpiritus dicat eccelſijs. Et quid dicit? Venite filij, audite me; timorem domini docebo vos. Currite dum lumen vitæ habetis, ne tenebræ mortis vos comprehendant. Et quærens dominus in multitudine populi ſui cui hæc clamat, operarium ſuum iterum dicit. Quis eſt homo

qui

qui vult vitam, & cupit dies videre bonos? Quod ſi tu audiens, reſpondeas: Ego, dicit tibi deus. Si vis habere veram & perpetuam vitam, prohibe linguã tuam à malo: & labia tua ne loquantur dolum: diuerte à malo, & fac bonum: inquire pacem, & ſequere eam. Et cum hæc feceritis, oculi mei ſuper vos: & aures meæ ad preces veſtras: & antequam me inuocetis, dicam, Ecce adſum. Quid dulcius nobis hac voce domini, inuitantis nos, fratres chariſſimi? Ecce pietate ſua demonſtrat nobis dominus viam vitæ.

HAC ſecunda parte proœmij cõuertens orationem ſuam Pater ſanctus ad eos, qui afflati ſpiritu ſancto vocantur ad religionem, oſtendit eis, poſteaq̃; ſunt vocati à domino, iam eſſe horam de ſomno ſurgere ad recipiendam gratiam, & reſpiciendum deificũ lumen, quod illuminat omnem hominem, venientem in hunc mundum; & ad audiendam vocem ſermonis eius, cui nemo debet cor ſuum obdurare, neq; ſpiritui, qui loquitur in eo, reſiſtere. Immo potius totis viribus currendum, dum lumen gratiæ Dei ardens in cordibus noſtris, nobis iter oſtẽdit, quo ducimur ad vitã. Ne forte nos tenebræ mortis, adhuc improuiſos & imparatos cõprehendant. Sed quibus verbis nos vocat dominus? ijs nimirum. Quis eſt homo, qui vult vitã, & cupit dies videre bonos? quod ſi tu audiens dixeris. Ego domine. Reſpondet ipſe, prohibe linguam tuam a malo, neq; in proſperis, neq; in aduerſis blaſphemando, nec murmurando de aliquo, & labia tua non loquantur dolum, neq; fraudem contra proximum, ſed ſis verax in verbis, & pro

miſſis ſeruandis: Diuerte a malo, ideſt vita, & fuge omne malum, ſeruando præcepta negatiua; & fac bonum, ſeruando affirmatiua. Et ſimiliter inquire pacem, & ſequere eam. Non enim ſatis eſt declinare à malo, niſi & faciamus quod bonũ eſt, ad vtrumq; enim tenemur. Nam dum declaratur Math. 7. pręceptum de dilectione proximi. Quecumq; vultus vt faciant voqis homines, & vos facite illis, in iſto affirmatiuo intelligitur & negatiuũ. ideſt & quod nõ vultis vt faciant vobis homines, non faciatis illis. Et vt antiquitus dicebatur, Quod tibi non vis, alteri ne facias. hoc enim eſt declinare à malo, & facere bonum; & inquirere, & conſeruare pacem. Qui enim proximum pro viribus iuuare conatur & nemini iniuriam irrogare, is profectò vitam tutè ac pacifice traducet. Debemus igitur non modo declinare à malo, ſed & facere bonum.

SVccinctis ergo fide vel obſeruãtia bonorũ actuũ lũbis noſtris, & calciatis in præparatione euangelij pacis pedibus, pergamus itinera eius: vt mereamur eum qui nos vocauit, in regno ſuo videre. In cuius regni tabernaculo ſi volumus habitare, niſi illuc bonis actibus currendo minime peruenitur. Sed interrogemus cum propheta dominum, dicentes. Domine quis habitabit in tabernaculo tuo: aut quis requieſcet in monte ſancto tuo? Poſt hãc interrogationem fratres, audiamus dominum reſpondentem, & oſtendentem nobis viam ipſius tabernaculi: dicentem. Qui ingreditur ſine macula, & operatur iuſtitiam. Qui loquitur veritatem in corde ſuo: qui non egit dolum in lingua ſua: Qui non fecit proximo ſuo malum; & opprobrium non accepit aduerſus proximum ſuum. Qui mali-

malignum diabolum aliqua ſuadentem ſibi, cum ipſa ſuaſione ſua a conſpectibus cordis ſui reſpuens, deduxit ad nihilum, & paruulos cogitatus eius tenuit, & alliſit ad Chriſtum.

CVM quis igitur in ſanctam religionem, per obedientiæ portam, intrare, aures dominicæ vocationi non obturare, & pro viribus declinare à malo, & faeere bonum, ſibi propoſuerit: tunc, ſuccinctis cingulo fidei lūbis, & obſeruatione bonorum actuum (quia fides ſine operibus mortua eſt) per iter, quod vitam viuendo Monaſticam, & ſanctam, habetur in clauſuris Monaſteriorum, ſe tantæ profectioni ſecurus accingat. Verum quoniam nō ſatis eſt iter agentibus ſibi præcingere lū bos, vt facilius, & expeditius (velut gigas ad currendam viam) incedere poſſint; niſi etiam pedes præparatione Euangelij pacis calciauerint: ideo ne labantur, & ne fortaſſe media uia deficiant, & cadant; ſtudeant totis uiribus, ne ab ipſo tramite, quem nobis Euangelium pacis præparauit, ullo pacto declinent: ne ue extra illum, uel digitulum pedis ponant. Vt mereantur, peracto feliciter itinere, illum qui eos vocauit, in ſuo regno videre, ad quod niſi bonis actibus, & ſanctis operibus currendo, minime peruenitur. currendo inquā per eam viam, quam nobis poſt noſtram interrogationem, dominus oſtendit dicens. Qui ingreditur ſine macula &c. Sed quomodo ſine macula omnes æque hanc vnam viam (quæ tandem non aberrautes ad ingreſſum uſq; paradiſi perducit) ingredimur: cum non nulli, non niſi poſt mul-

ta admiſſa facinora, tantum abeſt ut ſine macula, in religionibus adſcribantur? Cui obiectioni reſpondetur, quod ſine macula ingreditur quiſquis ſuorum penitentia ductus peccatorum, reſurgit tandem, & quod ſibi reliquum eſt uitæ, Deo optimo uouit. neq; tamen prius ingreditur quam ſua omnia peccata Deo, & ſacerdoti cõfeſſus fuerit, & corde ingemuerit, ſcriptũ eſt enim in Ezechiele. Si impius egerit pœnitentiam ab omnibus peccatis ſuis, quæ operatus eſt, & cuſtodierit omnia præcepta mea; & fecerit iudicium, & iuſtitiam, uita uiuet, & non morietur. Omnium iniquitatum eius, quas operatus eſt non recordabor. Ecce igitur quomodo quis hanc uiam ſine macula innocẽs ingredi poßit. Subnectam etiam perappoſite, quod Prælati noſtræ congregationis poſſunt, uigore priuilegiorum Leonis X. eam ingredientes, non modo à peccatis abſoluere & ab omni excommunicatione; uerum etiam ſuper omni uoto; excepto religionis, ut ibi, diſpenſare. Poſtq; ergo aliquis ſuccinctis lumbis, & calciatis pedibus, ut ſupra, aggreſſus fuerit iter, & collum ſuaui iugo domini ſuppoſuerit, operetur, ambulando iuſtitiam, quæ unicuiq; quod ſuum eſt, tribuit: loquatur ueritatem in corde ſuo, non agat lingua dolum, non faciat proximo ſuo malum: non accipiat opprobrium aduerſus proximos ſuos, & tandem malignum diabolum, aliqua ſuadentem ſibi, cum ipſa ſuaſione ſua à conſpectu cordis ſui, ieiuniјs, & orationibus reſpuat, ad nihilum deducat, & paruulos. ac debiles cogitatus eius teneat, & allidat ad petram

tram Chriſtum. Et ſic poſt huius uitæ curſum ad cœleſtem illam Hieruſalem, in qua Rex regum ſtellato ſedet ſolio, Deo iuuãte perductus, habitabit in ſancto tabernaculo domini, & in æternum requieſcet in Monte ſancto eius.

QVi timent dominum de bona ſeruantia ſua non ſe reddunt elatos; ſed ipſa in ſe bona non a ſe poſſe, ſed a domino fieri exiſtimantes, operantem in ſe dominum magnificãt, illud, cum propheta dicentes. Non nobis domine non nobis, ſed nomini tuo da gloriam. Sicut nec Paulus Apoſtolus de prędicatione ſua ſibi aliquid imputauit dicens. Gratia dei ſum id quod ſum. Et iterum ipſe dicit, Qui gloriatur, in domino glorietur. Vnde, & dominus in euangelio ait. Qui audit verba mea hæc, & facit ea ſimilabo cum viro ſapienti, qui ædificauit domum ſupra petrã. Venerunt flumina, flauerunt venti, & impegerunt in domum illam, & non cecidit, quia fundata erat ſupra petram. Hæc complens dominus, expectat quotidie, his ſuis ſanctis monitis, factis nos reſpondere debere. Ideo nobis propter emendationem malorum huius vitæ dies ad inducias relaxantur, dicente Apoſtolo. An neſcis quia patientia dei ad pœnitentiam te adducit? Nam pius dominus dicit. Nolo mortem peccatoris ſed vt magis conuertatur, & viuat. Cum ergo interrogaſſemus dominum, fratres, de habitatore tabernaculi eius, audiuimus habitandi præceptum. Sed ſi compleamus habitatoris officium, erimus hęredes regni cœlorum.

QVoniam ſæpenumero uirtutum ſolet & bonorum actuũ comes eſſe ſuperbia & animi elatio: & quia etiam antiquus ille ſerpens, perpetuus humani generis hoſtis, diabolus nunquam deſinit eis, quos obedientia, caſtitate, morum pro-

 bitate

bitate, uitæ ſanctimonia, doctrina, cæteriſq; uirtutibus plurimum pollere conſpexerit; parare inſidias: ut cum in alijs ipſos ſuperare nequiuerit reddat eos ſaltem elatione, & arrogantia Deo ingratos, contumaces, & criminoſos; conſentaneum uiſum eſt Diuo Benedicto ſuos Monachos præmonere ne poſteaq̃; toto tempore uitæ in uigilijs, orationibus, & abſtinentijs, rectas facere ſemitas domini, elaborauerint tandem in abominabile ſcelus elationis incidãt. Quod pulcherrimum lucis Angelũ adima uſq; tartarea regna perduxit. Inquit igitur ipſe ſanctus pater. Qui timẽt dominum de bona ſeruantia ſua non ſe reddant elatos ſed &c. Superbia (inquit Aug.) gloriam de cœlis deiecit angelicam: & humilitas ad cęlos aſcendere fecit infirmitatem humanam. O fratres, ſubdit, cauete ne orantes, uel legentes, uel ſtantes, vel ſedentes uel uigilantes dicatis ore, uel corde (habitantes in cinere, et cilicio) cũ phariſeo, Gratias tibi ago domine, quia nõ ſum ſicut cæteri homines. Hoc. n. ſolitariam uitam ducentes, diabolo inſtigante, ſæpe contingit ut frequenter aggredi ac dicere tẽtentur ab inimico ſeruorum Dei. potius uolo uos Eremum exire quam talia dicere, uel cogitare. Sed dum tentamini hoc aſſerere, uel deuobis ipſis cogitare, mox clamate, mox ululate, & dicite cum propheta. Ego ſum uermis, & non homo, opprobrium hominum, & abiectio plebis. Ita enim feciſſe, & dixiſſe quot quot fuere ſancti cœnobitæ, omnes uno ore fatentur. Et re uera omnes qui audiunt, & faciunt uerbum dei, & nihilominus

ponunt

ponunt Deum adiutorem ſuum, nullatenus ſperantes in multitudine diuitiarum, & uirium ſuarum, nec præualentes in uanitate ſua; iſ ſunt, qui ita ædificauerunt, & fundauerunt domum ſuam, & bona opera ſua ſupra petram, ut nec fluminibus cogitationũ, nec uento ſpiritus elationis ullo unquam tempore poſſint euelli. Et ideo ſanctus Pater Romualdus ad euitandam propriam laudẽ, & ludũ finxit, & ſocios queſiuit. Quo aũt modo fugare poſſimus a nobis ipſum ſpiritum elationis, & ſuperbię, docuit nos D. Benedictus dũ dixit ſuperbienti Monaco. Signa cor tuum frater; quid eſt quod loqueris? ſigna cor tuum. *Cum igitur nihil boni à nobis ipſis facere poſſimus à domino fieri exiſtimemus, & ipſum ſolũ magnificemus, qui omnia bona fieri præcipit ad ſuam, non ad noſtrã gloriam. Vt eam mercedem, quã nemo alius præſtare poteſt, ab ipſo recipere mereamur, Reliquũ autem huius partis proemiſ ſatis per ſe clarum, & manifeſtum eſſe uidetur, cum ſciamus omnes hec omnia à nobis potius opere, & facto preſtanda, & adimplenda quam uerbis, dum ipſe patientia ſua nos ad pœnitentiam expectat, & adducit, dicente Apoſtolo. Eſtote factores uerbi, non auditores tantum, & ſic complebimus hoc iter agentis officium in hac uita, & tandem erimus cum ipſo heredes regni cælorum.*

Ergo præparanda ſunt corda noſtra & corpora ſanctę præceptorum obedientiæ militatura, & quod minus habet in nobis natura poſsibile, rogemus dominum, vt gratiæ ſuæ iubeat nobis adiutorium miniſtra

ri. Et ſi fugientes gehennæ pœnas,ad vitam volumus perueníre perpetuam,dum adhuc vacat,& in hoc cor pore ſumus,& hæc omnia per hanc lucis vitam vacat implere, currendum, & agendum eſt modo, quod in perpetuum nobis expediat. Conſtituenda eſt ergo a nobis dominici ſchola ſeruitij. In qua inſtitutione ni hil aſperum, nihilq; graue nos conſtituturos ſperamus. Sed & ſiquid paululum reſtrictius dictante æqui tatis ratione propter emendationem vitiorum, vel cõ ſeruationem, charitatis, proceſſerit, non ilico pauore perteritus refugias viam ſalutis, quæ non eſt niſi anguſto initio incipienda. Proceſſu vero conuerſationis & fidei, dilatato corde, inenarrabili dilectionis dulcedine curritur via mandatorum Dei, vt ab ipſius nunquam magiſterio diſcedentes, in eius doctrina vſque ad mortem in monaſterio perſeuerantes, paſsio nibus Chriſti, per patientiam, participemus v,t regni eius mereamur eſſe conſortes. Amen.

CVm ea, quæ hac poſtrema parte proęmij cõti nẽtur, nulla, aut modica declaratione indigeant ſatis ſuperq; erit dixiſſe, quod ꝑductis Monachis in ſanctam religionem, & viam, quæ ducit ad altiſſimi tabernaculum, nihil aliud ſupereſt, ni ſi vt pręparemus corda, & corpora noſtra ad mã datorũ obedientiã: Corda, quoniam non quid, ſed qua intẽtione, corde, & animo operemur, reſpicit Deus: Corpora, quoniã non niſi auxiliãte ipſo, cor noſtrũ, & anima opus ſuum perficere poßũt. Cæte rum ſi æque corpus, ac anima rationalis, quæ ambo hominem Conſtituunt, ab vno eodemq; domino procreantur; & ipſa caro quandoq; futura eſt immortalis, non ne æquum eſt & rationabile, vt & ipſum, erga Deum, creatorem, & redemptorem ſuum

 29

ſuum, ſuo fungatur officio, & aliquam exhibeat ſeruitutem? & ambo ſimul dum hac vita vacat, quod nobis imperpetuum expediat, operentur? Verum quoniam longe minus habet in nobis natura poſſibile, quam quod opus eſt ad noſtram ſalutem, & ad rationabile Deo præſtãdum obſequiũ; monet ſanctus Pater, rogitemus dominum, vt gratiæ ſuæ iubeat nobis adiutorium miniſtrari; ſi modo gehennæ pœnas fugere, & ad vitam optamus peruenire perpetuam, & ita pro viribus huc vſq; demonſtrauimus, quæ fuerit intentio Pij noſtri legiſlatoris in hoc procemio Regulæ; per quam, ſcholam, *vt ipſe ait, &* confraternitatem quandam, ordinauit ſeruis domini: *in qua nihil profecto graue, nil aſperum ijs videbitur conſtituiſſe, qui nouerint, pro paruis magna, pro terrenis cœleſtia & pro temporalibus ſempiterna eſſe recepturos.*

DE GENERIBVS, VEL VITA MONACHORVM.

CAPITVLVM I.

MOnachorum quatuor genera eſſe manifeſtum eſt. Primum cœnobitarum, hoc eſt monaſteriale, militans ſub regula, vel abbate. Deinde ſecundum genus oſt anachoritarum, ideſt eremitarum, Horum qui non conuerſionis, feruore nouitio, ſed monaſterij probatione diuturna, didicerunt contra diabolum, multorum ſolatio iam docti, pugnare, & bene inſtructi fraterna ex acie ad ſingularem pugnam eremi, ſecuri iam ſine conſolatione alterius, ſola manu vel brachio contra vitia carnis, vel cogitagionum, Deo auxiliante, pugnare ſufficiunt. Tertium vero monachorum teterrimum genus eſt ſarabaitarum, qui nulla regula approbati, experientia magiſtra ſicut aurum fornacis, ſed in plumbi natura molliti, adhuc operibus ſeruantes ſæculo fidem, mentiri Deo per tonſuram, noſcũtur. Qui bini aut terni, aut certe ſinguli ſine paſtore, non dominicis, ſed ſuis incluſi ouilibus, & pro lege eis deſideriorum voluptas, cum quicquid putauerint, vel elegerint hoc dicunt ſanctum, & quod noluerint, hoc putant nõ licere. Quartum vero genus eſt monachorũ, quod nominatur Gyrouagum. Qui tota vita ſua per diuerſas prouincias, ternis aut quaternis diebus, per diuerſorũ cellas hoſpitantur, ſemper vagi, & nunquam ſtabiles, & proprijs voluptatibus, & gulæ illecebris ſeruientes, & per omnia deteriores ſarabaitis. De quorũ omniũ miſerrima conuerſatione, melius eſt ſilere quam loqui. His ergo omiſſis, ad cœnobitarum fortiſſimum genus diſponendum, adiuuante domino veniamus.

CVm poſt multos alios ſummos Pont. LEO *X. conceſſerit capitulo, & difinitionibus noſtræ*

ſtræ congregationis liberam, ac plenam authoritatem, & facultatem Regulam interpretandi, Diuinum officium ordinandi; ſtatuta, & conſtitutiones formandi, & prius factas in toto, vel in parte (prout rerum, vel temporum qualitas exigit) tollendi, alterandi, & in melius commutandi, abſq; tamen ipſius regulæ in ſubſtantia, vel effectu variatione. Ipſi Reuerendi Patres, de mandato etiã & commiſſione, vt ſupra Sanctiſſimi Domini noſtri Domini Pij Papæ Quinti, pro moribus reformandis, & pro tuenda, & conſeruanda pace, charitate, & vnione noſtræ congregationis; non modo fecerunt infraſcriptas declarationes, & conſtitutiones, verũ etiam omnes alias, quæ retroactis temporibus, quocumq; modo factæ fuiſſent, irritas, & caſſas in omnibus, & per omnia eſſe voluerunt: ſaluis tamen infraſcriptis à Sancta Sede Apoſtolica confirmatis, & alijs, de quibus infra ſuo loco dicemus. In primis igitur, cum iſtud verbum MONACHVS, *quod Latine interpratatur ſolitarius, ſit nomen generale, ſub ſe diuerſa Monachorum genera continens, non ab re eſſe futurum duxit Sanctus Pater de quolibet eorum facere verba, & cui nam ipſorum hanc ſuam regulam, & viuendi normam traderet, demonſtrare. Quam ſane rem conſiderantes ipſi patres ſuper vno quoq; genere (præterquam cænobitarum noſtri ordinis, pro quorum inſtitutione vitę, ea omnia quæ hoc libro habentur, & continentur ſcripta, & conſtituta fuere) quædam conſideranda, & ſtatuenda duxerunt. Quod igitur ad Eremitas*

mitas noſtros Camaldulenſes, veteres conſtitutiones innouando, & LEONIS X. priuilegijs inhęrendo Priorem ipſius Eremi, omnibus in locis congregationis noſtræ debere, poſt Generalem ſupra omnes alios Abbates, & Priores (præterquã ſuper eum, in cuius eſſet Monaſterio) locũ habere ſtatuerunt, propter loci illius dignitatem, qui & principium fuit, & in præſentiarum eſt totius noſtræ congregationis caput. Similiter ordinauerunt, & ita fieri præceperunt, ut eiuſdem loci Eremitæ ſemper habeant locũ (poſthabita omni ratione, & reſpectu profeſſionis) ſupra oẽs cænobitas noſtros, cum quibus eſſent, quod ad ſacros ordines, in pari gradu. Immo uolunt, etiam ipſius Fõtisboni, ſiue Camalduli ſubpriorem, & Camerarium, inchoro poſt prælatos immediate, & in Refectorio menſa ipſa Prælati ab omnibus honorari.

Quod ad tertium Monachorum genus, quod dicitur Sarabaitarum, ut in omnibus, quam maxime fieri poteſt, ipſorum uitam, & mores, ueluti quandam peſtem, euitemus: decreuerunt, ut in poſterum nullum aliquod conſtituatur Monaſterium, cui præſit Abbas, uel Prior, tãq; loco principali: cuius non ualeant redditus & prouentus duodecim Monachos adminus ita ſubſtentare, & de facto ſubſtẽtent, ut inibi diſciplina regularis, & Monaſtica obſeruantia commode fieri, & ſeruari poſſit. Et re vera parua quædam Monaſteria, in quibus non poteſt, propter paucitatem prouentuum, & conſequenter Monachorum, fieri uti

decet

decet, obſeruantia, fuere ſemper, & poſt hac erũt uniuerſæ corruptionis Monaſticæ potiſſima cauſa, & totius regularis diſciplinæ deſtructio. Nullo igitur pacto permittant Generales, atq; Difinitores, in quorum manibus infuturum erit regimen noſtræ congregationis Camal. ut de nouo erigantur, ſiue recipiantur huiuſmodi parua Monaſteria, & ſi qua in præſẽtia ſunt, aut omnimodo prouideatur, ut in eis duodecim Monachi commorari poſſint, aut uicinioribus ſimilibus uniantur; ita ut ex duobus fiat unum tantummodo Monaſteriũ, inquo (uti dicet Monachos) ita uiuatur ut rationabile noſtræ ſeruitutis Deo præſtetur obſequium, & regularis obſeruantia omnino conſeruetur. Quod ſi fiet (fiet autem auxiliante Domino) nihil comune habebimus cũ ipſis Sarabaitis.

Quod uero ad ea loca attinet, quæ hodie non ſunt uere Monaſteria, neq; Abbatiæ, licet alias fortaſſe fuerint, & huiuſmodi alia, quæ dicuntur, & ſunt ueluti membra alicuius principalis Monaſterij, Præcipiunt Patres, ut in eis non minus, quam duo Monachi teneantur, qui prælato principalis loci in omnibus obediant, & ita ſubſint, ut ab eo alter, uel ambo ad eius arbitrium mutari poſſint, & ammoueri. Quod ſi fieri non poſſet propter huiuſmodi locorum paruos redditus, & fructus; aut procuretur ut omnis cura animarũ, ſi imminet, ammoueatur, aut per præsbiteros ſeculares exerceatur. Et breuiter Monachis noſtræ congregationis, nullo pacto permittatur, ut quouis loco ſoli, & abſq; alio ſociante Monacho, per-

manere poſſint. Et ita noſtri effugient cænobitæ omnem ſimilitudinem quam habere poſſent cum abominabili genere Sarabaitarum, quod pluribus in locis & Aug. & Hieronimus mirum in modum damnare, & uituperare conantur.

Quod ad quartum genus, ideſt Girouagorum (ut aiunt) quoniam fieri facillime poſſet, niſi prouideretur, ut noſtri cænobitæ ipſis, per regularis diſciplina inobſeruantiam, preſertim extra clauſuram circumuagando, perſimiles euaderent; Ideo ipſi Reuerendi Patres, ut omnem conuenientiam, & ſimilitudinem, quam cum ipſis Girouagis habere poſſent, effugiant; in primis conſtituerunt, ut nullo pacto audeant Prælati, & eorum cõuentuales, ad capitulum profecturi, e proprijs Monaſterijs ad hoc diſcedere, niſi tot dies ante, quot ad perueniendum euntibus recto tramite, locum capitulo celebrando deſtinatum, ſufficere commode poſſint. Dummodo illuc perueniant ſexta feria quæ præcedit diem Dominicam, in qua ipſum Capitulũ incipit celebrari. Quod ſi quis Prælatus, uel Monachus, aliquò, ex recta uia diuertendo, aliter egerit; in ipſo immediate ſubſequẽti capitulo, & diffinitorum electione, careat uoce actiua, & paſſiua. Similiter teneatur quilibet eorũ, abſoluto Capitulo, quamcitiſſime, recto tramite, ad propria remeare, & contrafacientes, abſq; licentia Generalis, grauiter puniãtur, uidelicet Prælatus ſequenti proximo capitulo intelligatur, & ſit priuatus pro ea uice tantum, actiua uoce, & paſſiua; & Monacus non poſſit eodem ſequẽti anno, eligi conuentua-

uĕtualis. Sicuti enim nulla alia res magis ſeruat, & auget Monaſticam dignitatem, quam uidere Monachos intra ſepta Monaſterij perpetuo commorari: ita nulla alia magis eam uidetur minuere, atq; deſtruere, quam inutilis, & omnino ſuperflua uagatio extra ipſum. Monachis, qui tempore capituli, uel alias ab uno Monaſterio ad aliud trã ſmittẽtur, nõ liceat niſi magna neceſſitate, in eodẽ loco, a quo diſceſſuri ſunt, diutius permanere, aut moram trahere, quam per tres dies, a quo eis huiuſmodi permutatio fuerit denuntiata, & collata prouiſio, qua ſemet, & ſua inde ad Monaſterium, ad quod perrexerint trãſportare queant; idq; ſub pœna amiſſionis uocis tam actiuæ, quam paſſiuæ per annum. Qui quidem Monachi, ut etiam diſponitur in antiquis noſtris cõſtitutionibus; immo, & Prælati omnes teneantur; cum eis ex uno ad aliud Monaſterium traſmigrare contigerit, ſub grauiori pœna, arbitrio Reuerendiß. Generalis, & Viſitatorum imponenda: ea omnia palam facere, & ſigillatim oſtẽdere, quæ ſecum tranſportare, uel trãſportari fatere uoluerint; monachi prælato domus, e qua sũt diſceſſuri, uel eius uicem gerẽtibus, & prælati ſimiliter ſucceſſori ſuo, uel ſenioribus Monaſterij. Nullus neq; prælatus, neq; priuatus Monachus poſſit patriam, aut parẽtes inuiſere in locis diſtantibus, & ubi nõ ſint Monaſteria noſtri ordinis, niſi de licenia patrum Diffinitorum, uel in aliquo caſu Reuerendiſſimi Patris Generalis, aut Vicarij in prouincia exiſtentis. Et qui hac facultate ſibi facta, iuerint, non niſi decem dierum

ſpatio

ſpatio ad ſummum, ibi manere poßint: cum indecens ſit, & uituperatione dignum, Monachos in domibus laicorum commorari: & Prȩlati qui cõtra hoc egerint, cuiuſlibet dignitatis priuationi ſubiaceant, Monachi uerò ad arbitrium diffinitorum, uel Generalis, aut Vicarij, iuxta qualitatem tranſgreßionis, puniantur. Quod uero ad eos, in quorum patria ſunt Monaſteria ordinis, poßit eis Reuerendiß. Generalis præbere licentiam patriã ipſam, ac parentes inuiſendi. Dummodo ad Monaſteria noſtra primo ſe conferant, & in eiſdem ſemper cõmedant, & pernoctentur. quodſi quis in domibus ſecularium, quauis occaſione; prȩſertim ijs diebus, quibus laici ueſci ſolent carnibus, prandere, cȩnare, aut alio quouis modo comedere, aut etiam pernoctari auſus fuerit, grauiori pœna a patre Generali, & Viſitatoribus puniatur. Et hanc licentiam, quam diximus parentes inuisẽdi, poſſe dari in toto ordine ab ipſo Generali, uolunt patres ut poßit etiam tribuere quilibet Prouincialis Vicarius in ſua Prouincia, & omnis Abbas, ſeu prælatus in ſua iurisditione, ut puta Vicarius Flaminiæ ad omnem locum illius prouinciæ ſuos poteſt Monachos licentiare: & Abbas Roſæ Senarum per omnia ſua loca, quȩ ſunt in territorio Senenſium, & ſic de ſingulis. At uero Prælati, quorum iuriſdictio ob arctitudinem loci, in quo morantur, parua eſt, & exigua, ſicuti eſt Prioris Sanctæ Mariæ & Benedicti de Vertilio, Abbatis Vrani, & aliorum huiuſmodi; poſſint ſuis Monachis licentiam dare

eundi

eundi extra Monaſterium ad decem miliaria, hac tamen lege, vt nuſquam extra domos ordinis, niſi magna cogente neceſſitate, noctem vel vnam tranſigant in ſecularium domibus. Prælati vero ipſi quocumq; voluerint ire poſſint, dummodo ſuarum prouinciarum terminos ſine licentia niſi maxima vrgente neceſſitate non egrediantur. Camerarios itidē, ſiue cellerarios, & procuratores, ob negocia Monaſterij, ijdē prælati quotieſcumq; opus fuerit, quouis mittere valeant. Attamen ſcire debemus, quod quanto minus, vel ipſi prælati vagabuntur, vel alios vagari permiſſerint extra Monaſteria, tantò magis maledicentium linguas, ſcandala, & pericula omnia vitabunt. Ii verò, qui de licentia ſuorum prælatorum limites Monaſterij, intra tamen iuriſditionem ipſorum, viſendorum parentum gratia prodibunt, non valeant, vbi non ſunt Monaſteria, aut Hoſpitia ordinis, vltra tres dies manere: ſi vero ibi fuerint domus ordinis, poterunt ad beneplacitum prælati manere, infra tamen numerum decem dierum. Et ne iterum nobis redeundum ſit ad loquendum de authoritate vicariorum, prouinciarum, ſanxerūt ijdem ſupremi Patres, illos, abſente Reuerendiſſimo Generali, eandem in prouincia habere auctoritatem ſupra Monacos, quam habet ipſemet Generalis in toto ordine, ſuper omnes. Atq; ipſo præſente in prouincia, vicarius illius omni tali auctoritate priuari. Verum quia parum eſſet extra ciuitates, & oppida non vagari, ſi etiam ſuperflui diſcurſus, per vrbes ipſas non tollerentur, decre-

uerunt ipſi ſummi Patres, quod non ſolum Monachi non egrediantur ſepta Monaſterij, abſq; licentia, & benedictione, alioquin, vt fugitiui grauiſſime puniantur; ſed etiã vetuerunt ne prælati facultatem talem egrediẽdi facere poſſint, niſi Priori, Suppriori, Magiſtro Nouitiorum, Camerario, & Procuratori. Quibus tamen alium Monachum comitem dare valeant ſecundum quod eis viſum fuerit. In aliquo tamen neceſſitatis caſu poſſit Abbas quem voluerit, quo voluerit, & quibuſcum voluerit mittere. Illud nihil minus ſemper præ oculis habeat, quod quãto minus Monachi videbuntur per ciuitatem vagari, tãto ipſe commendabilior erit, & ijdem Monachi in maiori precio, & æſtimatione ab omnibus habebuntur, & veræ clauſtralis obſeruantiæ amatores cenſebuntur, eruntq;. Prælati vero contrafacientes huic ſanctæ conſtitutioni, iudicentur, ſi ita res exigere videbitur, omni prelationis officio indigni; &, qui alijs præſint, minus idonei. Conuerſi vero ob neceſſitates Monaſterij poſſint à Prælato ſoli tranſmitti, niſi forte iuuenes ſint, aut ſuſpecti. Similiter à Monaſterijs noſtris, quæ ſunt extra vrbes, nullus Monachus neq; etiam Camerarius, & Procurator ſolus mitti poſſit ad ciuitatem, ſeu oppidum & caſtrum pedeſter, ſed vel conuerſus mittatur, vel Monachus equeſter. Quando itidẽ e dictis locis neceſſitas eſt pergendi ad ciuitatem proceſſionum gratia, aut alia quacumq; cauſa ſimili, ſub pœnis grauiſſimis non permittat Abbas vel Prior Monachos turmatim, ſparſim, & ſine

ordine

ordine aliquo proficiſci: ſed ipſe cum ijs poſt crucem, ordinate pergat, nec loquantur inter eundũ cum laicis, nec ipſi inter ſe, niſi forte ſubmiſſa voce, de ijs, quæ ad Deum, & ad ſalutem animarum attinent. Quinimò eà incedant modeſtia, qua bene morigeratos ac ſanctos Monachos decet incedere. Et hoc pacto, quantum attinet ad huius primi capituli diſpoſitionem, euitabitur omnis ſimilitudo, & conuenientia, quæ haberi poſſit cum Girouagis.

QVALIS DEBEAT ESSE ABBAS.

CAP. II.

ABbas qui præeſſe dignus eſt monaſterio, ſemper meminiſſe debet quod dicitur, & nomen maioris, factis implere. Chriſti enim agere vices in monaſterio creditur, quando ipſius vocatur prænomine, dicente Apoſtolo, Accepiſtis ſpiritum adoptionis filiorum, in quo clamamus abba pater. Ideoque Abbas nihil extra præceptum domini (quod abſit) debet docere aut conſtituere, aut iubere. Sed iuſsio eius, vel doctrina, fermento diuinæ iuſtitię in diſcipulorum mentibus conſpergatur. Memor ſit ſemper Abbas quia doctrinę ſuæ, vel diſcipulorum obedientiæ vtriuſq; rei in tremendo iudicio Dei facienda erit diſcuſsio. Sciatq; Abbas culpę paſtoris incumbere quicquid in ouibus pater familias vtilitatis minus potuerit inuenire. Tantum iterum liber erit, vt (ſi inquieto, vel inobedienti gregi paſtoris fuerit omnis diligentia attributa, & morbidis earũ actibus vniuerſa fuerit cura exhibita) paſtor earum in iudicio domini abſolutus, dicat cum propheta domino, Iuſtitiam tuã non abſcondi in cor

de meo, veritatem tuam,& ſalutare tuum dixi,ipſi au tem contemnentes ſpreuerunt me. Et tunc demum inobedientibus curæ ſuæ ouibus pœna ſit, eis prçualens ipſa mors.

Vir certe vitæ venerabilis, gratia Benedictus,& nomine,poſtquam locutus eſt de dictis quatuor generibus Monachorum, ſciens integritatem præſidentium, ſalutem eſſe ſubditorũ; nec non male regi eas familias,& oues, quæ bonis careant patribus,atq; paſtoribus: & in illis domibus nullam eſſe diſciplinam,in quibus vnicuique pro ſua voluntate, & arbitrio licet viuere; quin potius luxuriari,& laſciuire: iccirco ab ijs, qui Monaſterijs, & Monachis præſunt, initium ſuæ Regulæ cenſuit eſſe ſumendum. Quoniam autem in tractando de qualitatibus Abbatum, ita copioſe quod voluit,& quod fuit altæ menti diuinitus inſpiratum,ſcriptis ſuis impleuit, atq; adeò recte perfecit,vt nihil huic capitulo addi, minuiuè poſſe videatur; ideo ipſi R. Patres, Præſidens, & Diffinitores, ante omnia prçcipiunt omnibus, & ſingulis Abbatibus,& Prioribus,non titularibus,vt aiunt,ſed regimen habentibus,vt ſaltem ſemel in menſe ipſum Regulç capitulum, cui titulus eſt. Qualis debeat eſſe Abbas,attentiſſime legant;vt vel inuiti meminerint, quæ ſui ſint officij partes;& vt attendentes ſibi commiſſo gregi,vigilent, in omnibus laborent, & ſuum miniſterium impleant. Abbas prçterea meminiſſe debet quod is nomine eſſe dicitur,videlicet,Monachis eſſe Patrem, non dominum; & ideo debere eos paterno

affectu,& caritate,vt vere filios in domino amare; & non ſuper eos tirannidem quodammodo exercere:& ita factis nomen,quod habet maioris & patris implere. Idem meminerint ſe in Monaſterio eius agere vices, qui non venit miniſtrari, ſed miniſtrare. Et licet Abbas in docendo, conſtituendo,& iubendo maximam auctoritatem habere videatur, ſciat tamen ſe nihil debere extra præceptum domini docere,conſtituere,& iubere. Qui quidem dominus,non modo ſemper damnauit eos qui dicunt,& non faciunt,& qui in humeros hominum onera importabilia imponentes, nolunt ea vel digito mouere;verum etiam venit ipſe,non legem ſoluere,ſed adimplere;nec voluntatem ſuã, ſed eius à quo miſſus fuerat, facere. Memor ſit etiam Abbas faciendam eſſe in iudicio diſcuſſionem ſuę doctrinę, & ſuorum obediẽtiæ diſcipulorum. Sed quomodo doctrinæ ſuæ ſi non docuerit, vel ſi nõ id operam dederit atq; ſtuduerit,vt alios doceret? Quomodo diſcipulorum obedientiæ, ſi neſcierit,quę ſunt ſecundum legem domini,iubere ſubditis? Studeant itaq;, ac diſcant totis viribus Abbates, & Priores, non ſcientiam huiuſmundi, quę apud Deum ſtultitia eſt,prę manibus ſemper habere,ſed ipſam domini legem immaculatam animas conuertentem præcipere, & fidele teſtimonium Dei,ſapientiam paruulis,& humilibus præſtans perficiendum quotidie mandare, ac tradere. Cęterum ſi Abbatis culpæ eſt tribuendum,quicquid minus vtilitatis paterfamilias, nẽpe dominus Deus noſter,ex ſuis ouibus acceperit;

quibus pœnis illos eſſe puniendos arbitramur, qui greges ſibi commiſſos, mercenariorum more (ne dicam perdunt, & mactant) deſerunt, & ouium ſuarum cuſtodiæ minime incumbunt? cum ſit certiſſimum, ſecundum regulã quæ habetur in Decretalibus, non admitti paſtoris excuſationem, ſi lupus oues comedit, & paſtor ignoraſſe ſe dicat, ac certe neſciat. Bonus enim paſtor animam ſuã ponit pro ouibus ſuis; tantum abeſt, ut ouili derelicto curam gregis vllo vnquam tempore negligere poſſit.

CVm ergo aliquis ſuſcipit nomen Abbatis, duplici debet doctrina ſuis pręeſſe diſcipulis, id eſt, omnia bona, & ſancta factis amplius quam verbis oſtendere, vt capacibus diſcipulis mandata domini verbis proponat, duris vero corde & ſimplicioribus, factis diuina præcepta demonſtret. Omnia vero, quæ diſcipulos docuerit eſſe contraria, in ſuis factis indicet non agenda, ne alijs prædicans ipſe reprobus inueniatur, ne quando illi dicat Deus peccanti. Quare tu enarras iuſtitias meas, & aſſumis teſtamentũ meum per os tuũ? Tu vero odiſti diſciplinã, & proieciſti ſermones meos poſt te. Et qui in fratris tui oculo feſtucam videbas, in tuo trabem non vidiſti. Non ab eo perſona in monaſterio diſcernatur. Non vnus plus ametur, quam alius, niſi quem in bonis actibus, aut obedientia inuenerit meliorem. Non præponatur ingenuus ex ſeruitio conuertenti, niſi aliqua rationabilis cauſa exiſtat. Quod ſi ita iuſtitia dictante, Abbati viſum fuerit, de cuiuſlibet ordine id faciat, ſin aliter propria teneant loca. Quia ſiue ſeruus, ſiue liber, omnes in Chriſto vnum ſumus, & ſub vno domino æqualem ſeruitutis militiam baiulamus. Quia non eſt apud Deum perſonarum acceptio. Solummodo in hac parte apud ipsũ

diſcer-

diſcernimur, ſi meliores aliis, in operibus bonis, & humiles inueniamur.

Abbas, qui duplici doctrina præeſſe, ſecundum regulam, uolet ſuis diſcipulis; ſciens magis mouere exempla, quam verba: ſit quantum humana fragilitas patitur, domini noſtri imitator; qui non tantũ fecit, ſed fecit ſimul, & docuit; imo cœpit prius facere, & poſtea docere. Ea enim eſt efficaciſſima doctrina, quę doctoris operibus, moribus, & uita cõprobatur. Doctrina igitur, & ſcientia Abbas faciat ſatis prudentioribus ſuo ipſius uerbo mãdata præceptaq; dominica proponendo: duris autẽ corde, ſimplicioribuſq;, & imperitis, diuina eis præcepta factis, atq; operibus demonſtrãdo. Qui cupiunt Abbates, & Priores, ut ſui fratres, & diſcipuli præſto ſint diuinis horis die noctuq;: ut priuatis orationibus inſtent, aſſidueq; in Dei laudes incumbant, ut ſæpius confiteantur, & Euchariſtię Sacramentum ſumant, uel Miſſæ ſacrificium peragant; ut ieiunent, nec continue uagẽtur, ſed cella inſideãt, & cõmorentur: ut ſint caſti, ſobrij, obedientes, pauperes ſpiritu, & humiles, et tandem (vt ipſis vtar verbis ſacri Cõcilij Tridentini) non rixoſi, vitioſi, impudici, cupidi, elati, detractores, maledici, verboſi, & voluptatũ amatores; vitia demum fugiant, & virtutes amplectantur, ſicut decet Monachos; qui (inquam) Abbates cupiunt, vt hęc, & alia huiuſmodi à ſuis fratribus, filijs & diſcipulis omni modo obſeruentur, ipſi, ipſi certè qui duces ſunt, & cuſtodes in primis implcãt, faciant, & obſeruent. Tumultuarij enim

et gregarij milites tum demum acriter, fortiterq; pugnare perſpiciuntur, nec vllum, vel horrendum timere mortis genus, cum centuriones, præfectos, tribunos vident in primis cornibus hoſtium iacula negligere, repellere gladios, inſultare periculis, & ipſam denique mortem irridere. Vbi dicitur. Non proponatur &c. *dicemus infra quomodo & qua rationabili cauſa volunt patres quod poſſit Abbas, quem in bonis actibus, & obedientia inuenerit meliorem alijs præponere. Vbi dicitur.* De cuiuslibet ordine id faciat &c. *Volunt huiuſmodi verba ita intelligi, ut omni poſtbabito reſpectu nobilitatis, tam ille, qui eſt humili loco natus, quam nobilis: tam pauper, quam qui diues, & tam ſeruus, quam ingenuus poſſit ratione honorum actuum, uirtutum, obedientiæ, humilitatis, & ſcientię, cæteris anteponi, & ad altiora promoueri.*

ERgo æqualis ſit omnibus ab eo charitas, vna præbeatur omnibus ſecundum merita diſciplina. In doctrina nanque ſua abbas Apoſtolicam debet illam ſemper formam ſeruare, qua dicit, argue, obſecra, increpa, ideſt miſcens temporibus tempora, terroribus blandimenta, dirum magiſtri, pium patris oſtendat affectum, ideſt in diſciplinatos, & inquietos debet durius arguere, obedietes autem, & mites, & patientes, vt in melius proficiant, obſecrare. Negligentes autē & contemnentes, vt increpet & corripiat admonemus. Neque diſsimulet peccata delinquentium, ſed mox vt cœperint oriri radicitus ea (vt præualet) amputet, memor periculi Hely ſacerdotis de Sylo. Et honeſtiores quidem, atque intelligibiles animos prima vel ſecunda admonitione verbis corripiat, improbos

autem,& duros,ac ſuperbos, vel inobedientes verborum vel corporis caſtigatione, in ipſo initio peccati coerceat,ſciens ſcriptum. Stultus verbis non corrigitur. Et iterum, percute filium tuum virga,& liberabis animam eius à morte.

AEqualis, *ideſt iuſtus. Iuſtitia enim, cuius etiam partes ſunt rigor, & æquitas, & cui proprium eſt tribuere vnicuiq;, quod ſuum eſt, et iuxta opera ſua;modo vtitur ipſo rigore, aliquando vero æquitate: rigore cuidem durius arguendo(ut Diuus ait Benedictus) indiſciplinatos,et inquietos;AEquitate vero obedientes,& mites rationabili quodam more rogando, & obſecrando. Cum igitur in regendis Monaſterijs plurimum interſit:noſſe Monachorum ingenia,obſeruet in primis Abbas ſibi ſubditorum ætates,mores, conditiones,& infirmitates:ut ſciat poſtmodum,pro rerum,& temporum qualitate,& mitem eſſe, et rigoroſum:etiamq; ſi opus fuerit(velut prudens,et peritus Medicus, in curandis morbis incurabilibus,& contagioſis) uti igne,& ferro, pia quadã crudelitate aliquando non grauetur, ac demum ſciat(vt his verbis vtamur) parcere ſubiectis,& humilibus:et debellare contumaces,& ſuperbos. Ab eo charitas vna præbeatur omnibus,ideſt nõ habeat acceptionem perſonarum:in tantum ut et corrigendo,& caſtigando filium liberet animam eius a morte: & nunquam a dilectione,& charitate diſcedat: cum(Deo adiuuante) poſſimus, & debeamus,non modo quos corrigimus,ſed & inimicos noſtros diligere.Vbi dicitur* non diſſimu-

let peccata delinquētiū, ſed mox ut cœperint oriri &c. *monent patres, & monitos eſſe volunt omnes Prælatos noſtræ cōgregationis, ut caueant ab iſto peſſimo diſsimulationis vitio: ne dum culpas incaute remittunt, non iam per charitatem compati, ſed per negligentiam conſenſiſſe videantur. Immo quam citiſsime malis omnibus occurrant; quoniam ſapiēti illo dicto monemur, Principijs obſta, ſero medicina paratur, Cum mala per longas conualuere moras.*

MEminiſſe debet ſemper Abbas quod eſt, meminiſſe quod dicitur, & ſcire quia cui plus committitur, plus ab eo exigitur. Sciatque quam difficilem, & arduam rem ſuſcepit, regere animas, & multorum ſeruire moribus; & alium quidem blandimentis, alium vero increpationibus, alium ſuaſionibus. Et ſecundū vniuſcuiuſq; qualitatem, vel intelligentia, ita ſe omnibus conformet & aptet, vt non ſolum detrimenta gregis ſibi commiſsi non patiatur, verùm etiam in augmentatione boni gregis gaudeat. Ante omnia ne, ſimulans, aut paruipēdens ſalutem animarum ſibi cōmiſſarum, plus gerat ſollicitudinem de rebus tranſitorijs atq; terrenis, & caducis, ſed ſemper cogitet, quia animas ſuſcepit regendas, de quibus & rationem redditurus eſt. Et ne cauſetur de minori forte ſubſtantia, meminerit ſcriptum, Primùm quærite regnum Dei & iuſtitiam eius, & hæc omnia adijcientur vobis. Et iterum; nihil deeſt timentibus eum. Sciatq; quia qui ſuſcipit animas regendas, præparet ſe ad rationē reddendam. Et quantum ſub cura ſua fratrum ſe habere ſcierit numerum, agnoſcat pro certo quia in die iudicij ipſarum omnium animarum eſt redditurus domino rationem ſine dubio addita & ſuæ animæ. Et ita timens ſemper futuram diſcuſsionem paſtoris de creditis ſibi ouibus, cum de alienis ratiocinijs cauet, red-

ditur

ditur de ſuis ſollicitus. Et cũ de admonitionibus ſuis emendationem alijs ſubminiſtrat, ipſe efficitur a vitijs emendatus.

SAtis memor erit ſui officij Prælatus, & nominis, quod habet, Abbatis, ſi conſiderans nullã fere poſſe maiorem ſeruitutem excogitari, quam vt aliquis multorum moribus, & ingenijs ſe conformet, & aptet; & eos durã cœpiſſe prouinciam qui regere animas ſuceperunt: ab ipſo, qui eſt ſalus, robur & fortitudo noſtra, auxilium aſſiduis precibus implorauerit. Attamen ſicuti non debetis patres huiuſmodi onera auida elatione ſuſcipere, ita etiam nec blandiente deſidia reſpuere, nec veſtrum ocium neceſſitatibus Eccleſiæ vllo modo præponere, vt latius infra ſuo loco dicemus. Nã vt ab eo plus exigitur, cui plus committitur, ita ille magis meretur, & longe copioſius a Deo remuneratur poſthabitis proprijs cõmoditatibus, in his quæ Dei ſunt, & circa animarum ſibi commiſſarũ ſalutem, omni genere charitatis, & maiori, qua poteſt, diligentia verſatur. Vbi dicitur ne diſsimulans &c. *Hortantur patres, & monent inherentes pio ac ſancto Regulæ inſtituto, Monachos oẽs, & ſpeciatim Prælatos, Cellerarios, ceteroſq; miniſtros, ut ante omnia, & infinities, magis quam rerum temporalium (quas tamen, ut ſuo loco dicemus minime negligere, aut dilapidare debent) curam habeant animarum ſibi commiſſarũ. Quãdoquidem de illis Deo principaliter reddituri ſunt rationem, & ad hoc uocantur, & non ad cumulandos theſauros, aut augendas opes, ut pru-*

dentes

dentes apud ſupremos congregationis patres, ac rerum agendarum periti habeantur; & inde eorum gratiam, & maiores dignitates aucupentur. Etenim homini, quid prodeſt, mundum ſi uniuerſum lucretur, animæ uero ſuæ detrimentum patiatur? Studeant itaq; circa curam animarum ſuo fungentes officio, Deo magis quam hominibus placere. Is etenim intuetur cor, mentes proſpicit, ac uidet hominum cogitationes quam per ſæpe uanæ ſunt, & inutiles. Ipſe aliam dabit mercedem ſeruis ſuis non falſam, aut tenuẽ quemadmodum mundus, ſed ueriſſimam, ſed firmiſſimam, & magnam nimis. Anteponant Dei cultum tam corporis exteriorem, quam animi interiorem, ſacrum, nimirum officium, pſalmodiam, orationes, fidem ſpem, charitatem, cunctis rebus tranſitorijs. Scientes quod qui mundum diligunt homines, mundana, & qui Chriſtum, chriſtiana ſequuntur. Quod reliquum eſt huius partis regulæ, cum ex ſe ſatis clarum ſit, & apertum, nihil eſt quod diutius circa eius poſitionem patres immorentur.

DE ADHIBENDIS AD CONSILIVM FRATRIBVS.

CAP. III.

QVoties aliqua præcipua agenda ſunt in monaſterio, conuocet abbas omnem congregationem, & dicat ipſe vnde agitur. Et audiens conſilium fratrum tractet apud ſe prudenter, & quod vtilius iudicauerit faciat. Ideo autem omnes ad conſilium voca

ri diximus: quia ſæpe iuniori dominus reuelat, quod melius eſt. Sic autem dent fratres conſilium cum omni humilitatis ſubiectione, vt non præſumant procaciter defendere quod eis viſum fuerit: ſed magis in abbatis pendeat arbitrio: & quod ſalubrius eſſe iudicauerit, ei cuncti obediant. Sed ſicut diſcipulis conuenit obedire magiſtro: ita & ipſum prouide & iuſte condecet cuncta diſponere. In omnibus igitur omnes magiſtram ſequantur regulam: neque ab ea temere declinetur a quoquam. Nullus in monaſterio proprij ſequatur cordis voluntatem. Neque pręſumat quiſquã cum abbate ſuo proterue intra, aut extra monaſteriũ contendere. Quod ſi præſumpſerit: regulari diſciplinæ ſubiaceat. Ipſe tamen abbas cum timore dei & obſeruatione regulę omnia faciat, ſciens ſe proculdubio de omnibus iudicijs ſuis æquiſsimo iudici Deo rationem redditurum. Si qua vero minora agenda ſunt in monaſterij vtilitatibus, ſeniorum tantum vtatur conſilio, ſicut ſcriptum eſt, Omnia fac cum cõſilio & poſt factum non pœnitebis.

TRia eſſe, in omnibus rebus publicis adminiſtrandis regiminum genera, non eſt qui ambigat, Monarchiam ideſt unius imperium; Ariſtocratiam hoc eſt optimatum regimen; & Democratiam, ideſt popularem principatum. Verum quoniam nihil difficilius eſt, quam bene operare, ideo Rex, cui pro libidine omnia licet impune agere raro bene imperat; Plebs etiam, cui proprium eſt nihil bene intelligere, aliquanto peius. Pauci uero ideſt optimates; cum princeps eſſe quiſq; optet plerumq; non ſatis concordes regnant. Optimum tamen omnium eſt, uel ſaltem minus periculoſum unius regimen. Non inquam cum princeps ait, ſic uolo, ſic iubeo, aut cum uult quod ſatis ſit pro

ratione uoluntas;ſed quando ſubditorum hominũ, & prudentium utitur conſilio: & ijs legibus, ſine quibus nulla Reſpub. conſiſtere poteſt. Quod qui dem conſiderans Diuus pater Benedictus, poſtquã conſtituit Prælatum in Monaſterio Abbatem, & eſt locutus de ijs qualitatibus, quibus, qui futuri ſunt Prælati ornati eſſe debent, ad limitandam eo rũ autoritatẽ ſubnectit immediate dictum capitu lũ, De adhibendis ad cõſilium fratribus. In quo ſa ne capitulo tria principaliter oſtendit; uidelicet Abbatẽ, quãuis præſit omnibus in Monaſterio, eſ ſe tamen ita legibus, & Regulæ ſubiectum, ut nõ li ceat ei quodãmodo quicquã agere ſuo arbitrio. Se cũdo loco, quod quãdo præcipua quædã ſunt agen da, debet conuocare omnes fratres, & audita uni uſcuiuſq; ſententia, quod poſtmodum utilius iudi cauerit, facere. Tertio quod quando minora, & minus præcipua in Monaſterio agi debent; ſenio- rum tantum utatur conſilio. Ex quibus patet hũc regendi modum Diuum Patrem ex ueteri teſta- mento ad unguem accepiſſe. Nam erat plebs, erant ſeniores, & ſuper omnes unus, qui omnibus præerat, & iubebat. Vbi ergo dicitur in regula, quoties aliqua præcipua agenda ſunt; *nomine rerum præcipuarũ uolunt patres intelligi, aliena- tiones omnes bonorum immobilium, permuta- tiones, emptiones, locationes ad longum tempus, inſtitutiones procuratorũ, & ea omnia, quæ ſecun dũ ſacros Canones, ſi fierẽt a Prælato, ſine omniũ fratrum, & capituli conſenſu, & uoluntate, nul- lius eſſent ualoris. Quæ inquam omnia (ſic exi-*

gente

gente horum temporum qualitate) antequam pręponantur uniuerſo capitulo, uolunt mature tractari cum ſenioribus primum, deinde cum reliquis Monachis in capitulo: & ſi a maiori parte, ultra medietatem, probabuntur, tũ exſecutioni mandari, & non aliter, nec alio modo. Nomine uero rerum Minorum, pro quibus exequendis debet Abbas uti tantum conſilio ſeniorum, uolunt patres intelligi, locationes bonorum annuas; promotiones iuuenũ ad ſacros ordines, & his ſimilia iuxta declarationem, & iudicium diſcreti Abbatis. Super uerbum Abbatis, declarauerunt, cuncta, quæ in Regula, & conſtitutionibus de ipſo dicuntur, per omnia debere intelligi etiam de Prioribus, in illis Monaſterijs, quæ titulum Prioratus habent. Uniuerſam autem Congregationem eſſe uolunt, non quidem alicuius conuentus, aut Monaſterij, ſed cunctos ordinis Monachos; uice quorum, ac loco ueniũt in capitulis Generalibus Prælati omnes & Cõuentuales, qui pro tempore uocem habent; Nam antiquitus unumquodq; Monaſterium Congregatio erat, & dicebatur: quoniam ſemet regebat, & nulli alij ſubdebatur, niſi Epiſcopo, & ordinario. Nunc uero uniuerſus ordo noſter, ſicut, & ceteri, Congregatio appellatur, cũ per ſe ipſum regatur, nec ulli alij, niſi ſummo Pontifici immediate ſubdatur, uti uidere licet in ampliſſimis priuilegijs nobis a quam pluribus ſummis Pontificibus collatis. Seniorũ nomine, ut omnis diſſenſionis occaſio tollatur, declarauerũt intelligi debere omnes, qui primum occupãt locũ poſt Prælatum

ſiue ſint Priores, ſiue Suppriores, Decanos quoq; , Magiſtros Nouitiorum, & Camerarios cum tractantur temporalia, & ad ipſos ſpectãtia eos rurſum, qui aliàs fuerunt Prælati: & cęteros deniq; quos Prælatus longa experientia iudicabit idoneos. Atq; in paruis Monaſterijs nomine ſeniorum, Sacerdotes omnes, ſi ita uoluerit Prælatus intelligi ijdem patres declarauerunt. Ordinauerunt præterea, & inuiolabiliter ſeruari mandauerunt, ut nullus Prælatus aut Monaſterium poſſit bona immobilia alienare, aut ádemphiteoſim tradere, excedentia ualorem uigintiquinq; aureorum, abſq; ſpeciali licentia Reuerendi Diſinitorij, quam licentiam non poſſit Prælatus petere, niſi prius rem cum ſenioribus tractauerit, & deinceps cum omnibus uocem habentibus in capitulo. Quantum uerò ad bona immobilia minoris precij x x v. aureorũ quomodolibet ad Monaſterium deuoluta, ut iterum locentur, ſiue uendantur, ſufficiat licentia Patris Generalis, aut Vicarij prouinciæ; accedente nihilominus conſenſu in his, & alijs alienationibus, ſi opus ſit, ſacroſanctæ Sedis Apoſtolicæ, & fiant omnia cum timore Dei. Et contractus omnis, qui aliter fieret, & citra rerum ſupradictarum obſeruationem, irritus ſit, & nullus: & Prælatus, qui illum fecerit, aut conſenſerit priuetur, & ſit priuatus ipſo iure omni prælatione, & dignitate per biennium. Cæterum ut omni cum humiliate, & modeſtia quilibet ſententiam ſuã in capitulo, ubi requiſitus fuerit, ferat, ſecundum Regulæ tenorem, Patres ijdem

manda-

mandarunt. Prælati verò, qui ordinationibus ſu prædictis aliquo pacto contrauenerint, uel eas ſer uari non curauerint, ad arbitrium Patris Generalis, & uiſitatorum, iuxta grauitatem transgreſſionis, puniantur. Quodſi ipſi Generalis, & Viſitatores a Iuſtitia declinauerint, poſſint, qui uoluerint, Monachi cauſam ad Diffinitorium deferre.

QVAE SINT INSTRVMENTA BONORVM OPERVM. CAP. IIII.

IN primis dominum deum diligere ex toto corde, tota anima, tota virtute, deinde proximum tanquã ſeipſum. Deinde non occidere, Nõ adulterare, Nõ facere furtum, Non concupiſcere, Non falſum teſtimonium dicere: Honorare omnes homines: Quod ſibi fieri quis non vult, alij ne faciat. Abnegare ſemetipſum ſibi, vt ſequatur Chriſtum. Corpus caſtigare, delitias non amplecti: ieiunium amare: pauperes recreare: nudum veſtire: infirmum viſitare: mortuum ſepelire: In tribulatione ſubuenire: Dolentem conſolari: A ſæculi actibus ſe facere alienum. Nihil amori Chriſti præponere. Iram non perficere. Iracundiæ tempus non reſeruare. Dolum in corde non tenere. Pacem falſam non dare. Charitatem non derelinquere. Nõ iurare omnino, ne forte periuret. Veritatem ex corde, & ore proferre. Malum pro malo non reddere. Iniuriam non facere: ſed & factam patienter ſufferre. Inimicos diligere. Maledicentes ſe, non remaledicere, ſed magis benedicere, Perſecutionem propter iuſtitiã ſuſtinere. Non eſſe ſuperbum. Non vinolentum: Nõ multum edacem. Non ſomnolentum. Non pigrum.

Non murmuroſum. Non detractorem. Spem ſuam deo committere, bonum aliquod in ſe cum viderit, Deo applicet non ſibi: malum vero ſemper à ſe factū ſciat,& ſibi reputet. Diem iudicij timere. Gehennam expaueſcere. Vitam eternam omni concupiſcentia ſpirituali deſiderare. Mortem quotidie ante oculos ſuſpectam habere. Actus vitæ ſuæ omni hora cuſtodi re. In omni loco deum ſe reſpicere pro certo ſcire. Cogitationes malas cordi ſuo aduenientes mox ad Chriſtum allidere, & ſeniori ſpirituali pateſacere. Os ſuum a malo vel prauo eloquio cuſtodire. Multum loqui non amare. Verba vana aut riſui apta nō loqui. Riſum multum aut excuſſum non amare. Lectiones ſanctas libenter audire. Orationi frequenter incumbere. Mala præterita cum lachrymis vel gemi tu quotidie in oratione Deo confiteri. De ipſis malis de cętero emendare. Deſideria carnis non perficere. voluntatem propriam odiſſe. Præceptis abbatis in om nibus obedire,etiam ſi ipſe(quod abſit)aliter agat: me mor illius dominici præcepti. Quæ dicunt facite:quę autem faciunt,facere nolite. Non velle dici ſanctum antequam ſit:ſed prius eſſe quo verius dicatur. Pręce pta dei factis quotidie adimplere. Caſtitatem amare. Nullum odiſſe: Zelum & inuidiam non habere. Contentionem non amare. Elationem fugere: ſeniores venerari. Iuniores diligere in Chriſti amore. Pro inimicis orare. Cum diſcordantibus ante ſolis occaſum in pacem redire. Et de Dei miſericordia nunquā deſperare. Ecce hæc ſunt inſtrumenta artis ſpiritualis. Quæ cum fuerint a nobis die noctuq; inceſſabiliter adimpleta: & in die iudicij reconſignata: illa mer ces nobis a domino recompenſabitur,quam ipſe promiſit. Quod oculus non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis aſcendit,quæ pręparauit Deus his qui diligunt eum. Officina vero, vbi hæc omnia diligenter operemur, clauſtra ſunt monaſterij,& ſtabilitas in congregatione.

QVoniam quartum capitulum regulæ patribus præſcriptis non tantum conſideratione dignum videtur, quam etiam admirabile, ac prope Diuinum, cum ijs de rebus tractet, quæ virtute, ac breui admodum verborum periodo, vniuerſam complecti doctrinam chriſtianam, & ſub quodam quaſi epilogo ſummam totius legis euangelicæ continere videantur; Idcirco in Chriſti viſceribus, & cum omni charitatis affectu, hortantur Prælatos omnes, ac Monachos, vt illud ſemper præ oculis habere ſtudeant, & in omni eorum opere illud ſibi ad imitandum proponant. Siquidem vniuſquiſq; tanto erit perfectior, ac regularis obſeruatiæ magis amator, quanto diligentius ea, quæ in ipſo capitulo narrantur, implere conabitur. Verum quia abſq; ſpeciali Dei gratia huiuſmodi diuinis inſtrumentis in propria officina, quod eſt Monaſterium, minime vt conuenit, vti valemus: eapropter omnibus, & ſingulis prelatis, quo facilius hanc gratiam aſſequi valeant, præcipiunt, ac in uerbo domini mandant, ut ſacroſanctum penitentiæ Sacramentum, & Altaris, crebrius frequentare faciant. Ita vt quilibet ſacerdos, & in primis Prelatus nō ſolum dominicis diebus, et alijs feſtiuis ſēper celebret, verū etiam frequentius. Imo hortantur, ne à celebratione omnino deſiſtant. Qui vero ſacerdotes non ſunt, ſingulis ſaltem menſibus ſemel: in Quadrageſima, & Aduentu Domini, ſingulis diebus Dominicis; & in omnibus ſolemnitatibus Domini noſtri, ac Matris eius Virginis Mariẹ, ſacroſanctam Eu

chariſtiam accipiant. Confeſſionem uero peccatorum tam conuerſi, & commiſſi, quam Nouitij, Iuuenes, & Monachi facere ſingulis diebus dominicis, etiam ſi non comunicent teneantur, ita vt confeſſionem nulli liceat, ut alibi dictum eſt, ultra octauum diem ullo pacto protrahere. Et qui ultra uices dictas comunicare uoluerint, ut puta ſingulis totius anni Dominicis, ac feſtis præcipius quemadmodum conſulit Auguſtinus, poſſint de licentia Prælati, qui ſe facilem in huiuſmodi licentijs dandis, ubi fructum cernit, ſeſe præbere debet. hoc ſciens, quod qui ad ſacrum Altaris Sacramẽtum, ea qua debet præparatione accedit, in dies ſemper ſe ipſo fit melior, ac ſanctior. Omnibus autem diebus a prandio, uel dicto completorio, omnes, ac ſinguli iuxta ueterem noſtri ordinis conſuetudinem, in eccleſiam ad priuatas orationes per agendas, & ad ſacras ſtationum indulgẽtias ſumendas, reuertantur. Verum, quia optimi legiſlatoris, non ſolum intereſt promouere ſubditos ad ipſam legis obſeruantiam, monſtrando quid agere debeant; ſed etiam deducendo impedimenta: Idcirco patres ijdem præſcripti, uolentes impedimẽta bonorum operum è medio tollere, præcipiunt omnibus, & ſingulis Monachis, ut frequentiam, ac familiaritatem omnem ſecularium, omnino, & quantum fieri poteſt, caueant: Miniſtris tamen exceptis, qui ob negocia Monaſterij aliter facere nequeunt. Sint nihilominus & ipſi exemplares, & cum omni modeſtia, & humilitate ſuorum Monaſteriorum cauſas cum ſecularibus tractent.

Nullus

Nullus uero, quouis nomine cenſeatur, audeat ſub pœnis grauiſſimis, a prelato iniungendis, ſecularia negocia exercere, ut puta emere, aut emere facere, uendere, mercari, ac multo minus archimiam exercere, mederi, & id genus reliqua, quæ probum religioſum minime decent, iuxta illud Pauli, Nemo militans Deo implicat ſe negocijs ſecularibus. Immo Canonum ſtatutis firmatum eſt ut quicũq; in clero eſſe voluerit, emendi uilius, & uendendi carius ſtudio non utatur.

Inhærentes præterea capitulo, Peruenit ad nos, cauſa decima octaua, quæſtione ſecunda cap. canonum & Cau. 14. quæſt. 4. nolunt patres, & ſub pœnis grauioribus probibent, ut Monachi ſibi faciant Commatres, aut Compatres, neq; ad fœminas, cuiuſuis occaſionis prætextu, niſi in primo, uel altero gradu ſibi attinentes, accedant. Quod ſi quis Prælatus, uel ipſe fecerit, alijs ve permiſerit, & uel tacite, uel expreſſe conſenſerit, duplici pœna, qua puniretur Monachus, ipſe à patre Generali, & à Viſitatoribus puniatur. Prohibuerũt etiam, & prohibitas omnino eſſe uolũt, eas omnes artes, quæ a ſacris Canonibus prohibentur in cau. 26. quæſt. 1. 2. 3. 4. & 5. per totum.

Quoniam rurſus iuxta eundemmet Apoſtolũ, corrumpunt bonos mores colloquia mala, præcipiunt, grauius puniri eos, qui in loquendo, uerbum aliquod in honeſtum, aut minus religioſum proferrent. Nam eiuſmodi uerba plerumq; inditium eſſe ſolent non ſanæ mentis, cum ex abundantia cordis os loqui conſueuerit. Immo uero non tan-

tùm ab in honeſtis uerbis, & confabulationibus, cauere debent religioſi, quin & ab inanibus colloquijs, & uerbis inutilibus, ſcientes quod de ijs omnibus reddituri ſunt rationem in die iudicij. Abſtineant quoq; a narrationibus fabularum, aut hiſtoriarum, etiam uerarum, quæ aliquam uel minimam inhoneſtatis materiã præferunt, & hoc præcipue corã iuuenibus: Deniq; ſit memor Monachus uerbi Auguſtini, qui ait, nugas in ore ſecularium nugas eſſe, atq; in ore regularium blaſphemias. Studeant itaq; Monachi non ſolum non egredi ſepta Monaſterij, niſi magnis de cauſis, verum etiam non nimium uagari per clauſtra, aut uiridarium, ſed in cellis, aut in eccleſia, orationibus, ac lectionibus incumbentes manere uelint. Sic enim cella continuata dulceſcit. Cum uero in publicum, coram alijs Monachis, uel laicis prodire neceſſitas erit, aut per ciuitatem, & oppidum ire, meminerint modeſtiæ, ac compoſitionis oculorum. Recte nanq; inſtituti Monachi oculos humi defixos inter eundum habere ſolent; manus inter loquendum non nimis geſticulantes; pedes ſedendo non diuaricatos: nihil deniq; non aptum, non ſanctum, non diuinum, eundo, loquendo, ac ſedẽdo, & quieſcendo efficere ſolent. Qui hactenus dicta exequi curabunt, benedictionem, & bonum gratię gradum à domino acquirent: qui uero contempſerint, grauiter ꝓ qualitate criminis puniãtur: & prælati, qui in rerum antedictarum obſeruatione negligẽtes inuenti fuerint, mulctentur & ipſi, uſq; ad priuationem dignitatis incluſiue, ſi opus fuerit

ſuerit. Etenim indigni ſunt regere alios, qui ſe ipſos minime cuſtodire norunt, & qui ſibi ipſis imperare non ualent, bene quoque alijs præcipere nequaquam poſſunt.

DE OBEDIENTIA DISCIPVLORVM.

CAP. V.

PRimus obedientiæ gradus eſt obedientia ſine mora. Hæc conuenit his qui nihil ſibi Chriſto charius exiſtimant propter ſeruitium ſanctum, quod profeſsi ſunt ſeu propter metum gehennæ vel gloriam vitæ eternæ. Mox vt aliquid imperatum a maiore fuerit, ac ſi diuinitus imperetur, moram pati neſciunt in faciendo. De quibus dominus dicit, inauditu auris obediuit mihi. Et idem dicit doctoribus. Qui vos audit, me audit. Ergo hi tales relinquentes ſtatim quæ ſua ſunt, & voluntatem propriam deſerentes: mox ex occupatis manibus, & quod agebant imperfectum relinquentes, vicino obedientiæ pede iubentis vocem factis ſequuntur. Et velut vna momento prædicta magiſtri iuſsio & perfecta diſcipuli opera in velocitate timoris Dei ambe res communiter cuius explicantur: quibus ad vitam ęternam gradiendi amor incumbit. Ideo anguſtam viam arripiunt: vnde dominus dicit, Anguſta via eſt quæ ducit ad vitam: vt non ſuo arbitrio viuentes, vel deſiderijs ſuis & voluptatibus obedientes: ſed ambulantes alieno iudicio & imperio, in cœnobijs degentes, abbatem ſibi præeſſe deſiderant. Sine dubio hi tales illam domini imitantur ſententiā qua dicit. Non veni facere voluntatem meam, ſed eius qui miſit me. Sed hæc ipſa obedientia tunc acceptabilis erit Deo & dulcis hominibus, ſi quod iubetur non trepide, non tarde, non tepide, aut cum murmu-

re vel cum reſponſo nolentis efficiatur. Quia obedientia quæ maioribus prębetur Deo exibetur. Ipſe enim dixit. Qui vos audit me audit. Et cũ bono animo à diſcipulis præberi oportet: quia hilarem datoré diligit Deus. Nam cum malo animo ſi obediat diſcipulis: & non ſolum ore verum etiam in corde ſi murmurauerit: & ſi impleat iuſsionem, tamen acceptum iam non erit deo: qui cor reſpicit murmurantis. Et pro tali facto nullam conſequitur gratiam; immo pœnam murmurantium incurrit: ſi non cum ſatisfactione emendauerit.

CVm in omnibus congregationibus religioſorum hominum, inobſeruantia omnis inde potiſſimũ prouenire uideatur, quoniã Prelati præceptis Regulæ, ac ſanctiſſimis patrũ cõſtitutionibus, quemadmodũ par eſſet; nõ obtemperant. Si.n. ipſi legũ noſtrarũ obſeruatores eſſent, utiq; & eorum ſubditi, cũ à boue maiori diſcat arare miminor, et talia ut plurimũ ſint membra, qualia ſunt capita: Propterea ipſi ſupradicti patres præcipiunt omnibus & ſingulis Monaſteriorũ præpoſitis, ut inuiolabiliter obediant ipſi & obſeruẽt, & alios obedire, et obſeruare, pro poſſe faciãt ſanctiſſimã noſtrã Diui Benedicti Regulã, nec non conſtitutiones, & ordinationes quæ in declaratione ipſius hactenus factæ ſunt, & quæ in poſterum fiẽt; præcipuè uero (nullo habito reſpectu ad ea, quæ quomodolibet in cõtrarium quicquã diſponerent) has præſentes Cõſtitutiones ſeruare ſtudeant, quas in ſolẽni capituli celebratione hoc anno Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo Nono, preſcripti Patres Reformatores, ac Diffinitores, de mandato Sanctiſſimi D. Domini Noſtri Pij Quinti, edendas curarunt,

& hoc ſub pœna depoſitionis a quocumq; gradu, dignitate, ac prælatione. Quantum vero ad Monachos priuatos, cum obedientia ſit vnum è tribus principalibus votis, quæ vnuſquiſq; religioſus in ſua ſolemni profeſſione facit: Hortantur, atque per dominum rogant antedicti Patres, omnes & ſingulos, ut ſuis Prælatis tanquam à Deo miſſis, obediant in omnibus. Nam cum promiſerimus Deum, ac Chriſtum Dominum per viam, quæ tendit ad perfectionem ſequi, & omnem noſtram voluntatem ipſi ſponte obtulerimus, indignum ſane, ne dicã impium videtur, iam ſemel oblatum repetere, per inobedientiam; ac ipſis contraire, quibus ille ait. Qui vos audit me audit, & qui ſpernit vos, etiam me ipſum contemnit. Meminerimus ſine humilitate neminem poſſe ſaluari, humilem vero neq; eſſe, neq; dici poſſe, qui Deo, & eius vicem gerentibus, obedientiam minime præſtiterit. Sunt enim adeo connexæ, atq; inuicem inſerte, obedientia, & humilitas, vt vnam ſine altera nemo habere queat. Immo uero ut catholici doctores aſſeuerant; videtur eſſe obedientia, externum quoddam internæ, ac intus in corde latentis humilitatis inditium. Et Reuerendus ille pater Iuſtinianus, qui Eremi conſtitutiones in vnũ poſt quingentos annos redegit, atq; conſcripſit, vult, eadem ratione, quod qui infra dicuntur in regula humilitatis, dicantur obedientiæ gradus. Propterea qui obedientes eſſe contemnunt fruſtra monaſticham togam induunt, & Monachi dumtaxat nomen; virtutem vero, ac opera nequaquam poſſident.

DE

DE TACITVRNITATE.

CAP. VI.

Faciamus quod ait propheta. Dixi, cuſtodiam vias meas:vt non delinquam in lingua mea. Poſui ori meo cuſtodiam· Obmutui & humiliatus ſum: & ſilui a bonis. Hic oſtendit propheta,ſi a bonis eloquijs in terdum propter taciturnitatem debet taceri: quanto magis a malis verbis propter pœnam peccati debet ceſſari. Ergo quamuis de bonis & ſanctis & ædificatio num eloquijs,perfectis diſcipulis propter taciturnita tis grauitatem rara loquẽdi concedatur licentia: quia ſcriptum eſt, In multiloquio non effugies peccatum. Et alibi. Mors & vita in manibus linguæ. Nam loqui & docere magiſtrum condecet:tacere & audire diſcipulo conuenit. Et ideo ſiqua requirenda ſunt à priore:cum omni humilitate & ſubiectione, & reuerentia requirantur:ne videatur plus loqui quàm expedit. Scurrilitates vero vel verba ocioſa, & riſum mouentia,æterna clauſura in omnibus locis damnamus: & ad tale eloquium diſcipulum aperire os non permittimus.

COnſiderantes etiam ſupradicti patres, Monachum ſemper in omni loco,& tempore grauem ſe,& modeſtum exibere debere, & non minus in verbis,quàm in actibus religioſum ſe oſten dere,& nihil præterea taciturnitate, ac ſilentio in Dei famulis commendabilius(quod ad æternas attinet cærimonias) reperiri poſſe, præſens hoc ſextum capitulum regulę declarantes,hortantur Monachos omnes, vt quantum poſſunt, ſtudeant eſſe in ſermone ſobrij, ponant hoſtium circũ

ſtantiæ

ſtantiæ labijs ſuis, ſummoq; opere caueant ab omni verbo ocioſo. Prælatis vero præcipiunt, ut cũ omni diligentia in ſuis Monaſterijs hanc partem Regulæ obſeruare faciant, & ſilentium in omnibus locis, ac temporibus, iuxta ipſius regulæ tenorem, & quemadmodum infra dicetur, inuiolabiliter cuſtodire. Idq; facilius obtinebunt ſi delinquentes grauius mulctabunt, ac punient. Vt vero omnis occaſio ſcurrilitatis è medio tollatur, ac leuitatis, diſtricte prohibent, & nullo pacto volũt quod infra ſepta Monaſterij canes, aut aues, vel id genus cætera animalia, quæ ad delitias haberi ſolent, & ſola voluptatis cauſa, nutriantur. Omne quoq; genus ludi è noſtris Monaſterijs penitus eliminari, & exulare volunt, ac præcipiunt, ſub grauioribus pœnis à Prelato iniungẽdis, ut infra. Si quis vero intus uel extra Monaſterium deprehenſus aliquando fuerit luſiſſe ad cartas luſorias uel taxillos, grauiter ad arbitrium Prælati prima vice puniatur; Secunda uero vice carceris cuſtodia ad libitum patris Generalis, & Viſitatorum mancipetur. Inſuper voce actiua, & paſſiua per trienium ſit priuatus. Prælati vero, qui in hoc crimen (quod tamen abſit) inciderint, vel ſcientes non punierint, in hoc delinquentes, actutum à ſuis officijs, ac dignitatibus in pænam abſoluantur. Vetuerunt præterea, ne vllo pacto in Monaſterijs noſtris fiant Comediæ, vel repræſentationes, quas vocant, cum veſtimentis ſecularium. Item ne alia quacumq; de cauſa quiſpiam Monachus veſtibus laicorum induatur, ne-

que ibidem exuatur proprijs, ut lauetur in flumine, vel in mare, uel alijs aquis, niſi forte ſanitatis gratia, & de Medicorum conſilio ſit faciendum. Cum vero fratres inſimul erunt recreationis cauſa, intus uel extra Monaſterium, ſummopere caue bunt à clamoribus, & diſſolutionibus; non ſe inuicem tangent, neq; manibus, neq; baculis, aut huiuſmodi: Non contendent verbis, nec aliud quic quam agent, quod honeſtati Monachorum non cõgruat. Et qui alicui prędictarum rerum contrafecerint, in publico Refectorio in terra ieiunabit pane, & aqua, toties, quoties in aliquo horum deliquerit. Vt vero omnia iſta melius ſeruentur, volunt quod in ſimilibus recreationibus Prælatus ſemper inueniatur, uel aliquis de ſenioribus. Nõ poſſint etiam fratres, recreationis gratia extra Monaſterium in domibus ſecularium, uel etiam religioſorũ alterius ordinis, vllo pacto pernoctare, ſub pœna priuationis actiuæ, & paſſiuæ vocis, per annum: cauſa tamen negociorum Monaſterij, liceat, cum opus fuerit Camerarijs, Procuratoribus, Conuerſis, Commiſſis, & alijs deputatis ſeu miſsis ad aliquod negocium, extra Monaſterium, & loca Monaſterij dormire, in locis nihilominus honeſtis, et ſuſpitione omni carentibus.

DE HVMILITATE.

CAP. VII.

CLamat nobis ſcriptura diuina, fratres dicens. Omnis qui ſe exaltat humiliabitur: & qui ſe humiliat exaltabitur. Cum hec ergo dicit, oſtendit nobis omnẽ exaltationem genus eſſe ſuperbiæ. Quod ſe cauere propheta indicat dicens. Domine non eſt exaltatum cor meum: neq; elati ſunt oculi mei. neq; ambulaui in magnis: neq; in mirabilibus ſuper me. Sed quid? Si non humiliter ſentiebam: ſed exaltaui animam meã. Sicut ablactatus ſuper matrem ſuam: ita retribues in animam meam. Vnde fratres ſi ſummæ humilitatis culmen volumus attingere, & ad exaltationem illam cœleſtẽ, ad quã per præſentis vitæ humilitatẽ aſcenditur, volumus velociter peruenire, actibus noſtris aſcẽdentibus ſcala illa erigẽda eſt, que in ſomno Iacob apparuit per quam ei deſcendentes, & aſcẽdentes angeli mõſtrabantur. Non aliud ſine dubio deſcenſus ille, & aſcenſus a nobis intelligitur: niſi exaltatione deſcendere, & humilitate aſcendere. Scala vero ipſa erecta, noſtra eſt vita in ſeculo, quæ humiliato corde à domino erigitur ad cœlum. Latera.n.eiuſdem ſcalæ dicimus noſtrum eſſe corpus, & animam, in quibus diuerſos gradus humilitatis vel diſciplinæ vocatio diuina aſcendendos inſeruit. ❡ Primus itaq; gradus humilitatis eſt ſi timorem dei ſibi ante oculos ſemper ponẽs, obliuionẽ omnino fugiat. Et ſemper ſit memor omniũ quæ præcepit deus. Et qualiter contemnentes deum, in gehennam pro peccatis incidunt: & vitam eternã, quæ timentibus deum præparata eſt, animo ſuo ſemper reuoluat. Et cuſtodiens ſe omni hora a peccatis & vicijs .i. cogitationum, lingue, oculorum, manuum pedum vel voluntatis proprie ſed & deſideria carnis amputare feſtinet. Eſtimet ſe homo, de cœlis a Deo ſemper reſpici omni hora, & facta ſua in omni loco ab aſpectu diuinitatis videri, & ab angelis omni hora deo

nunciari

nunciari. Demonſtrat nobis hoc propheta. Cum in cogitationibus noſtris ita deum ſemper præſentem oſtendit, dicens. Scrutans corda & renes deus. Et iterum. Dominus nouit cogitationes hominum quoniã vanæ ſunt. Et item dicit. Intellexiſti cogitationes meas a longe. Et quia cogitatio hominis confitebitur tibi. Nam vt ſollicitus ſit circa cogitationes ſuas peruerſa, sdicat ſemper humilis frater in corde ſuo. Tunc ero immaculatus coram eo, ſi obſeruauero me ab iniquitate mea. Voluntatem vero propriam ita facere prohibemur, cum dicit ſcriptura nobis, & a voluntatibus tuis auertere. Et item rogamus deum in oratione, vt fiat illius voluntas in nobis. Docemur ergo merito noſtram non facere voluntatem, cum cauemus illud quod dicit ſcriptura. Sunt vie, quæ videntur hominibus recte, quarum finis vſq; ad profundum inferni demergit. Et cum cauemus illud quod de negligentibus dictum eſt. Corrupti ſunt, & albominabiles facti ſunt in voluptatibus ſuis. In deſiderijs vero carnis, ita nobis deum credamus ſemper eſſe præſẽtem, cum dicit propheta domino. Ante te eſt omne deſiderium meum. Cauendum ergo eſt ideo malum deſiderium: quia mors ſecus introitum delectationis poſita eſt. Vnde ſcriptura præcipit dicens, poſt concupiſcentias tuas. Ergo ſi oculi domini ſpeculantur bonos & malos, & dominus de cœlo ſemper reſpicit ſuper filios hominum, vt videat ſi eſt intelligens, aut requirens deũ. Et ſi ab angelis deputatis nobis quotidie die noctuq; domino factori noſtro, opera noſtra nunciantur. Cauẽdum eſt omni hora fratres ſicut dicit in pſalmo propheta. Ne nos declinãtes in malum, & inutiles factos, aliqua hora aſpiciat deus. Et parcendo nobis in hoc tempore, quia pius eſt, & expectat nos conuerti in melius, ne dicat nobis in futuro. Hæc feciſti & tacui.

¶ Secundus humilitatis gradus eſt, ſi propriã quis nõ amans voluntatem deſideria ſua non delectetur implere. Sed vocem illam domini immitetur dicentis. Non veni facere voluntatem meam, ſed eius qui me miſit. Item dicit ſcriptura. Voluntas habet pœnam, & ne-

& neceſsitas parit coronam. ¶ Tertius humilitatis gradus eſt, vt quis pro dei amore omni obedientia ſe ſubdat maiori, imitans dominum, de quo dicit apoſtolus, factus obediens vſque ad mortem. ¶ Quartis humilitatis gradus eſt. ſi in ipſa obedientia duris & contrarijs rebus, vel etiam quibuſlibet irrogatis iniurijs tacita conſcientia patientiam amplectatur, & ſuſtinens non laſſeſcat vel diſcedat, dicente ſcriptura, qui perſeuerauerit vſq; in finē, hic ſaluus erit. Item cōfortetur cor tuum, & ſuſtine dominum. Et oſtendens fidelem pro domino vniuerſa etiam contraria ſuſtinere debere, dicit ex perſona ſufferentium, propter te morte afficimur tota die, eſtimati ſumus ſicut oues occiſionis. Et ſecuri de ſpe retributionis diuinæ ſubſequuntur gaudentes, & dicentes, ſed in his omnibus ſuperamus propter eum, qui dilexit nos. Et item alio loco ſcriptura. Probaſti nos (inquit) deus igne nos examinaſti ſicut examinatur argentum. Induxiſti nos in laqueum poſuiſti tribulationes in dorſo noſtro. Et vt oſtendat ſub priore debere nos eſſe; ſubſequitur dicēs. Impoſuiſti homines ſuper capita noſtra. Sed & præceptum domini in aduerſis, & in iniurijs per patiētiam adimplentes, qui percuſsi in maxillam, præbent & aliam, auferenti tunicam, dimittunt & pallium. Angariati mille paſſus, vadunt & duo, & cum Paulo Apoſtolo falſos fratres ſuſtinent, & percuſsiones, & maledicentes ſe benedicunt. ¶ Quintus humilitatis gradus eſt ſi omnes cogitationes malas, cordi ſuo aduenientes vel mala a ſe abſcondite commiſſa, per humilem confeſsionem abbati non celauerit ſuo, hortatur nos de hac re ſcriptura dicens. Reuela domino viam tuā & ſpera in eo, & item dicit. Confitemini dño quoniā bonus, qm̄ in ſeculum miſericordia eius. Et item propheta. Delictum meum cognitum tibi feci, & iniuſtitias meas non operui. Dixi pronunciabo aduerſum me iniuſtitias meas domino, & tu remiſiſti impietatē cordis mei. ¶ Sextus humilitatis gradus eſt. ſi omni vilitate, vel extremitate contentus ſit monachus, & ad omnia quæ ſibi iniunguntur velut operarium malum

ſe-

ſe iudicet & indignum, dicens cum propheta. Ad nihilum redactus ſum, & neſciui vt iumentum factus ſum apud te, & ego ſemper tecum. ¶ Septimus humilitatis gradus eſt, ſi omnibus ſe inferiorē, & viliorem non ſolum ſua lingua pronunciet, ſed etiam intimo cordis credat affectu, humilians ſe, & dicens cum propheta. Ego autem ſum vermis & non homo, opprobrium hominum & abiectio plebis. Exaltatus ſum, & humiliatus & confuſus. Et item Bonum mihi quod humiliaſti me: vt diſcam mandata tua. ¶ Octauus humilitatis gradus eſt, ſi nihil agat Monachus niſi quod communis monaſterij regula, vel maiorum cohortantur exempla. ¶ Nonus humilitatis gradus eſt, ſi linguam ad loquendum prohibeat Monachus, & taciturnitatem habens, vſque ad interrogationem non loquatur, monſtrante ſcriptura, quia in multiloquio non eſt fugietur peccatum, & quia vir linguoſus non dirigetur ſuper terram. ¶ Decimus humilitatis gradus eſt, ſi non ſit facilis ac promptus in riſu. Quia ſcriptum eſt. Stultus in riſu exaltat vocem ſuam. ¶ Vndecimus humilitatis gradus eſt, ſi cum loquitur monachus, leniter & ſine riſu, humiliter cum grauitate, vel pauca verba & rationabilia loquatur, & non ſit clamoſus in voce, ſicut ſcriptum eſt. Sapiens verbis innoteſcit paucis. ¶ Duodecimus humilitatis gradus eſt, ſi non ſolū corde Monach9, ſed etiā ipſo corpore humilitatē videntibus ſe, ſemper indicet, id eſt in opere, in monaſterio, in oratorio, in orto, in via, in agro, vel vbicunque, ſedens, ambulans, vel ſtans, inclinato ſit ſemper capite. Defixis in terram aſpectibus, reū ſe omni hora de peccatis ſuis exiſtimans: iā ſe tremendo iudicio Dei præſentari exiſtimet: Dicēs ſibi ſemper in corde illud, quod publicanus ille euāgelicus fixi in terram oculis, dixit. Domine non ſum dignus ego peccator leuare oculos meos ad cœlum. Et iterum cum propheta. Incuruatus ſum: & humiliatus ſum vſquequaque. Ergo his omnibus humiliatis gradibus aſcenſis, Monachus mox ad charitatem dei perueniet illam, quæ perfecta foras mittit timorem, per quam vniuerſa quæ prius non ſi-

ac formidine obſeruabat, abſque vllo labore velut naturaliter ex conſuetudine incipiet cuſtodire, non iam timore gehennæ ſed amore Chriſti, & conſuetudine ipſa bona, & delectatione virtutum: quæ dominus iam in operarium ſuum mundum a vitijs & peccatis ſpiritu ſancto dignabitur demonſtrare.

NEmo mirari debet, ſanctiſſimum Patrem noſtrum Benedictum in hoc ſeptimo capitulo, tã prolixe, tamq; accuratè de Humilitate tractare, ſi quidem ut paulo ante dicebamus ab ipſa, (quemadmodũ a ſuperbia omnia vitia) uirtutes omnes, modo quodam oriri, ac demanare noſcuntur. Idq; præterea facit Patriarcha noſter, & quidem potiſſimum, quoniam optime nouit, Demonem hoc ſolum querere, ut eos, quos alijs uitijs ſub ſuo uexillo minime attrahere potuit, elationis medio, & inani gloria, atq; ſuperbia trahat, & a uirtutum ſemita hoc pacto faciat deuiare. Ut igitur noſtre cõgregationis Monachi ſint uerè humiles, eos præſcripti Patres hortantur, ac in Chriſti uiſceribus rogant, uti frequẽter, & cum attentione ipſos duodecim humilitatis, ſeu ut quidam uolunt, (& quidẽ non ineptè) obedientiæ gradus; legere uelint, & multo magis opere totis uiribus ſtudeant adimplere. Procul ſit omnis elatio mentis, exulet inanis gloria, ſuperbiat nullus in ſe ipſo: Nec de generis nobilitate, aut rerum peritia, aut quacumq; alia de re quiſpiam inaniter glorietur. De abſentibus, non niſi quæ bona ſunt, loquantur; præſentes laudent, ſi ita eorum merita poſcant, & nullus ſit elationis motus. At ſi laudare quẽpiam

non liceat, nulli detrahere delectet. Quod ſi quis, alicuius ordinis religioſos, uerbis, aut factis uituperare auſus fuerit, grauiter a patribus, & Prælatis puniatur, indicaturq; tali maledicenti, per aliquot dies, uel hebdomadas ſilentium, iuxta qualitatem tranſgreſſionis. Eodem quoq; pacto grauius puniri uolunt, qui contra Principes homines & Magiſtratus ſeu alios ſummos uiros cum laicos, tum Eccleſiaſticos linguas maledicendo, ſeu detrahendo acuerint. Vti etiam alios uituperare minime conuenit, ita nos ipſos inaniter, ac ſuperflue laudare nequaquam decet. Itaq; de congregatione noſtra, de Monaſterijs noſtris, deq; nobis ipſis ſemper humiliter eſt ſentiendum. Et ut omnis circa hoc tollatur abuſus, Precipiunt præſcripti Patres ſub grauioribus pœnis ut nullus noſtræ congregationis Monachus ſuperflue laudare audeat, aut ſuper alia extollere præſumat Monaſterium, in quo ipſe habitum ſanctæ Religionis accepit, quaſi pulchritudine, diuitijs, ordine, moribus, cerimonijs, numeroſitate patrum, ac arctiori obſeruantia reliqua antecellat. Hoc nanq; proprietatem quandam ſapere uidetur, & ſuperbiæ uitium eſſe. Non ne ſumus omnes unius congregationis Monachi? Non ne ſub uno capite Romualdo, & Benedicto, Chriſto Domino omnes militamus? Non ne omnes iſdem induimur tunicis, & cucullis, eodem pallio tegimur, eandem currimus uiam? Vt quid ergo, quemadmodũ apud Paulum quidã gloriari uidentur ſe eſſe Pauli, aut Apollinis, aut Cephæ, quaſi diuiſus ſit: Chriſtus gloriami

ni cucullam Camaldulenſem, magis in hoc, quam in illo noſtri ordinis Monaſterio accepiſſe. Dicamus obſecro, id ipſum omnes, & cum in omnibus Monaſterijs, æqualem habeamus partem, & tantum in uno, quantum in alio; & non maiorem in hoc; quam in illo: neſciamuſq; in quo nam Monaſterio uiuere, aut mori debeamus; omnia pariter diligamus, laudemuſq;, nec iſtud illi, neq; hoc alij, nec unum alteri præponamus. Semper tamen initium, & caput noſtræ congregationis ſacram Eremum Camaldulenſem nouerimus eſſe, ibiq; arctiſſimam obſeruantiam uigere.

DE OFFICIIS DIVINIS IN noctibus. Cap. VIII.

HYemis tempore: ideſt a calendis Nouembris vſq; ad paſca, iuxta conſiderationem rationis, octaua hora noctis ſurgendum eſt, vt modico amplius de media nocte pauſetur: & iam digeſti ſurgant. Quod vero reſtat poſt vigilias, á fratribus qui pſalterij vel lectionum aliquid indigent, meditationi inſeruiatur. A paſcha autem vſque ad ſupradictas calendas Nouembris: ſic temperetur hora vigiliarum agenda: vt paruiſsimo interuallo quo fratres ad neceſſaria naturæ exeant, cuſtodito: mox matutini, qui incipiente luce agendi ſunt, ſubſequantur.

AD maiorem, & faciliorem intelligentiã octaui huius capituli Regulæ, atq; vt omnia in noſtra congregatione, vt decet, fiant, ſanxerunt patres vt in omnibus Monaſterijs noſtris, per totum annum, tam æſtiuo, quam hiemali tempore, Matutinæ vna cum laudibus, iuxta antiquam conſuetu-

dinem, vna hora immediate poſt dimidiam noctẽ, celebrentur, & perſoluantur. Primum ſignum cã panæ (poſt vbi ſacriſta cellas fratrum pulſauerit) duret tantũ ſpatium temporis, quantũ cõſumitur dicendo pſalmum quinquageſimum, nec nimis moroſe, neque nimis celeriter. Vltimum vero ſignum perſeueret quouſq; à Prælato, ſiue ab eo qui præeſt in choro, fiat ſignum inchoationis officij. Signũ autem medium, quãdo tribus vicibus pulſatur, ſit breuius primo. Præcipiunt etiam, vt ſtatim, poſt pulſationem cellarum à ſacriſta, in inceptione primi ſigni, vnuſquiſq; fratrũ ſurgat, & poſtquam ſe ſigno ſanctæ crucis de more munierit, incipiat dicere Domine labia mea aperies &c. *& proſequatur totum pſalmũ ſexageſimum nonum.* Deus in adiutorium &c. *Quo expleto, & dicta gloria, ſubiungat* Kyriel. Chriſte elei. Kirieel. Pater noſter. V. Oſtẽde nobis domine miſericordiam tuã. R. Et ſalutare tuum da nobis. V. Exurge Domine adiuua nos. R. Et libera nos propter nomen tuũ. V. Aue Maria gratia plena. R. Dominus tecũ. V. Domine exaudi orationẽ meã, R. Et Clamor meus ad te veniat. Oremus, Gratias tibi agimus Domine ſancte pater omnipotens æterne Deus qui nos de tranſacto noctis ſpatio ad hanc horam perducere dignatus es, queſumus vt dones nobis hunc diẽ ſine peccato tranſire; quatenus ad veſperum, & ſemper tibi Deo Gratias referamus, per Chriſtũ Dominum noſtrum. *Quem ordinem in libello officij Beatæ Virginis reperies. A cella ſubinde diſcedens*

ſcedens, ad eccleſiam tendit, Monachus dicat pſalmum xxiiij. Ad te Domine leuaui animã meã: *Cũ uero ad fores eccleſię peruenerit, accepta aqua benedicta, in ipſo limine genuflectens, dicat,* Introibo Domine in domum tuã, adorabo ad templum ſanctũ tuum, & confitebor nomini tuo. *Eccleſiam ingreſſus adoret, inclinando profunde, ſanctiſſimã Euchariſtiam, dicendo, ſi dies feſtus fuerit, tribus uicibus,* Deus propitius eſto mihi peccatori, *Dominicã item orationẽ, ſimbolum Apoſtolorum, & ſalutationem Angelicam. Deinceps ab eo loco, in quo ſic inclinatus manſerit diſcedens, ac per Eccleſiam, vel Chorum ad ſuum locum pergens; vbi ad eam peruenerit partem, in qua ſic fieri ſolet, vertens ſe ad Altare, rurſum profunde inclinet ante ſacratiſſimum Chriſti corpus. Mox ad ſedem ſuam vadens ibi genuflexe maneat in ſanctis, ac pijs meditationibus, ac orationibus, quouſq; vltimum ſignum campanæ fiat. Tum ſurgens, verſo vultu ad altare maneat, vſq; dum fiat a prælato ſignum. Tunc denuo ad ſignũ Abbatis inclinans, dicat* Pater noſter. *Et* Credo in Deum. *Et incipiatur officium. In diebus vero ferialibus idem fiat in omnibus, excepto quod ad Altare genuflectere debemus, dum dicimus Pater noſter, & Credo. Et idem fieri debet in choro dum pręfata oratio Dominica, & ſymbolum, facto ſigno a Prælato, dicetur.* At vero Deus propitius &c. *ſemper dici debet, non genuflectendo, ſed inclinando profunde. Et hunc modum præcipiunt inuiolabiliter ab omnibus obſeruari; tam*

Monacis,quam prælatis. Voluntq; ad exactiorẽ eius obſeruantiam, vt Reuerendiſſimus Generalis,& Viſitatores in viſitationibus ſuis diligenter ſuper hoc Monachos,& maximè iuniores interrogent,& examinent. Vtrum dictum ordinem, pſalmos,& orationes ſciant: & eos quos in hoc delinquentes inuenerint,ſeuere puniant. Præcipiunt etiam Magiſtris Nouitiorum,vt inter prima Religionis erudimenta, hæc quæ modo diximus,diſcipulos ſuos doceant. Deniq; ad memoriã verbũ prophetæ reuocãtes, nimirum Maledictus homo, qui facit opus Dei negligẽter,ſeu fraudolenter,*præcipiũt Monachis omnibus,vt die,noctuq; chorum frequentare ſtudeant, nullusq; ab eius ſequela,niſi ob iuſta negocia, & de licentia Prelati remanere, aut vllo pacto ſe ſubtrahere præſumat. Volunt præterea,vt ſuo loco dicemus ipſos Monachos attente, & cum omni reuerentia humilitate,ac deuotione in choro ſtare, dum diuinum officium celebratur. Quodſi quis ſecus egerit,& nugas dando,ridendo,iocando, aut loquendo indignum aliud eo loco,& actione ad miſerit, graui pœna a prælato puniatur. Cum domum Domini doceat ſanctitudo, & non debeat ipſe locus orationis fieri ab immorigeratis Monachis ſpelunca latronum. Prælati vero qui huiuſmodi facinora veluti leuiora diſſimulauerint,aut non correxerint,corrigantur ipſi,& puniantur a Reuerẽdiſſimo Generali,& Viſitatoribus. Et vt nunquã vel minima occaſione eueniat,vt non æque diuina officia in omnibus oratorijs noſtris celebrentur;*

præ-

præcipiunt ipſi Patres vt horæ omnes Diuini operis, ac etiam Deiperæ Virginis Mariæ omnibus noſtris Eccleſiis quotidie; licet aliqua occaſione pauciſſimi adeſſent Monachi in Monaſterio, omnino peragantur. Nec liceat vnquam, quouis vrgẽti negocio temporali, Domum uel eccleſiam ita Monachis vacuam relinquere; ut nõ ſaltem tot remaneãt, quot ad diuinum officium in choro perſoluendum, & ad dicendum ſaltem duas Miſſas, ſufficere commode poſſint. Quod ſi quis prælatus in hoc non ſuo functus fuerit officio à patre Generali, & Viſitatoribus grauius puniatur.

QVOT PSALMI DICENDI ſunt in nocturnis horis. Cap. IX.

HYemis tempore pręmiſſo in primis verſu. Deus in adiutorium meũ intende, Dñe ad adiuuandũ me feſtina: in ſecundo ter dicendum eſt: Domine labia mea aperies: & os meum annunciabit laudem tuã. Cui ſubiungendus eſt tertius pſalmus & gloria. Poſt hunc pſalmus nonageſimus quartus cum antiphona aut certe decantandus. Inde ſequatur ambroſianum. Deinde ſex pſalmi cum antiphonis. Quibus dictis & dicto verſu: benedicat Abbas. Et ſedentibus omnibus in ſcamnis, legantur viciſsim a fratribus in codice ſuper alalogium tres lectiones, inter quas tria reſponſoria canantur, duo reſponſoria ſine gloria dicãtur. Poſt tertiam vero lectionem, qui cantat, dicat gloriam. Quam cum incipit cantor dicere, mox omnes de ſedilibus ſurgant ob honorem, & reuerentiam ſanctæ trinitatis. Codices autem legantur in vigilijs diuinæ auctoritatis tam veteris teſtamenti quam noui: ſed & expoſitiones earum, quæ a nominatiſsimis & orthodoxis catholiciſque patribus factæ ſunt. Poſt has vero

tres lectiones cum reſponſorijs ſuis, ſequantur reliqui ſex pſalmi cum alleluia canendi. Poſt hos, lectio Apoſtoli ſequatur, ex corde recitanda, & verſus, & ſupplicatio letanie, ideſt Kyrieeleiſon, & ſic finiantur vigiliæ nocturnæ.

CVm in omnibus, & per omnia quæ ſanctiſſimus pater noſter Benedictus in hoc nono ſuę Regulæ capitulo ordinat, in vniuerſa noſtra congregatione ſeruentur: nihil aliud circa ipſum patres ſanxerunt, niſi quod numerus pſalmorum, Antiphonarũ, Reſponſoriorum, cæterarumq; rerum, iuxta ſeriẽ breuiariorum dicatur. At vero circa lectiones nullo pacto volunt, quod ita breues in choro legantur, quemadmodum in Breuiarijs ſunt notatæ: ſiquidem ipſa Breuiaria, illa dumtaxat ratione videntur inuenta, vt vſui eorum ſeruiant, qui chorum minime frequentare poſſunt. Itaque ſanxerunt, vt deinceps in Legendarijs ſanctorum, in ſacris Biblijs, & Homeliarijs ita legantur, vt ſaltem ſinguli pſalmi ſexti longitudinem æquent; cum videlicet duodecim lectionum matutinę fuerint celebrandæ: cum vero triũ tantum, aliquanto longiores dici debent. Vt vero iſtud inuiolabiliter ſeruari poſſit, præcipiunt Prælatis, vt infra duos menſes a publicatione harum conſtitutionum, cum effectu curent, vt in ſingulis noſtrorum Monaſteriorum choris ſint hi omnes codices ex emendatioribus, & qui a catholicis, & doctis uiris bene reuiſi ſint, nempe Legẽdarium magnum latinum, ſacra Biblia, & Homeliarium. In quibus libris ſtatim, vt empti fuerint,

vbi

vbi non ſunt, debeant Abbas, Prior, & Decani pro quolibe. Sãcto, Hiſtoria, et Homelia, ſtatuere lectionum longitudinem, ſignando in margine LECTIO *prima*, LECTIO *ſecunda &c. A qua mẽſura lectionũ ſi quis deuiauerit, toties, quoties ieiunet pane, & aqua in medio Refectorij. Ipſe vero qui eas pro tẽpore leget, ita alte, & diſtincte legere curabit, vt aſtantes omnes recte percipiant. Neq; vero eſſet in congruum, immo conſonum, ac laudabile multum, non ſolum iuniores, ſed alios quoq; prouectioris ætatis patres, qui lectiones in Choro, & in Refectorio legere habent, eas ante percurrere, ac preuidere, quemadmodum non nullos antiquos patres, & hos doctiſſimos factitaſſe memoriæ proditum eſt. Quod autem omnia iſta ſeruentur apprime curabunt Priores, vel Subpriores, qui primum locum in conuentu poſt Prælatum tenent. Et ſi in hoc negligentes reperti fuerint, viſitationis tempore puniantur. Nec minus Prælati, ad quos vel maxime ſpectat in omnibus vigilare ſuper cuſtodiam gregis ſibi commiſſi, ac diligenter pro viribus efficere, vt omnia iſta executioni mãdentur; ſi ſecus fecerint, puniantur. Cæterum æſtiuo tempore, cum in octauis, & diebus ferialibus vna tantum lectio veteris teſtamenti, aut alterius alicuius libri legitur, ut in ſequenti capitulo Regule declaratur: ſeruetur ordo Breuiariorum.*

QVALITER AESTATIS TEMPORE nocturna laus agatur. Cap. X.

A Paſca autem vſquè ad Calendas nouembris omnis, vt ſupra dictum eſt, pſalmodiæ quantitas teneatur: excepto quòd lectiones in codice propter breuitatem noctium minime legãtur: ſed pro ipſis tribus lectionibus vna de veteri teſtamento memoriter dicatur, quam breue Reſponſorium ſubſequatur, & reliqua omnia vt ſupra dictum eſt impleantur, ideſt vt nũquam minus a duodecim pſalmorum quantitate ad vigilias nocturnas dicatur exceptis tertio, & nonageſimo quarto pſalmo.

VBi in ſupraſcripto capitulo Regulæ exponitur qualiter dicendæ ſint Matutinæ laudes diebus æſtatis, cum iam dicitur ſit omni tempore id fieri debere vna hora poſt mediam tranſactam noctem, & circa pſalmorum numerum, & cæterarum rerum ſeruari debere ordo Breuiariorum noſtri ordinis (præterquã in lectionibus) nihil aliud patres in hac parte deliberauerunt, niſi quod a Paſcha Reſurrectionis, vſq; ad feſtiuitatem Sanctæ Crucis de menſe Septembris, ob noctium breuitatem, iuxta antiquas noſtri ordinis conſuetudines, Matutinum Beatæ Virginis non dicatur in choro, ſed vnuſquiſq; illud extra chorum perſoluat. Magiſter tamen Nouitiorum prædicto tẽpore aliíſq; diebus feſtiuis quibus officium ipſius Virginis in choro non dicitur; teneatur vna cum tironibus ſuis, ac iuuenibus profeſſis, vti etiam fit in Eremo noſtro, ante vel poſt cœnam in Eccleſia

ante

ante Altare maius illud exſoluere. Verum à dicta feſtiuitate ſanctæ Crucis, vſq; ad paſcha præfatum. Semper dicatur in choro, ante domini officium, & hoc inuiolabiliter obſeruetur in omnibus Monaſterijs noſtris, tam magnis quã paruis. Relique vero horæ Beatæ Virginis dicãtur, vt ſit ſemper in choro, exceptis octauis, & diebus ſolemnibus, vt ſupra. Et qui huic ordini contrauenire preſumpſerit, tempore viſitationis a Generali; vel capituli a Diffinitoribus, nulla habita ratione perſonæ, grauiter puniatur. Et ab hac obſeruantia nullus excuſetur, neq; ob paucitatem fratrum, neq; ob molem negociorum temporalium, neq; ob aliam quamcumq; cauſam vrgentem; cum nihil pœnitus ſit, quod cultui diuino iure præferri poſſit. Et ſi ipſe Generalis, & alij Maiores parui penderent aliquos graues errores, qui in aliquibus ſæpe locis circa Diuinum officium admitti ſolent, grauiter, ac ſeuere punire; ſciant ſe aliquando ſe apud iuſtiſſimum Dei tribunal eſſe de his omnibus rationem reddituros, ac grauiter puniendos. Et re vera omnium ferè malorum, quæ in Monaſterijs fiunt, cauſa ſunt maiores; vel exemplo ſubditos ſcandalizando, vel vitia ipſa non puniendo, imo potius diſsimulando vel non bene iuſtitiam adminiſtrando.

QVALITER DOMINICIS DIEbus vigiliæ agantur. Cap. XI.

DOminico die tẽperius ſurgatur ad vigilias, in quibus vigilijs teneatur hęc menſura, id eſt modulatis, vt ſupra diſpoſuimus, ſex pſalmis, & dicto verſu, reſidẽtibus cunctis diſpoſite, & per ordinẽ in ſubſellijs, legantur in codice (vt ſupra diximus) quatuor lectiones cum reſponſorijs ſuis, vbi tantum in reſponſorio quarto dicatur a cantante, gloria. Quam dum incipit, mox omnes cum reuerentia ſurgant. Poſt quas lectiones ſequantur ex ordine alij ſex pſalmi cum antiphonis ſicut anteriores & verſus, poſt quas iterum legantur aliæ quatuor lectiones cum reſponſorijs ſuis ordine quo ſupra. Poſt quas iterum dicantur tria cantica de prophetis, quæ inſtituerit abbas: quæ cantica cum alleluia pſallantur. Dicto etiam verſu, & benedicente Abbate, legantur aliæ quatuor lectiones de nouo teſtamento ordine quo ſupra. Poſt quartum vero reſponſorium incipiat Abbas hymnum. TE DEVM laudamus. Quo dicto, legat Abbas lectionem de euangelio cum honore & tremore, ſtantibus omnibus. Qua perlecta reſpondeant omnes. Amen. Et ſubſequatur mox Abbas. Hymnum. Te decet laus. Et data benedictione, incipiant matutinos. Qui ordo vigiliarum omni tempore tam æſtatis quam hyemis ęqualiter in die dominico teneatur: niſi forte (quod abſit) tardius ſurgatur, quia tunc aliquid de lectionibus breuiandum eſt, vt reſponſorijs, quod tamen omnino caueatur ne proueniat. Quod ſi contigerit: digne inde ſatiſfaciat in oratorio: per cuius euenerit neglectum.

IN hoc vndecimo capitulo Regulæ, vbi dicitur quod fratres in die dominico magis per tempus ſurgant ad uigilias, & matutinas; ordinauerunt patres, ita fieri debere: hoc eſt anticipandum

eſſe

eſſe tẽpus ipſius Matutini Dominicalis. Addideruntq;(ut ſit inter nos conformitas in obſeruantijs) à quibus & quomodo legẽdę ſint in choro lectiones. Dictis itaq; prioribus ſex pſalmis primi nocturni, cũ ſuis Antiphonis, verſiculo, & Pater noſter; Iuuenis Nouitius, ſiue profeſſus, qui ſeruiturus erit ea hebdomada, vti Accolitus Miſſæ Tertię, & in Refectorio menſæ patrum; accepta de more a Prælato benedictione, legat primas duas lectiones. Quibus lectis cum ſuis Reſponſorijs, alter iuuenis, qui ſupradicto, ea hebdomada elapſa, in eodem officio ſubrogari debet, accedens, & ſimiliter benedictionem accipiens, reliquas duas lectiones legat. Deinde alijs ſex pſalmis ſecundi Nocturni abſolutis, ut ſupra, præſens Hebdomadarius ſacerdos, ordine iã dicto ſeruato, priores duas lectiones legat: reliquas vero duas, Hebdomadarius proxime elapſus. Similiter poſt canticam, qui fuerit quouis modo maior poſt priorem, uel ſubpriorem clauſtralem in choro, ſumpta benedictione, dicat priores duas lectiones homilię: alias vero duas, ipſe prior, uel ſubprior clauſtralis, ſiue is, qui poſt Prælatum, maior eſt omnibus in choro. Supradictas autem benedictiones nullus audeat conficere, aut de nouo ad libitum componere, ſed vnus quiſq; illis utatur, quę in Breuiarijs ſunt notatæ, & quas hactenus ſemper Patres noſtri in vſum habuerunt. Vltimo demum Reſponſorio, hoc eſt duodecimo, perfecte terminato, Prælatus grauiter, & deuote intonet, aut in cantu, aut ſine notis, iuxta exigentiam ſolemni-

lemnitatis, Himnum, TE DEVM laudamus. Prope cuius finem, accedens ipſe idem Prælatus, uel qui maior erit in choro, ad locum vbi cantari ſolet Euangelium, illud cantet, ſiue legat, pro vt ipſa requiret ac poſtulabit ſolemnitas; ita clare, & diſtincte, vt ab omnibus intelligi facile queat. Finito Euangelio, & reſponſo a fratribus AMEN. dictoq; Himno TE DECET laus, ſubſequatur orationem, ſecundum ordinem in regula, & breuiario præfixum. Et hoc ſeruetur, non obſtãte quauis conſuetudine in contrariũ: cũ ſit de mente PII QVINTI Pontificis Maximi; in annotationibus, ſuper his a ſua ſanctitate factis, ut Regula omnimodo ſeruetur ab omnibus. Addiderunt etiam ipſi Reuerendi Patres, ut iuxta antiquum morẽ, eędem lectiones in loco, ſi fieri poteſt, eminentiori ſemper legantur, & in ea parte chori, ubi tunc non ſunt hebdomadarij, neq; ſignum chori. Quem quidem ordinem legendi lectiones ſeruari volunt in noſtra congregatione, non ſolum diebus Dominicis uerum etiam alijs, in quibus duodecim lectiones leguntur. Circa reſponſoria, ut hactenus ſeruatũ eſt, dictis diebus, dici debent a Iuuene hebdomadario cantore, qui elapſa hebdomada fuerit, cum Miſſę tertię, tum Menſæ patrum ſeruitor, ac Miniſter. Quem ſane iuuenem, dum in hebdomada ſua manebit, locum habere volunt in choro ſuper omnes alios profeſſos, etiam ſi fuerit minor in profeßione, uel ordine Sacramentali. Dicta uero reſponſoria, Antiphonas, & Verſiculos, quoad fieri poterit, alte, diſtincte, & abſq; falſa latinitate

nitate

nitate, pronunciare ſtudebit; ſtando nihilominus in loco ſuo, & ſede, niſi forte aliquando, ob magnam ſolemnitatem, opus eſſet in medio chori illa omnia legere ſimul cum ſuccentore. Qui ſane ſuccentor is erit, qui elapſa hebdomada cantoriam exercuit.

QVOMODO MATVTINORVM ſolemnitas agatur. Cap. XII.

IN matutinis dominico die, in primis dicatur pſalmus lxvi. ſine antiphona in directum. Poſt quem dicatur quinquageſimus pſalmus cũ alleluia. Poſt quem dicatur .cxvij. & lxij. deinde benedictiones & laudes: lectio de Apocalipſi vna ex corde, & reſponſorium: & ambroſianum, & verſus: & canticum de euangelio, letanię, & completum eſt.

QVantum ad hoc duodecimum capitulum, declarant præſcripti Patres, ſequendo conſuetudinem hactenus ſeruatam, laudes Matutinales debere ſemper dici immediate poſt vigilias, ſiue Nocturnos, eo ordine, & cum illis pſalmis, qui in Breuiario notati ſunt. Itaq; diebus ferialibus, poſt orationem ſecundi Nocturni, diebus vero feſtiuis poſt orationem Euangelij, actutum auſpicari debent. Nomine uero LAVDVM *Matutinalium intelligendum dicunt id, quod Beatus Benedictus uocat in titulo huius capituli. & in tertiodecimo, & in ſextodecimo inſimul* MATVTINVM, *& laudes.*

Et quoniam videre neſciunt Patres, qua ratione non ſemper eiuſmodi laudes ab oratione Domi

nica auſpicari debeant. præcipiunt inherendo veſtigijs, & conſuetudini, quæ maxima cum ratione ſeruatur in noſtra ſacra Eremo, vt vbiq; in noſtra congregatione, ſemper (nulla habita ratione maioris, vel minoris ſolemnitatis) ante laudes dictas, quemadmodum & ante quamlibet aliam horam canonicã, facto ſigno a Prælato, dicatur ab omnibus oratio Dominica, ob eam potiſſimum rationẽ, quoniam à Diuo patre Benedicto, vt quid ſeiunctum ab ipſis vigilijs conſiderantur. Volunt pariter, ut in inceptione earum fiat ſignum, pulſando campanam tantum temporis ſpatium, quantum dicendo ſemel Angelicam ſalutationẽ, & Pater noſter conſumitur. Et hoc diebus dumtaxat feſtiuis, non autem ferialibus.

Quoniã itẽ Dominus noſter, qui verũ eſt lumen & ſol ipſe iuſtitiæ, ſacris debet luminaribus honorari, & coli, vt id vniformiter vbiq; in noſtra congregatione fiat, ſanxerũt præſcripti Patres, vt in ſolemnitatibus pleniſſimis, dũ dicũtur Vigiliæ, duo sẽper lumina ſuper Altare ſublimius ardeant; dũ vero Te Deũ laudams *inchoatur, alij quatuor puriſſimæ ceræ ſuperaddantur, vltra illa duo, quæ deferuntur in vitibus a Ceroferaris. Quæ quidem lumina perſeuerẽt accenſa vſq; ad finem laudum. Et vbi non eſſent iuuenes Ceroferarij; vltra ſupra dicta lumina, quæ ſuper Altare Maius ſplendere debent: ponatur cereus alius accenſus in medio, vbi cantari debet Euangelium. Quod ſane Euangelium, ut in pleniſſimis ſolemnitatibus maiori cum apparatu cantetur, volunt Patres, quod cum*

pluuiali, ceroferarijs, Accolitoq; decantetur. Egreſſus,itaq; è ſacrario Prelatus dum dicitur, Per ſingulos dies,*cum dictis pluuiali, & Miniſtris, venienſq; ad altare maius, librum dumtaxat euangeliorum thurificet, quem ſuper ſacratam petram apertum poſitum inueniet. Quo facto accipiat librum ipſum.& inherendo Altari, illum ſuper pectus ſuum tenens, verſo vultu ad chorum, ſic maneat, quouſq; Accolitus illum de nouo thurificauerit. Deinde in medium progrediens,vbi fuerit Legiū(quod dicimus)preparatū; incipiat,ſecundum tonū ſolemnitatis,* Dominus Vobiſcū &c. *Et dū chorus reſpondeat* Gloria tibi domine, *accepto a latere dextro thuribolo ab Accolito,iterum thurificet librum, & poſtmodū reſtituto a latere ſiniſtro ipſo thuribolo eidem Accolito,euangelium proſequatur. Quo finito, & decantato himno* Te dicet; *dum cantores in choro dicunt* Benedicamus Dñe *ipſe ſacerdos ſacris veſtib⁹ indutus ad Altare maius reuertatur, & dicto* Pater noſter, *ſub miſſa voce, inchoet;* Deus in Adiutoriū, *& Choro proſequente laudes,redeat ille in ſacriſtiā,& ſacris exutus veſtibus,iterum in choro cum ſola cuculla reuertatur: ſi tamen ſolemnitas, quæ celebrabitur talis non eſſet,vt deberent in choro Laudes totæ, uel pars earum cantari:tum enim reuerti deberet Prælatus in chorum cum pluuiali,gratia dicendi capitulum & orationem. In ſolemnitatibus plenis dum cantantur vigiliæ, nullum lumen ſuper Altare maius ardeat;ad euangelum vero & laudes qua-*

tur accendantur; In nocturnis itidem Dominicarum,& feſtorum duodecim lectionum, nullum lumen accendatur: ad euangelium vero, & laudes, duo tantum. In Matutinis Beatæ Virginis, in medio ſuper candelabrum lumen ſemper ardebit. Si quis autem Prælatus hæc omnia non obſeruauerit in ſuo Monaſterio, aut non procurauerit, ut à Monachis ſuis obſeruentur pro prima vice grauius à patribus Deffinitorij puniatur, & pro ſecũda, omni dignitate, & adminiſtratione priuetur.

QVALITER PRIVATIS DIEbus Matutini Agantur. Cap. XIII.

Diebus autem priuatis matutinorũ ſolemnitas ita agatur, ideſt. lxvi. pſalmus dicatur ſine antiphona indirectum, ſubtrahendo modice ſicut dominica: vt omnes occurrant ad quinquageſimum, qui cum antiphana dicatur. Poſt quem, alij duo pſalmi dicantur ſecundum conſuetudinẽ ideſt ſecunda feria, quintus. & trigeſimus quintus. Tertia feria quadrageſimus ſecũdus: & quinquageſimus: ſextus. Quarta feria ſexageſimus tertius & ſexageſimus quartus. Quinta feria octuageſimus ſeptimus & octuageſimus nonus. Sexta feria ſeptuageſimus quintus & nonageſimus primus. Sabbato autem centeſimus quadrageſimus ſecundus: & canticum deuteronomij, quod diuidatur in duas glorias: Nam cæteris diebus canticum vnum quodq;, die ſuo ex prophetis, ſicut pſallit eccleſia romana dicatur. Poſt hęc ſequãtur laudes: deinde lectio vna apoſtoli memoriter recitanda. Reſponſorium ambroſianum: verſus: canticum de Euangelio, letanie: & completum eſt. Planę agenda matutina, vel veſpertina, non tranſeat aliquando, niſi in vltimo per ordinem, oratio dominica omnibus audientibus dicatur a priore, propter ſcandalorum ſpinas quæ oriri

ſolent; vt conuenti per ipſius orationis ſponſionem qua dicunt,dimitte nobis debita noſtra ſicut & nos dimittimus debitoribus noſtris,purgent ſe ab huiuſmodi vitio. Ceteris vero agendis vltima pars eius orationis dicatur,vt ab omnibus reſpondeatur:ſed libera nos a malo.

QVoniam ſuperius dictum eſt,quo nam pacto iuxta ordinationes Patrum,lectiones diebus feſtis legendæ ſint; modo in hoc Regulæ capitulo(cum ex ſe reliqua clara videantur,& in frequenti ſint apud nos uſu) dicendum ſupereſt, quo modo ferialibus diebus ſint dicendę. A calendis itaque Nouembris,uſq; ad Paſcha Reſſurrectionis,tres tantum dici debent,in dextro quidem chori latere,ubi Abbas reſidet,feria ſecunda, quarta,& ſexta. In ſiniſtro autem in quo Prior feria tertia,quinta,& ſabato.

Si igitur feria ſecūda,hebdomada erit (ut aiūt) in choro Abbatis,lectiones attinebunt ad hebdomadarium cantorem, Reſponſoria vero ad Accolitum; Et ſi chorus erit à parte Prioris, lectiones e contra leget Accolitus, Reſponſoria vero cantor. Feria tertia ſi chorus erit in patre Abbatis, lectiones leget Accolitus,Reſponſoria autem cantor. Quod ſi in parte Prioris erit chorus,contrario modo fiat. Feria quinta ſi chorus erit in parte Abbatis,lectiones ſpectabunt ad ſacerdotem ebdomadarium, Reſpon. vero ad Accolitum: at ſi chorus erit in parte prioris,lectiones leget hebdomadarius, qui proxime deceſſerit, Reſpon. vero Cantor. Feria quinta ſi chorus ſit in latere Abbatis,lectiones ſimiliter leget hebdomadarius prę

teritus Reſpon. cantor: quod ſi in latere Prioris, lectiones dicet hebdomadarius ſacerdos, Reſpon. vero Accolitus. Feria ſexta quoniam non legitur euangelium; lectiones attinent ſemper ad Abbatem, aut illo abſente, ad illum, qui præeſt in illo choro. Reſpons. vero, ſi eſt chorus in parte Abbatis, ad Accolitum, ſi in parte Prioris ad Cãtorem. Sabbato lectiones ſemper pertinent ad Priorem, aut illo abſente ad alium, qui ſit maior in illo choro, Reſpon. vero ſi chorus ſit in dextro latere, ad Cantorem: ſi in ſinixtro ad Accolitum. Et hic ordo qui forſan breuius explicari poterat, non autem clarius, vt ab omnibus intelligeretur, perpetuo ſeruari debet, cum leguntur diebus ferialibus tres lectiones. Quando autem vna tantum lectio legenda eſt, ſemper ab Accolito legi debet.

Cæterum vbi dicitur in hoc capitulo quod dicãtur Letaniæ, nomine letaniarum intelligendum eſſe declarant. Kirieleiſon &c. *Canticum uero Euãgelij, de quo Regula hic loquitur, ſciũt omnes illud eſſe Zachariæ.* BENEDICTVS *Dominus Deus &c. illud quoq; prętereundum non eſt, quod hi, qui Diacones non ſunt, non debent lectiones Homeliarũ legere. Id circo iuuenum moderator, ſi quando talibus contigerit, alijs eorũ vice eas committet.*

IN NATALITIIS SANCTORVM Qualiter Vigiliæ agātur. Cap. XIIII.

IN ſanctorum vero feſtiuitatibus, vel omnibus ſolemnitatibus, ſicut diximus dominico die agendū, ita agatur. Excepto quod pſalmi aut, antiphonę, vel lectiones ad ipſum diem pertinentes, dicantur. modus autem ſupradictus teneatur.

POſt vbi Diuus pater Benedictus ordinauit in feſtiuitatibus ſanctorum, quoad uigilias, matutinum & laudes, omnia ſeruari debere, quemadmodum Dominicis fit diebus; ſubdit id non eſſe intelligendum quo ad pſalmos, Antiphonas, & lectiones. Cum unicuiq; ſanctorum, proprij pſalmi, Antiphonę, Reſponſoria & lectiones aſſignentur. Verum quia, niſi huic rei aliquis adhiberetur ordo, paucæ admodum hebdomadæ eſſent, in quibus totum perficeretur pſalterium: quod tamen alibi Diuus Pater mandat: Idcirco ut & feſtiuitates ſanctorum debite recolantur, & cætera Regulæ inſtituta non poſthabeantur; ſanxerūt Patres, ac inuiolabiliter ſeruari mandauerunt, ſub grauioribus pœnis, ad arbitrium Patris Generalis, & Viſitatorum, ut ubi in Breuiarijs antiquitus impreſſis uſq; ad annum 1507. dicitur, de aliquo ſancto fieri debere ſimplex commemoratio, ita eodem die fiat, & non aliter. At ſi ſanctus ille titulum haberet alicuius membri e noſtris principalibus, in eo caſu Monaſterium, cuius Membrum eſt, celebret eius feſtum, cum lectionibus

duodecim. In alijs vero locis de ipſo tantum, ut ſupra, commemoratio fiat.

Quando item in eodem Breuiario dicitur de aliquo ſancto fieri debere feſtum duodecim lectionum, uel commemorationem, ſi commode eodem die fieri poſſit, duodecim lectionibus eius feſtum colatur. At ſi id fieri nequeat eodem die, nullo pacto transferatur, ſed ſola commemoratione, pro illo anno, erit contentus: excepto ut ſupra dictum eſt, ſi haberet titulum alicuius mēbri &c. Et quoniam Multæ Vrbes, & oppida, non nullos peculiares aduocatos colunt, de quibus in noſtris Breuiarijs nulla prorſus fit mentio, quemadmodum Rauenna plures ſanctos Epiſcopos colit; Ea propter Patres antedicti ordinarunt, ut de huiuſmodi ſanctis, in illis iiſdem urbibus, ad conſolationem populorum, feſtum celebretur, etiam ſi in Breuiarijs noſtris non ſint notati. Si autem de eo ipſo die ob aliquod aliud feſtum, non fiet à Clero Ciuitatis, non fiat etiā à noſtris Monachis, ſed tantum commemoratio. In alijs uero locis, ut non ſubtrabantur Mortuis debiea ſuffragia: & feriale officium Magis frequentetur, nulla de talibus ſanctis fiet commemoratio. Hoc enim uidetur conſonum ei, quod in nouis Breuiarijs Curiæ ſtatuit, de mente Sacroſancti Concilij Tridentini, Sanctiſſimus Dominus noſter PIVS QVINTVS. *Siquidem multæ ſanctorum feſtiuitates ad ſolam commemorationem reduxit.*

Præcipiunt etiam ut in omnibus locis noſtræ Congregationis, hoc eſt ab uno quoq; capite fiat

fe-

feſtum omnium aliorum ſimilium, eodem ipſo die illius Sancti, cuius titulum habet; exempli gratia, feſtum Sanctæ Muſtiolæ, quæ eſt titulus Arcus Senarum, debet celebrari in omnibus alijs noſtris Monaſterijs, licet non ſit notatum in Breuiarijs, ſuo die, hoc eſt tertia Iulij, & ſic de ſingulis. Similiter uolunt quod unumquodq; caput principale, feſtum omnium illorum colat, quorum omnia eius membra titulos habent. Et ſi quando erunt denuo imprimenda Breuiaria noſtra, ſiue magna, ſiue parua, uolunt quod is, qui eiuſmodi negocio pręerit, qua poterit maiori diligentia curet, ut in omnibus quoad fieri poterit, ſimilia ſint ijs, qui anno dicto 1507. impreſſa fuere. Et nemo poſſit addere quicquam, nec adimere, quod alicuius ſit momenti, ſine expreſſa licentia Reuerendi Deffinitorij in ſcriptis habita. Non enim hæc talia ſunt, ut ad unius, uel duorum placitum, ac uoluntatem tam faciliter ſint immutanda.

Et quoniam nonnulli, quadam peculiari, & forſan ſuperſtitioſa, ac uana ad aliquod Monaſteriũ, uel ſanctum affectione ducti, nulla antiqui ritus habita ratione, officia peculiaria, & Miſſas nouas in honorem eorumdem locorum, ſeu ſanctorũ edidere: Idcirco ordinauerunt Patres, ut deinceps eiuſmodi noua officia, in Monaſterijs dumtaxat, & locis, pro quibus ſunt ędita (Si tamen fuerint à Deffinitoribus correcta, & approbata) dicantur. In alijs uero locis uſus, antiquorum Miſſalium, ac Breuiariorum ordo ſeruetur. Neque uero prędicta noua officia, ſeu Miſſæ ulterius in li-

bris noſtris imprimantur, ſine expreſſa licentia, & ordinatione Reuerendi Deffinitorij. Quod ſi tamẽ fieri neceſſe fuerit, non ita faciles in tribuenda huiuſmodi licentia ſe ſe præbeant Patres. Sed mature, & diutius rei grauitatem examinent.

Volunt pariter, quod feſta Patrum Benedicti, ac Romualdi in omnibus Monaſterijs noſtris ſolemniſſime celebrentur, & peculiari quadam reuerentia, ac deuotione colantur, & non ſecus ac feſta ſanctorum, præcepta ab Eccleſia. Et hoc non ſolum a Monachis ſeruari mandant, verum etiam à Conuerſis, & famulis omnibus Monaſterij.

ALLELVIA, QVIBVS TEMPOribus dicatur. Cap. XV.

A Sancto paſcha vſq; ad Pẽtecoſten ſine intermiſsione dicatur alleluia: tam in pſalmis quam in reſponſorijs. A pentecoſte autem vſq; ad caput quadrageſime omnibus noctibus cum ſex poſterioribus pſalmis tantum ad nocturnos dicatur. Omni vero dominica extra quadrageſima cantica matutini prima: tertia: ſexta: nona que cum alleluia dicantur. veſpera vero cum antiphonis. Reſponſoria vero nunquam dicantur cum alleluia niſi a Paſcha vſq; ad Penteceſten.

CVm hoc capitulum Regulæ nulla pene videatur egere declaratione, mandant Patres eius obſeruantiam iuxta ordinem Breuiariorum. Vt autem idem ordo ab omnibus teneatur, ſciendum eſt (& hoc iuniorum nouitiorumq; cauſa dictum ſit) quod à ſabbato Sancto ad veſperas, vſq; ad Sabatum Septuageſimæ, in principio cuiuslibet ho-

 61

ræ diuini operis,abſoluta Gloria,poſt DEVS *in Adiutorium,dicitur Alleluia; A Septuageſima vero vſque ad dictum Sabatum Sanctum dicitur,* Laus tibi Domine,Rex ęternę gloriæ.*Cõfirmauerunt preterea,quod dum in Dominicis feſtis,duodecim lectionum,& ſolemnitatibus plenis dicitur pro Antiphona,Alleluia,bis à cãtore inchoetur:& in pleniſſimis toties quoties in fine pſalmi, aut horæ dicenda eſt,ab eodem cantore,ſeu cantoribus inchoetur.Cuius hebdomadarij Cantoris ſit proprium officium ſemper inchoare,vel vt dicimus intonare Antiphonas,præterquã in ſolemnitatibus pleniſſimis,inquibus dicuntur à Cantoribus paratis: & ſic de Reſponſorijs,& Verſiculis. Atq; in diebus ferialibus bis tantum intonetur Alleluia, & hora completa,vt puta Sexta,Nona,aut alia,toties replicetur,quoties illa exigit hora. Quod ad Veſperas attinet,ſciendum eſt, quod cum dicitur pro Antiphona,Alleluya,poſt vbi cantor illud intonauerit,maior in illo choro, in quo eſt hebdomada,pſalmum inchoare debet primum;& ſic deinceps maiores illius chori in quo dicta eſt* GLORIA,*ſucceſſiue, ac ſigillatim pſalmos reliquos intonent: Et hic ordo in omnibus Monaſterijs noſtris,& locis obſeruetur.Et ſi quis ei cõtrauenire præſumpſerit à ſuperioribus cohibeatur.*

QVA-

QVALITER DIVINA OPERA per diem agantur. Cap. XVI.

VT ait propheta, ſepties in die laudem dixi tibi. Qui ſeptenarius ſacratus numerus a nobis ſic implebitur: ſi matutini: prime: tertie: ſexte: none: veſperi: cõpletorijque tempore noſtre ſeruitutis officia perſoluamus, quia de his horis dixit propheta. Septies in die laudẽ dixi tibi. Nam de nocturnis vigilijs idẽ ipſe propheta ait. Media nocte ſurgebam ad confitendum tibi. Ergo his temporibus referamus laudes creatori noſtro ſuper iudicia iuſtitię ſuę idest matutinis: prima: tertia: ſexta: nona: veſpra: completorio: & nocte ſurgamus ad confitendum ei.

CVm in hoc ſexto decimo capitulo ſatis clare dicatur, quo pacto Monachi debitum ſuæ ſeruitutis obſequium Deo in diuinis laudibus reddere teneantur: illud vnum dumtaxat ſupereſſe videtur: nimirum ut a nobis inſinuetur quanta cum reuerentia, & tremore ad hoc idem obſequium præſtandum accedere debeamus. Non enim homini terreno, aut cui vis mundano principi aſſiſtendũ nobis eſt, verum Deo optimo Maximo Creatori, ac omnium noſtrum Redemptori. Itaq; ſanxerunt Patres ut in omnibus locis, & Monaſterijs noſtris inuiolabiliter hic ordo ſeruetur dũ ad perſoluendas regulares horas proficiſcimur, quas Diuus Pater Benedictus multis in locis, Agenda vocat, quandoquidem hæc debent eſſe vere negocia noſtra & peculiares curæ. Quantum igitur ad horam primam (cum iam de Matutino ſatis dictum ſit) toto anno præterquam a prima feria ſe

cun-

tunda Quadrageſimam,uſq; ad Sabbatum Sanctum,& præterquam in Dominicis diebus, vadāt ad eam fratres ſummo mane hoc ordine. Collectis omnibus ad ſignum Campanę extra Eccleſiā, prope pilam aquæ Benedictæ: & ordinate per choros diſpoſitis; facto ſigno ab eo qui præeſt, & non vlterius pulſante campana,ineant Eccleſiam, dum ſacerdos hebdomadarius, uel eo abſente, qui dicturus eſt primam Miſſam, aut alius accipiens aſperſorium,aſpergat ſingulos fratres aqua benedicta in ipſo Eccleſiæ ingreſſu. Qui quidem Monachi,incipiendo a minoribus,debent ſingillatim ingredi,& dum aqua ſancta aſperguntur, humiliter inclinare,& ſubmiſſa voce dicere. Aſperges me Dñe hiſopo & mundabor &c. *Vltimo ingrediatur Prælatus & poſt ipſum, aliquantum à longe,hebdomadarius. Cum autem ingreſſi fuerint Eccleſiam reuerenter inclinent ante Sanctiſſimum Sacramentum. Ab re autem non eſſet, ſi in omnibus locis,quemadmodum in aliquibus eſt, apponeretur ſignū aliquod,ut puta lapis marmoreus in ea Chori,uel Eccleſię parte,in qua fratres oēs inclinare ſe debent. Verū in Quadrageſimæ tēpore nō aſpergātur fratres aqua benedicta, dū ad Primā vadunt,ſed dum ad tertiam.ad alias vero horas Canonicas diei celebrandas ſollicite vnuſquiſq; pergat: grauitate tamen,& ſemper ſe inuicem præuenire ſtudeant. Semper nihilominus aquam benedictam accipiant; Muniantur ſe ſigno Crucis,& inclinent profunde ante altare. Si qui autem ante ultimum ſignum cuiuſcumq; horę*

in chorum conuenerint (quod ſane omnes facere deberent) ſtantes in loco proprio genuflexi, præparent ſe ad officium, ſuas priuatas orationes dicendo. In Dominicis autem diebus, dicta Prima, hebdomadarius ſacerdos una cum Accolito, aquã ante Altare Maius benedicat, & poſtmodum ua dat cum ea ad aſpergendũ omnia loca, & officiãs Monaſterij, iuxta antiquas, ac ſanctas Patrum noſtrorum Conſuetudines quas qui amplexi fuerint, optimi, ac Sanctiſſimi filij habebuntur, & veri Dei cultores; qui uero ſecus agentes eas contempſerint, & pro nihilo habuerint, impij, atq; rebelles cenſebuntur, ac æterna digni maleditione & ærumna. Hora completorij, facto ſigno cum campana, conueniant omnes Monachi in clauſtro vel capitulo, ſi commode id fieri poterit. Ibiq; facto ſigno a maiori, & quieſcente campana, Accolitus, accepta benedictione, legat lectionem latinam de vitis Sanctorum Patrum, nec nimis prolixam, nec admodum breuem. Qua finita Prælatus dicat Adiutoriũ noſtrũ in nomine Domini, *cui reſponſo ab omnibus*. Qui fecit cœlũ, & terram, *vadant ſimul pulſante iterum campana, in Eccleſiam hoc ordine, Nouitij primũ. Deinde ſiniſtrus chorus, poſtremo autẽ dexter, ita vt vltimus ſit Abbas, vel qui præeſt. Qui cum ad locum ſuum peruenerit, pulſet campanula chori (quieſcente illa clauſtri, quouſq; ſilenter omnes dixerint orationem Dominicam. Qua finita Abbas dicat,* ET NE NOS *inducas intentationem &c. & poſtmodum ſequatur confeſſionem completo-*

pletorij,iuxta ordinem Breuiarij; Sed ſciendum eſt quod dum Generalis fuerit in choro, in confeſſione,& Primę,& Completorij,poſt Miſereatur veſtri, *dicere debet*, Indulgentiā remiſsionem &c. *& hæc ſufficiant quantum ad ingreſſum chori ad omnes Diuini operis horas diei.*

Quantum uero ad egreſſum, ſequendo meliorem conſuetudinem, Patres ordinarunt, quod dicta Prima, abſq; Salue Regina, & facto ſigno à Prelato Accolitus cum Martirologio egreſſus e Choro, vadat ad capitulū; Ipſumq; fratres lento gradu ſequātur, incipiendo à maioribus, ita vt primo dexter Chorus, deinde ſiniſter precedat, deindè Nouitij ſequantur. Cumq; in capitulum omnes peruenerint, vno quoq; in ſua ſede manente, ipſe Accolitus ſumpta Benedictione, pronunciet Calendas, lunam, & ſanctos. Et hebdomadarius ſecundum ordinem Breuiariorum, ſequatur Precioſam. Et Completa ultima oratione, illemet Accolitus legat lectionem de homelia Euangelij, quod legitur illo die; Et infra octauas, & diebus ferialibus, vice homeliæ, legat latine capitulum de Regula, præterquam infra octauā Reſurrectionis, & Pentecoſtes, quæ quotidie habēt homeliam propriam. Atq; in diebus ferialibus, lecto capitulo Regulæ, ſi die ſequenti pariter de feria faciendum ſit, legatur, Obierunt &c. *& tres pſalmi nimirū* Domine ne infurore .*i.*Credidi,*&* Deprofundis, *cum oratione mortuorum pro patribus, fratribus, & benefactoribus dicantur. Cum vero aliquam ob cauſam in choro pauciſſimi eſſent Mo*

nachi, non vadant tum in capitulum, ſed dicta vltima oratione, abſq; pronuntiatione Calendarum, lunæ, & ſanctorum dicatur Præcioſa vt in Breuiarijs eſt notatum: & poſtremo breuis lectio legatur ſecundum tempora. Poſtea ille, qui præeſt ſubiungat; Pone Dñe cuſtodiã ori noſtro &c. *& in fine dicatur.* Salue Regina, *quæ ſemper inchoari debet à Prælato, aut illo abſente, ab eo, qui in choro Priorem locum obtinebit. His tamen nõ obſtantibus, tẽpore Quadrageſimali præcioſa ſemper dicatur (prçterquam in Dominicis vel alijs feſtis diebus) poſt ſextã, ob ſeptẽ pſalmos. De culpis vero infra ſuo loco dicetur. In omnibus alijs horis tam diei, quam noctis in egreſſu Chori hic ordo ſeruetur. Quod ad Matutinas nemo egrediatur e Choro, quouſq; Prælatus non ſurrexerit ab oratione, quę poſt ipſas fieri ſolet, que oratio non debet excedere longitudinem pſalmi quinquageſimi. Tum egrediantur Monachi vnus poſt alium, cum Modeſtia, & ſilentio, & recto itinere ad cellas pergãt: aut ſi hyems fuerit, ad ignẽ, vbi ſub pœnis grauioribus volunt ea hora, perpetuum ſeruari ſilentium. Poſt Primam in exitu Monachorum de Capitulo, primus ſit Prælatus, poſt ubi ſilentiũ ſoluerit, ſed in egreſſu chori, primi ſint Nouitij, deinde Chorus ſiniſter, mox dexter, poſtremo Prçlatus: Qui cum omnes fuerint extra eccleſiam, loco ſolito, ſilentiũ ſoluat, dicendo,* Benedicite. *At in Quadrageſima feria ſecunda, quarta, & ſexta non ſoluatur ſilentium, niſi poſt officium Mortuorum, aut, cum non dicitur, poſt gratias à prandio*

red-

redditas. Dominica uero, feria tertia, quinta, & Sabbato ſoluatur poſt Precioſa. Verum cum non ieiunatur, poſt ſextam egrediatur primo Prælatus, deinde alij, vt vnicuiq; libuerit, & non ſoluatur ſilentium, niſi poſt redditas Gratias. In Completorio, finita Salue Regina, & pulſata Aue Maria à Prælato (qui tantum temporis in pulſando ponere debet, vt fratres ter deuote ſalutationem Angelicam perſoluere poſſint, & ante quamlibet hunc versũ dicere, Deus propitius eſto mihi peccatori) egrediatur primo Accolitus, & porrigẽs Aſperſoriũ Prælato reuerẽter, eius manũ deoſculetur, & in partem ſe conferat. Prælatus vero Monachos ſigillatim egredientes à maioribus, aqua Benedicta aſpergat. Poſtmodum, ut ſupradictum eſt, pergat ad orationem, & ſtationes ſumendas pro tempore. Ad quam aquam benedictam ſi poteſt fieri, cupiunt Patres vt (quemadmodum fit in ſacra Eremo, & Camaldoli Monaſterio, conueniant omnes, tam Monachi, quam Conuerſi, & Cõmiſſi, vt ſimul cum ipſa, Benedictionem à Prelato accipiant, & quietius illam noctem in timore domini traducant. Completorium, & ſi hora vigeſima tertia dici deberet, ſit nihilominus in arbitrio Prælati aliquando tempus illud præuenire, utputa in Dominicis diebus, & alijs præcipuis ſolemnitatibus ob populi fidelis conſolationem, aut aliqua alia rationabili cauſa.

nachi,non vadant tum in capitulum,ſed dicta vlti ma oratione, abſq; pronuntiatione Calendarum, lunæ,& ſanctorum dicatur Præcioſa vt in Breuiarijs eſt notatum:& poſtremo breuis lectio legatur ſecundum tempora. Poſtea ille, qui præeſt ſubiungat; Pone Dñe cuſtodiã ori noſtro &c. *& in fine dicatur.*Salue Regina,*quæ ſemper inchoari debet à Prælato,aut illo abſente,ab eo,qui in choro Priorem locum obtinebit. His tamen nõ obſtantibus,tẽpore Quadrageſimali præcioſa ſemper dicatur(prçterquam in Dominicis vel alijs feſtis diebus)poſt ſextã,ob ſeptẽ pſalmos.De culpis vero infra ſuo loco dicetur. In omnibus alijs horis tam diei, quam noctis in egreſſu Chori hic ordo ſeruetur. Quod ad Matutinas nemo egrediatur e Choro,quouſq; Prælatus non ſurrexerit ab oratione,quę poſt ipſas fieri ſolet, que oratio non debet excedere longitudinem pſalmi quinquageſimi. Tum egrediantur Monachi vnus poſt alium, cum Modeſtia,& ſilentio,& recto itinere ad cellas pergãt:aut ſi hyems fuerit,ad ignẽ,vbi ſub pœnis grauioribus volunt ea hora, perpetuum ſeruari ſilentium. Poſt Primam in exitu Monachorum de Capitulo,primus ſit Prælatus,poſt ubi ſilentiũ ſoluerit,ſed in egreſſu chori, primi ſint Nouitij, deinde Chorus ſiniſter,mox dexter,poſtremo Prçlatus:Qui cum omnes fuerint extra eccleſiam,loco ſolito,ſilentiũ ſoluat,dicendo,* Benedicite. *At in Quadrageſima feria ſecunda,quarta, & ſexta non ſoluatur ſilentium,niſi poſt officium Mortuorum,aut,cum non dicitur, poſt gratias à prandio*

red-

64

redditas. Dominica uero, feria tertia, quinta, & Sabbato ſoluatur poſt Precioſa. Verum cum non ieiunatur, poſt ſextam egrediatur primo Prælatus, deinde alij, vt vnicuiq; libuerit, & non ſoluatur ſilentium, niſi poſt redditas Gratias. In Completorio, finita Salue Regina, & pulſata Aue Maria à Prælato (qui tantum temporis in pulſando ponere debet, vt fratres ter deuote ſalutationem Angelicam perſoluere poſſint, & ante quamlibet hunc verſũ dicere, Deus propitius eſto mihi peccatori) *egrediatur primo Accolitus, & porrigẽs Aſperſoriũ Prælato reuerẽter, eius manũ deoſculetur, & in partem ſe conferat. Prælatus vero Monachos ſigillatim egredientes à maioribus, aqua Benedicta aſpergat. Poſtmodum, ut ſupradictum eſt, pergat ad orationem, & ſtationes ſumendas pro tempore. Ad quam aquam benedictam ſi poteſt fieri, cupiunt Patres vt (quemadmodum fit in ſacra Eremo, & Camaldoli Monaſterio, conueniant omnes, tam Monachi, quam Conuerſi, & Cõmiſſi, vt ſimul cum ipſa, Benedictionem à Prelato accipiant, & quietius illam noctem in timore domini traducant. Completorium, & ſi hora vigeſima tertia dici deberet, ſit nihilominus in arbitrio Prælati aliquando tempus illud præuenire, utputa in Dominicis diebus, & alijs præcipuis ſolemnitatibus ob populi fidelis conſolationem, aut aliqua alia rationabili cauſa.*

QVOT PSALMI PER EASDEM horas dicendi ſunt. Cap. XVII.

IAm de nocturnis vel matutinis digeſsimus ordinẽ pſalmodię nunc de ſequentibus horis videamus. Prima hora dicatur in primis verſus. Deus in adiutorium meum intende. Domine ad adiuuandum me feſtina,& gloria patri. Hymnus eiuſdem horę, & pſalmi tres. Poſt expletionem vero trium pſalmorum,recitetur lectio vna: verſus:& Kyrieeleiſon.& miſſe ſint. Tertia vero ſexta, & nona eodem ordine celebretur, ideſt verſus hymni earundem horarum. Terni,pſalmi lectio,& verſus Kyrieleiſon,& miſſe ſint.Si maior congregatio fuerit cum antiphonis: ſi vero minor in directo pſallantur. Veſpertina autem ſinaxis quatuor pſalmis cum antiphonis terminetur. Poſt quos pſalmos lectio recitanda eſt. Inde reſponſorium ambroſianũ, verſus: canticum de euangelio:letania, & oratio dominica: & ſint miſſe. Completorium autem trium pſalmorum dictione terminetur. Qui pſalmi directanei ſine antiphona dicendi ſunt. Poſt quos hymnus eiuſdem hore: lectio vna:verſus Kyrieeleiſon, & benedictio,& miſſe ſint.

CVm ſit omnibus notum,iſtud capitulum Regulæ,quo ad numerum pſalmorum qui dicendi ſunt ad quamlibet horam,in vſu eſſe, & omnino ſeruari; nihil circa hoc innouandum eſſe patres ſanxerunt,ſed ſolum ordinauerunt, quo pacto Antiphonæ,& pſalmi ipſi ſint intonandi. In ſolemnitatibus igitur pleniſſimis, Cantores ſolemniter, & in medio decantent inuitatorium cum pſalmo nonageſimo quarto: quibus aliquando tertius Cantor ad arbitrium Prælati adiungi poſſit.

Finito

Finito inuitatorio cum pſalmo ille, qui eſt maior in Choro, vbi eſt hebdomada, intonet hymnum, ſicut perpetuo facere debet ad omnes horas. Deinde a Cantoribus Antiphonę ante pſalmos integre dicantur. Et dicta prima, dicatur pſalmus a Maiore Chori vbi eſt ſignum hebdomadæ. Quo abſoluto, & repetita Antiphona, inchoetur ſecunda, & tota dicatur, deinde ut ſupra pſalmus ą maiore alterius Chori intonetur. Et ſic deinceps vſq; ad finẽ; Cantoribus dicẽtibus ſimul Antiphonis, Abbas, & Prior, uel eorũ vicẽ gerentes, pſalmos oẽs alternatim intonent. Similiter Cantica, dicta Antiphona a Cantoribus, intonetur a Maiore illius Chori, ubi eſt hebdomada: & ita in laudibus, pſalmus, Deus miſereatur noſtri, *ſine Antiphona, &* Dominus regnauit *cũ Antiphona. Et quando in dictis ſolemnitatibus pleniſſimis quilibet pſalmus laudum haberet propriam Antiphonam, intonato primo a maiore Chori, vbi eſt hebdomada, ſequantur reliquos viciſſim illi met, qui pſalmos Nocturnorum intonarunt. Himnus pariter laudum a maiore Chori hebdomadæ intonetur. At canticum euangelij,* BENEDICTUS *Dominus Deus Iſrael, ſemper intonetur a choro Prælati, & ab eo qui præeſt. Antiphona horæ primæ in eiuſmodi ſolemnitatibus pleniſſimis ſemper dicatur a cantore, & tota, tam in principio, quam in fine pſalmorum. Et idem fiat ad omnes horas in dictis ſolẽnitatibus. Pſalmi uero intonẽtur primus quidem a maiori illius chori, vbi eſt hebdomada, & alij ſucceſſiue à maiore illius chori, qui*

dixerit Gloria patri &c. *præcedẽtis pſalmi; Ad horam tertiam, ſi cantetur, Antiphona dicatur à toto choro, inchoantibus nihilominus eam Cantoribus. Pſalmi vero ab eiſdem intonentur. Et vbi, ob paucitatem Monachorum nõ poſſit ita ſolemniter cantari, intonata Antiphona à cantore hebdomadario, & dicta à toto choro, Sacerdos qui erit in hebdomada, ſacris veſtibus indutus, pſalmos intonabit. Et ſi nullo pacto cantetur, omnia fiant vt in prima. Et idem quoq; dicimus de hora ſexta, & nona. Ad veſperas autem inchoata prima Antiphona à cantoribus, dicatur à toto choro, & pſalmi omnes ab iiſdem cantoribus intonentur. Secunda Antiphona, ad Maiorem chori, ubi non eſt hebdomada, pertinebit. Tertia ad maiorẽ chori hebdomadę. Quarta ad illum, qui proxime adheret maiori in choro, vbi non eſt hebdomada. Antiphona vero canticæ euangelicæ, ideſt ipſius* MAGNIFICAT, *intonetur ſemper à Maiore totius chori. Et ubi, ob paucitatem Monachorum veſpere non ita ſolemniter poſſent cantari, nec vllus pluuiali indueretur, niſi Sacerdos hebdomadarius, vel alius vice ſui, intonata Antiphona à cãtoribus, & tota decantata ab vniuerſo choro, dicti cantores etiam ſi non ſint parati, intonent primum pſalmum, & ſubinde reliquos. Antiphonæ vero dicantur ut ſupra; Et hic ordo non nunquam etiam ad tertiam ſeruari ſolet. Quando autem nullus pararetur, nihilominus hoc pacto dicatur. Ebdomadarius, aut alius quicumq;, qui ſacris eſt veſtibus indutus, ſi ſtet in choro ſiniſtro, ſemper pri-*

primum locum tenebit, ſi vero in dextro tenebit primum locum poſt Prælatum domus, & ſuper omnes alios, etiam Prælatos hoſpites, aut titulares. Ad completorium (vti etiam ad primam) cõfeſſionem ſemper faciat, qui præeſt in choro, in quacumq; ſit parte, Ideq; Benedictionem tribuat: & omnes pſalmos completorij, & hymnũ ſemper intonet Maior chori hebdomadæ, ſi non cãtatur, ſi vero cãtatur hoc idem faciãt cantores. Et hunc ordinẽ in ſolemnitatibus pleniſſimis in omnibus locis noſtris ſeruari volunt Patres, ſub grauibus pœnis, ad arbitrium Patris Generalis imponendis. Quantũ vero ad ſolemnitates plenas, duodecim lectionũ & octauarum; Inuitatorium, & Venite *dicatur à cãtore, & a ſuccentore. Himnus intonetur a Maiore chori hebdomadæ, & etiam primus pſalmus, poſt vbi cantor Antiphonã intonauerit; ſecũdas uero pſalmus primi Nocturni intonetur a Maiore ipſius chori, in quo non eſt hebdomada. Et ſic deinceps reliquos pſalmos alternatim hi duo maiores ſubceſſiue intonent, cantore ſemper inchoante, ante pſalmum Antiphonam, & poſt pſalmum illam repetente. Quod ſi laudes omnes ſub vna Antiphona dicerentur, intonato primo pſalmo à Maiore Chori, vbi eſt hebdomada, reliquos omnes intonabit Maior in illo choro, qui primum verſum Gloriæ dixerit. Antiphona vero* Benedictus, *& intonetur, & dicatur à ſacerdote hebdomadario. Ad tertiam ſi cantetur, intonet Antiphonam Cantor, & pſalmos Sacerdos indutus ſacris veſtibus, qui debet cantare Miſſam: Sed*

ſi non cantetur, pſalmos intonet primus in Choro hebdomadæ. Ad ſextã, & nonam dicat Antiphonas Cantor, & primũ pſalmũ primus chori hebdomadæ, & reliquos ſucceſſiue, qui dixerit Gloria. Ad veſperas intonent primam Anti. Cantor. & pſalmum primum maior in choro hebdomadæ. Secundã vero Antiphonam, Maior Chori, vbi nõ eſt hebdomada: & pſalmum is, qui ei proxime adheret. Tertiam intonet is, qui primum pſalmum intonauit: & pſalmum tertium is, qui poſt eum ſequitur. Quartam inchoet is, qui ſecundum pſalmũ ab alio choro intonauit, & pſalmum is qui illi immediate adheret. Antiphonam vero Magnificat intonet, vt ſupra, Maior totius Chori, & canticum ipſum ſemper intonet, qui ei proxime adiungitur. Et quando in abſentia Prælati fuiſſet Antiphona Cantici inchoata ab alio choro, ea de cauſa, quia inibi eſſet Maior, tum canticum inchoare debet, qui præeſt in choro prelati. Completorium dicatur ut ſupra.

In Dominicis diebus inuitatorium, & venite à Cantore, & ſuccentore dicatur in medio. Himnũ intonet Primus in choro hebdomadæ: primã Ant. intonet cãtor, pſalmum vero primum, qui himnũ. Abſoluto primo pſalmo, intonet ſecundũ pſalmũ Primus in Choro, qui Gloria dixerit. Deinde poſt duos pſalmos, repetita à toto choro Antiphona, intonet ſecundã Primus in choro vbi non eſt hebdomada, & pſalmum is, qui proxime ei adheret. Abſolutis vero alijs duobus pſalmis, ut ſupra, et dicta Antiphona, intonet tertiam primus chori

hebdomadæ, & pſalmum qui ei proxime adiungitur. In ſecundo Nocturno fiat ſimiliter. Verum ſi loco Antiphonę dicatur Alleluia, ipſa à Cantore inchoata, primum pſalmum incipiat, qui eſt primus in Choro hebdomadæ, reliquos vero omnes, Maior illius chori, qui dixerit primum uerſum Gloriæ. Quod ad laudes attinet, primam, tertiam, ſextam, nonam, veſperas, & completorium fiat, vt dictum eſt in ſolemnitatibus plenis.

Quo ad dies feriales, dicto à cantore ſolo inuitatorio, & venite: & intonato himno a Maiore Chori hebdomadę, intonetur ab eodẽ cantore Antiphona prima, & primus pſalmus ab eodem, qui intonauit himnum; Secundus vero à Maiore illius chori, qui Gloiram dixerit; Secundam vero Antiphonam dicat minor chori, in quo nõ eſt hebdomada, & pſalmum incipiat maior eiuſdẽ chori & ſic continuent alternatim minores, Antiphonas, & Maiores, pſalmos inchoando. Antiphona laudũ, ſi vna tantũ erit, intonetur à cãtore, & pſalmus primus à Maiore eiuſdẽ chori: & alÿ pſalmi à Maiore illius chori, qui Gloria dixerit. Quod ſi laudes plures Antiphonas habebunt, eas alternatim inchoabunt Maiores vtriuſq; chori, incipiẽdo à choro, vbi eſt hebdomada. Ad primam, tertiam, ſextam, & nonam, intonabit Antiphonam cantor, pſalmũ vero Maior Chori hebdomadæ: & deinceps ſeruetur ordo ſupradictus, & in fine horæ dicatur Antiphona, vt ſupra. Ad veſperas ſi die ſequenti fiat de feria, dicat primam Antiphonam cantor, pſalmum vero Maior illius chori.

Secundum autem, minor alterius chori, & in ſumma ſeruetur ordo vigiliarum matutinaliũ. Quod ſi die ſequenti feſtum celebretur, nõ ſolemniſsimũ, ſed tale quod cantetur ſolum capitulum vigiliæ; intonabit primam Antiphonã cantor, & pſalmũ Maior illius Chori. Secunda vero inchoetur à Primo Chori, vbi non eſt hebdomada, & pſalmus ab eo, qui ei proxime vnitur. Tertiam intonet Maior Chori hebdomadæ, & pſalmum is, qui illi proximus eſt. Quartam intonet ſecundus chori, vbi non eſt hebdomada, & pſalmum is, qui illi adiungitur. Quod ſi die ſequenti celebraretur feſtum ſolemniſſimum, veſpere dicendę eſſent, vt ſupra dictũ eſt de vigilijs ſolemnitatum pleniſsimarum.

QVO ORDINE IPSI PSALMI dicendi ſint. Cap. XVIII.

IN primis ſẽper diurnis horis dicatur verſus. Deus in adiutorium meum intende, Domine ad adiuuandũ me feſtina, & Gloria. Inde hymnus vniuſcuiuſque horæ. Deinde prima hora dominica dicenda quatuor capitula pſalmi centeſimi octaui decimi. Reliquis vero horis ideſt tertia, ſexta, & nona: terna capitula ſupradicti pſalmi centeſimi octauidecimi dicantur. Ad Primam autem ſecundæ feriæ, dicantur tres pſalmi, ideſt primus, ſecũdus, & ſextus, & ita per ſingulos dies ad Primam, vſque ad dominicam dicãtur per ordinẽ terni pſalmi vſque ad nonum decimum pſalmum: ita ſane vt nonus pſalmus, & ſeptimus decimus partiantur in binas glorias: & ſic fiat, vt ad vigilias dominica ſemper a vigeſimo incipiatur. Ad tertiam vero ſextã, & nonam ſecundæ feriæ nouem capitula quæ reſidua ſunt de centeſimo octauo dec mo pſalmo, ipſa terna

capi-

capitula per eaſdem horas dicantur. Expenſo ergo pſalmo centeſimo octauodecimo duobus, diebus ideſt dominico, & 2. feria, tertia feria, iam ad tertiā, ſextā, vel nonam pſallantur terni pſalmi a centeſimo nono decimo vſque ad centeſimam vigeſimum ſeptimum, ideſt pſalmi nouem. Quique pſalmi ſemper vſq; ad dominicam per eaſdem horas itidem repetantur: hymnorum nihilominus lectionum, vel verſuum diſpoſitione vniformi cunctis diebus ſeruata: & ita ſcilicet vt ſemper dominica a centeſimo octauo decimo incipiatur.

Veſpera autem quotidie quatuor pſalmorum modulatione canatur. Qui pſalmi incipiantur a centeſimo nono vſq; ad centeſimum quadrageſimum ſeptimum: exceptis his qui diuerſis horis ex eis ſequeſtrantur ideſt a cẽteſimo decimo ſeptimo vſq; ad cẽteſimũ vigeſimum ſeptimum, & centeſimo trigeſimo tertio: & centeſimo quadrageſimo ſecundo. Reliqui omnes in veſpera dicendi ſunt. Et quia minus veniunt tres pſalmi, ideo diuidendi ſunt qui in numero ſupradicto fortiores inueniuntur, ideſt centeſimus trigeſimus octauus, & centeſimus quadrageſimus tertius: & centeſimus quadrageſimus quartus. Cẽteſimus vero ſextus decimus, quia paruus eſt, cum centeſimo quinto decimo coniungatur. Digeſto ergo ordine pſalmorum veſpertinorum, reliquã: ideſt lectiones, reſponſoria, hymni, verſus, vel cantica, ſicut ſupra taxauimus, impleantur. Ad completorium vero quotidie ijdem pſalmi repetantur, ideſt quartus nonageſimus & centeſimus trigeſimus tertius.

Diſpoſito ordine pſalmodiæ diurnæ, reliqui omnes pſalmi, qui ſuper ſunt æqualiter diuidantur in ſeptem noctium vigilias: partiendo ſcilicet, qui inter eos prolixiores ſunt pſalmi, & duodecim per vnamquamque conſtituantur noctem. Hoc præcipue commonentes, vt ſi cui forte hæc diſtributio pſalmorum diſplicuerit: ordinet ſi melius aliter iudicauerit; dummodo omnimodis id attendatur: vt omni ebdomada pſalterium ex integro numero centum quinquaginta pſalmorum

pſallatur, & dominico die ſemper a capite repetatur ad vigilias. Quia nimis iners deuotionis ſuæ ſeruitiũ oſtendunt monachi, qui minus pſalterio cum canticis conſuetudinarijs per ſeptimanæ circulum pſallunt, cum legamus, ſanctos Patres noſtros vno die hoc ſtrenue impleſſe, quod nos tepidi vtinam ſeptimana integra perſoluamus.

CVm nulla egeat declaratione preſens capitulum; quoniã vti ab omnibus videri poteſt, ipſe ordo pſalmorum, quem ponit in Breuiarijs ſatis ſuperq; clarus eſt, & apertus: illud tantumodo Patres hac in parte, noſtros ante oculos ponere ſtatuerunt; nimirum eos omnes profeſſos mortaliter peccare, qui non legitime impediti, officium tam ipſius domini, quam Matris eius, vel in totum, uel in partem ſcienter dicere omittunt. Hoc eſt enim contra veterem, & laudabilem conſuetudinem, tam heremitarũ, quam Monachorum noſtræ congregationis, qui ſemper vtrũq; officium perſoluere, & deuote celebrare conati ſunt. Nec excuſatur aliquis, ſi cum alijs in choro non interſit, quia illud extra chorum ex ſe non minori deuotione tenetur dicere. Similiter declarant ijdem Patres, ac volũt quod quilibet teneatur dicere officium Mortuorum, ſecundum, quod in Breuiarijs notatum eſt. Hortantur præterea omnes, ac ſingulos ut lectionẽ pſalterij (ultra debitas horas) frequentare ſtudeant, ita vt bis ſaltem ſingulo quoq; menſe ipſum pſalterium integre dicatur, ſiue legatur ab vno quoq; Monacho. Cum ob multas ſanctorum feſtiuitates, ſingula quaq; hebdomada, id fieri in diuinis officijs ordinate, nullo pa-

ſto queat. Qui igitur in perſolutione horarum canonicarum, & virginis negligentes inuenti fuerint, grauius, ac ſeuere puniantur ſintq; omnibus deuotis Monachis in exemplum; ut debitum Deo famulatum in himnis & orationibus ſtatutis horis reddere nullatenus ommittant.

DE DISCIPLINA PSALLENDI Cap. XIX.

VBique credimus diuinam eſſe præſentiam: & oculos domini in omni loco ſpeculari bonos, & malos. Maxime tamen hoc ſine aliqua dubitatione credimus cum ad opus diuinum aſsiſtimus. Ideo ſemper memores ſimus quod ait propheta. Seruite domino in timore, & iterum. Pſallite ſapienter, & in conſpectu angelorum pſallam tibi. Ergo cõſideremus qualiter oporteat nos, in conſpectu diuinitatis & angelorum eſſe, & ſic ſtemus ad pſallendum, vt mens noſtra concordet voci noſtræ.

ET ſi capitulum hoc Regulæ diui Patris Benedicti, quantum ad prolationem verborũ, breue admodum uidetur atq; anguſtũ; ſunt nihilominus quelibet verba ipſius tantæ doctrinæ, ac ſubſtantiæ plena, atq; referta, ut ſatis clare, ab omnibus in illis uideri poßit, quãto timore, ac tremore, quãta reuerẽtia, & humilitate Monachũ in cõgregatione manere oporteat; & omni humana affectione denudatũ, corã Deo pſallere, et orare. Itaq; quoniã non nulli propria uolũtate, ac ſpiritu ducti nõ ea qua debent grauitate, ac modeſtia corã Deo in perſoluendis Diuinis laudibus manent: volẽtes huic defectui Patres occurrere, ordinauerunt in

primis, vt deinceps nullus Monachus tam in æſtate quam in hieme, abſq; cuculla in eccesiam pergat. Ita enim, & Patres noſtri in heremo, & Monachi obſeruantes in congregatione ſemper facere conſueuerunt. Quam ſane cucullam induere Monachi debent, vel in ipſa cella, vel in aliquo alio comuni loco, vbi ſeruari ſolent: minime vero in ipſo ad Eccleſiam itinere, cum hoc indecens videatur. Audito ſubinde principio vltimi ſigni cãpanæ, omni alio negocio poſthabito, cum modeſtia, & grauitate ad Eccleſiam pergant, & ita oculos eundo habeant humi defixos, vt nil aliud cernant, quam vbi pedes ponunt. Et ſi quam Dei ac ſanctorũ immaginem, & præſertim Crucifixi, & Virginis offenderint, reuerenter, ut decet, inclinent. Illud uerò nullo pacto eſt prætereundum, quod ſi pulſato vltimo ſigno, ad Nocturnas Vigilias, aut ad horã diei Primã, uel tẽpore meredianæ dormitionis, ad horã Nonã aliquis Monachus non occurrerit, tum iuxta laudabilem Heremi noſtræ cõſuetudinem, atq; cõſtitutionẽ, debet Abbas aut Prior alicui fratri cõmittere, vt celeri, ac honeſto gradu ad cellam fratris illius accedat, ut ſi forte dormiens, ſignũ non audierit, illum à ſomno excitans ad Diuinum officium conuocare ſtudeat. Cum ad portam igitur Eccleſiæ Monacus peruenerit, accepta aqua Benedicta, & munito ſe ſigno Crucis, ingrediatur. Et cum ad locũ, vbi ſolent fratres inclinare, acceſſerit, profunde ante ſacratiſſimi Chriſti Corpus, ac reuerentiſſime inclinet caput, ferè vſq; ad genua dimittendo. Quam inclinationem

nationem facere teneamur quotieſcumq; ante ſa crum Chriſti Corpus tranſimus. Ante vero homines, & coram patribus non ita profunde eſt in clinandum; tametſi honor, quem eis impendimus non niſi tanquam Dei Miniſtris, & ad eius honorem impendimus. Nullus præterea Eccleſiam in grediatur, niſi nudato, & aperto capite. Nullus ſedeat, niſi dum lectiones in nocte leguntur, & ad nocturnos, & laudes Mortuorum, vſque ad Lau date Dominum de cœlis. *Similiter dum canta tur epiſtola in Miſſa, & dum pulſantur organa in ter pſalmos veſpertinos, & in Miſſa ad Graduale, & offertorium. In Nocte Nullus audeat an te Benedictionem, quæ fit ante lectionem, ſedere. Et dum Prælatus, quauis de cauſa, in choro ſteterit ipſe (etiam ſi tum ſedendum eſſet) nullus ſedere audebit, niſi ille hoc præcipiat. Curent quoq; Monachi, ne eleuando, aut deponendo ſedilia, ſtre pitum faciant, & impediant quominus recte per cipiantur verba legentis, tametſi lector non debeat lectionem inchoare, niſi poſtquam fratres quiete ſederint. In capitulo itidem ad lectionem Precioſæ, & in ſero ad lectionem Completorij ſedeant, poſt datam benedictionem. Monachi, qui ſunt in illis partibus Chori, quæ non directe reſpiciunt Altare maius, ſtent ſemper vultibus inuicē uerſis: nimirum chorus contra chorum: preterquā in inceptione cuiuslibet horæ, quoniam tunc uſq; ad* Gloria patri &c. *uerſus altare reſpicere habent. Item dum pſalmus Nonageſimus quartus cum inuitatorio dicitur. Item dum legitur Euan*

gelium. Item dũ aliquis capitula, Reſponſoria, ver ſiculos, orationes, et id genus, tã in officio Domini, quã Beatę Virginis pronunciauerit, ipſe ſolus uer ſus Altare faciem conuertere debet. In omnibus alijs tẽporibus, etiam quãdo Monachi in choro in clinant, aut genuflectunt, debẽt ſe inuicem reſpice re; & chorũ contra chorũ ſtare. Dum autem quis in choro præſtolatur ſignũ ultimum intra vanum ſuæ ſedis genuflectens, faciẽ debet verſus Altare habere. Cęterum, quando ſtare, aut genuflectere Monachi debeant, ſanxerunt Patres cõformiter ad ſacras noſtras conſuetudines debere genuflecti in diebus ferialibus ſemper, dum dicitur Pater noſter, & Simbolũ, *ſiue ante Altare Maius, ſiue in choro, ante horas canonicas. Itẽ quando poſt chirieeleiſon in fine horæ repetitur, & ſimiliter quando fit confeſſio in prima, & cõpletorio. Circa quã confeſſionem, pręcipiunt Patres ne quis præſumat, vel verbum vnum de illa immutare, ſed omnes ſequantur formam in Breuiarijs noſtris adnotatã: & in Miſſis formã præciſe in Miſſalibus expreſſam. Item genuflectere debemus diebus ferialibus dum dicuntur collectæ, excepto ipſo hebdomadario, dũ orationẽ, ſeu collectã dicit. Item ad orationes mortuorũ: & in Quadrageſima, dum letanię, & pręces dicuntur. At vero dum* Salue Regina *cantatur, uel dicitur ſine notis ad completorium, genuflectant omnes, & genuflexi perſeuerent quouſq; Prælatus ſe erigat; Et tum ſtando omnes, nullus parieti aut tabulato hæreat, ſed modeſte omnes, ac humiliter, & deuote maneant. Finita autem*

tem

tem Salue *ad orationem profunde inclinent. At vero alijs Diuini offici horis dum non cantatur ipſa Salue, ſed ſine notis dicitur ſemper genuflexi eſſe debemus, & ſic dum dicitur poſt laudes Matutinales, & completorium* Aue Maria. *Cantari vero debet* Salue regina *omni ſabato, vigilijs, & ſolemnitatibus plenis, ac pleniſſimis.*

Quod ad Miſſas, ſi non cantentur, qui illas audiunt ſemper debent eſſe genuflexi, excepto dum dicitur Euangelium. Si vero cantentur, & ſint feriales, aut Mortuorum genuflectere debemus ad orationes, & ab eleuatione Corporis Chriſti, uſque dũ dicitur Agnus Dei. *In Miſſis vero alijs ad orationem inclinamus profunde, & genuflexi manemus ab eleuatione hoſtiæ uſq; ad* Pater noſter *excluſiue. In Miſſis autem Beate Virginis genuflectimus etiam ad* Salue Santa parens: *dum incipitur prima vice, & dum poſtmodũ, repetitur. Itẽ genuflectere debemus cũ dicitur,* Aue Crux ſpes vnica, Veni ſancte ſpiritus, *in Miſſa, & veſper, ad* Veni Creator ſpiritus: O Salutaris hoſtia; *&* Tantũ ergo Sacramentũ *in himno corporis Chriſti. Ad ea igitur, in quib⁹ diebus ferialib⁹ genuflectimus; in diebus ſolemnibus, & Dominicis, tãtumodo inclinamus profunde: ſicuti etiã ad primũ uerſum omniũ Gloriarũ, & ad vltimũ verſũ cuiuslibet himni, tam Domini, quã ſanctorũ, & ad* Maria Mater Gratiæ. *Inclinamus etiam dum profertur nomen* IESV, *ac Beatiſſimæ Matris eius, dum dicitur* Aue maris ſtella, *dum cantatur* Sãctus, Sãctus, Sãctus, *ipſius* Te Deũ laudamus

Sed à choro dumtaxat qui tacet: Ad te ergo que ſumus Domine: *Ad* Fiat miſericordia tua domine: *Ad* Gloria in excelſis: *Ad* Adoramus te, & Gratias agimus *ipſius Glorię: Ad* Suſcipe deprӕcationẽ noſtram: *Ad* Tu ſolus altiſsimus Ieſu Chriſte: *Ad uerſus etiam pſalmi,* Et ueniat ſuper nos miſericordia tua Domine, & Suſcipe me ſecundum eloquium tuum, & viuam, *deuote inclinare debemus.*

Capite uero diſcooperto, manere debemus in ecclesia ad Gloria patri, *& ad ultimos uerſus himnorum, Ad Euangelium: Ad* Benedictus Dominus Deus Iſrael*: Ad* Magnificat*: Ad* Nunc dimictis*: Ad ſimbolum Athanaſii: Ad* Te Deum laudamus*: Ad* Pater noſter*: Ad* Aue Maria*: Ad confeſsionẽ: Dum dicuntur capitula, orationes,* Aue Maris ſtella, *& Reſponſoria laudum, & veſperarum: In Miſsis, quӕ audiuntur, ab eleuatione hoſtiӕ uſq; dum manet ſuper Altare. Similiter quando vnus, uel plures pronunciant quippiam in choro, etiam ſi ad illud non eſſet ſtandum capite aperto, ille uel illi debent nihilominus detecto capite ſiſtere. At uero in locis frigidis à feſto omnium ſanctorum uſq; ad feſtum Annuntiationis permittitur, ut medio dumtaxat capite diſcooperto ad omnia antedictӕ (excepto* Euangelio, Pater noſter, Aue Maria, & Saluc*: Et dum Chriſti Corpus eleuatur) Monachi maneant: & exceptis etiam ijs, qui ſoli aliquid in choro dicunt: ij enim capite integre nudato ſemper ſtare debent. Danda vero opera eſt, ut in genuflexionibus, inclina-*

clina-

clinationibus,& eiuſmodi,ſemper quoad fieri poteſt,ſimus uniformes:ut omnes ſimul inclinent,& omnes ſimul ſurgant. Indecens ſiquidem eſt, & indecorum videre hunc inclinantem,& ſimul aliū ſurgentem,iſtum uſq; ad genua, illum uerò magis, aut minus profunde,eodem in choro procumbere, & inclinare. Qui ſane abuſus inde oriri certum eſt,quoniam Prælati & alij,ad quos ſpectat, has inobſeruantias emendare diſsimulant, & conniuent, ne cui corrigendo,diſpliceant. Cæterum in choro ſummum ſilentium imperant, ita vt omnes non ſolum à locutione non neceſſaria caueant, uerum etiam ab omni alio quocunque ſtrepitu,præcipue uero cum aliquis ſolus legit, aut cum ſilenter omnes orant,uel Euangelium legitur.

Quod ad pſalmodiā cōmendant,ut dicatur voce ſonora,& intelligibili, omnes ſimul incipiant verſum, & perficiant, nō protrahendo vocem:& in medio verſuum ſemper fiat competens pauſa, ſine punctus: Et omni quidem tempore regulare officium aliquantulum moroſius,quam illud beatiſſimæ Virginis eſt dicendum: Et ipſum beatæ Virginis moroſius perſoluendum, quam vigiliæ mortuorum. Semper tamen unumquodq; ipſorum deuote, ac reuerenter, & cum pauſis peragatur. Quod ad cantum figuratum, ſeu muſicalem, Patres volunt omnino eſſe interdictum,non ſolum in choris noſtrarum Eccleſiarum,ita ut nullo pacto permittatur, ſed etiā in omnibus locis vbi adſint ſeculares cuiuſuis conditionis,& gradus:& conſequenter,ut nulli liceat pueros, uel alijs, præter

noſtri ordinis, artem muſicam docere. Qui autem Prælati ſecus egerint, uel cōtra fieri permiſerint, careant actiua voce in ſequenti capitulo, & Monachi à Patre Generali, & viſitatoribus grauius puniantur. Nolunt præterea, vt in Monaſterijs noſtris haberi poſſint inſtrumenta quæcumq; muſicalia, præter organa, & his ſimilia, uel eis deſeruientia. Vetant itaq; leutos, citharas, liras, & id genus reliqua; Permittunt uero quos dicunt monocordos Graueſcimbalos, & huiuſmodi, quæ minus dedecent religioſum uirum. Qui uero huic cōſtitutioni cōtrauenire prςſumpſerit, ad arbitrium Prælati grauiter puniatur. Omnia uero hactenus in hoc capitulo enarrata ſtudebunt Prælati inuiolabiliter ab omnibus obſeruari facere. Quoniam indiuinis laudibus perſoluendis, non ſolum ipſa Anima huiuſmodi operi intenta eſſe debet, uerum etiam, & corpus, ut cum Propheta dicere ualeamus. Cor meũ, & caro mea exultauerunt in Deum; *Rationi præterea congruum eſt, ut ea quæ intus latet in anima deuotio, exterius quoq; in ipſo corpore appareat, ut hoc pacto luceat lux noſtra coram hominibus. Adde poſtremo, quod cum corpus ipſum quandoq; futurum ſit gloria Animæ, ſuo modo, particeps, & conſors; laborum quoq;, ac meritorum comes, ac ſocius eſſe debet, Itaq; uterq; homo interior, & exterior, Deo optimo maximo inſeruire debet, quoniam uterq; redemptionis eſt particeps.*

DE

DE REVERENTIA ORATIONIS. Cap. XX.

SI cum hominibus potentibus volumus aliqua ſuggerere, non præſumimus niſi cum humilitate, & reuerentia: quanto magis domino Deo vniuerſorum cũ omni humilitate & puritatis deuotione ſupplicandũ eſt? Et non in multiloquio; ſed in puritate cordis, & compunctione lachrymarum nos exaudiri ſciamus. Et ideo breuis debet eſſe & pura oratio, niſi forte ex affectu inſpirationis diuinæ gratiæ protendatur. In conuentu tamen omnino breuietur oratio, & facto ſigno a Priore, omnes pariter ſurgant.

PVtantes Patres, quod ubi in hoc uigeſimo capitulo ſermo habetur de Reuerentia orationis, intelligi debeat de orationibus priuatis, & nõ de officio Regulari, cum iam in ſuperioribus capitulis fuſius de ipſo diſertũ ſit: Iudicarunt non eſſe ab re hoc loco de oratione tractare. Quoniam uero illa cũctis pręſtat, quę fit in ſacrificio Miſſæ ab ea exordium ſumatur. Cum itaq; indigniſſimũ ſit, ac omni aduerſione dignum, cum aliqua peccati lætalis macula ad tantum ſacramentum accedere; præcipiunt Patres omnibus, ac ſingulis Monachis noſtrę congregationis, ut nullo pacto celebrare audeant, vel priuatim Comunionem accipere, niſi prius ſacerdoti peccatorum omnium confeſſionem fecerint. Quod ſi nullius peccati mortalis fuerint ſibi conſcij, volunt nihilominus Sacramentalem confeſſionem à celebrantibus ſaltem bis in hebdomada, à non celebrantibus ad minus ſemel fieri. Et ſi

quis fratrem ſuum in aliquo ſe offendiſſe depræhē dat, meminerit iuxta præceptũ Euãgelicum prius cum illo reconciliandum. Celebraturus igitur, uel comunionẽ acceptur⁹, poſt ubi cõfeſſus fuerit pec cata ſacerdoti intra cubiculum ſuum, ſaltem cordis, ſe ſe recipiat, ibiq; recogitet in amaritudine annos ſuos, deploret ignorantiã propriam ingratitudinem, tepiditatem: Abluat lacbrimis cubile conſcientię ſuę, orét, meditetur, & cum omni deuo tione ſe pręparet. Et qui nullam aliam præparationem ſciret, legat eam, quam docent Miſſalia noſtra, quam etiam volunt ab omnibus memoriæ comendari. Celebraturus itaq; ac etiam hebdomadarius, egrediens è choro primum omniũ genuflectat, vel inclinet ante Altare maius, dicatq; ter, muniẽs ſe ſigno Crucis Deus propitius eſto mihi peccatori, *& orationem* Domine Ieſu Chriſte propitius eſto &c. *vt in Miſſalibus. De inde ſacrariũ ingrediens manus abluat: & ſacris veſtibus de more ſe induat. Quod ſi chorus eſſet poſitus poſt maius Altare, vel altiori loco collocatus, nihilominus ſacerdos prædictas* orationes, Deus propitius eſto mihi peccatori &c. *dicere debet, ſaltem in ipſo Choro, appropinquans ſe Altari quantum poteſt.*

Priuatę Miſſæ nõ ita celeriter dicantur, vt ſint quemadmodum vulgo fertur, Miſſæ pro venatoribus. Id enim indecens eſt, & omni vituperatione dignum. Moroſe igitur, & voce nec nimis alta, nec nimis ſubmiſſa legantur. Curemusq; in illis, magis Deo, quam hominibus, parum deuotis, pla

cere

cere: tantumq; ſacramentum, ea qua conuenit ſi de puritate, ac reuerentia, peragamus. In feſtis pleniſſimis teneatur Prælatus cantare Miſſam: eo autem abſente, uel impedito, qui maior eſt poſt illum. Diacones & Subdiacones miniſtraturi, teneantur & ipſi ante, confeſſionem facere peccatorum ad aurem Sacerdotis. In Dominicis diebus aquam Benedictam dabit ante tertiam hebdomadarius; Accolitus uero ordinarius epiſtolam canet.

Orationes in Miſſis non ad libitum, ſed prout ſignantur in libro, dicantur. In octauis, & vigiliis, & in Quadrageſima, cum plures celebrande ſunt Miſſę, poſt tertiam dicatur Miſſa currens, poſt nonam vero Miſſa vigiliæ. In octauis ſeruetur ordo Miſſalium. In Quadrageſima, feria ſecũda, quarta, & ſexta cantetur Miſſa propria illius diei poſt nonam, niſi forte eſſet feſtum, de quo faciendum eſſet officium. Quoniam in tali caſu ad tertiam debet fieri, & cantari de ſancto: & ad Nonam poſtmodum dicenda eſt Miſſa de feria. At qui feria tertia, & quinta regulariter fiat de requie, ſiue de Mortuis, iuxta obligationes Monaſterij, aut pro benefactoribus. In ſabbatis ſemper cantetur Miſſa de Beata Virgine, & ad Nonam ſine cantu, dicatur Miſſa de feria. In Miſſis celebrandis omnia pœnitus fiant, vt in Miſſalibus notatum eſt. Nec aliquis præſumat circa, Gloria in excelſis, *aut* Credo, *aut alia, quicquam ad libitum innouare. In omnibus ſolemnitatibus pleniſſimis veſperæ ſo-*

lemniter cantentur. Item in Dominicis, & feſtiuitatibus plenis, & quæ ſeruãtur in ciuitate,quãuis non ita ſolemniter: & in his pulſentur organa præterquã in Aduentu,& à ſeptuageſima uſq; ad Paſcha. In feſtis Duodecim lectionum quotidie cantetur capitulum, & in Quadrageſima quãdo non cantatur Miſſa ad Nonam,cantetur capitulum feriæ: & completorium cantetur in omnibus vigilijs,& diebus ipſis paſchalibus, & titulis Eccleſiæ,& in ſolemnitatibus Beatæ Virginis. Quibus omnibus officijs,ſiue cantentur,ſiue dicantur ſine cantu, ſint ſemper præſentes Monachi, non minus animo,& mente, quam corpore, & voce.

Et quoniam cultus hominis exterior in his, quæ Dei ſunt plurimum iuuare ſolet ipſum internum: ea propter Monachi ſi cupiunt vere eſſe deuoti, ſtudeant ad vnguem ceremonias externas vbiq;, & in Eccleſia, & choro præſertim, ſeruare. Meminerint quoque Prælati, propter honorem Dei, & conſolationem ſecularium,diebus octo ante hebdomadam ſanctam publicare facere tabulam officiorum, & eorum, quæ cantanda ſunt: vt vnuſquiſq; præparare ſe ualeat ad ea, quæ acturus eſt. Idem quoq; fiat in Natiuitate Domini & ſimilibus ſolemnitatibus. Verum quia non integre ſuo fungitur officio ille Monachus, qui non niſi ſtatutis ab Eccleſia canonicis horis Deum deprecatur: neq; etiam fieri poteſt, ut quiſpiam vita ſpirituali,abſq; orationibus uiuat, ſicuti nec vita corporalis abſq; alimentis traduci poteſt. Hortantur Patres, immo præcipiunt omnibus & ſingu-

ſingulis Mònachis,& Conuerſis noſtræ congregationis,ut ſingulo quoq; die, ſaltem per dimidiam horam, mentaliter orare uelint,& loco, & hora quibus eius magis uiſum fuerit; patenter tamen, ut ab alijs videri poſſint, uel ante ſacratiſſimam Euchariſtiã,uel in aliqua capella,ſeu oratorio. Vt hoc pacto alter ſit alteri in exemplum. Qui uero aliqua de cauſa mẽtaliter orare nõ poſſet,uel neſciret, permittunt, ut illud idem tempus in pſalmodia,uel in aliqua alia uocali oratione conſumere queat,ſemper nihilominus genuflexus manens. Prælati autem erit obſeruare eos, qui circa hoc negligentes extiterint,& eos corripere pro qualitate tranſgreſſionis. Ipſe nanq; Deo redditurus eſt rationem de ſua, & gregis ſibi commiſſi vigilantia.

DE DECANIS MONASTERII. Cap. XXI.

SI maior fuerit congregatio, eligantur de ipſis, fratres boni teſtimonij & ſanctę conuerſationis: & cõſtituantũr Decani: qui ſollicitudinem gerant ſuper decanias ſuas in omnibus ſecundum mandata Dei, & pręcepta Abbatis ſui. Qui Decani tales eligantur, in quibus ſecurus abbas partiatur onera ſua. Et non eligantur per ordinem: ſed ſecundum vitæ meritum & ſapientiæ doctrinam. Quod ſi quis ex eis aliqua forte inflatus ſuperbia repertus fuerit reprehenſibilis, correptus ſemel & iterum & tertio, ſi emendare noluerit deijciatur, & alter in loco eius qui dignus ſit ſubrogetur. Et de præpoſito eadem conſtituimus.

Conſiderans diſcretiſſimus pater, Dei famulus Benedictus, quod quemadmodum fieri nequit ut præſidens Nauis, uel Dux exercitus omnia munia, & nauigationis, & belli ex ſe ipſis ſolis adimplere poſſint; ita neque Prælatus omnibus Monaſterij muneribus nequaquam ſolus fungi poteſt: in hoc capitulo dicit Prȩlatũ inter alios coadiutores de quibus infra, debere conſtituere ſibi Decanos, qui auxilium præſtent, & ſibi in omnibus faueant, & aſſiſtant. Hac itaq; occaſione ſtatuerunt Patres, vt Prȩlatus quam citiſſime, poſt generale vniuerſe congregationis capitulum ſingulo quoq; anno, ordinet ſuum Monaſterium, diſtribuendo officia, & obedientias: & preſertim eiuſmodi Decanos inſtituat; qui omnino ab ipſo ita dependeant, vt poſſit eos ad libitum ammouere, & alios in eorum locum ſubrogare: ſemper tamen timorem Dei præ oculis habens, & quod vtile eſt Monaſterio, omni poſt habito reſpectu cognationis, uel amicitiæ. Ii enim ad huiuſmodi grádum ſunt euehendi, qui virtutibus clarent, fulgent obſeruantia, & rerum agendarum ſunt periti. Et hoc pacto intelligi debet, ꝙ dictũ eſt ſupra: videlicet Quod Prlȩatus poteſt aliquẽ ad locũ altiorẽ, quã ei cõpetat per profeſsionem, promoue*re: nimirum ad gradũ Prioratus, uel Decanatus eum eleuando. Collectis itaq; in vnũ omnibus ſuis Monachis in capitulo (re tamen ipſa ſecũ prius, & cum ſenioribus mature conſiderata) declaret, & publicet, quem eligat, ſi eſt Abbas in Priorẽ, & ſi eſt Prior in Supriorem: Deinde Decanum,*

vnum

vnum,uel plures,iuxta numerum Monachorum, mox Sacriſtas,Auditores confeſſionum, Infirmarios,Hoſpitarios,Oſtiarios,Diſpēſatores, ac cellæ vinariæ Præpoſitos,reliquos deniq; omnes Monaſterij officiarios. Declaret itidem quā authoritatem velit habere confeſſarios,& quos caſus ſibi, iuxta antiquam conſuetudinem reſeruet.

Et quoniam hic ſpecialiter de Decanis agitur, ſciant propriū illorum officium eſſe, dare operam ut uigeat,& conſeruetur obſeruantia in Monaſterijs. Quod ſane melius efficere nequibunt, quam exemplo,& re ipſa: nimirum, ut prius ipſi ſtudeant cuncta ad vnguem obſeruare,& facere. Sic enim poterunt poſtmodum alios verbis docere,& corrigere audacter,abſq; timore, ut eis dicatur, Medice cura te ipſum. Curent ſilentium ſeruari in Choro,in Dormitorio ſemper, ac omnibus alijs in locis,iuxta Regulam,& ordinationes. Si quem delinquentem inuenerint,ſemel atq; iterum eum priuatim corrigant cum charitate, quòd ſi tertio in illud idem lapſum cognouerint,rem Prælato deferant. Et hoc intelligi debet de defectibus minus grauibus, & qui non uergunt in ſcandalum, & periculum Animarum. Nam tunc non ſunt tot correctiones præmittendæ, ſed ſtatim denunciandum, non ſolum ab ipſis Decanis, verum a quocumque Monacho ipſi Abbati: ut remedium quantocius adhibeatur. Nec eſſet niſi rationi, & interpretationi nominis conſonum, quod vnicuique Decano ab Abbate Denarius numerus Monachorum aſſignaretur, quibus potiſſimum in

vigilaret,& quos ſpecialius cuſtodiret. Sciant de niq; Decani, ſe eſſe quodammodo Abbatis oculos: ac propterea inuigilare debere ſuper his,quæ ipſemet ſemper curare non poteſt: quemadmodum & Prior, qui eſt dextera eius, & Camerarius, qui eſt ſiniſtra,pariter illi preſtò in omnibus eſſe debent. Et hi, Decani videlicet, poſt Abbatem, & Priorem omnes alios etiam maiores ſecundum profeſſionem antecedere debent.

Quod ad Confeſſores,ſeu confeſſarios electos, ſeu eligendos,ac deputandos à Prælatis, declararunt, quòd nec ipſi, nec alius qui uis Monachus, etiam in dignitate conſtitutus,neq; in Monaſterio vbi moratur,neq; in alio,poßit, ſub grauiori pœna,quempiam Monachum ſine licentia Prælati, cui ſubditus eſt Monachus confitens, abſoluere ab aliquo peccato, ex his quæ ſibi Prælatus reſer uauit. Atqui monent Prælatos,ne ſint in reſerua tione caſuum,ut plerumque à non nullis fit, curio ſi,aut nimis ſcrupoloſi,ſed eos dumtaxat caſus ſibi reſeruent;qui ſunt alicuius conſiderationis, & grauitatis, ut puta contra vota principalia, & ſimilia.

Vt autem non videantur laqueum animabus inijcere, cum fuerint requiſiti aliquando ab aliquo confeſſore de relaxanda ſibi ſua authoritate, pro ſatisfactione conſcientiæ alicuius ſibi confiteri volentis, uel iam confeßi, non ſint difficiles indando eiuſmodi facultatem abſq; inquiſitione ali qua,qui nã ille,& quo nam pacto irretitus ſit. In decens enim, ne dicam impium, eſſet hoc ab eo,

qui

qui non niſi in confeßione ſcit, curioſe diſquirere. Immo uero volunt ad ſalutem Animarum; & ne quis ob rigiditatem prelatorum diutius in peccato moram traheret; ut ante Paſcha Natalis Domini. Reſurrectionis, & Pentecoſtes, per aliquot dies, vnuſquiſq; Abbas, ſeu Prelatus aliquos paucos nominet diſcretos, & ſeniores, qui ab eiſdē caſibus ſibi reſeruatis, pro illa tantum vice abſoluere poßint. Idemq; nō niſi rationabiliter fieri etiā poſſet ante feſtum omnium ſanctorum. Annunciationis Mariæ Virginis, & Aſſumptionis. Itē cum Iubileus aliquis à ſanctißimo Domino mittitur, tamet ſi ubi maior lumen eſt, non videatur opus eſſe minori.

QVOMODO DORMIANT Monachi. Cap. XXII.

Singuli per ſingulos lectos dormiant. Lectiſternia pro modo conuerſationis ſecundum diſpenſationē Abbatis ſui accipiant. Si poteſt fieri, omnes in vno loco dormiant. Si autem multitudo non ſinit, deni aut viceni cum ſenioribus ſuis, qui ſuper eos ſoliciti ſint, pauſent. Candela iugiter in eadem cella ardeat vſq; mane. Veſtiti dormiant, & cincti cingulis aut funibus, & cultellos ad latus non habeant dum dormiunt, ne forte per ſomnium vulnerentur dormientes. Et parati ſint monachi ſemper, vt facto ſigno, abſq; mora ſurgentes feſtinent inuicem ſe præuenire ad opus dei, cum omni tamen grauitate & modeſtia. Adoleſcentiores frates iuxta ſe non habeant lectos, ſed permixti ſint cum ſenioribus. Surgentes vero ad opus Dei inuicem ſe moderate cohortentur propter ſomnolentorum excuſationes.

Quan-

QVantum ad modum dormiendi Monachorũ, interpretantes hoc capitulum Regulæ declarãt Patres, quatenus dicitur. Si fieri poteſt omnes in vno loco dormiant, per illũ locũ, Dormitoriũ comune intelligi debere. Extra quod ſub grauibus pœnis nulli omnino dormire liceat: exceptis infirmis, & qui curam rerum extra illud habent, & hi cum licentia Prælati. In dormitorio ſint omnes cellæ ab inuicem parietibus diuiſæ, & nemini liceat in aliam cellam, quam in propriam ſub grauibus pœnis ingredi vllo tempore: excepta cella Abbatis, ac Prioris: quas omnes ingredi libere poſſunt. Similiter excipitur cella Magiſtri Nouitiorum: ea videlicet ratione, ut poſſint ipſi Nouitij eam ingredi omnes, pro dubijs interrogãdis aut accipiendis cõſilijs, & huiuſmodi. In dicto Dormitorio in nocte continue ardeat lãpas vna, vel plures, iuxta magnitudinẽ dormitorij. In cellis ſit ſupellex dũtaxat neceſſaria, videlicet ſimplex lectulus ex ligno, ſaccus palearũ, ſiue ſtramentum & ob ſenes, ac debiles permittitur culcitra tomenti lanei: plumeas vero culcitras, omnino à Dormitorijs noſtris Patres excludunt, ac omnino prohibitas eſſe volunt. Præterea habeatur in qua vis cella, ac lectulo ceruical laneum, & puluinar plumeum ex craſſiori tamen pluma. Linteamina ſi cõmode fieri poteſt, ſint ut olim, lanea, ſin minus, ſaltem ex craßiori panno lineo, omnino cõficiantur, lodix poſtremo, ſiue ſtragulum, ſeu coopertorium aliquod religioſum habeant. Cæterum, & ſi volunt Patres, ac præcipiunt Monachos iuxta Re-

gulam

gulam indutos dormire tamen quia Monaſteria noſtra e ſiluis, & deſertis locis ad amenitates Vrbium, cum noſtro non mediocri deſpendio ſunt translata, vbi in æſtate calores ſunt multo maiores, quam in prædictis locis Silueſtribus: & quia etiam, vti experientia docet, complexiones ſunt multo, quam antea debiliores: ea propter declararunt, vt à feſto omnium ſanctorum, vſq; ad Quadrageſimam cum his indumentis eſſe dormiendum, videlicet cum tunicula lanea; quam volunt tantæ eſſe longitudinis, ut ad cauillam ferè pedum deſcendat: cum eo ſago, quod dicimus Guardacuore: quod infra genua, vel ad medium vſq; cruris perueniat; & poſtremo cum habitu ipſo cincto atq; caputio. Et ſi quis inuentus fuerit hunc ordinem non ſeruaſſe; ut parum obſeruantiæ cupidus, & indignus nomine religioſi, ingratuſq; de ſua vocatione Monachus, grauiter puniatur. Qui vero repertus fuerit vti lineis ad carnes, vt puta induſiis ſiue camiſiis, in pœnam ſit priuatus voce actiua, & paſſiua ad annum, & Tunicula ipſius anni. Neq; vero liceat alicui, quacumq; de cauſa exire extra cellam cũ habitu nocturno, ſed ſemper cum diurno ipſo veſtitu, vel ſaltem cum cuculla. Vltra vero prædicta ſit in qualibet cella paruum, ac ſimplex altare, cum immagine Saluatoris, aut Beatæ Virginis. Item ſcamnum aliquod ſiue Tabula, ſuper quã, & libros ponere, & ſcribere queat; Arca ſimiliter, ſeu capſa, in qua pannos, ſeu veſtimenta ſeruare poßit. Habeat quoq; vnaquaq; cella lucernã, Atramentarium.

Vas aqueum, & pollutum ad abluendas manus, & linteum ad extergendum. Cum autem aliquis Monachus cellam mutauerit (quod tamen abſq; licentia Prelati facere nequeat) nil prorſus inde aſportabit, Sed ijs rebus vtatur, quas in noua cella inuenerit. Nullus autem habeat capſam, aut quidpiam aliud in cella, ſera & claui ita obfirmatum, aut clauſum, vt a Prælato non valeat aperiri; Similiter & dum quis extra cellam egreditur, claudat, ſed ita tamen, ut ſi Prælatus voluerit eã ingredi, valeat. Liceat tamen, tam in die, quam in nocte, dum quis quieſcere vult, cellam ita claudere, ut nullus ei moleſtiam afferre poſſit, aut eo inſcio, intrare. Stricte etiam præcipiunt ne quis audeat, abſq; ſuperioris licentia, quempiam extraneum ſiue laicum, ſiue religioſum ducere in Dormitorium, ac multo minus in cellam aliquam.

Lumen in Cellis ita collocetur, vt nullum ſit incendij periculũ; Candelas vero accenſas ſub graui pœna nemini herere ligno cuicumq; in cellis, ac officinis, & locis vllo pacto permittatur. Lucernæ ſeu lampades Dormitorij a ſacriſta accendantur ſtatim poſt pulſationem Aue Mariæ, nec extinguãtur, niſi cum dies illuceſcerit. In hieme non liceat habere lumen in cellis, niſi vſq; ad tertiam horam noctis: a feſto videlicet omnium ſanctorum, vſq; ad Quadrageſimam. Reliquis uero anni temporibus, non niſi ad primam noctis horam, niſi de licentia Prælati.

DE EXCOMVNICATIONE Culparum. Cap. XXIII.

SI quis frater contumax,aut inobediens, aut ſuperbus,aut murmurans, vel in aliquo contrarius exiſtens ſanctæ regulæ,& præceptis ſeniorũ ſuorum, cõtemptor repertus fuerit hic ſecundum domini noſtri præceptum admoneatur ſemel,& ſecundo ſecrete à ſenioribus ſuis,ſi non emendauerit,obiurgetur publice coram omnibus:ſi vero neque ſic correxerit,ſi intelligit qualis pœna ſit, excomunicationi ſubiaceat. Si autem improbus eſt,vindictæ corporali, ſubdatur.

CVm à principio huius vigeſimi tertij capituli Regulæ,vſq; ad vigeſimum nonum Diuus Pater Benedictus de culpis loquatur,leuibus,grauibus,grauioribus, & grauiſsimis; & quo pacto puniri debeant: Iudicarunt Patres operepręciũ eſſe, de ijs quatuor culparum generibus, ad quæ reliquæ omnes culpæ ſi quę ſunt, reduci poſſunt; fuſius loqui,ut & Prælati,ſubditos quomodo iudicare debeãt,& ſubditi a quibus cauere eos oporteat,melius diſcant. Et qui non propter Deum, non propter ſalutem propriam: non ob timorem futurę penæ in alia vita; à malis,& à peccatis abſtinere volunt,ſaltem ob timorem proximæ pænæ in hac vita,abſtineant. Oderunt (inquit ille) peccare mali formidine pœnæ: oderunt peccare boni virtutis amore. Verum ne cui videatur in his,quę dicenda ſunt,quippiam eſſe contra Regulam ſancitum,aut determinatum; immo multa cum conſideratione,& ratione: ſciendum eſt, quod vbi in

ſupra-

ſupradicto vigeſimo tertio cap. & duobus ſequentibus ſermo habetur de excomunicatione, non ita accipiendum eſt, vt Diuus pater Benedictus ſemper abſolute intellexerit loqui de excomunicatione ſecundũ quod hodie comuniter intelligũtur ipſe excomunicationes: ita videlicet quod omnia excomunicationum genera æqualiter, & in omnibus ſecluderent contumacem ab aliorum comunione. Quoniam nõ eſt hęc intentio ſuorum Canonũ; ſed dumtaxat oſtendere, quod quæmadmodum culpæ ſunt triplicis generis, videlicet graues (vt obmittamus Nunc leues) *grauiores, & grauiſſimę: ita diuerſorum generum eſſe debent excomunicationes. Quarũ prima eſt quando Monachus priuatur participatione comunis menſæ: quam pœnam con plures aliæ ſequuntur, nempe quia nec* Antiphonam, *nec* Pſalmum *in Choro intonare poteſt; nec* Lectionem *legere, & huiuſmodi. Et hęc ſeparando Monachum ab alijs fratribus, dumtaxat in prędictis rebus, clare innuit, ut in alijs comunicare ualeat, & fratrum familiaritate frui. Incluſio enim vnius (vt inquit lex) eſt excluſio alterius. Secũda Grauior, ſi recte conſideretur, ea eſt, quæ vult Prelatum, non ſolũ ſuſpendere Monachum (quod verbum ſuſpendere oſtendit, quod hę duę excomunicationes proprie non ſunt eius generis, cuius eſt illa, de qua loquitur eccleſia ſancta) à menſa, & conſequentibus, ſed in totum ab oratorio: & præcipit ut nullus eum alloquatur, aut ſecum conuerſetur; ſed ſolus maneat, laboret, cõmedat, ambulet, non benedicat ipſe, neq; ab aliô benedicatur, & huius*

modi

modi. Tertia deinde Grauiſſima; quę vere, & proprie eſt excomunicatio, ea eſt, quę uult contumacē, qui nec correctione uerborū, neq; excomunicationibus dictis minus grauibus, nec uerberibus, nec alijs pœnis afflictiuis, eſt emendatus, immo longe peior effectus, ac ſuperbior; ceu putridū membrū, prędici, & per grauiſſimā pęnā, penitus ab alus ſeparari. Et hanc breuiter Patres intelligunt fuiſſe Diui Patris Benedicti mentē, ac intentionē in hoc tractatu, quē facit de Culpis, & excomunicationibus. Poſſumus etiā dicere duplicē eſſe excomunicationē, uidelicet Monaſticā, et eccleſiaſticā. Verū noſtri patres ſeniores, quā ſit hodie abominabile, atq; horrendū uerbum excomunicationis, conſiderantes; numquā priores duas hoc, certe tremendo nomine, nuncuparunt, ſed pęnas magis, aut minus graues pœnitentias, & interdū ſuſpenſiones. Tertiā uero, proprio uocabulo, excomunicationem uocant. Quo circa cū hodie quis priuatur comunis participatione menſę, aut dimittit piaculum, ſiue pictantiam (quam uocant) aut uinum, aut ieiunat in pane, & aqua ſemel, uel pluries; non ob id excomunicatus dicitur, tā & ſi in prędictis cū alijs nō comunicet, ſed pœnitētiatus. Quæmadmodū itaq; culpæ magis notabiles ſunt tres, ita iuxta regulā totidē ſunt punitiones, de quibus ſingillatim, ſecundū patrū intentionē, & ordinē nunc tractandū eſt. Sed pauca ī primis de leuiſſima culpa differemus.

Nomine igitur leuis culpę intelligi uolūt errores oēs, quos Monachus inaduertenter aut ignorā

ineptitudinis, & ſimilibus de cauſis, & in rebus non magni momenti, commiſerit. Quæ tamen cul pæ leues aliquando ex accidenti, graues effici poſ ſunt, vt puta, legere, aut decerpere pomum in viri dario, ſine Magiſtri licentia, imputatur Nouitio leuis culpa. At ſi Prælatus pręcepiſſet non debe re ab vllo decerpi, & ille reſciſſet, iam culpa illa ex ſe leuis, ex addita circumſtantia, grauior effe- cta eſſet. Idcirco oportet Pręlatum in his diſcer- nendis multa vti prudentia; & affectum magis ſi- ue intentionem reſpicere, quam effectum ipſum. Quandoquidem intentio, quod ex natura ſua leue eſt, graue poteſt efficere. Immo vero ipſe Deus non ſolum quid, ſed qua intentione opere- mur reſpicit. Sed recte tamen iudicabit Pręlatus cum fuerit omni affectione, ac paſsione ſpoliatus. Per ſæpe nanque amor, & odium, iudicium alte- rare ſolent, ut res aliter quam ſit videatur. Qui enim diligit ſuperbum aliquē, non eum ſuperbum nominat, ſed magis viuacem ac ſenſitiuum. Con- tra vero odienti, bonum uidetur malum, & dulce amarum. Quantum igitur ad culpas, regulariter non cenſeantur leues, ſed graues, quæ aperte no- ſcuntur ex uoluntaria in obedientia, uel contem- ptu præceptorum, aut ex malitia, ſeu fraude pro ceſsiſſe: quamuis forſan, quo ad factum leues eſ- ſent reputandæ. Quę leues culpę, vt ridere in cho ro, oculos habere vagos, non recte inclinare, de vanis, & ocioſis loqui, quempiam deridere, tarde ad Eccleſiam venire, vas aliquod, aut quid ſimile frangere, & huiuſmodi; non aliter puniantur, quã

corre-

correctione uerborum, prima uice priuatim; deinde coram teſtibus, mox aliqua leui pœnitentia, ut puta, quod dicat pſalmum quinquageſimum in refectorio, uel fratrum pedes deoſculetur, uel prandeat una uice in terra. Quod ſi his correctionibus non emendetur, tum culpa ſua inter graues annumeretur, de quibus in ſequenti capitulo dicemus.

QVALIS DEBEAT ESSE MOdus excomunicationis. Cap. XXIIII.

SEcundum modum culpæ excomunicationis, vel diſciplinæ debet extẽdi mẽſura. Qui culparum modus de Abbatis pendeat iudicio. Si quis tamen frater in leuioribus culpis inuenitur, tantum a menſæ participatione priuetur. Priuatus autem a menſæ cõſortio: iſta erit ratio, vt in oratorio pſalmum, aut antiphonã non intonet, neque lectionem recitet vſque ad ſatiſfactionem. Refectionem autem cibi poſt fratrum refectionem. ſolus accipiat menſura, vel hora qua prouiderit abbas ei compẽtere, vt ſi verbi gratia fratres reficiunt ſexta hora, ille frater nona, ſi fratres nona, ille veſpertina, vſque dum ſatiſfactione congrua veniam conſequatur.

CVm in præcedenti capitulo ſatis clare monſtratũ ſit, quę nã ſint culpę leues, quomodo cognoſci debeant, & puniri; ante omnia in hoc dicetur id quod in fine illius innuebamus. Nẽpe quod huiuſmodi leues culpæ (& ita uolunt patres) poſt quam ſemel atq; iterum, ac etiam tertio ut dictum eſt correptæ fuerint, neq; ulla fuerit emendatio, tum intelligantur, & ut graues puniantur. Similiter declarant eſſe graues culpas (Non tamen mortale peccatum, niſi fortaſſe tale eſſet

deſui natura) quandocumq; aliquis Monachus, nō quidem ex contemptu (tunc enim tale eſſet) ſed contra præceptum Abbatis quidpiam facit, uel admittit, tam & ſi illud parui videretur eſſe momenti. Non eſt ſi quidem putandum, Abbatem aliquid eſſe præcepturum citra rationem, Deiq; timorem, & legem. Idcirco dictæ tranſgreſſiones, veluti culpæ graues, puniātur, niſi forte Prælatus ipſe ſub aliqua maiori pœna id fieri, vel non fieri mandaſſet. Tum enim illa maiori pœna mulctandi ſunt delinquentes. Declarant etiā pœnas omnes quas Monachi priuatim in Monaſterio, ob tranſgreſſionem ordinū ſubierint, ſubire debere Prælatos in capitulo ad arbitrium Generalis, & Viſitatorum, qui omnes ſimul poſſint aliquādo, & iuſtis de cauſis, pœnas minuere, vel augere. Illæ tamen, quæ a Deffinitorio iniunguntur, nullatenus alterari valeant, ut infra dicemus. Pœna igitur debita graui culpæ, hoc eſt, vt delinquens toties, quoties in eam lapſus fuerit, commedat in terra, in medio refectorij, & ieiunet in pane, & aqua; per aliquot dies non egrediatur extra Monaſterium, & ſit interim in continuo ſilentio; deoſculetur Monachorum pedes; culpam ſuam in capitulo dicat; legat ſemel, uel pluries integrum pſalterium, vel alijs conſimilibus pœnis ad arbitrium Prælati puniatur. Qui ſane Prēlatus debet in his multa vti prudētia, vt cognoſcat naturas monachorū varias, & ingenia, & ſciat quibuſq; vitijs, et infirmitatibus ſalutaria apponere medicamenta. Sed quā maxime curet, ſupbos, inſolētes, inobedientes,

&

& contumaces humiliare. Et demum ſciat, pro loco, & tempore, parcere ſubiectis, & debellare ſuperbos. Vbi vero dicitur in Regula, quod delinquens ſit in pœna quouſq; conuenientem ſatisfactionem ſit conſecutus, ac veniam; intelligendum eſt de venia, & benedictione à ſuo Prçlato, poſt factam pœnitentiam, habenda. Reliqua autem huius capituli ſatis ſuperq; ſunt ſuperius declarata.

DE GRAVIORIBVS CVLPIS. Cap. XXV.

IS autem frater qui grauioris culpæ noxa tenetur, ſuſpendatur a menſa ſimul & ab oratorio. Nullus ei fratrum in vllo iungatur cōſortio, neq; in colloquio. Solus ſit ad opus ſibi iniunctum, perſiſtens in pœnitentiæ luctu, ſciens illam terribilem Apoſtoli ſententiam dicentis. Tradite huiuſmodi hominem Sathanæ in interitu carnis, ut ſpiritus ſaluus ſit in die domini. Cibi autem refectionem ſolus, percipiat, menſura, vel hora qua prouiderit ei Abbas competere, nec a quoquàm benedicatur trāſeunte, nec cibus quis ei detur.

ILli igitur, qui culpam grauiorem perpetrauerint, hunc in modum Patres puniri volunt: videlicet, vt non ſolum ſint in primis priuati comuni menſa, ſed & ſequela Chori, & omnino conſortio Monachorum, Ita ut cum nullo penitus loqui, quāto tempore in pœna fuerint, audeant; niſi cum his, qui ſpecialem à Prælato ſuper hoc habuerint facultatem. Aſſigneturq; talibus cella propria pro carcere, & ſilentium eis indicatur, non minus quam viginti dierum: cum tamen pro culpis gra

uibus, non niſi quatuor eſſe uelint. Si quis itaq; fa miliaritatem ſuſpectam alicuius mulieris habuiſſe deprehenſus fuerit, aut rem cum ipſa habuiſſe, grauiorem culpam incurriſſe iudicetur; & longo carceri mancipetur: habita tamen ratione perſonę, loci, occaſionis, ſpeciei peccati, & numeri. Adaturq; ſi viſum fuerit bis, aut ter, ieiunium panis & aquę in hebdomada: & in ſumma juxta delictum infligatur, & pœna. Item Grauior culpa eſt, ſi quis pro gradu aliquo, vel dignitate aſſequenda in noſtra congregatione, ad aliquem Principē ſecularem, uel eccleſiaſticum confugerit. Pariter eſt grauior culpa, ſi quis in ciuitatē aliquam, veniens, non primum ſe preſentauerit alicui ex noſtris Monaſterijs, ſi ibi fuerint. Item grauior culpa eſt, ſi quis Prælat⁹ miſerit Monachos ſuos, auaritiæ cauſa, ad feſtiuitates, aut funera, uel obſequia Mortuorum extra Monaſterium, & loca noſtræ congregationis. Item Grauior culpa eſt, ſi quis arma, quauis de cauſa in cella habuerit, aut veſtes laicorum.

Quoniam vero Patres ordinauerunt quẽlibet Prælatũ debere ponere in capſa, ſingulo quoq; anno, portionē Quindennij, quæ illi contingit, & inuentã ſeruare; propterea ſi quis hoc non feciſſe cõ uictus fuerit, grauiorē culpã incurriſſe cenſeatur: & inſuper voce actiua, & paſſiua ſit in proximo capitulo priuatus. Similiter grauior culpa eſt, nõ ſolũ ſi quis, ſuadente diabolo, alium Monachũ manu percuſſerit, verum etiam verbis maledicis, ac cominatorijs eum inſecutus fuerit. Quod ſi aliter

quam manu, vt puta baculo, uel ferro percuſſerit, ſubiacebit pœnę grauiſſime, ut infra capitulo vigeſimo octauo, et latius in ſeptuageſimo. Nulli neq; Monacho, neq; conuerſo liceat abſq; licentia prouincialis Vicarij adire Patrẽ Generalẽ, niſi prius ab eo licentiã habuerit; & qui contra fecerit, per menſem (quoniã grauiorẽ culpam incidiſſe volũt) mancipetur, & qualibet feria ſexta illius menſis, in pane et aqua ieiunet. Simili pœna puniatur, qui nõ exiſtens Prę latus, neq; conuentualis aut gubernator alicuius loci principalis, ad capitulũ ierit, nõ habita à Generali, uel à Vicario iuſtis de cauſis, licẽtia. Si autẽ Monachus aliquis ſentiret ſe in aliquo grauatũ, uel à Prælato, vel ab alio, deferat causã ſuam ad Patrem Generalẽ in viſitatione, et ſi etiã ab ipſo Generali non adminiſtraretur ei iuſtitia (ꝙ tamen non eſt ita facile credendũ) recurrat, aut perſonaliter cum licẽtia, aut per litteras, ad Diffinitorium, & Patres Diffinitores in tali caſu, ac ſẽper taliter iuſtitiã adminiſtret, vt nullus iure de ipſis, vllo pacto, conqueri poſſit. Et qui contra hunc ordinẽ quidpiã tentauerit, pœne grauiori culpę debita, ſubiacebunt. Sanxerunt pręterea, ꝙ nullus noſtrę congregationis, neq; Prælatus, neq; Monach⁹ poſſit apud Moniales ſiue noſtri, ſiue alterius ordinis, aut etiã apud ſeculares, veſtes, libros, pecuniã, aut aliud quidpiã ſeruandũ tradere, vel quomodolibet aliter deponere, ſub pœna, Prælatis quidẽ priuationis officij per annũ: Monachis vero vocis actiuę, & paſſiuę per idẽ tẽpus, itẽ cuiuſcũq; officij. Conuerſis autẽ ſub pœna carceris per duos menſes.

Volunt etiam, vt nullus poſſit literas extra Monaſterium aliquo pacto mittere, neq; etiam ſibi allatas legere, ſeu aperire, niſi prius illas Prælato ſuo præſentauerit, legēdas ab ipſo, ſub pœna prima vice, ieiunandi ſemel pane, & aqua ī medio refectorij: ſecūda vero vice, manendi in carcere, ꝑ mensē: & ſic deinceps multiplicetur pœna ad arbitrium Prælati, & Generalis. Si quis vero litteras Diffamatorias, aut libellos famoſos, contra Prælatos, uel alios quoſcumq; ſcripſerit, & cum dedecore religionis, & ſcandalo; priuetur, ſi fuerit Prælatus omni officio, et dignitate, per tres annos, ſi Monachus, omni officio, ac voce actiua, & paſſiua, per idem tempus: Et ſi conuerſus, detrudatur carceribus per tres menſes. Simili pœna puniantur quidā Maledicentes, qui linguam ſuam ſemper acuere videntur, vt ſurſum deorſum omnia vertant, & perturbent pacem Monaſterij. Et quoniam harū perturbationum perſæpe cauſa ſunt Prælati nimis indulgentes, ac puſillanimes: propterea Patres admonent: ut ſi qui tales ſunt, quantocius corrigantur, & acerrime puniantur. Alioquin Prælati ipſi, velut indigni, omni prælationis munere ſint priuati. Si quis literas non ſibi directas aperire auſus fuerit, uel reſignare; aut apud ſe malitioſe retinere, prima vice ter ieiunet in ſolo pane, & aqua medio Refectorij, ſecunda vero vice, & deinceps per menſem ſit carceri adiudicatus: & per ſex menſes ſit poſtremus omnium ſui ordinis, videlicet ſi eſt ſacerdos, ſit poſtremus ſacerdotum, ſi profeſſus, profeſſorum ultimus; ſi conuerſus minimus

nimus conuerſorum. Si quis vero Prælatus aperuerit literas Prælati alterius Monaſterij, per annũ deponatur ab officio ſuo. Literas vero ad ſe directas, et ſubditos ſuos, quilibet Prelatus valeat, imo debeat aperire, ac legere. Itẽ culpa grauior eſt, ſi quis Prælatorũ, ex bonis Monaſterij propria voluntate, munus aliquod, uel Donum miſerit ad aliquem principem hominem, ſeu quemuis alium, vltra præcium, & ualorem unius aurei; & in pœnam, ab officio abſoluatur. Non enim debent eſſe Prælati bonorum monaſteriorum diſſipatores, ſed fideles eorum miniſtratores, ac diſpenſatores. Si vero Monachus idem fecerit, ueluti furti reus, trium menſium carcere puniatur. Si tamen Prelatus ob aliquod ſingulare Beneficium, munus aliquod ad aliquem tranſmittere uelit, poſſit cum cõſilio, et aſſenſu ſeniorum; intuitu mercedis gratitudinis: uel elemoſinę & nõ aliter, dummodo præcium decem aureorum non tranſiliat. Similiter nolunt, ut quis, abſq; licentia donare poſſit etiam ex his, quæ ſua induſtria acquiſiuit, aut ab amicis, ſeu cognatis accepit. Quoniam quicquid Monachus acquirit, non ſibi acquirit, ſed Monaſterio. Contra vero facientes pœne grauiori culpę debitæ ſubiaceant, aut aliquanto leuiori ad arbitrium Prælati: tamen non ſibi imputetur ad furtum. Poteſt tamen quis, eiuſmodi dona ex ſe ipſo acquiſita, largiri, ſi facultas ſibi facta ſit à Prelato, uel à Patre Generali. Quem quidem Generalem nullo pacto nolunt huic conſtitutioni, ob gradum quem tenet, ſubiacere: ſed ualeat in beneficium

Religionis vltra dictum precium, ſi opus fuerit, ex ſuis prouiſionibus & ſtipendijs elargiri. Item grauiorem culpam eſſe volunt, ſi quis nomen Dei ſanctiſſimum, aut Matris eius, aut aliorum ſanctorũ blasfemauerit, & puniri aſperrimo, & longiori carcere, ad arbitrium Prælati, & Generalis. Qui item nomen prædictum in vanum aſſumpſerit, iure iurando, uel aliter, pœna panis, & aquæ mulctetur. Si quis vero (quod abſit in vſum habuerit blasfemare) cenſeatur eius culpa grauiſſima, & vt talis puniatur.

Præcipiunt etiã, ne aliquis, neq; Prelatus, neq; Monachus, præter eos, qui earũ curam habebũt, audeat ad Monaſteria noſtrarum Monialium, aut etiam alterius ordinis accedere, neq; literas, aut munuſcula mittere, aut recipere, uel nuncios abſq; licentia Patris Generalis: Meminerintq; Monachi, Diuum Patrem Benedictum, vehementiſſima amaritudine, ſuum Monachũ increpaſſe, qui etiã rogatus, à ſanctimonialibus feminis quaſdam mappulas acceperat. Qui igitur huic conſtitutioni cõtrafecerit, ad arbitriũ Prelati grauius puniatur. Si quis vero pernoctauerit indomibus alicuius noſtrorum Monaſteriorum Monialium, ſine licentia eiuſdem Patris Generalis, aut Patris Vicarij in prouincia (ſi hanc authoritatem habuerit à dicto Patre Generali) carceri per menſẽ mancipetur. Et Capellanus, qui abſq; licentia inſcriptis dicti Generalis, aut Vicarij permittet aliquem ex noſtris Monachis pernoctare in domibus Monaſterij alicuius, ut ſupra, eadem pœna puniatur.

Si

Si quis autē puer, vel Nouitius in grauiorē culpā inciderit, ſit in arbitrio Prælati aſſignare illi cellā pro carcere, dare diſciplinas, vel ei aliā conſimilē pœnitentiam, huiuſmodi etati congruentem, impo nere. Si quis vero Monachus verba in honeſta loquutus fuerit, aut rem aliquam, abſq; licentia, alicui adoleſcenti dono dederit, qui adhuc maneat ſub cura Magiſtri, pœne grauioris culpę debitæ, ſubiacebit. Et quoniam, vti eſt in prouerbio, plu res ſunt caſus, quam leges, non ſolū iam dictę, pro culpis grauioribus habeantur, ſed illæ quoq;, quę tales à ſacro Deffinitorio iudicabuntur. Et ſi alicui videretur nos hac in parte ſuperflua aliqua di xiſſe, quoniam poterant breuius culpæ grauiores enumerari, deinde ſubijci: pœnę nos tū ita fecimus, maioris diſtinctionis gratia, et quoniā in ipſo ordi ne culparū magis grauiū, vna grauius eſt mulctā da, quā alia, reſpectu perſonarū, ac delinquentiū. Quod ſi non omnes hic culpæ grauiores ſpeciatim enumeratæ ſunt, facile tamen erit ex his alias dignoſcere. Ex ſimilibus enim ſimilia cognoſcuntur, & ex his quę ſcripta ſunt, alia non ſcripta haud difficulter iudicari poſſunt. Cæterum ſi qua dubia forte oriētur circa dicta, ac dicenda, volūt, patres declarationē eorum fieri à Patre Generali, vel ſi cōmode fieri poteſt a Reuerendo Deffinitorio. Pœne quę grauioribus culpis debētur, vt omnia iam dicta breuiter in vnū colligamus, hæ sūt, carceres, diſciplinæ, priuationes vocis, tam actiuę, quā paſſiuę, priuatio loci, gradus, officij, ac dignitatū omnium; proſtrationes, exiliū, & relegatio in aliquo Monaſterio ad tempus, & id genus reliqua.

DE HIS QVI SINE IVSSIONE Abbatis iunguntur excomunicatis. Cap. XXVI.

SI quis frater pręſumpſerit ſine iuſſione Abbatis fratri excomunicato quolibet modo ſe iungere, aut loqui cum eo, vel mãdatum ei dirigere, ſimilem ſortiatur excomunicationis vindictam.

CVm D. Benedictus de grauioribus culpis, ac pœnis ſiue ut ipſe dicit excomunicationibus, in ſuperiori capitulo loqutus ſit; modo, antequam ulterius progrediatur ad loquẽdum de culpis grauiſſimis (quaſi digrediendo) præcipit in hoc capitulo, ut nullus audeat ſine ſpeciali Abbatis pręcepto, iungere ſe excomunicatis. Deinde in capitulo uigeſimo ſeptimo, monſtrat quo pacto ipſe Abbas eorum curam gerere debeat. Quantum igitur ad primum, declarant Patres, ac præcipiunt, cui ſilẽtium indictum eſt, aut qui carceri intruſus, uel excomunicatus eſt, neminem Monachorum loqui debere, aut nuncios uel literas mittere, ſub pœna grauis culpæ. Quam ſane culpam uolunt etiam incurrere, eos, qui talibus contumacibus auxilium, & fauorem contra Prælatos, ac ſanctam obedientiã præſtant: cum non ſolum, qui talia agunt, iuxta Apoſtoli dictum, uerum etiam, qui conſentiunt facientibus, conſimili ſint pœna mulctandi. Quoniã uero non nulli interdum Prælati, ad pauca reſpicientes, quauis de cauſa, ſententias excomunicationum ferre conſueuerunt; præcipientes hanc, uel illam

85
illam rem,ſub pœna excomunicationis latę ſenten tię,uel declarando quempiam de facili excomuni catum;propterea præcipiunt Patres in hoc ſe ſacro Concilio Tridentino conformantes, omnibus Prælatis,ut ab huiuſmodi præceptis omnino abſti neant,neq; unquã, niſi in caſibus urgentiſſimis, ſub pœna anathematis quicquã mãdare pręſumãt nec etiam tã facile iudicare aliquem excomunica tum:ſed ſint in iudicijs ferendis tardi, prudentes, ac diſcreti. Similiter caueant ab illa ſententia, qui cito credit,leuis eſt corde: nec tam facile aures quibuſdam ſuſurronibus accommodent,qui nihil aliud ſcire uidẽtur,niſi detrahere,mordere, ac perperam loqui de proximo:ſed audiant, ac diligenter obſeruent,utrum res ita ſe habeat, anteq̃; ſententiam ferant. Neq; uero e contra ita incre duli ſint, ut omnia paruipendant. Sæpe enim nõ adhibuiſſe fidẽ uera dicentibus, ac perinde nõ conſuluiſſe rebus ſuis,multorum fuit ſcandalorum occaſio.Sit itaq; Pręlatus,neq; nimis credulus, neq; etiam ita parum credens,ut non diligenter inueſtiget cuncta, & linceis quodamodo oculis, com miſſum ſibi gregem cuſtodiat.

Sed ad rem noſtram regredientes,non ſolum dicimus Prælatum debere curare, ne quis cũ excommunicatis ſe iungat,uerum etiam ne boni cum ma lis comertium habeant, aut diſcolis, & parum deuotis. Quandoquidem iuxta Salomonis dictũ qui cum ſapientibus graditur,ſapiens erit, amicus ſtultorum ſimilis efficietur. Deniq; caueant Pralati, ne affectione aliqua ducantur; eiuſque

meminerint ſententiæ. Quilibet prẹſumitur bonus, niſi probetur contrarium.

QVALITER DEBEAT ESSE Abbas ſolicitus circa excomunicatos. Cap. XXVII.

OMni ſolicitudine curam gerat Abbas circa delinquentes fratres, quia non eſt opus ſanis medicus, ſed male habētibus. Et ideo vti debet omni modo, vt ſapiens medicus, immittere quaſi occultos conſolatores ſenipetas, id eſt ſeniores ſapientes fratres, qui quaſi ſecreto conſolentur fratrem fluctuantem, & prouocent eum ad humilitatis ſatisfactionem. Et conſolentur eum, ne abundantiori triſtitia abſorbeatur. Sed ſicut ait apoſtolus, confirmetur in eo charitas, & oretur pro eo ab omnibus. Magnopere enim debet ſolicitudinē gerere Abbas, & omni ſagacitate & induſtria curare, ne aliquã de ouibus ſibi creditis perdat. Nouerit enim ſe infirmarum curam ſuſcepiſſe animarum, non ſuper ſanas tyrannidem. Et metuat prophetæ comminationē per quē dicit Deus. Quod craſſum videbatis, & quod debile erat. proijciebatis. Et paſtoris boni pium imitetur exemplum, qui relictis nonaginta nouem ouibus in montibus, abijt vnam ouem, quæ errauerat, quærere. Cuius infirmitati intantum compaſſus eſt, vt eam in ſacris humeris ſuis dignaretur imponere, & ſic reportare ad gregem.

NOn eſt niſi conſideratione dignum, quod vbicunq; loquitur Diuus Pater in Regula de Prælato, ſemper vult eum, non tantũ nomine, ſed re ipſa & opere eſſe Patrē, & quidē per benignũ, ſuorum Monachorum: Ipſoſq; è cõuerſo filios, & quidem obſequentiſſimos. Illud vero certũ eſſe, nemo eſt qui ambigat, patri plus moleſtiæ afferre filiorum

liorũm verbera, quã ipſis filÿs. Quare, & Patres ſi quando filios, ita exigente iuſtitia, verberauerint, ſolent eos poſtmodũ, per ſe ipſos, vel per aliũ verbis dulciſſimis conſolari, & animaduerſionẽ illã ex paterna charitate proceſſiſſe, demonſtrare. Hoc itaq; pacto ſe ſe Prǫlatus erga ſubditos, quos dicit filios, exibere debet: eos preſertim qui afflicti animo, ac in pœnitentia exiſtunt. Cum ibi magis cõpaſſione preſto eſſe debeat, vbi magis eſt opus. Volunt itaq; Prǫlatũ in animaduertendis, ac corrigendis vitÿs, illud ſemper præoculis habere; vide licet diligendam eſſe perſonam, vitium vero odio habendum. Puniat ſane delinquentes; ad correctionem: non ad diſperationem, paterno eos affectu proſequatur; compatiatur illis, condoleat, & cum Apoſtolo fleat cũ flentibus, ac nullũ non moueat lapidem, vt eos ad ſancte, beateq; viuendum reuocet. Quod facile conſequi poterit, ſi dexteritate quadam, ſi charitate, vt par eſt, criſtiana: cum eis egerit, pietateq; non ficta, aut ſimulata. Ipſe vero delinquens nõ propterea ſuperbire debet, ſed multo magis humiliari, culpam ſuam agnoſcens, & aliorum erga ſe humanitatem. Verum, vt hoc opus pietatis, pares atq; adeo bonos producat fructus ſalutis, neceſſe eſt, vt tam ex parte Prælati, quam ex parte eorum, quos ipſe ad huiuſmodi delinquentem leuandum mittet, ſic neq; fictum, neq; frigide exercitatum, ſed ſincerum, ex corde, ac omnibus neruis intentatum. Verum quia ſine diuina gratia nihil prorſus boni agere valemus, vt eiuſ-

marum medicina, faciat Prælatus reliquos Monachos pro ipſo deuote orare. Deniq; modis omnibus curet, quod nulla ouium ſibi commiſſarum ullo pacto pereat; memor eius, quod Diuus Pater, dicit, nempe eum non eſſe uocatum, ut ſanis ouibus cum imperio, ac tirannide dominetur: ſed magis, ut languentibus paterno medeatur affectu. Quod ſane facere haud quaquam uidentur præſules illi, qui non niſi Monachos deuotos, ac ueluti ex millibus electos, in ſuis cœnobijs uolunt; reſpuentes reliquos, qui non ita quieti, ac tractabiles exiſtunt. Cum tamen contra facere quiſq; deberet, cui uel parum ſalutis animarum zeli ineſt: querere uidelicet oues perditas, & illas ſalutaribus exemplis, ac uerbis ad ouile Chriſti, ſuper humeris ſuis impoſitas, reducere. Sic enim, & fratres magis edificaret ſuos, & maior illi merces apud Deum dubio procul maneret. Quamuis etiam illud non inficias iuerim, iuſto Dei iudicio, huiuſmodi diſſolutos Monachos ab omnibus reſpui, & longe à proprijs Monaſterijs expelli, vt vel ſaltem hoc pacto ſe ipſos agnoſcant, atq; emendare ſtudeant; ſintq; in aliorum exemplum, vt bene, Beateq; uiuere conentur, atq; ideo, & Deo, & hominibus ſe gratos efficere.

87

DE HIS QVI SAEPIVS CORrecti non emendauerint. Cap. XXVIII.

SIquis frater frequenter correptus pro qualibet culpa, ſi etiam excommunicatus, non emendauerit, acrior ei accedat correptio, id eſt vt verberum vindicta in eum procedat. Quod ſi nec ita correxerit aut forte (quod ab ſit) in ſuperbiam elatus, etiam defendere voluerit opera ſua, tunc Abbas faciat quod ſapiens medicus. Si exhibuit fomenta, ſi vnguenta adhortationũ, ſi medicamina ſcripturarum diuinarum, ſi ad vltimum vſtionem excommunicationis, vel plagas virgarum, & ſi viderit, nihil ſuam præualere induſtriam, adhibeat etiam, quod maius eſt, ſuam & omnium fratrum pro eo orationem, vt dominus, qui omnia poteſt, operetur ſalutem circa infirmum fratrẽ. Quod ſi nec iſto modo ſanatus fuerit, tunc iam vtatur Abbas ferro abſciſionis, vt ait apoſtolus. auferte malum ex vobis. Et iterum. Infidelis ſi diſcedit. ne vna ouis morbida totum gregem contaminet.

QVoniam uero ſapientis eſt Medici putrida membra, ne reliquas corporis partes cõ maculent, igne ferroq; prorſus abſcindere: Præcipiunt Patres, ut ſi quem Prælatus inuenerit, poſt narratas huc uſq; pœnas, & animaduerſiones, adhuc in ſua peruerſitate perſiſtere, nec vllam ſupereſſe emendationis ſpem, talem habitu Religionis exutum, omnino à noſtra Congregatione expelli, ne morbida facta pecus, totum corrumpat ouile. Neq; uero dificultatem, aut ſcrupum cuiquam inyciat poſtremũ de Regularibus capitulũ, ac tranſeũtibus ad alienam religionem. Quoniã hunc morem habent fere omnes vitæ regularis religio-

ligiones: Idq; ſummi permittunt Pontificcs, ſpeciatim vero, qui nunc viuit Beatiſſimus PIVS QVINTVS. *Hanc tamen expulſionem ſeu priuationem habitus, non quiuis Prælatus facere poſſit, ſed Reuerendiſſimus dumtaxat Generalis vna cum viſitatoribus: & noſtrum Deffinitorium. Cum vero aliqua rationabili cauſa iudicauerint non eſſe eiuſmodi delinquens expellendus, tum perpetuo carceri addicatur in arcta pœnitentia, vt vel ſaltem hoc pacto ſpiritus ſaluus fiat.*

Grauiſſimas igitur pœnas, ac tali animaduerſione dignas, has eſſe deffiniunt, videlicet ſi quis aliqua ſit hereſi infectus: ſi quis voluntarium homicidium commiſerit; ſi quis Prælatum aliquem quoquo modo percutere auſus fuerit: Si quis armis quempiam vulnerauerit, aut ueneno necare tentauerit: Si quis necromantiam ſectatus fuerit aut artem aliquam demoniacam: Si quis rebus ſacris uti ad res ſacrilegas auſus fuerit: Si quis de crimine peſſimo uel aliquo abominabili ſacrilegio accuſatus, ac cõuictus fuerit. Si quis deniq; a congregatione, cũ manifeſto ſcandolo ſemet rebellauerit, aut aliquod ex mẽbris eius principalibus: uel reuelauerit ſecreta cõgregationis alicui extra ordinẽ, uel prouocauerit aliquod Monaſterium deduci in commendam, uel cauſam aliquam ordinis, non requiſito prius Patre Generali, uel Deffinitorio, immediate ad Illuſtriſsimum ordinis Protectorem detulerit. Volunt enim, ut prius ab ipſis iuſtitia petatur, ordine quo ſupra. Quod ſi illi eam non adminiſtrauerint, tum liceat ſuperiores alios

adire.

adire. Grauiſſimam item culpam eſſe definiunt. Si quis vltra duas vices, tanquam blaſfemator ſanctiſſimi nominis Dei, pœnitentiatus fuerit.

Vt autem occaſio malignandi omnino tollatur aut quempiam iniuſte accuſandi, volunt, ut ſi quis aliquem de aliquo prædictorum, apud ſuperiores tanquam rerum (non ſimpliciter denunciando ſed accuſando detulerit) niſi id probare legitime queat, eidem pœne velut infamẽ iuxta ſacros canones, ſubiacere. Prælati vero in huiuſmodi dijudicandis recto incedant tramite, non declinantes neq; ad dexteram, neq; ad ſiniſtram. Neminem quoq; condemnent, niſi confeſſus fuerit, aut legittime conuictus. Hæ igitur ſunt culpæ grauiſſimæ, & ſi quæ aliæ Reuerendiſſ. Patri Generali, ac Deffinitorio videbũtur, per aſſimilationem, ad prædictas. Pœne vero earum, ut dictum eſt, ſunt diuturnę carceres, ſeu perpetuę: longiora ieiunia; priuatio habitus, traditio in manu curię ſecularis, priuatio omnis vocis, officij, ac dignitatis, condemnatio ad triremes, & id genus alię, iuxta qualitatem delicti.

SI DEBEANT RECIPI FRAtres egreſsi de Monaſterio. Cap. XXIX.

FRater qui proprio vitio egreditur; aut proijcitur de monaſterio, ſi reuerti voluerit, ſpondeat prius omnem emendationem vitii pro quo egreſſus eſt, & ſic in vltimo gradu recipiatur, vt ex hoc eius humilitas comprobetur. Quod ſi denuo exierit, vſque tertio ita recipiatur. Iam vero poſtea ſciat, omnem ſibi reuerſionis aditum denegari.

QVantum ad hoc vigeſimum nonum capitulũ Regulæ, in quo agitur de his, qui à Monaſterio, ſeu cõgregatione receſſerunt, utrum de nouo recipi debeant. Patres ita declarant. Si quis cauſa leuitatis, uel indignationis receſſerit à monaſterio, ſine licentia, ut ad alium congregationis locum, ſeu dicti Monaſterij membrũ, pergat, ſi infra quatuor dies redierit (etiam ſi noctẽ vnã vel lõgitudine itineris, uel ob receſſum tardiorem in loco alterius religionis pernoctauerit) recipiatur, non ut fugitiuus, ſed ut inobediens: & vt talis puniatur priuatione uel ſuſpenſione ob officio, ſi quod habuerit: Item ieiunio panis, & aquæ, proſtrationibus quoq;, ac ſequeſtratione ad tempus aliijſq; pœnis iuxta prudentiam Prælati, qui rationem habeat etatis, motiui, ac vitę retroactę talis delinquentis. At vero ſi quiſpiam ob aliquẽ exceſſum grauiorem à Monaſterio recedens, non ad aliquem congregationis, locum acceſſerit; regrediens infra tres dies à Prælato ſuo cum licentia Vicarij Generalis in illa prouincia, & de conſilio ſeniorum ſui Monaſterij, recipi poſſit: ac tamen lege, vt pœnas ſubeat iuxta arbitrium Prælati, & culpæ grauitatem. Quod ſi vltra tres dies non tamen ultra menſem cum habitu extra moratus fuerit, nullo pacto, reuertens poſſit recipi ſine expreſſa licẽtia patris Generalis, ac viſitatorum, Qui tamen Generalis, ac viſitatores non debeant illum recipere niſi hac conditione, ut ſtatim carceri ad eorum beneplacitum mancipetur. In futuro autem proximo capitulo dictus fugitiuus de-

82

nuo a Patribus Definitoribus recipiatur, & digna pœnitentia puniatur. Quam pœnã, vt alias à Definitorio impoſitas, neq; à patre Generali, neq; ab vllo reuocari poſſe, aut in parte aliqua minui, Patres nullo pacto volunt. Ne vero quis excuſationem afferre poſſit, ſe ideo receſiſſe, vt ad aliam religionem tranſiret: affirmant præſcripti Patres iam eſſe declaratum Monachos congregationis noſtræ Camaldulenſis non poſſe ad aliam religionem tranſire, licet arctiorem, niſi ad ſacram Heremum noſtrã, aut inter patres Heremitas diui Patris Romualdi; ſiue Montis Coronæ, neq; ad hos etiam, niſi petita licentia à Patre Generali, uel Deffinitorio. Volunt præterea, quod omnes tales fugitiui reuerſi, dum è carcere egredientur nouiſſimum locum inter profeſſos per quinquennium teneant: & ſint per idem tempus voce attiua & paſſiua ita priuati, ut nullo pacto ad gradum aliquem, eo durante tempore, ſeu officium ſuperiori tatis promoueri poſſint. Quod ſi forte habitum abiecerint, & ſine ipſo totum illud tẽpus iam præſcriptum, vel partem, fugitiuus permanſerit, dictę pœne duplicentur, præſertim ſi ad aures patrum, parum honeſtam vitam tum temporis eum vixiſſe, peruenerit. Si quis vero abiecta Cuculla, ac habitũ, infra menſem non fuerit reuerſus, poſtmodũ rediens, non niſi à Definitorio recipi poſſit, & receptus per decenniũ (vltra alias ſupradictas pœnas, nõ poſſit ad aliquam dignitatem promoueri, & locum ſuæ profeſſionis in perpetuũ ammittat: niſi forſan taliter poſtmodum vixerit, ut à Definitorio

torio, ultra dictum decemnium (nemine pœnitus diſcrepante) reſtitueretur. Qui uero ob notabile furtum receſſerit, uel aliquod aliud graue delictũ aufugiens, commiſerit: nulla habita ratione expẽſe, aut laboris, modis omnibus perquiratur, et (inuocato etiã ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis) ad Monaſterium perducatur. In quo carceri adictus, manebit, uſq; ad proximum futurũ capitulum. Et tum Patres de illo quid ſit agendum definiant. Idem quoq; fieri uolunt de his, qui à Religione recedentes cũ licentia, ſcandoloſe in populis viuunt, & cum dedecore religionis: ſed primũ hi poſtremi uerbis corrigantur. Quicumq; quauis de cauſa, dummodo iuſta, carceri vel ſemel fuerit mancipatus, non poſſit per decemnium ad aliquem gradũ ſuperioratus promoueri. Et licet hij duo articuli videãtur ſeueriores ita tamẽ congruit tẽpori. & fratres fugitiui in noſtris Monaſterijs etiam num per tranſitum non recipiantur: imo nec verba cum illis habere fratribus noſtris liceat. Verũ ſi conſtaret Prælato illum eſſe bonæ famę; & religioſe extra clauſtrum cum habitu viuere, facultatem habeat eum ſic per tranſitum recipere. Monachi vero qui ab vno Monaſterio ad aliud proficiſcuntur, ſi nõ habuerint literas ſui Prælati, nõ recipiantur niſi pro vna nocte, preſertim ſi fuerint ſuſpecti. Camerarij tamen ſiue Cellerarij, Procuratores, & alijs conſimiles Miniſtri, ſub hac lege non cõprehendãtur. Quod vero dictum eſt de receptione fugitiuorũ, intelligendum eſt, uſq; tertio iuxta regulæ tenorẽ. Et quoniã bene contingere poteſt,

ut

90

vt aliquis bonæ famæ, ob aliquã indignationẽ recedat, & extra (verbigratia) per decemnium maneat, ſemper tamen honeſte, ac religioſe viuendo: alius vero ob aliquod flagitiũ ſimiliter abſcẽdens per trienniũ dũtaxat extra Monaſterium permaneat; licentioſe nihilominus, ac parũ modeſte viuẽdo: opere preciũ eſt, ut patres multa cõſideratione vtantur in iudicando quis maiori pœna ſit dignus, ille qui per decemniũ foras manſit, honeſte ſe gerens, an vero ille, qui per triennium tantum ſed in honeſte tamen, foras conuerſatus eſt. Idem quoque dicendum de multis alijs conſimilibus caſibus, qui euenire facile poſſunt.

DE PVERIS MINORI AETATE qualiter corripiantur. Cap. XXX.

OMnis ætas, uel intellectus proprias debet habere mẽſuras. Ideoq; quotiẽs pueri, uel adoleſcentiores ætate, aut qui minus intelligere poſſunt quãta pœna ſit excomunicationis, hi tales cum delinquunt, aut ieiunijs nimijs affligantur, aut acribus verberibus coerceantur, ut ſanentur.

QVoniam vero Diuus Pater, cum iam de excomunicationibus, ac pœnitentijs locutus ſit, ſubijcit omnem ætatem ac intellectum ſuas habere menſuras, & quod vni congruit, alteri per ſæpe non conuenire; ea propter hoc obſeruare volentes præſcripti Patres ſtatuerunt, quod ſi quando pueri, & adoleſcentes in aliquem errorem inciderint: nullo pacto excomunicationibus, aut alijs grauiſſimis pœnis: Sed verbis, minis,

ieiunis,diſciplinis,coronis,pſalterijs, & id genus alijs puniantur. Ad maiorem prӕterea inſtructio nem uoluerunt Patres,quod hoc loco, quaſi incidenter,pœne omnes narrarentur, quӕ tam in noſtra, quam in alijs Religionibus dari delinquentibus monachis conſueuerunt. Neq; vero erit ab re cum ſæpe inuenti fuerint non nulli, qui pœnas aliquas ex propria ſententia alicui iniungentes, & riſum circunſtantibus excitarint,& non nunquam ſemet & alios diſcrimini alicuius ſcandali obiecerunt.

Penitentiӕ itaq;, quӕ ſunt pueris iniungendӕ vſq; ad annum quintum decimum,uel ad ſummum xvi. ut puta,quia lectioni non ſtuduerunt, non recte cantarunt in Choro &c. hӕ ſunt,priuatio fructuum in menſa,aut caſei,uel vini, & aliquando (ut dicunt) pictantię. Item humi prandere in medio Refectorij;diſciplinas recipere; deoſculari Monachorum pedes in menſa recumbentium; aut de mane in capitulo exiſtentium. Adoleſcentibus uero profeſſis, ſi forte deliquerint, huiuſmodi ſunt iniungendę pœne. Prandere in terra in ſolo pane,& aqua,proſtrationes facere, hoc eſt corpore in limine refectorij iacere,dum Monachi trãſeunt,uel quandoq; proforibus eccleſiӕ, dum non adſunt ſeculares; ſilentium ſeruare, per menſem; abſtinere,per aliquod tẽpus a ſancta comunione; Non egredi è clauſura per annum: priuari uoce actiua, & paßiua ad tempus; & eiuſmodi iuxta grauitatem delicti. Solent etiam aliquando religioſi puniri priuatione confeßionis, hoc eſt ut nul

lum amplius poſſint in confeſſionibus audire: ne cum aliquo itidem ſeculari loquãtur vnquam, uel ad certum tempus; ſuſpẽſione à celebratione Miſſę: priuatione loci ſuæ profeſſionis: Item omnis gradus officij, ac dignitatis. Puniuntur etiam ex comunicationibus; carceribus, uel perpetuis, uel ad tempus; Triremibus; expoliatione habitus, traditionibus in manibus curiæ, & alijs fortaſſe ſimilibus, iuxta qualitatem delicti.

In quibus pœnis iniungendis, ſit prudens Prælatus, ut eas pro qualitate criminis, habita quoq; ratione perſonæ, ætatis, & uitæ retroactę, imponat. Præſertim uero cunctanter incedat circa pœnam carceris, quoniam in religionibus nulla maior uidetur; cum delinquens Monachus ob eam, infamis toto fermè tempore uitæ ſuæ haberi ſoleat. Itaq; niſi fuerit culpa pluſquam grauis, nunquam carcer, ſed cella pro carcere, ſi opus fuerit aſſignetur delinquenti: ibique ieiunijs ſolius panis, & aquæ alijſq; uitæ auſteritatibus, pro culpæ merito, puniatur. Idem quoq; fiat dum quis non ut puniatur, ſed pro inquirenda alicuius facti veritate, cuſtodiri debet.

QVALIS DEBEAT ESSE CELlerarius Monaſterij. Cap. XXXI.

CEllerarius monaſterij eligatur de congregatione ſapiens, maturus moribus, ſobrius, non multum edax, non elatus, non turbulentus, non iniurioſus, nõ tardus, non prodigus, ſed timens Deum, qui omni cõgregationi ſit ſicut pater. Curam gerat de omnibus,

ſine iuſsione Abbatis nihil faciat, quę iubentur cuſtodiat, fratrem non contriſtet. Si quis autem frater ab eo aliqua forte irrationabiliter poſtulat, non ſpernendo eum contriſtet, ſed rationabiliter cum humilitate male petenti deneget, animã ſuam cuſtodiat, memor ſemper illius apoſtolici præcepti, quia qui bene miniſtrauerit, gradum bonorum ſibi acquirit. Infirmorum, infantium, hoſpitum, pauperumque cum omni ſolicitudine curã gerat, ſciens ſine dubio, quia pro his omnibus in die iudicij rationem redditurus eſt. Omnia vaſa monaſterij cunctamque ſubſtantiam, ac ſi altaris vaſa ſacrata conſpiciat, nihil ducat negligendum, neque auaritiæ ſtudeat, neque prodigus ſit, aut extirpator ſubſtantiæ monaſterij. Sed omnia menſurate faciat, & ſecundum iuſsionem Abbatis ſui. Humilitatẽ ante omnia habeat, & cui ſubſtantia non eſt, quæ tribuatur, ſermo reſpõſionis porrigatur bonus, quia ſcriptum eſt, ſermo bonus ſuper datum optimum. Omnia quæ ei iniunxerit Abbas, ipſe habeat ſub cura ſua, à quibus eum prohibuerit non præſumat. Fratribus conſtitutam annonam ſine aliquo typo uel mora offerat, ut nõ ſcandalizentur, memor diuini eloquij quid mereatur qui ſcandalizauerit vnum de puſillis. Si cõgregatio maior fuerit, ſolatia ei dentur a quibus adiutus & ipſe æquo animo impleat officium ſibi commiſſum. Horis competentibus dentur, quæ danda ſunt, & petantur, quæ petenda ſunt, vt nemo perturbetur, neq; contriſtetur in domo Dei.

CIrca hoc capitulum, ubi D. Pater loquitur de officio Cellerarij, ſeu, ut nos dicimus, Camerarij: ita clare, & delucide, quę ad ipſum pertinẽt enarrat, ut viſum ſit, patribus nihil penitus addere. Pręcipiunt tamen, ac omnino uolunt, ipſum Cellerarium teneri, qualibet hebdomada capitulũ hoc legere attente; & quo ad poterit executioni mãdare. Electionem eius declarãt in quolibet Mo-

92

naſterio ad Prælatum pertinere, qui curabit talẽ deligere, q̃ partes has, quoad fieri poteſt, habeat, quas Pater ſanctus ponit in præſcripto capitulo, quo nec pulchrius, nec conſideratius, nec omni ex parte completius alterũ non facile inuenies. Vbi uero dicitur, Animam ſuam cuſtodiat, *hortantur patres ipſum Camerarium, vt ſe in rebus temporalibus ita demergat, & implicet, ut ſpiritualia, non negligat, aut ijs, quę ad animam attinent, non attendat. Vbi autem dicitur Infirmorũ &c. declarant, Camerarium cum omni diligentia, & timore Dei hanc partem exequi debere, prȩſertim in abſentia Abbatis. Cogitetq; ſe in die iudicij ante Chriſti tribunal de hoc ſpecialiter, redditurum eſſe rationem. Et quoniã aliquoties videntur Abbates, ac Cellerarij nimiã gerere ſollicitudinem rerum temporalium, & magis de illorum minus feliciſucceſſu dolere quã de ſpiritualiũ neglectu: hortãtur patres eiuſmodi, ut memores eſſe uelint, primũ querendũ eſſe Regnũ Dei, quoniã nõ eſt inopia timentibus Deũ, imo uero (diuitibus egentibus ſæpe numero, & eſuriẽtibus) qui querũt dominũ, nõ minuuntur omni bono. Qua propter reiecta diffidentię anxia ſollicitudine, terrena, ſimul & cæleſtia, qua decet diligẽtia, amplectantur, & curent, & ubi prouiſo ꝙ in nobis eſt, & deeritq; humana poſſibilitas, dominus ſeruis ſuis diuina poteſtate minime deerit, quemadmodum Diuus Gregorius narrat patri Benedicto, accidiſſe qui in extrema poſitus neceſſitate cum filijs ſuis, grandi copia farinæ diuinitus prouiſa, recreatus eſt.*

Precipiunt etiam dictis Cellerarijs, ut ſaltem bis in anno, coram patribus legant rationes, & computa conuentus, debita nimirum, & credita, & diſpoſitionem Monaſterij. Similiter cum recedunt ab vno loco ad alium, fideliter coram Prælato, & ſenioribus, ſub pœna culpæ grauiori debita, rationem reddant propriæ adminiſtrationis.

DE FERRAMENTIS MONAſterij. Cap. XXXII.

SVbſtantiæ monaſterij in ferramentis, uel veſtibus, ſeu quibuslibet rebus, prouideat Abbas fratres de quorum vita vel moribus ſecurus ſit, & eis ſingula, vt vtile iudicauerit, conſignet cuſtodienda, atque recolligenda. Ex quibus Abbas breuem teneat, vt eum ſibi in ipſa aſsignata, fratres viciſsim ſuccedunt, ſciat quid dat, aut quid recipit. Si quis autem ſordide, aut negligenter res monaſterij tractauerit, corripiatur. Si non emendauerit, diſciplinæ ſubiaceat.

QVemadmodum in Regimine Domus ſecularis non ſufficit pater familias, qui intus, & foris ſit caput, neq; mater cuius munus eſt ſpeciatim curare res domeſticas: ſed ultra hos neceſſarij etiam ſunt famuli, ac famulæ, qui viliora domus exercitia, ac miniſteria compleant. Ita & in Monaſterio non poſſunt Abbas, Prior, & Cellerarius ſoli vniuerſa peragere, ſed opus eſt, ut alios ſibi officiarios (uti ſupradictum eſt) in adiutoriũ ſub rogent. Eos itaq; Prælatus prudenter deligat prout cognouerit unũquemq; illi muneri eſſe idoneum. Et qui taliter electi fuerint omni diligen-

tia

93

tia,obedientiam ſibi impoſitam exequantur, res comunes,ut ſibi proprias cuſtodiẽtes: Principioq; officij ſui quilibet, res ſibi creditas, per inuentarium,accipiant,ut in fine cuncta fideliter reſignare poßint, aut quandocunq; Prælato uiſum fuerit. Qui Prælatus teneatur habere in libro, aut quomodolibet aliter,copiam omnium inuentariorum,quam nouis miniſtris tribuat,& ab eis in fine ſuorũ officiorum requirat: ac diligẽter examinet ſi quicquam deeſt,ſi adiuncta aliqua,ſi reſtaurata, aut dißipata. Et quos bene cuſtodiſſe inuenerit, collaudet,pollicens ſibi mercedem à domino expectandam. Quos uero dißipaſſe repererit, puniat & caſtiget, pro criminis qualitate: Neq; amplius talia ſibi munera demandentur.

At quoniã Theſauri Monaſteriorum ſunt ipſe ſcripturę,& Codices:mãdant Patres, ut eorũ diligẽtißima cura habeatur. Vtq; id fieri cõmode poſſit,ordinarunt,ut ſcripturæ omnes uniuerſã Cõgregationẽ concernentes,ut ſunt Priuilegia,Bullæ,Indulta,Exẽptiones,Gratię,Donationes,et id genus aliæ ſeruẽtur ſub fideli cuſtodia, & citra periculũ ignis,humidi,et cuiuslibet alterius rei,quę illis nocumento eſſe poſſet;Seruentur inquã in Abbatia, ſeu Monaſterio noſtro ſancti Michaelis de Murano in Vrbe Venetiarũ. Volunt nihilominus, ut in quolibet Monaſterio copiæ, ac tranſumpta huiuſmodi preuilegiorũ habeantur pręſertim maxime neceſſariorũ,nõ ea dũtaxat cauſa,ut Patres illius Monaſterij in euẽtibus illius domus,ipſis uti ualeãt, uerũ etiam ut in capitulis vel ubicumq; opus fuerit

rit,poſſint de eis loqui,& eas tueri, & defendere pro libertate eccleſiaſtica.

Quantum vero ad Bullas,& alia ſcripta magni momenti,cuiuſcunq; Monaſterij,ac loci, ordinarunt,ut in principalibus prouinciarũ Monaſterijs ſeruentur omni diligẽtia, ut ſupra, nempe Bulle prouincię, Venetiarũ in loco ſancti Michaellis de Murano: Bullę prouinciæ Flaminię, in Abbatia Claſſis,in urbe Rauenna: Bullę Monaſteriorum Thuſcię in Monaſterio Angelorum in vrbe Florentia; Bulle Monaſteriorum Vmbriæ, ac Marcæ Anconitanę, in loco ſancti Blaſii de Fabriano. Vnum quodq; tamen Monaſterium teneatur habere tranſumpta apud ſe priuilegiorum,ſibi ſpecialitur conceſſorum. Curent vero prædicta quatuor Monaſteria ita & taliter omnia præſcripta Prouinciæ priuilegia ſeparatim in capſis,& armarijs ſeruare,vt nulla facta permixtione, vnum quodq; Monaſterium ſibi propria,facile,cum libuerit,reperire valeat. Vtq; omnia iſta effectui quamprimum mandentur,precipiunt patres ſub grauibus pœnis,omnibus,& ſingulis noſtræ congregationis Prælatis vt infra ſex menſes ab harum publicatione, dicta Priuilegia,Exemptiones, & Gratiæ, ſuis, quaſi dictis metropolis, reſignare debeant: reſeruando ut dictum eſt,apud ſe tranſumpta, & inuentaria,& nomina eorum,qui vel reſignarunt uel receperunt. Et ſi pro cõſeruatione harum ſcripturarũ in dictis quatuor Monaſterijs opus eſſet fabricare Archiuiũ,& armaria: ſeu alias expenſas facere: cuiuslibet prouinciæ Monaſteriũ,pro

rata

95

rata cõcurrat: dũmodo hæc quãtocius effectui mã dentur. Super quo R. P. Generalis inuigilabit.

Et quoniam opus eſt, non ſolum ea, quę intra Mœnia ſunt Monaſterij cuſtodire, uerum etiam & quę extra, poſſeſſiones nimirũ, ac prædia, quæ victum, & cætera Monachis ſuppeditant neceſſaria, pro ſtatu temporali: ordinarunt, quod ultra alios Miniſtros (ſi Monaſterij magnitudo id requi rat) inſtituatur villicus, ſiue Monachus, ſiue Conuerſus, aut cõmiſſus, cuius partes ſint diligenter inuiſere ipſa prędia, ac pro poſſe curare vt optime cuſtodiantur, plantẽtur arbores, innouẽtur uites, dom⁹ reſarciãtur, ac reliqua omnia quæ fuerint neceſſaria fiant. Hic aũt villicus, qui erit quaſi quidã ſubcamerarius, omnino ab ipſo Monaſterij, p̃ſide, depẽdeat ita ut ſine eius cõſilio, ac licẽtia nihil ꝙ alicuius ſit momẽti, faciat. Memineritq; ſe taliter huiuſmodi temporalia curare (id enim fieri põt) ut nõ amittat æterna. Quãquã ſatius eſſet ſi id tẽpus cõcederet, vt eiuſmodi uillicationis officiũ, laico comiteretur. Vbi uero prædia eſſẽt intra decẽ miliaria à Monaſterio: uillico nõ eſt admodũ opus; cũ ꝑ ſe ſolus Camerarius ea facillime curare poſſe ui deatur. Deniq; inſtitutionem dicti villici ita eſſe volunt pœnes Prelatos, ut poſſint inſtituere, uel non inſtituere, prout eis expediens uiſum fuerit.

Quoniã rurſus non nulli ſępe facultates Mona ſteriorũ uſurpare tentãt, & multas, ac uarias ob id lites excitant: ubi ſe ab his Camerarij tueri nõ poſſent, ordinarũt, vt vnus, uel plures procurato res Monachi inſtituãtur, qui in eiuſmodi litib⁹ vna

cum

cum ipſo Camerario,& Prælato partes eccleſiæ tueantur,ac tamẽ modeſtia,quæ decet religioſos. Et ſi hanc quoq; prouinciam alicui laico Prẹlatus demandare fidenter poſſet, ſatius eſſe, iidem Patres iudicarunt, Quoniam uero in iiſdem quatuor principalibus Monaſteriis uolunt Patres,ut non ſolum ſcripturæ ſupradictæ, ſed & pecuniæ Quindenniorum,ut dicimus cuſtodiantur,& aſſeruentur;ea propter præcipiunt,ac uolunt,ut teneãtur uigore huius conſtitutionis omnes, & ſinguli Prælati cuiuslibet prouinciæ;realiter & in effectu ſingulo quoq; anno deponere portionẽ Quindennij ſuorum Monaſteriorum apud Prælatum principalis Monaſterij prouinciæ illius ſub pœna amiſsionis prælaturæ,ipſo facto. Quam pœnam nec Generalis ipſe, nec Patres Deffinitorij, cuiuſuis excuſationis prẹtextu,poſsint ullo pacto remittere.

Capſa autem,in qua reponi,ac cuſtodiri debent huiuſmodi pecuniæ, tribus claudatur clauibus, quarum unam teneat ipſe Prælatus Monaſterij depoſitarij,alteram Prior,uel Supprior. Tertiam vero eiuſdem Cænobij Camerarius. Prælati vero qui eas deponunt,faciant de huiuſmodi depoſitione,ſibi fidem fieri à Prælato,qui eas receperit, & ſubſcribi à dictis Priore,uel Subpriore,& Camerario:ſiue à duobus ex ſenioribus, qui in effectu uiderint ipſas pecunias in ipſa capſa reponi,ac numerari. Abbatiæ tamen ſanctẹ Mariæ de Carceribus permittitur, ut ad apud ſemetipſam ſuum Quindennium ſeruet,licet nõ ſit vna è dictis quat

tuor

95

tuor: hac tamen lege, ut & ipſius Abbas teneatur ferre ad capitulum quotannis ſicut & cæteri Prælati, fidem Prioris, a duobus ſenioribus ſubſcriptam, in qua habeatur, quod vniuerſam ſummã Quindẽny ſui Monaſtery repoſuerit, atq; reliquerit effectualiter in capſa ſub pœna, ut ſupra.

SI QVID DEBEANT MONACHI proprium habere. Cap. XXXIII.

PRæcipue hoc vitium radicitus amputetur de monaſterio, ne quis præſumat aliquid dare, aut accipere ſine iuſsione Abbatis, neq; aliquid habere proprium, nullam omnino rem, neque codicem; neque tabulas, neque grafiũ, ſed nihil omnino, quippe quibus nec corpora ſua, nec voluntates licet habere in propria poteſtate. Omnia vero neceſſaria a patre monaſterij ſperare, neq; quicquam liceat habere; quod Abbas non dederit, aut permiſerit. Omniaq; omnibus ſint communia, ut ſcriptũ eſt, nec quiſquam ſuum eſſe aliquid dicat, vel preſumat. Quod ſi quiſquam huic nequiſsimo vitio deprehenſus fuerit delectari, admóneatur ſemel, & iterum, ſi non emendauerit, correctioni ſubiaceat.

QVod ad capitulũ hoc Regulæ, in quo ſanctus Pater præcipit, vitium proprietatis radicitus à ſuis Monachis extirpari: in primis mandant Patres id totum inuiolabiliter obſeruari, quod in eo continetur, quodq; à ſacro Tridentino Concilio, & canonibus, circa illud idem decretum eſt. Deinde vero ad faciliorem dictorum obſeruantiam, præcipiunt Prælatis omnibus, ut diligẽtius curent, ne Monachi quidpiam apud ſe, uel pœ-

nes

nes alios poſſedeant, quod non faciliter, ac uultu hilari, ſuo Prælato quandocumque ei viſum fuerit libenter reſignent. Vetantque ne alicui rem aliquam, tam mobilem quam immobilem, ad vſum, quoad vixerit, concedere præſumant: cum huiuſmodi conceſſiones proprietatem quandam ſapere videantur. Et non ſolum nolunt, vt liceat alicui Monacho habere redditus annuales cuiuſuis generis, nec ſub aliquo pretextu, ſub grauibus pœnis à Prælato iniungendis: verum etiam, vt nec pro ſe, nec pro alijs, quidpiam pecuniarum, aut aliarum rerum à parentibus uel amicis, ſine expreſſa Prælati licentia, petere audeant. Si quis item Monachus venderet, diſtraheret, aut alio pacto alienaret, vel comutaret libros, veſtes, aut quaſcumque res alias: à Prælato graui pœna mulctetur. Et ſi emptor fuerit ſimiliter Monachus, eodem pacto puniatur, Vetuerunt quoque ne vllus omnino noſtræ congregationis Monachus (exceptis Camerarius, & alijs Monaſterij officiarijs, ratione officij) audeat pecunias apud ſe retinere, uel expendere, abſque expreſſa Prælati licentia. Sed quicunque pecunias quomodocunque habuerit, teneatur illas Prælato ſuo quantocius præſentare, & de illius conſenſu illas expendere. Nullus item poſſit quorumcunq; depoſita pecuniarum, uel aliarum rerum recipere, niſi Prælatus: & tamen ipſe teneatur illud duobus, vel tribus eiuſdem Monaſterij Monachis palam facere, vt eius rei ſint tanquam teſtes. Nemini quoque liceat beneficia,

eccleſias,domos,prædia aut rem quamuis aliã ad emphitheoſim,uel alio pacto cõducere, uel ſibi propria facere:ſed omnia,quæ Monachus poſſidet,talia ſint,ut ea Prelatis ad libitũ auferre, cõmutare,ac diſtrahere abſq; cuiuſcunq; præiudicio, queat. Et qui pro huiuſmodi,uel domibus,uel beneficiis,aut prædiis cõducendis,alicuius Principis fauorem expoſceret grauiori pœna puniatur;nec ſibi de illo,ꝙ querebat,Prelati vllo pacto complaceant. Cæterum Monachis taliter Prælati de omnibus neceſſariis prouideant,ut omnis proprietatis occaſio tollatur. Quod ſi ſecus fecerint,& neceſſitates Monahorum,uel proprietatem diſſimulauerint:pro certo ſciant de his omnibus reddituros eſſe rationem in die iudicii:et fore participes peccatorũ omnium,quæ à Monachis ſibi ſubditis, cauſa proprietatis,admittẽtur. Qui uero Monachus in preſcriptis defeciſſe deprehenſus fuerit, & in proprietatis uitium incidiſſe, ſeuere puniatur,& ultra alias pœnas, Monaſterium illi pro carcere ad annũ aſſignetur,ita ut ex eo nullo pacto egredi poſſit.

Ordinarũt preterea Patres,ut officiarii omnes, qui pecunias retinent, ac expendunt, teneantur ad arbitriũ ſuorum ſuperiorum,rationẽ ſue administrationis reddere: Nempe R. P. Generalis, ac Viſitatores,ſingulis annis, ipſis patribus Deffinitoribus, uel cui ipſi commiſerint: Camerarii, Monachi,& Conuerſi ſuis prælatis,quandocumq; fuerint requiſiti. Ipſi uero Prælati cum ex itinere redierint,teneantur reddere rationem expenſarum

ſuis Camerarijs; nam alias pecuniam expendere Prælati non deberent. Qui autẽ in huiuſmodi ratione reddenda reperti fuerint, non bene officium ſuum adminiſtraſſe, ſeuere puniantur ad arbitriũ Patris Generalis. Secus autem ſi ignoranter in aliquo deliquiſſent, tum enim mitius cum eis eſſet agendum. Volunt inſuper, ut Prælati omnes librum habeant peculiarem, in quo pecuniæ omnes quę mutuo recipiuntur, ſcribantur, addita perſona a quo recipiuntur, & notato tempore, & cauſa, pro qua huiuſmodi mutuũ accipitur. Et qui huic ordinationi contrafecerit, per quinquennium omni dignitate priuetur. Et talis libellus, quotannis, ad capitulum deferatur, vt Patribus, Monaſterij ſtatus innoteſcat.

Si alicui ex Monaſterijs noſtris ratione alicuius profeſſi, uel quomodolibet aliter, hereditas aliqua deuoluatur, cuius partem Monaſterium ipſum, ueluti exequtor in eleemoſinas, vel quolibet aliter diſtrahere teneatur, nolunt patres, ut vllo pacto fiat mandatum executionis ei cuiuſcauſa huiuſmodi hereditas ad Monaſterium eſt deuoluta, ſed ad vitandam proprietatis vmbram, alteri qui nullam cum tali affinitatem habeat, cõmittatur. Quod ſi ſecus ad ſaluandam teſtatoris mentem, fieri nequeat, tum Prælatus certum eiuſmodi executori præfigat tempus, exequendi mandatũ præſcriptum, ultra quod, illud protrahere aliquo pacto non valeat.

Et quoniam in auro, & argento proprietatis vitium, maxime accidere ſolet, vetant Patres, ne quis

quis noſtræ congregationis Monachus furcinulas, aut coclearia argentea habeat, vel auriſcalpia, & huiuſmodi. Et ſi qui nunc habent, auferat ab illis Prælatus, & Sacriſtiæ applicet. Si vero Prælatus ipſe habuerit, uel alios habere (à notitia harum, permiſerit) etiam num ſecrete, ſit priuatus in proximo futuro capitulo voce, tam actiua, quam paſſiua. Et quoties id permiſerit, toties ſimili pœna puniatur. Conſuetudinem uero illam à nõ nullis annis introductam donandi certam pecuniæ ſummam Portarijs Hoſpitarijs, Coquis. & huiuſmodi, capituli generalis miniſtris, tollere uolentes, & abrogare ceu religioſos minime decentem, præcipiunt Patres dictis Miniſtris, ut nõ ſolum dictũ donatiuum non petant, uerum etiam ſponte oblatum, non recipiant, ſub pœna priuationis utriuſq; vocis, per biennium: quã ſane pœnam ſubire etiã volunt, qui dona huiuſmodi dederint. Cum hoc tamen vetare minime volunt quin aliquod munuſculum, citra pecuniam, dari talibus poſſit, ut diligentius patribus ſuis inſeruiant.

SI OMNES AEQVALITER DEbeant neceſſaria accipere. Cap. XXXIIII.

SIcut ſcriptum eſt, diuidatur ſingulis, prout euique opus erit. Vbi non dicimus, vt perſonarum (quod abſit) acceptio ſit, ſed infirmitatum conſideratio. Vbi qui minus indiget, agat Deo gratias, & non cõtriſtetur. Qui vero plus indiget, humilietur pro infirmitate, & non extollatur pro miſericordia, & ita

omnia membra erunt in pace. Ante omnia ne murmurationis malum pro qualicumq; cauſa in aliquo qualicumq; verbo, vel ſignificatione appareat. Quod ſi deprehenſus fuerit quis, diſtructioni diſciplinæ ſub datur.

QVemadmodum non ſunt æqualia merita, aut virtutes, ſeu omnium hominum neceſſitates; ita quamuis omnibus de neceſſariys ſit prouidendum, non tamen equaliter, ſed pro meritorũ, ac complexionũ exigentia. Itaq; cõformiter ad Diui Patris inſtituta ſanxerunt Patres, vt quilibet noſtræ congregationis frater, ſiue Monachus ſit, ſiue conuerſus, quotannis à ſuo Monaſterio infraſcripta habeat veſtimenta; Tunicã videlicet, cum habitu, aut Cucullam, aut quod dicimus vn Guardacuore, aut Pallium. Vltra vero vnũ dictorũ veſtimentorum, habeat etiam tuniculam, ſeu ſtamineam; caligas item laneas; Duo paria vdonũ, ſeu calceolorũ; par crepidarum in feſto omnium ſanctorum, & par ſolearum de menſe Maij. De qualitate autem veſtium, & menſura ſuo loco dicetur. Habẽda tamen eſt ratio perſonarum: quoniã ſunt non nulli, qui minus veſtium conſumunt, quidã vero plurimũ. Item aliqui ſunt frigoris magis patiẽtes aliqui vero minus, vel ratione ætatis, uel complexionis. Quamobrem debet Prelatus multa vti prudẽtia; & tribuendo ſingulis neceſſaria, pro facultate monaſterij, ſẽper tamẽ eſſe vigil, ut qui de religione bene ſunt meriti, ſpecialius, ut par eſt, prouideãtur. Qui vero ob ætatem, aut validiorem compleſſionẽ paucibus indigẽt, gratias agãt Deo,

& murmurationibus nõ vacet. Et ij qui ultra prædicta pluribus indigent, non dedignẽtur humiliter neceſſitates ſuas Prælato exponere. Qui quidem Prælatus conari pro viribus debet, omnibus et ſingulis re ipſa ſatisfacere, & ſi non plene id efficere queat, ſaltẽ cõſolatorijs verbis, ſe patrẽ benignũ illi oſtẽdere. Neq; uero ij laudãdi ſunt, ſiue Prɇſules ſint, ſiue Camerarij, qui verbis durioribꝰ ſubiectos fratres, et ſibi neceſſaria poſcẽtes, ſɇpe numero alloquuntur. Tales enim, re uera, locũ prælationis indigne occupãt; inhumani in patres; acerbi in fratres; hircana geſtãtes corda; et lapideos animos. Caueant igitur ſuperiores ne huiuſmodi Monaſterijs præficiant. Contra vero, murmuratores veſtium, cibi, potuſue, acrius puniantur, prɇſertim cum citra rationem conqueruntur.

DE SEPTIMANARIIS COQVInæ. Cap. XXXV.

FRatres ſic ſibi inuicem ſeruiant, ut nullus excuſetur a coquinæ officio, niſi aut ægritudine, aut in cauſa grauis vtilitatis quis occupatus fuerit, quia ex inde maior merces acquiritur. Imbecillibus autem procurentur ſolatia, ut non cum triſtitia hoc faciant, ſed habeant omnes ſolatia ſecundum modum congregationis aut poſitionem loci. Si maior congregatio fuerit, cellarius excuſetur a coquina, uel ſi qui (vt diximus) maioribus vtilitatibus occupantur. Cæteri vero ſibi ſub charitate inuicem ſeruiant. Egreſſurus de ſeptimana Sabato munditias faciat. Linteamina, cum quibus ſibi fratres manus ac pedes tergunt, lauet. Pedes vero tam ipſe qui egreditur, quam ille qui intraturus eſt, omnibus lauent.

 Vaſa

Vaſa miniſterii ſui munda, & ſana, cellario recõſignet qui Cellarius item intranti conſignet, ut ſciat quid dat, aut quid recipit.
Septimanarij autem ante vnam horam refectionis accipiant ſuper ſtatutam annonam ſingulos biberes & panem, ut hora refectionis ſine murmuratione, & graui labore ſeruiant fratribus ſuis. In diebus tamen ſolemnibus, vſque ad miſſas ſuſtineant. Intrãtes autem & exeuntes hebdomadarij, in oratorio mox matutinis finitis dominica, omnium genibus prouoluantur poſtulantes pro ſe orari. Egrediens autem de ſeptimana dicat hunc verſũ. Benedictus es domine Deus, qui adiuuiſti me, & conſolatus es me. Quo dicto tertio, accipiat benedictionem egrediens. Subſequatur ingrediens & dicat. Deus in adiutorium meum intẽde. Domine ad adiuuandum me feſtina. Et hoc idem tertio repetatur ab omnibus, & accepta benedictione, ingrediatur.

Quoniam D. P. Benedictus in hoc 35. capitulo Regulæ neminem ab officio coquinæ exemptum eſſe declarat, ea propter Patres veterẽ conſuetudinem noſtræ congregationis omittentes. Ordinauerunt ut non ſolum Conuerſi, ſed ad eam teneantur & clerici: qui non fuerint, ſenio, infirmitate, uel grauioribus negotijs impediti. Mẽſę vero, ferialibus diebus, Nouitij, ſeu iuuenes ſeruient, accipiendo cibos à Miniſtris culinæ, & deferendo eos patribus. Atque, diebus feſtis, ipſi met Conuerſi miniſtrabunt menſis. Poſſint autem huiuſmodi menſarum ſeruitores, ac cæteri omnes officiarij, qui non ad Priorem menſam accedere poſſunt, ientaculum accipere; bucellam nimirum panis, ac vini ciathum, nec quippiam aliud; exceptis tamen diebus ieiuniorum Eccleſiæ, ſi legitimã habeant

beant ętatẽ,ac ieiunij aptam. Tum enim, hoc eſt ieiuniorum diebus,nihil ſumant. Iidem menſarum ſeruitores vna cũ ipſo lectore in fine menſæ venias ſuas faciant in medio refectorij,neq; ſurgant,quo uſq; ipſe Prælatus ſignum faciat. Officiarij vero Coquinæ diligenter officium ſuum, & cum omni nitore,ac munditia exequantur. Nullum ingredi permittant in eorum officinam ſine expreſſa licentia Prȩlati. Non permittant ibidem carnes, ſed in coquina infirmorum coquantur pro ipſis infirmis,vel debilibus. Nulli fratri ſingularem pictãtiam tribuat, ſi bene valet, nec quippiam aliud particulare, abſq; licẽtia Prȩlati,ſeu Camerarij. Prælatus uero,nõ nullis vicibus in anno, tenetur primæ menſæ miniſtrare: nimirum feria quinta in cęna Domini,Dominica Reſurrectionis. Dominica Pentecoſtes,& in die Natalis Domini.

Vbi dicitur in Regula, Intrantes autem &c. *Meminerint exeuntes hebdomadarij menſæ, dicere, finitis Matutinis laudibus Dominica, medio Chori, tribus vicibus (totidem idem repetendo choro) Benedictus es domine Deus, qui adiuuiſti me,& conſolatus es me. quo dicto Hebdomadarius Sacerdos dicat,reſpondendo choro,& ſtante ipſo iuuene in medio chori, profunde inclinato, Ver.*Saluum fac ſeruum tuum *Reſp.* Deus meus ſperantem in te.*Ver.* Conuertere domine úſq; quo. *Reſp.*Et deprecabilis eſto ſuper ſeruum tuum.*Ver.*Dominus vobiſcum. *Reſp.* Et cum ſpirtu tuo. *Oremus.* Deus cui humilium accepta ſunt vota animarũ, reſpice propitius

 ſu-

ſuper huius ſerui tui fratris noſtri obſequiū, & ad tuam eum fac pertingere gratiam, vt qui peractæ hebdomadæ ſeruitia deuota mente cō pleuit, pleniſsimā atq; largiſsimā per te ueniā conſequatur, per Chriſtum dominum noſtrū. *Qua oratione abſoluta, intrans hebdomadarius ſimiliter dicat ter,* Deus in adiutorium meū intende. Domine ad adiuuandū me feſtina. *Quo dicto idē hebdomadarius Sacerdos, ut ſupra, reſpō dendo choro, dicat Ver.* Saluum fac ſeruū tuum. *Reſp.* Deus meus ſperantem in te. *Ver.* Mitte ei auxiliū de ſancto. *Reſp.* Et de ſion tuere eū. *Ver.* Dominus vobiſcū. *Reſp.* Et cū ſpirtu tuo, *Oremus,* Miſericors, ac pijſsime Deus, qui vbiq; famulos tuos tueris & adiuuas, huius ſerui tui, fratris noſtri in bonū accumula votū, auge deſiderium, vt recte fratribus ſuis impendat ſeruitia, per Chriſtū dominum noſtrum. *Poſtquā benedictionem, incipiat ſequenti mane idem iuuenis, ut Accolitus ſeruire Altari, & ſequenti die Priori menſæ fratrum.*

DE INFIRMIS FRATRIBVS. Cap. XXXVI.

INfirmorum cura ante omnia & ſuper omnia adhibenda eſt, vt ſicut re vera Chriſto, ita eis ſeruiatur quia ipſe dixit. Infirmus fui, & viſitaſtis me. Et quod feciſtis vni de his minimis meis, mihi feciſtis. Sed & ipſi infirmi conſiderent, in honorem Dei, ſibi ſeruiri, & non ſuperfluitate ſua contriſtent fratres ſuos, ſeruientes ſibi. Qui tamen patienter portandi ſunt,

quia de talibus copioſior merces acquiritur. Ergo cura maxima ſit Abbati, ne aliquam negligentiam patiantur. Quibus fratribus infirmis ſit cella ſuper ſe deputata, & ſeruitor timens Deum, & diligens, ac ſolicitus. Balneorum vſus infirmis quotiens expedit offeratur, ſanis autem, & maxime iuuenibus tardius cõcedatur. Sed & carnium eſus infirmis omninoque debilibus pro reparatione concedatur. At vbi meliorati fuerint, a carnibus more ſolito omnes abſtineant, curam autem maximam habeat Abbas, ne a cellariis, aut ſeruitoribus negligantur infirmi, quia ad ipſum reſpicit, quicquid a diſcipulis delinquitur.

ET ſi cuncta Miſericordię, ac charitatis opera erga proximum, Deo quam gratiſſima ſunt & cum, ob purum eius amorem fiunt, ſibi facta reputet: nihilo tamen minus ea, quæ circa ægrotos exercentur, longe ſuæ Maieſtati gratiora ſunt, propterea non mirum ſi Diuus Benedictus in hoc capitulo pręcipit ſuis Monachis, ut infirmis nõ ſecus, ac Chriſto inſeruiant. Eius itaq; veſtigijs inhærentes, pręcipiunt Patres ſub grauiori pœna, omnibus & ſingulis noſtræ cõgregationis Prælatis, vt præſcriptũ xxxvi. capitulũ omnino obſeruari faciãt, & in nullo pœnitus, quod ad infirmos attineat, poſthabeatur, Habeat igitur vnũquodq; Monaſteriũ medicũ phiſicum ſtipendio conductum, qui ſit boni nominis in arte ſua, ac bonæ famæ in moribus: Itemq; chirurgicum, quos moneant Præſules, eadem vti diligentia erga minores, qua vtuntur erga maiores, cum omnes pariter Dei Altiſſimi ſint famuli, ac filij. Idemq; inculcẽt infirmarijs, vt nulla ducti ſpe præmij, niſi cœleſtis, perſonarũ aceptionem habere circa ęgrotos non videantur.

Nul-

*Nullus audeat ſine expreſſa licentia alium adire, vel accerſire medicũ,*aut *ab alio curari,quã ab eo quem dicimus ſtipendio conduci debere. Prælatus ſæpe ſuos inuiſat infirmos,foueat, conſoletur, & in Chriſti viſceribus diligat; non ſecus, ac,immo multo magis quam Patres carnales filios ſuos:cũ Dei amor in proximos excellere debeat quemuis carnalem affectum genitoris ad liberos ſuos. Nullus item Monachus conſulat medicum etiam ordinarium,ſine licentia Prælati,neq; ſumat medicinam aliquam, quæ cuſtodiam vitę requirat, ſine ſpeciali licentia medici.*

In menſa infirmorum,ac debilium legatur ſaltem in principio,et in fine,aliquid de ſacra ſcriptura,aut geſtis ſanctorum. Neq; ſenibus, ac debilibus,ſeu infirmibus,non decumbentibus dentur carnes,niſi ſemel in die:niſi forte aliter medicus ordinauerit: & nunquam refectionis gratia, alicui detur vltra dimidiam libram carnium, ſed omnes contenti ſint pictantia ſex vnciarum. Et ſint infirmi in omnibus obedientes ſuis infirmarijs,& cuſtodibus,citra tamen Dei,ac proximi offenſam. Ipſi vero infirmarij diſcreti eſſe debent, affabiles, benigni,& ſumma prędicti charitate. Vbi in Regula dicitur Balneorum vſus &c. *intelligunt Patres de Balneis,quę antiquitus intra Monaſteria fiebant. Vnde ad Balnea extra Monaſterium declarant,nullum poſſe accedere, ſine licentia Patrum Deffinitorum,uel in neceſſitate,Patris Generalis,aut in prouincia Vicarij. Verum huiuſmodi licentia,non niſi raro concedatur,et cum aliter*

infir-

infirmos ſubueniri non poteſt, & de conſilio prudẽtis medici, ac Deum timentis. Qui vero taliter licentiati ad Balnea fuerint, de omnibus neceſſarijs diligenter prouideantur, & eis ſocij aſſignentur, qui & morum præſtantia fulgeant, & charitatis viſceribus ſint induti, vt hoc pacto valeant, & infirmi diligentem habere curam, & proximis in exemplum eſſe virtutis. Dum autem ad Balnea pergunt, uel indereuertuntur, in ipſo itinere nullo pacto digrediantur, cauſa viſendorum parentũ, amicorum, vel alia. Qui vero contrafecerit pœne grauis culpæ ſubiaceat. Et qui reperti fuerint Prælati circa curam infirmorum negligentes; ab ipſo Patre Generali, ſeu à Deffinitoribus, acrius puniantur, cum indignus ſit nomine patris, & omni dignitate, ac prelatura, qui ſubditos ſibi Monachos, non uti vere filios, cum omni charitatis affectu proſequitur. Nulli uero noſtræ Congregationis Monacho, aut Conuerſo liceat quauis de cauſa, ſe ad domos ſecularium curandum transferre, vel maioris curæ gratia, uel quomodolibet aliter: niſi forte contingeret quempiam in itinere infirmari, uel in oppidis, vbi Monaſteria non habemus: Et qui huic conſtitutioni contrauenerit, excommunicari valeat, & cenſeri Apoſtata.

Si quis vero Prælatus hanc licentiam manendi extra Monaſterium, alicui infirmo præbuerit, uel ipſe ſibi hanc eandem facultatem fecerit, careat perpetuo omni prælatione, ac dignitate in ordine noſtro.

DE SENIBVS VEL INFANTIBVS. Cap. XXXVII.

LIcet ipſa natura humana trahatur, ad miſericordiã in his ætatibus: ſenum videlicet, & infantum: tamẽ & regulæ auctoritas eis proſpiciat. Conſideretur ſemper in eis imbecillitas: & nullatenus eis diſtrictio regulæ teneatur in alimentis: ſed in eis pia cõſideratio: & præueniant horas canonicas.

POſt vbi D. Benedictus de infirmis decumbentibus locutus eſt, optime ſciens, ſenectutẽ morbũ eſſe naturalem incurabilem: itemq; pueritiã, cum nondum in ea perfectus ſit homo: loquitur in hoc capitulo de ipſis ſenibus, & pueris: monens Prælatos, ut nullo pacto cum eis ſecundum regulę rigorem procedant, ſed diſcrete, & benigne. Conformiter itaq; ad hoc capitulum ordinarunt Patres, quod ſenes, & alij, qui ſecundum iudicium Prælati, licet, quantum ad annos, & ætatem non ſint ſenes, tamen ob imbecillem complexionem, ac membrorum debilitatem computandi inter ſenes videtur, habeat vnuſquiſq; propriam cameram in infirmaria, ubi, & ignis accendi commode poſſit, & vbi priuatim comedere valeat, etiam ante horam conuentus: & vbi cętera omnia ſibi miniſtrari poſſint, quæ illi ætati congruunt. Ipſi vero iam ſenes adiudicati, conentur quantum poſſunt non eſſe Miniſtris tedio, ſed ueluti Dei famuli cum Benedictione, eorũ ſeruitutẽ gratã habeant, & ſi quid forſan eorũ uotis deerit, patienter ob Chriſti amorẽ ferre addiſcãt; neq; cõturbent alios cũ ſuis murmura-

murationibus, & maledictis, ſed in eorum debilitate quietũ domino famulatũ, & ipſi exibeant. Circa pueros, quoniã non recipiũtur, noſtris his temporibus, eius teneræ ætatis, quã pluribus in locis innuere videtur D. Pater, ſed natu maiores, ut puta xv. ſaltẽ annorum: non videtur patribus ſolẽnem illã conſiderationem, circa illos eſſe habẽdam, quæ in regula notatur, Attamen pręcipiunt Magiſtris, ut habita ratione ætatis maioris, vel minoris, itẽ complexionis, ac roboris, tirunculos ſuos diſcrete, ac per benigne tractent, & non ſecundũ regulæ rigorem. Quamobrem in ieiunijs regularibus aliquid plus cibi eiſdem tribuere poterunt in ſero, quam quod alij Monachis comuniter condonatur.

DE HEBDOMADARIO LECTORE. Cap. XXXVIII.

MEnſis fratrum edentium lectio deeſſe non debet, nec fortuito caſu qui arripuerit codicem, legere audeat ibi ſed lecturus tota hebdomada, dominica, ingrediatur. Qui ingrediens poſt miſſas & comunionem: petat ab omnibus pro ſe orari: vt auertat ab eo deus ſpiritum elationis. Et dicatur hic verſus, in oratorio tertio ab omnibus, ipſo tamen incipiente. Domine labia mea aperies, & os meum annunciabit laudem tuam. Et ſic accepta benedictione, ingrediatur ad legendũ. Sũmumq; fiat ſilentiũ ad menſam, vt nullius muſitatio, vel vox niſi ſolius legẽtis ibi audiatur. Quæ vero neceſſaria ſunt comedẽtibus, & bibẽtibus, ſic ſibi inuicẽ miniſtrent fratres, vt nullus indigeat petere aliquid. Si quid tamen opus fuerit, ſonitu cuiuſ-

cunque ſigni potius petatur, quam voce ne præſumat: ibi aliquis de ipſa lectione, aut aliunde quicquam requirere, ne detur occaſio, niſi forte prior pro ædificatione voluerit aliquid breuiter dicere Frater autem hebdomadarius accipiat mixtum prius quàm Incipiat legere, propter comunionem ſanctam. & ne forte graue ſit ei ieiunium ſuſtinere. Poſtea autem cum coquinæ hebdomadariis, & ſeruitoribus reficiat. Fratres autem non per ordinem legant aut cantent, ſed qui ædificent audientes.

NE unquam nos Diabolus ocioſos inueniat, ſed ſemper in aliquo bono, ac laudabili opere occupatos, ordinat D. Benedictus in hoc ſupradicto capitulo Regulæ, quod in menſa ſemper aliqua ſacra lectio babeatur. Cuius quidem obſeruantiam inuiolabiliter obſeruari præcipientes Patres; mandant (quatenus dicitur in regula, ut lector petat ab omnibus pro ſe orari) quod die Dominico, qui ad menſam lecturus eſt, ea hebdomada, ſtans in medio Chori, poſt Miſſam tertiæ, tribus vicibus dicat. Domine labia mea aperies, & os meum annunciabit laudem tuã: *& totidem vicibus idem repetat Chorus. Deinde uero ab hebdomadario ſacerdote dicatur, reſpondente Choro, & ſtante ipſo lectore in medio Chori profunde inclinato.* Saluum fac ſeruum tuum, *Reſp.* Deus meus ſperantem in te. *Ver.* Mitte ei domine auxilium de ſancto. *Reſp.* Et de ſion tuere eum. *Ver.* Dominus vobiſcum. *Reſp.* Et cum ſpiritu tuo. *Oremus.* Aufer ab hoc famulo tuo quęſumus domine, ſpiritum elationis, & ignorantiæ: vt repletus ſpiritu humili-

militatis, & ſcientiæ, intellectum ſacræ capiat lectionis, per Chriſtum Dominum noſtrum. *Deinde pulſata campanula, & facta benedictione menſæ: accedens lector in medio refectorij dicat.* Iube domne Benedicere. *& reſponſo à maiore, ut in breuiarijs, vadens ad locum lectionis, exordi[illegible]atur. Quod ad ſilentium omnino illud in menſa ſeruari mandant, & qui illud uel ſemel fregerint, bis in medio refectorij in terra commedãt, aut duobus diebus ſilentium ubiq; teneant. Quo vero ad lectiones, hic ordo ſeruabitur.*

Dominicis diebus per totum annum legatur imprimis Homilia Euangelij currentis deinde, facto ſigno à prælato, legatur capitulum regulæ cũ ſua declaratione ſecundum ordinem: poſtremo ſi tempus aderit, non nihil de moralibus ſancti Gregorij, aut quid ſimile. In ſolemnitatibus uero plenis, ac pleniſſimis, & duodecim lectionum, legatur primo vita illius ſancti, deinde capitulum Regulę. Quod ſi illius ſancti Hiſtoria, uel vita minime haberetur, tum primo loco legatur Homilia Euangelij, & poſtremo moralia Diui Gregorij. Diebus vero ferialibus, legatur de ſacris voluminibus, uti habetur in Rubrica, quæ eſt in fine Breuiarij, cuius principiũ eſt Prima Dominica &c. *Et hic ordo in omnibus locis noſtræ congregationis, ſub grauiori pœna ſeruetur. Vbi dicitur in Regula,* Poſt Miſſam, & comunionem, *innuitur. quod ſingulis diebus Dominicis iuxta Auguſtini conſilium, illi antiqui Patres (inter eos enim pauciſſimi erant ſacerdotes) comunicabant. Verum*

rum circa hoc ſeruetur vt ſupra.

Vbi item dicitur Ingrediatur ad legendum, *præcipiunt, vt lector habita beneditione, non exordiatur quouſque frates omnes conſederint ad menſam. Similiter nullus incipiat comedere, niſi poſt breuē lectionis ſententiam, & facto ſigno a prelato. In fine vero menſæ, nemo recedat, aut ſurgat niſi dicto* Tu autem Domine &c. *& reſponſo* Deo' gratias. *Et lector non imponat lectioni finem, niſi facto ſigno cum campanula à prelato. Tum enim dicere debet.* Tu autem Domine miſerere noſtri. *Nullum à lectione, ſeu lectura menſæ exemptum eſſe volunt, niſi Abbatē vel Priorem, & titulares, ſi qui in Monaſterio aderunt. Declarant item Prælatum non debere à loco ſuo diſcedere, quouſq; mane dixerit, ſtando,* Confiteantur tibi Domine &c. & inſero Memoriam fecit mirabilium ſuorum. *Indecens enim videtur vt ea, ambulando dicat.*

DE MENSVRA CIBORVM. Cap. XXXIX.

SVfficere credimus ad refectionem quotidianam tā ſextæ, quam nonæ omnibus menſis cocta duo pulmentaria, propter diuerſorum infirmitates, vt forte qui ex vno non potuerit edere, ex alio reficiatur. Ergo duo pulmētaria cocta fratribus ſufficiant. Et ſi fuerint inde poma, aut naſcentia leguminum, ad datur & tertium. Panis libra vna pro penſa ſufficiat in die ſiue vna ſit refectio, ſiue prandij & cœnæ. Quod ſi cœnaturi ſunt, de eadem libra tertia pars a cellario reſeruetur, reddenda cœnaturis. Quod ſi labor forte fa-

104

ctus fuerit maior, in arbitrio, & poteſtate Abbatis erit ſi expediat aliquid augere, remota prę omnibus crapula, vt nunquã ſurrepat monacho indigeries. Quia nihil ſic contrariũ eſt omni Chriſtiano quomodo crapula, ſicut ait dominus noſter. Videte ne grauẽtur corda veſtra in crapula, & ebrietate. Pueris vero minori ætate nõ eadẽ ſeruetur quantitas, ſed minor quã maioribus, ſeruata in omnibus parcitate. Carnium vero etiã quadrupedum omnino ab omnibus abſtineatur comeſtio, præter omnino debiles & ægrotos.

QVod ad menſurã ciborũ attinet, de qua D. P. Bened. in præſcripto huius capitulo Regulæ loquitur, declarãt patres antiquã noſtræ cõgregationis conſuetudinẽ ſequentes, quod in diebus ieiuniorũ, quouis anni tẽpore detur monachis acetariũ vel crudũ, vel coctum: Deinde ſingulis ſingule gabbatę, cũ braſſicis, vel alio obſonio miniſtrẽtur, demũ pictãtia duorũ ouorũ, et ſi tẽpus piſcium fuerit, dimidiæ libræ recẽtis piſcis apponatur. Si vero dent ſalſamẽta, quatuor tãtumodo vncijs pictãtia ipſa cõſtet. At ſi nõ ieiunatur, mane duo tantũ fercula dentur, pulmentũ nimirũ coctum; et pictantia cũ geminis ouis. Veſperi vero acetariũ crudum, et pictantia, uel piſcis, uel ouorum, pro tẽpore. Extra autem tẽpus ieiuniorũ eccleſię, tã de mane, quam de ſero (præterquam cum dantur piſces) ſemper in fine non nihil caſei detur, hoc ordine. Incipiendo hinc inde a ſumitate menſarum, et uerſus finẽ progrediendo, unuſquiſq; quantũ ſibi collibuerit, modeſte tamen accipiat. Fructus itidem, et poma pro tempore, tam prandio, quã cenæ apponãtur iuxta diſpenſatoris prudentiam. Cęterum poſſit abbas ſuperaddere his, quæ narrata ſunt, prout ei uiſum

fuerit pro facultate Monaſterij, lociq; , perſonarũ temporis, aeris qualitate. N*unquam tamen carnes neq; intus, neq; extra Monaſterium, etiam in itinere, a Monachis noſtræ cõgregationis comedi permittitur, niſi in infirmitate. Qui vero huic ordinationi cõtrauenerit, ſi cõuicti fuerint, uel cõfeſſi, tot diebus in pane, & aqua ieiunent, quot diebus carnes comederunt. Si quis vero comederit occulte, ſub ſcrupolo conſcientiæ, teneatur dicere pro qualibet uice, ſeptem pſalmos penitentiales, cum ſuffragijs. Vbi dicitur in Regula* Panis libra vna, *declarant (cum pondus vnius libræ temporis illius, ac loci, vti referunt patres Montis Caſini, fuerit triginta trium uncinarum, ac dimidiæ ex noſtris, nec tantum panis vix in vno die quiſpiam Monachus comedere poſſit) declarant inquam, ac ordinant, maiorum veſtigijs inhęrentes, vt in menſa, nulla habita ratione ponderis, tantum panis in menſa vnicuiq; fratri apponatur, quantum ei neceſſe fuerit. Extra vero Refectorium, & debitas comeſtionis horas, nullus Monachus, aut conuerſus; nec etiam officiarij comedere audeant, aut quippiam alimentorum ſumere, ſine expreſſa Prælati licentia. Et qui cõtra fecerit, grauiter puniatur. Quo ad pueros, cum Magiſter eis aliquid in ſero, tempore ieiuniorũ dare ſtatuerit, faciet illos in mane acetarium, uel caſeum, aut tale quid omittere. Studeãt demum fratres ſobrietati, ſcientes quod in multis eſcis erit infirmitas, vt habet cap.* NEC *tales de Cõſecratione, Diſtin. quinta. Certis vero annis diebus,*

duæ pictantiæ dari ſolent, nempe feria quinta in cæna domini, Sabbato Sancto, die Paſchatis Reſurrectionis, & in vigilia Natiuitatis Domini. Contra vero aliquibus diebus non niſi panis cum acetario, & fructibus ſuper nudam menſam datur, videlicet die veneris Sancti (quo die eſſet ieiunandum in pane, & aqua, ſed ob labores chori, & cantus diſpenſatur) feria tertia ante cineres, & comeditur in hoſpitio. Feria vero ſecunda cænãt fratres in refectorio ſed cibos Quadrageſimales.

Vbi dicitur in Regula. Carnium vero quadrupedum, *credunt patres (ſecundum openionẽ aliquorũ) textum eſſe mendoſum, & legendiĳ eſſe.* Carnium vero etiã quadrupedũ omnino &c. *Voluntq; per hunc locum, eſus carnium omnino interdici Monachis noſtris, tamquadrupedum, quam uolatilum, & omnium aliorum, iuxta id, quod habetur in notabili capitulo. Carnẽ cuiquã Monacho, de Conſecra. diſtin. quinta.*

Si quis in Dormitorio, quippiam comediſſe deprehenſus fuerit, aut comeſtibile aliquid, præter quam poma, & fructus huiuſmodi, tenuiſſe; panis, & aquæ ieiunio, ac aliĳs grauibus pœnis puniatur, Aliquibus demum vicibus in anno conſuetũ eſt in hoſpitio comedere, ubi tum cibi ad libitũ prælati apponuntur, dũmodo non ſint generis probibitorum, nec dentur plures, quam duæ pictantiæ. Sed non eſt hic ſilentio pretereundum, quod ad menſam debent ſtare Monachi honeſte, & cum modeſtia, non cubitis ſuper menſam appoſitis, & non nimium inclinato capite, pariterq; non ni-

mia acceleratione, aut nimia tarditate, ſed moderata ſeruata grauitate, comedere; ut eum decet, qui vere Monachus eſſe cupit.

DE MENSVRA POTVS. Cap. XXXX.

VNuſquiſque proprium habet donum ex Deo, alius ſic, alius vero ſic. Et ideo cum aliqua ſcrupuloſitate à nobis menſura victus aliorum conſtituitur. Tamen infirmorum contuentes imbecillitatem, credimus eminam vini per ſingulos ſufficere per diem. Quibus autem donat Deus tolerantiam abſtinentiæ, propriam ſe habituros mercedem ſciant. Quod ſi aut loci neceſsitas, vel labor, aut ardor æſtatis amplius poſcerit, in arbitrio Prioris conſiſtat, conſiderando in omnibus nè ſurrepat ſatietas, aut ebrietas, licet legamus vinum omnino Monachorum non eſſe. Sed quia noſtris temporibus id Monachis perſuaderi non poteſt, ſaltem, vel hoc conſentiamus, vt non vſq; ad ſacietatem bibamus, ſed parcius, quia vinum apoſtatare facit etiam ſapientes. Vbi autem neceſsitas loci exposcit, vt nec ſupraſcripta mẽſura inueniri poſsit, ſed multo minus, aut ex toto nihil, benedicant Deum qui ibi habitant & non murmurent. Hoc autem ante omnia admonemus, vt abſq; murmurationibus ſint.

QVemadmodũ in Præcedenti capitulo de cibis D.P. Benedictus ſermonẽ habuit, ita nũc de potu tractationẽ facit. Et quidem in hac parte nihil aliud Patres addere ſtatuerunt, niſi monere Prælatos, ac Cellerarios, ut vinũ æque temperatũ, et in eadem menſura omnibus propinetur. Vbi uero dicitur in Regula, Vna Emina vini, *ſciendum eſt (iuxta eorumdem Patrum Montis Caſini rela*

ctionem.

ctionem) eam menſuram multo plus vini capere, quã poſſit uir unus religioſus, vna die bibere. Quã obrem ſtatuerunt Patres, ut vinum ſine eiuſmodi menſura, ad neceſſitatẽ fratrum propinetur in mẽſis. Caueant vero omnes ab ebrietate, ne impœnã incurrant, qua volunt canones debere ebrios clericos puniri. Et enim in capitulo Ante omnia, in prima Decretorum Patre diſtin. 36. habes, ꝙ triginta dieb. à Comunione abſtinere debet clericus quẽ ebrium fuiſſe conſtiterit. Et re vera, eodẽ loco; paulo ſuperius, habetur. Vbi ebrietas ibi libide dominatur, & furor. Et licet luxuriã faciat, & nutriat, non natura vini, ſed nimia perceptio, vt in cap. Luxuriã; Attamen qui poſſet à vino abſtinere, eſſet plane beatus, cum iuxta Apoſtoli ſententiã in eo ſit fons luxuriæ. Et antiquitus ſacerdotes qui miniſtrabant in tẽplo Dei, prohibebãtur vinum, & ſiceram bibere, ne crapula, & ebrietate aggrauarentur corda eorũ. cap. Vinolentum eadem Diſtintione. In Refectorio non ſolum Monachi, ſed, & ſeculares, ſi quando forte aderint, bibãt in pateris terris, et fictilib⁹, aut ſimplicib⁹ ciathis, ac ſine pede; et ambobus manib⁹. Extra uero Refectoriũ bibere poſſint in ſcyphis uitreis cũ pede, et alijs cõſimilibus uaſculis, religioſos tamẽ decẽtibus. Diſtricte uero prohibent ne poſt hac: ut hactenus quibuſdam locis actitatum eſt, eſtiuo tẽpore, ante cellam vinariam ponatur vas vino plenum: ex quo omnes ad libitum bibere poſſint. Id enim abſonum eſſe videtur à Religioſorũ modeſtia & ſobrietate. Si qui vero talibus tẽporibus, circa

veſperas,& ante dormitionem bibere aliquantiſper uoluerint, de licentia Patris Abbatis adeāt Refectorarium,& cum ſocio ſilenter bibant; tam & ſi ſatius eſſet extra horas prandij, ac cenæ, aqua pura, frigidaq; ſitim extinguere: cum nihil aliud eſſe videatur ſitis, quam apetitus humidi,& frigidi. Quas ſane qualitates aqua, magis, quam vinum poſſidet. Cæterum Prælati, qui hunc ordinem ſeruari non curabunt, grauius puniantur: & ſi Deffinitoribus uiſum fuerit, omni Prælatione priuentur.

QVIBVS HORIS OPORTEAT reficere fratres. Cap. XLI.

A Sancto Paſcha vſq; ad pentecoſten ad ſextam reficiant fratres,& ad ſeram cænent. A pentecoſte autē, tota æſtate, ſi labores agrorum non habent Monachi, aut nimietas æſtatis non perturbat; quarta, & ſexta feria ieiunent, vſq; ad nonam, reliquis vero diebus ad ſextam prandeant. Quæ prandij ſexta, ſi opera in agris habuerint, aut æſtatis feruor nimius fuerit, continuanda erit, & in Abbatis ſit prouidentia. Et ſic omnia temperet, atq; diſponat, qualiter animæ ſaluentur,& quod faciunt fratres, abſq; vlla murmuratione faciant. Ab idibus autem Septembris, vſq; ad caput quadrageſimæ, ad nonam ſemper reficiant fratres. In quadrageſima vero vſq; ad paſcha ad veſperā reficiant. Ipſa tamen veſpera ſic agatur, vt lumine lucernæ non indigeant reficientes, ſed luce adhuc diei omnia conſumentur. Sed & omni tempore ſiue cœnæ, ſiue refectionis hora ſic temperetur, vt cum luce diei fiant omnia.

Quan-

QVantum ad horã comeſtionis, de qua beatus Pater in præſcripto capitulo tractat, declararunt Patres; tempore ieiuniorum, extra quadrageſimam prandendum eſſe poſt nonã. In Quadrageſima vero poſt ueſperas, circa meridiẽ. Cum uero nõ ieiunatur, poſt ſextã. A die xiij. Septembris, vſq; ad Dominicã Palmarũ, quãdo nõ ieiunatur, Nona ſtatim poſt gratias à prandio dicatur. Reliquis vero anni tẽporibus, dicatur poſt ſilentiũ & dormitionẽ diei. Ita tamen ut sẽper, per ſpatiũ vnius horæ ante veſperas ꝑ ſoluta ſit. Cœne vero hora ita tẽperetur, ut omnia, ſi comode fieri poterit, cũ diei luce, iuxta Regulæ ordinationem, fiant. Vbi Regula dicit, A Sancta Paſcha, *addunt Patres, etiam ab vno paſchate ad aliud, feria ſexta ſemper eſſe ieiunandum, ob memoriam Dominicæ paſſionis. A feſto ſanctæ Crucis Septembris, vſq; ad Paſcha Reſurrectionis, ieiunium quod dicitur Regulare, vt hactenus factum eſt, omnimodo obſeruetur: ita vt nullus, niſi de licentia Abbatis, vel Maioris: iuſtis de cauſis, uiolare præſumat. Qui Abbas ita moderate omnia diſponat (habita locorum, temporum, ac perſonarum ratione; iuxta admonitionem patris) ut Animæ ſaluentur. In prędictis ieiunus Regulæ, veſperi pro collatione detur ſolum aliquantum panis, & vini: exceptis feria quarta, & ſexta, in quibus dumtaxat fructus, ſeu poma aliqua, & vinum apponi debẽt. Et qui huic conſtitutioni contrafeciſſe deprehenſus fuerit, ſequenti mane in pane, & aqua ſolũ ieiunabit, nõ quidem in medio Refectorij, ſed in mẽſa vbi ſolet.*

VT POST COMPLETORIVM nemo loquatur. Cap. XLII.

OMni tempore ſilentio debent ſtudere Monachi, maxime tamen nocturnis horis. Et ideo omni tẽpore ſiue ieiunij, ſiue prandij, ſi tempus fuerit prandij, mox vt ſurrexerint a cœna, ſedeant oẽs in vnum, & legat vnus collationes, vel vitas patrum, aut certe aliquid quod ædificet audientes, non autem eptaticum aut regum. Quia infirmis intellectibus non erit vtile illa hora, hanc ſcripturam audire, alijs vero horis legantur. Si autem ieiunij dies fuerit, dicta veſpera, paruo interuallo, mox accedant ad lectionem collationum, ut diximus, & lectis quatuor aut quinq; ſolijs uel quantum hora permittit, omnibus in unum occurrentibus per hanc moram lectionis, ſi quis forte in aſsignato ſibi comiſſo fuerit occupatus, occurrat. Omnes ergo in unum poſiti compleant. Et exeuntes a completorio nulla ſit licentia denuo cuiquam loqui aliquid. Quod ſi inuentus fuerit quiſquam præuaricari hanc taciturnitatis regulam, grauiori uindictæ ſub iaceat, excepto ſi neceſsitas hoſpitum ſuperuenerit, aut forte Abbas alicui aliquid iuſſerit. Quod tamen & ipſum cum ſumma grauitate & moderatione honeſtiſsime fiat.

CVm ex ſe ſatis clarum ſit capitulum hoc Regulæ, nullam aliam declarationem, circa ipsũ Patres fecere niſi quod diſtincte precipiunt omnibus, & ſingulis, illius obſeruantiam. Quod ad lectionem ordinarunt ut (quod ſupra tactum eſt) collectis fratribus in capitulo, uel clauſtro eccleſiæ proximiori, legantur collationes patrum. Sed de completorio iam ſatis dictum eſt. Sciendum eſt tamen eſt, quod in Choro, Dormitorio, Refectorio,

Clau-

158

Clauſtris,& præſertim eccleſię uiciniori,vbi ſolui ſolet ſilentium, & in locis comunibus, non ſolum poſt completorium,ſed ſemper ſeruandum inuiolabiliter eſt ſilentium. In Quadrageſima vero, ut alibi dictum eſt ſeruetur,quouſq; à Pręlato fuerit diſpenſatum.Quoniam uero ſilentium non ſolum loquendo frangitur,ſed etiam & magis aliquo ſonitu,rumore,uel ſtrepitu:ideo inuiolabili obſeruatione caueatur (vt eſt etiam in Cõſtututionibus Heremi) ne vnquam,horis ſilentio deputatis,aliquid in Cella,uel extra cellã Monachi,vel cõuerſi in officinis quicquam operentur quod ſonitum aliquem,aut ſtrepitum poſſit cauſare.

DE HIS, QVI AD OPVS DEI, vel ad Menſam tarde occurrunt. Cap. XLIII.

AD horam diuini officij, mox ut auditum fuerit ſignum,relictis omnibus quælibet fuerint in manibus,ſumma cum feſtinatione curratur, cum grauitate tamen,ut non ſcurilitas inueniat fomitem. Ergo nihil operi Dei præponatur. Quod ſi quis ad nocturnas vigilias poſt gloriã pſalmi nonageſimiquarti (quẽ propter hoc omnino protrahẽdo, & moroſe volumus dici)occurrerit, nõ ſtet in ordine ſuo in choro,ſed ultimus omniũ ſtet,aut in loco quẽ talibus negligẽtib' ſeorsũ conſtituerit Abbas,ut uideatur ab ipſo, uel ab omnibus,uſq; dum cõpleto opere Dei,publica ſatisfatione pœniteat.Ideo autẽ eos in ultimo,aut ſeorsũ iudicauimus debere ſtare,ut uiſi ab omnibus,uel pro ipſa uerecũdia ſua emendẽtur.Nam ſi extra oratoriũ remaneant, erit forte talis qui ſe aut collocet, & dormiat, aut certe ſedeat foris, uel fabulis uacet, & detur occaſio maligno.Sed ingrediatur intro,ut nec totum perdat,& de reliquo emendetur.

Diurnis

Diurnis autem horis qui ad opus Dei, poſt verſum & gloriam primi pſalmi, qui poſt verſum dicitur, occurrerit lege, quam ſupradiximus, in vltimo ſtet, nec prçſumat ſociari choro pſallentiũ vſq; ad ſatisfactionem, niſi forte Abbas licentiam dederit permiſsione ſua, ita tamen vt ſatisfaciat reus ex hoc. Ad horam vero refectionis qui ante verſum nõ occurrerit, vt ſimul omnes dicant verſum, & orent, & ſub vno omnes accedant ad menſam, qui per negligentiam ſuam, aut vitiũ non occurrerit, vſq; ad ſecũdam vicem pro hoc corripiatur. Si denuo non emendauerit, non permittatur ad menſę comunis participationem, ſed ſequeſtratus a conſortio omniũ reficiat ſolus ſublata ei portione ſua vini vſq; ad ſatisfactionem, & emendationẽ. Similiter autem patiatur qui, & ad illum verſum non fuerit præſens qui poſt cibum dicitur. Nec quiſquam prçſumat ante ſtatutam horam, vel poſtea quicquam cibi vel potus percipere. Sed & ſi cui offertur aliquid a Priore, & accipere renuerit, hora qua deſiderauerit hoc quod prius recuſauit, aut aliud omnino, non percipiat, vſq; ad emendationem congruam.

CIrca hoc capitulum pauca admodum occurrunt dicenda, cum eius obſeruantia in Monaſterijs noſtris, bene inſtitutis, Dei munere, vigeat. Illud tamen Prælatis in memoriam reducere voluerunt, non eſſe omnibus æqualiter Chori ingreſſus interdicendus, ſed qui tardius ad ſacrum ſe præſentarunt locum, illi profecto diutius extra detinendi ſunt, vt vel ſaltem hoc pacto magis erubeſcant, et deinceps non relabantur in idẽ. Si quis vero ita arrogans, & inobediens extiterit, ut non habita à Prælato licentia, ingredi præſumpſerit, non obſtante ſua negligentia; chorum; eodem mane, uel ſequenti in ſolo pane, & aqua in medio

medio Refectorij comedat,et ultra hoc per totum illud diem clauſus in cella maneat. Quicunque lectioni, quę ante Cõpletorium legitur tardus ad uenerit,ſtatim genuflectat,nec ſurgere audeat do nec fuerit ei à Prælato,nutu aliquo ſignificatum: tum enim ſurgere debet, & ſeſſum ire. Qui uero lectioni dictę non interfuerit, non habita licentia à Prælato,non ualeat,neq; audeat chorum ingredi,etiamſi cõpletorium tum inchoaretur,niſi prius facto ſigno ingrediendi à Prelato. Cum uero aliquis,non ſemel tantum,& iterum in menſe,ſed frequenter negligentia ductus,à ſequela chori ſe ſubtrahit,non ſolum debet Prælatus diutius illum extra chorũ cum rubore detinere, ſed etiã ab illo ſubtrhaere caſeum,uinum,uel poma in menſa,uel aliquando etiã num pictantiã: Et dũ mittit alios deuotiores Monachos ſolatij, & animi gratia re creãdi foras illũ ueluti negligẽtiorẽ, domi clauſũ intra Monaſterij ſepta retinere. Si quis in Refectorium uenerit,menſa in choata, profunde inclinatus,orando maneat,uſq; ad ſignũ Prælati, & tum ad menſam cum alijs ingrediatur. Si quis uero, dum cum alijs in congregatione fuerit in capitulo menſa,choro,uel alibi,opus habuerit inde recedere ad paruum tempus:genuflectens,uel inclinans, ab eo,qui præeſt,ulla uerborum prolatione, licentiam petat:& facto à ſuperiori ſigno,abeat. Qui uero receſſerit,non tum reuerſurus,exponat prælato cauſam ſuę diſceſſionis. Prelati uero in ſuis Monaſterijs, abſente Patre Generali,nulli licentiam petant. Et ſi tarde in chorum, uel Refectorium

rium venerint, ob aliquod negocium, ſtatim ad loca ſua pergant; nemini, niſi Deo optimo Max. inclinantes. Similiter cum recedere eis opus fuerit, recedant ad libitum, nec alicui licētiam, cum ſint ipſi maiores omnibus, petant. Extra uero Monaſterium proprium licentiam petant, ut alij. Similiter Prælati titulares in Monaſterijs licentiam à Prælato ordinario petant.

DE HIS QVI EXCOMVNICANTVR quomodo ſatisfaciant. Cap. XLIIII.

QVi pro grauioribus culpis ab oratorio & a menſa excomunicatur, hora qua opus Dei in oratorio percelebratur, ante fores oratorij proſtratus iaceat, nihil dicens, niſi tantum poſito in terra capite, & proſtratus pronus, omnium de oratorio exeuntium pedibus ſe proijciat. Et hoc tandiu faciat uſq; dum Abbas iudicauerit ſatisfactum eſſe. Qui cum iuſſus ab Abbate uenerit, prouoluat ſe ipſius Abbatis pedibus, deinde omnium ueſtigijs fratrum, ut orent pro eo. Et tunc ſi iuſſerit Abbas, recipiatur in choro, uel in ordine quo Abbas decreuerit ita ſane, ut pſalmum, aut lectionem uel aliud quid non præſumat in oratorio imponere, niſi iterum Abbas iubeat. Et omnibus horis dum completur opus Dei proijciat ſe in terram in loco in quo ſtat, & ſic ſatisfaciat, uſque dum ei iubeat iterum Abbas, ut quieſcat iam ab hac ſatisfactione. Qui uero pro leuibus culpis excomunicantur tantum a menſa, in oratorio ſatisfaciant uſque ad iuſsionem Abbatis. Et hoc ſemper faciant uſque dum benedicat, & dicat ſuffici.

INter alias pœnas, quæ poſitæ ſunt tranſgreſſionibus noſtrarum Conſtitutionum, uti ſupra nar-

narrauimus,computantur,& proſtrationes,quas io hoc capitulo D.P.Benedictus ſatisfactiones ex comunicatorũ uocat. Declarãt itaq; Patres, hãc pœnam iniungendam per tres dies ad matutinũ,et in egreſſu à menſa ijs,qui nõ velut fugitiui, ſed ob alias cauſas a Monaſterio ſine licentia, ut ſupra receſſerunt,retento nihilominus habitu. Nam ſi habitum abijcerent,tum uelut fugitiui eſſent puniendi. Similiter declarant ad obſeruantiam huius capituli,has proſtrationes fieri debere per totidem dies,& poſt omnes alias penitentias,ab ijs qui uere eſſent iudicati excomunicati, aut ob aliquod aliud flagitium carceri fuiſſent mancipati. Pro alijs culpis reus ſatisfeciſſe intelligatur, poſt ubi facta pœnitentia,benedictionem, & aliquam admonitionẽ à Prælato aceperit. Non eſt autem ſilentio prætereundum, ex hoc capitulo apertiſſime elici diſtinctionem ſuperius allatam,de triplici excomunicationum genere.

DE HIS QVI FALLVNTVR in oratorio. Cap. XLV.

SIquis dum pronunciat pſalmum,reſponſorium, aut antiphonã, vel lectionẽ, fallitur,niſi cũ ſatisfactione ibi corã omnibus humiliatus fuerit,maiori vindictæ ſubiaceat,quippe qui noluit humilitate corrigere quod negligentia deliquit.Infantes vero pro tali culpa vapulent.

HVmiliatio, quæ fieri debet in choro quando quis in aliquo errat, vt puta male legendo, uel cantando,& quæ præcipitur in hoc capitulo,

huiuſmodi eſt. Errans in ſillabis, uel non puntan do ubi debet, uel ante tempus inchoando uerſum, aut tarde finiendo & inſimilibus leuibus, culpam ſuam, ſuo loco manens, fateatur, genuflectendo, & tundendo pectus. Qui uero Antifonas, aut uerſiculos, uel pſalmos, aut capitula, uel orationes, nõ recte diceret; ſed unum pro alio; ſiue fuerit ſacerdos, ſiue nõ, proſternet ſe, & terram deoſculetur. Quilibet etiam Monachus, poſt ubi dixerit ſuas duas lectiones, antequã ad ſuum locum ueniat, ſe proſternat humiliter in medio Chori; & confitendo culpam, deoſculetur pauimentum, Pueri uero ultra has humiliationes, ad arbitrium Magiſtri puniantur, diſcrete tamen, et cum modeſtia. Et qui errando, non ſe humiliauerit, tum pœne grauioris culpæ, uelut arrogans, & ſuperbus omnino ſubiaceat.

DE HIS QVI IN ALIQVIBVS rebus leuibus delinquunt. Cap. XLVI.

SI quis dũ in labore quouis, in coquina, in cellario, in monaſterio, in piſtrino, in orto, in arte aliqua, dũ laborat, vel in quocũque loco aliquid deliquerit, aut fregerit quippiam, aut perdiderit, vel aliud quid exceſſerit vbiubi, & non veniens continuo ante Abbatẽ vel congregationem ipſe ultro ſatisfecerit & prodiderit delictum ſuum, cum per alium cognitum fuerit, maiori ſubiaceat emendationi. Si animæ uero peccati cauſa latens fuerit, tantum Abbati, aut ſpiritualibus ſenioribus patefaciat, qui ſciant curare ſua & aliena uulnera, non detegere, ac publicare.

TRibus modis manifeſtantur peccata Religioſorum,uel reuelãdo ea Prælato, eo ordine quẽ Diuus Pater docet in hoc loco,uel generaliter cõfitendo culpas ſuas in capitulo,uel demum Patri ſpirituali,in confeſſione ſacramentali. De primo modo cum in hoc capitulo fuſius tractetur, nihil Patres addere uoluerunt,niſi quod mandant eius obſeruantiam,ita uidelicet, ut Monachi delinquẽtes ſuo Prælato: Nouitÿ uero ſuo Magiſtro, ſi quippiã errati comiſerint,de ÿs quę in hoc capitulo notãtur,adnuncient: alioquin ſi aliter admiſiſſe conuicti fuerint,pœne grauioris culpę ſubiaceant. Quantum ad ſecundum modum, pręcipiunt patres,in omnibus Monaſterÿs noſtrę congregationis qualibet feria ſexta,ut moris eſt,poſt primam diuini operis horam, in capitulo culpas Monachorum eſſe à Prælato audiendas:nec ullum Monaſterium,ob paucitatem fratrum excuſetur. Diebus uero Dominicis,Conuerſi teneantur ſuas,etiã ipſi,culpas dicere. In uigilia uero Natalis,ac Pẽtecoſtes fiant culpæ generales cum ſolita confeſſione,& abſolutione,& cum tribus pſalmis gradualibus, Ad Dominum cum tribularer. Leuaui oculos meos,& Letatus ſum. Et ſimiliter fiat in qualibet feria ſexta Quadrageſimæ: ſed uice pſalmorum,Prælatus det diſciplinam,dicendo ſuper quolibet fratrum dum uerberat. Miſereatur tui omnipotens Deus &c. Feria uero quinta in Cœna Domini dicantur culpæ confeſſione generali,& fiat abſolutio cum tribus dictis pſalmis. Feria autem ſexta in Paraſceue,non dicantur cul-

pæ ſed tantummodo diſciplina detur a Prælato, ſtantibus ipſis fratribus, non in medio proſtratis, ut alÿs ferÿs ſextis, ſed in locis ſuis genuflexis, & pectore inherentibus ſcamnis, ſuper quos ſedere ſolent. Precipiunt etiam Patres, non obſtante qua vis conſuetudine in contrarium, quod dum dictę culpę generales fiunt, ſemper ſtent fratres in medio genuflexi, & nunquam proſtrati, aut inclinati. Quo ad tertium modum de quo in Calce huius capituli fit ſermo, hortantur omnes, & ſingulos, ut frequentius delicta ſua patri ſpirituali confiteri uelint; ſed talem deligant, qui ſciat inter lepram & lepram (ut eſt in prouerbio) diſcernere, & animas curare, non perdere. Et ad maiorem meritorum cumulum mandantes, pręcipiunt (vt alio eſt loco dictum) vt bis ſaltem in hebdomada, quiſq; noſtræ Congregationis Monachus confiteatur ſacramentaliter ſacerdoti. Satius tamen eſſe, qui Miſſas cælebrant frequentius confiteri, & ſi fieri poſſet ad ſacrum altare ſine preuia illius diei confeſſione nunquam accedere. Confeſſionem item generalem de qua ſupra, declarant fieri debere etiam à Prælato, & Monachis coram Patre Generali, ſtatim vt ingreſſus fuerit capitulum gratia uiſitationem intimandi.

DE SIGNIFICANDA HORA operis Dei. Cap. XLVII.

NVncianda hora operis Dei dic noctuque ſit cura Abbatis, vt aut ipſe nunciet, aut tali ſolicito fratri niungat hanc curam, vt omnia horis competentibus com-

compleantur, pſalmos autem uel antiphonas, poſt Abbatem ordine ſuo quibus iuſſum fuerit imponant. Cantare autem & legere, non præſumat, niſi qui poteſt ipſum officium implere, vt ędificentur audientes. Quod cum humilitate, & grauitate, & tremore fiat, & cui iuſſerit Abbas.

CVm ſatis, ſuperq; in ſuperioribus capitulis dictum ſit de qualitate Diuini offici, de Pſalmis, Antiphonis, Reſponſorijs, ac lectionibus; de hora, qua dicendũ eſt, & alijs, hoc loco tantummodo uiſum eſt patribus hæc pauca addere. Nimirũ ꝙ ex antiqua, etiam diu recepta ab omnibus cõſuetudine, ad ſacriſtas attinet, Monachos ad officium conuocare ſigno campanę. Eius igitur diligentię erit, ſi erit ſuũ Monaſteriũ in Ciuitate, ſequi in pulſatione ordinem, & horã aliorum Monaſteriorũ, in quibus extant Monachi, ſub eadem noſtra Regula militantes: et diebus feſtis ordinem Cathedralis eccleſię quo ad fieri poterit: pracipue uero in tertia, & veſperis.

Quoniam vero Sacerdotes ignari in ſacris literis plurimum damnantur, & pollicetur Deus optimus Maximus, eos ſe repulſurus ſacerdotes, qui legem ſuam ac ſciẽtiam abiecerunt: fieriq; nequit, ut ab indoctis religioſis Diuina officia recte perſoluantur, & cum ſatisfactione populorum. Id circo Patres noſtri (occaſione eius, quod habetur in hac parte Regulę in verbis, Cantare autem & legere non præſumat &c.) *bene inſtitutarum religionum exempla ſequentes ordinarũt, ac pracipiunt diſtricte Pralatis infraſcriptorum*

Monaſteriorũ,vt ſelectis,cũ conſilio ſeniorum, ĳs iuuenibus,qui idonei ad literas perdiſcendas cenſebuntur,eis Magiſtrum aſſignent,qui diligentiſſime eos doceat Gramaticen primũ, deinde Rethoricam,cæteraſq; bonas artes,quæ religioſum hominem decent,& ad ſacram ſcripturam intelligendam plurimum conferunt: poſtremo ĳs ſtudĳs ſe totos tradant,ſine quibus confeſſiones audire periculoſum eſt, ac penè impoſſibile. Et ſi non habeantur in Monaſterĳs tales Magiſtri, ex alia religione petantur,vel è ſeculo, dummodo ſint viri bonæ famæ,morigerati,ac de fide Catholica bene ſentientes; debitaq; eis merces,pro facultate Monaſterĳ,ab Abbate,& Patribus conſtituatur. Vt autem iſta effectui mandentur,preſenti conſtitutione præcipitur, vt in omnibus Monaſterĳs, vbi ueſtiuntur Nouitĳ,vel vbi ſunt iuuenes, ſtudĳs apti, teneatur Magiſter,qui eos gramaticam doceat, & Monachus ex ſenioribus, qui eos in cantu plano inſtruat. Vltra vero hos Magiſtros, in Monaſterio Sancti Michaelis, & Sancti Matthiæ Venetiarum,in Abbatia Carceris, in Monaſterio Claſſis Rauennæ;in Monaſterio Angelorum Florentiæ:in Monaſterio Sancti Blaſii de Fabriano;& in Abbatia Sanctę Crucis de Auellana,habeatur lector, qui logicam doceat, & alius, vel idem,qui ſacram ſcripturam legat,iuxta decreta ſacri Concilĳ Tridentini.

Quoniam vero ſine libris, impoſſibile eſt ſtudĳs operam dare,præcipiunt dictorum Monaſteriorum præfectis, vt quantocius Bibliotecã in ſuo

Mona-

Monaſterio,quiſq; erigat,cum ijs libris, qui neceſ ſarij cenſebuntur, & eius cura vni particulari de mandetur,ſine cuius licentia, uel Prælati nullus ingredi in eam poſſit, niſi iuuenes illi ſtudentes. Quibus etiam Abbas vnum ex ſenioribus preſi- ciet,qui eos intra religioſorum limites contineat, ne forte ſtudiorum occaſione diſſoluantur. Neq; vero hoc in loco tacendum eſt, quod quibuſdam non ſuffragatur contra nos,vt videtur eis,Diui Hieronimi ſentētia in ſacris Canonibus, Cau.xvi. quæſt. prima,cap. Monachus,vbi dicitur,Mona- chum non docentis,ſed plangentis officium habe- re:cum ſanctiſſimus iſte Doctor eo in loco de ijs lo quatur Monachis,qui ſiluas incolebant,nec ſacris vt plurimum erant initiati. At qui ſacerdotes, qui modo vrbes in colunt, rem ſacram faciūt,pec catorum confeſſiones audiunt & à multis ſæpe cō ſilia pro animarum ſalute petuntur;quis unquam ſanæ mentis dicat non debere æſſe in lege ſacra pe ritos, & Doctos? Adde his, quod illi quibus de ſacer,ille doctor loquitur otium aliter vitare po- terant,labori manuum & agrorum culturæ incū bendo,quod noſtræ tempeſtatis Monachis minime par eſt. Et quis rogo,fuit Hieronimus? non ne, & ipſe Monachus? Quis obſecro Baſilius? Quis ue Gregorius? non ne omnes Monachi? & tamen ſuis doctrinis,Chriſti eccleſiam plurimum illuſtra runt. Obmuteſcant igitur illi omnes,qui hæc obij- ciunt. Cæterum eo res noſtræ deuenerunt,vt ſi nō reparentur ſacris ſtudijs,religionem omnem peri- re neceſſe ſit. Refriguit ſiquidem charitas, &

Chriſti amor; deuotioq; vt plurimum à Monaſterijs exulat,& niſi lectione ſacrorum librorum, & orationibus reuocetur,actum eſt de nobis. Eia igitur,viri Camaldulenſes,ocium omne procul abijcientes,erigite mentes,tollite animos, & talem literis operam impendite,vt non amplius numerus & fruges conſumere nati,paſſim vocitemini. In mentem veniat Generalis Ambroſii,viri eruditiſſimi,exemplum,qui noſtram tam inſigniter decorauit Religionem,nunquam non vſq; ad ſydera tollendum. Subeant Petri Candidi,Delfini, Iuſtiniani,& tot aliorum doctiſſimorum patrum monumenta,nunquam e Bonorum memoria peritura. Illud ſemper præ oculis ſit, bonarum literarum ſtudia,religiones,ne dum in ſuo candore ſeruaſſe, verum etiam plurimum extuliſſe. Iis inuigilate, hęc ſectamini, ab ijs ne ſeparemini. Hic, nempe in ſtudio literarum,Deum cognoſcetis, eius bonitatem,ſapientiam,maieſtatem;ac perinde feruentius amabitis: veſtram ſic clarius miſeriam humanam intuebimini,imbecillitatem, indigentiam. Voſq; hic eſſe exules,ac cœlum vobis patriam, lōge melius,ſtudendo ſacris paginis,cognoſcentes,ingemiſcere,ac etiam num Monachi officium explere haud difficulter poteritis;ſed iam ſatis de ijs dictum eſt. Vt autem eo iam redeat, vnde noſtra diſceſſit oratio; ſacriſta,de quo iam dictum eſt ſupra,eligatur de numero ſacerdotum: eiuſq; munus ſit in primis, Diuini operis horas,die,noctuq; ſecundum regulam,& conſtitutiones, ſignificare; debitoq; ſpatio, & congruis interuallis campanā

pul-

114

pulſare: eccleſiam, ſacrarium, capitulum, ſacrata vaſa, & ſacras veſtes, altariumq; ornamenta, & vniuerſam eccleſiæ ſupellectilem mundam, integrã ſemper cuſtodire: lampades accenſas continue con ſeruare: Candelas Altaribus apponere: eccleſiam & altaria, quando ornanda ſunt (ſubſacriſtis auxiliantibus, uel Nouitijs) ornare; & quando auferenda ſunt ab eis ornamenta, auferre, & ſuis queq; locis omnia reponere: Eccleſiam claudere, & aperire: hoſtias facere, & cum Abbate de mutationibus Diuinorum officiorum, & de celebrandis Miſſis tractare: librorum omnium ad Diuina peragenda deputatorum, curam gerere: eoſque in quibus ad Nocturnas vigilias lectiones legendæ ſunt, in choro præparare, & ipſas lectiones, nec non Euangelium, poſt Te Deum laudamus, perlegendum, vel cantandum inuenire, ac ſignare, ut non opus ſit, dum Diuinum celebratur officium, hæc inquirere. Quæ omnia, vt melius poſſit adimplere ſacriſta, dentur ei, ſi maior erit cõgregatio, coadiutores videlicet, iuuenis qui non ſit ſub cura Magiſtri, & conuerſus ad viliora illius obedientiæ ſeruitia peragenda. Memineritq; ipſe ſacriſta, quanta, & fides & munditia, & diligentia eum deceat, qui ſemper habet ſacra tractare.

DE OPERE MANVVM QVOtidiano. Cap. XLVIII.

OCioſitas inimica eſt animæ. Et ideo certis temporibus occupari debent fratres in labore manuũ, certis iterum horis in lectione diuina. Ideoque hac diſpoſitione credimus vtraq; tẽpora ordinari, ideſt vt a paſcha vſq; ad calend. Octobris mane exeuntes a prima vſque ad horam penè quartam laborent, quod neceſſarium fuerit. Ab hora autem quarta vſq; ad horã quaſi ſextam lectioni vacent, poſt ſextam autem ſurgẽtes a menſa pauſent in lectis ſuis cum omni ſilentio, aut forte qui voluerit ſibi legere, ſic legat, vt aliũ non inquietet. Agatur nona temporius mediante octaua hora, & iterum quod faciendum eſt operentur vſque ad veſperam. Si autem neceſsitas loci, aut paupertas exegerit, vt ad fruges colligendas per ſe occupentur, non contriſtentur. Quia tunc vere Monachi ſunt, ſi de labore manuum ſuarum viuunt, ſicut & patres noſtri, & Apoſtoli. Omnia tamẽ menſurate fiant propter puſillanimes.

A calend. autem Octobris uſque ad caput quadrageſimæ vſq; ad horam ſecundam lectioni vacent, hora ſecunda agatur tertia, & vſque ad nonam omnes in opus ſuum laborent quod eis iniungitur. Facto autem primo ſigno horę nonæ diſiungant ſe ab opere ſuo ſinguli, & ſint parati, cum ſecundũ ſignũ pulſauerit. Poſt refectionẽ autẽ vacent lectionibus ſuis, aut pſalmis.

In quadrageſimæ vero diebus a mane vſque ad tertiam plenam lectioni vacent, & vſq; ad decimam plenam operentur, quod eis iniungitur. In quibus diebus quadrageſimæ accipiant omnes ſingulos codices de bibliotheca, quos per ordinem ex integro legant, qui codices in capite quadrageſimę dandi ſunt. Ante omnia ſane deputentur vnus, aut duo ſeniores, qui circumeant Monaſterium horis quibus vacant fratres lectioni, & videant ne forte inueniatur frater accidio-

 115

ſidioſus, qui vacet ocio, aut fabulis, & non ſit intentus lectioni, & non ſolum ſibi inutilis ſit, ſed etiã alios extollat. Hic talis ſi (quod abſit) repertus fuerit, corripiatur ſemel & ſecundo, ſi non emendauerit, correptioni regulari ſubiaceat, taliter vt cæteri metum habeant. Neque frater ad fratrem iungatur horis incõpetentibus. Dominico die lectioni vacent omnes, exceptis his qui varijs officijs deputati ſunt. Siquis vero ita negligens & deſidioſus fuerit, vt non velit, aut non poſſit meditari, aut legere, iniungatur ei opus quod faciat, vt non vacet. Fratribus infirmis, aut delicatis talis opera, aut ars iniungatur, vt nec ocioſi ſint nec violentia laboris opprimantur, vt effugentur. Quorum imbecillitas ab Abbate conſideranda eſt.

Cum occupationes Monachorum noſtris hiſce temporibus, multo plures exiſtant, quam vnquam fuerint, tum circa Diuina officia perſoluenda, tum circa alia, difficile uiſum eſt Patribus poſſe ad unguem Monachos hoc capitulum Regulæ ſeruare: præſertim cum in hyeme uix tempus ad ipſas horas canonicas perſoluendas, & alia neceſſaria per agenda, ſufficiat. Nihilominus, vt quo ad fieri poteſt, ſeruetur, præcipiunt quod medium illud tempus quod intercedet inter horam vnam Canonicam, & aliam, fratres ſtudeant utiliter expendere, vel in aliqua obedientia, vel lectione, aut oratione, ſecundum quod ætati, gradu, & cuilibet conditioni conuenerit.

Sic enim, et antiqui noſtri Patres factitabant. Inter quos alij ſtudijs vacabant, alij vero, minus ſtudijs apti, diuerſis manuũ exercitijs operã dabãt uel pingẽdo tabulas, & parietes ad honorem Dei

ac ſanctorum;uel acu ſacras ueſtes miro artificio elaborando:vel codices cantus plani, pro Choro nitide,& ęqualiter ſcribendo,& miniando, vel libros per utiles ad poſterorum comodum ingenioſe ędendo,uti eſt videre in pluribus noſtræ Congregationis Monaſterijs. Vbi dicitur in Regula, Poſt ſextam autem,ſurgentes à menſa &c. *Diſpenſant Patres cum fratribus,vt poſſint à prandio, per dimidium horæ,animi gratia, per viridarium, aut aliquam aliam Monaſterij partem. In qua nõ ſit perpetuum ſilentium,deambulando ſimul,de rebus ſanctis,aut literis colloqui. At vero a Dominica palmarum uſq; ad feſtum Sanctæ Crucis Septembris,tranſacta hora,poſt primã menſam, pulſetur campanula ad dormitionem: & tum vbiq; locorum Monaſterij vſq; ad nonam,ſilentium ſeruetur,maxime vero ubi fratres quieſcunt. Poſt dormitionem,facto ſigno,dicatur Nona, & reliquum temporis ab officio,dormitione,& menſa,lectionibus,collationibus,ſtudijs, & orationibus expendatur. Conuerſi uero manibus laborando,ociũ veluti hoſtem perniacioſiſſimum,ſemper in ſectentur. Cum quippiam agitur ad quod plures conueniant,ut puta,cum fit panis, & huiuſmodi, pręcipiunt patres,ut ſemper aliquid ſpirituale ibi legatur. Vbi item in Regula dicitur. Neq; frater ad fratrem iungatur,horis incompetentibus, declarant patres horas incompetentes eſſe,horas officij Diurni, ſilentij, Menſarum:horas noctium, & Gimnaſii, reſpectu ſtudentium:quoniam talibus horis huiuſmodi exercitijs vacari debet.*

Qui

Qui autem tempore diurnæ dormitionis, quieſcere nolunt, caueant omnino, dum alicui rei ſtudent in cella, ne aliquo rumore, uel ſtrepitu quieſcentibus ſint moleſti. Nam ſunt aliqui (ut eſt in heremi noſtrę conſtitutionibus) qui in cella comorantes, tota die, quaſi quodam Demonis impulſu, uagationiſq; ſpiritu agitati, nunquam eodem loco perſiſtere poſſunt. Sed magno cum ſtrepitu uaria opera, eadem hora, incipere, & dimittere ſolent: Quod ſane uagationis uitium, & inſtabilitatis, miſerrimum eſt, & nimis deteſtabile. Studeant igitur Monachi, in cella conſiſtentes, in eodem loco, in eodem opere ſtabiliter, quãtum res expoſtulat, perſiſtere, & non faciliter tedio cedentes de loco ad locum, de opere ad opus, tranſire, Similiter extra cellam non facile diſcurrant Monachi, ne exterioris hominis grauitas, & animæ puritas corrumpatur. Nouerint etiam, quod ſicut quieto, & ſtabilitatis ſtudioſo Monacho, cella, & ſilentium, tutiſſimum, ac ſuauiſſimum ab omnibus ſeculi æſtibus, & tentationum incendijs, refugium præbet: & tanquam portionem exibet delitiarum paradiſi: Ita inquieto, & inſtabili, cella inſtar carceris & viuentis ſepulture, & tormentarie officine efficitur, & afflictionum maximam exibet occaſionem.

In omnibus igitur, & per omnia, quam maxime fieri poteſt, ſtudeat Abbas, ut ſeruentur in ſuo Monaſterio, quę hoc ſupradicto capitulo continentur, eſt enim omni ex parte multa conſideratione dignum ſicuti etiã eſt, quod in hac materia ſcribit

Hier.ad ruſticum Monachum, & habetur in cap. Nunquam de Conſecr. Diſtin. quinta.

DE QVADRAGESIMAE OBſeruatione. Cap. XII.

LIcet omni tempore vita Monachi quadrageſimæ debeat obſeruationem habere, tamen quia paucorum eſt iſta virtus, ideo ſuademus iſtis diebus quadrageſimæ, omni puritate vitam ſuam cuſtodire, omnes pariter negligentias aliorum temporum his diebus ſanctis diluere. Quod tunc digne fit, ſi ab omnibus vitiis nos temperemus, orationi cum fletibus, lectioni & compunctioni cordis, atque abſtinentiæ operam demus. Ergo his diebus augeamus nobis aliquid ad ſolitum penſum ſeruitutis noſtræ, orationes peculiares, ciborum & potus abſtinentiam, & vnuſquiſque ſuper menſuram ſibi indictam aliquid propria voluntate cũ gaudio ſancti ſpiritus afferat Deo, ideſt ſubtrahat, corpori ſuo de cibo, de potu, de ſomno, de loquacitate, de ſcurilitate, & cum ſpiritualis deſiderij gaudio ſanctũ paſcha expectet. Hoc ipſum tamen, quod vnius quiſque offert. Abbati ſuo ſuggerat, & cum eius fiat oratione & voluntate. Quia quod ſine permiſsione patris ſpiritualis fit, præſumptioni deputabitur & vanæ gloriæ non mercedi. Ergo cum voluntate Abbatis omnia agenda ſunt.

ADeo clarum eſt preſcriptum capitulum Regulæ, quod premanibus habemus, ut nõ ſit opus aliqua alia declaratione: immo tanta dignũ obſeruatione, & animaduerſione, ut amplius dici non poſſit. Quamobrem uiſum eſt Patribus ſolũmodo hortari fratres ad eiuſdẽ obſeruantiam. Sint itaq; nobis cordi præcepta, monitiones, hortamenta, & que-

quecũq; alia proponit nobis in hoc capitulo Beatiſ ſimus Pater. Vltra uero ea que quiſq; ſpõte ſua fecerit, debeat Prælatus quilibet in ſuo Monaſterio prima feria ſecunda quadrageſimæ (iuxta ueterũ laudabilẽ conſuetudinẽ) iniungere ſingulis fratribus in cap. pſalterium; pręcipiens, ut quolibet die ſaltẽ vigintiquinq; pſalmos legat in remiſſionẽ omniũ negligentiarũ totius illius anni elapſi. Quadrageſimã, quantũ ad abſtinentiã ciborũ, inchoandam eſſe declarãt imediate poſt Dominicã quinquageſimæ. Aduentus uero incipit in Dominica, quę proximior eſt feſtiuitati beati Andreę Apoſtoli, ꝙ ſane tẽpus aduentus ieiunijs tranſigendũ eſſe uolũt, nõ ſecus ac illud quadrageſimæ. Vbi dicitur quod omni tẽpore uita Monachi, quadrageſimæ deberet obſeruationẽ habere. Patres monuiſſe uolũt ſuos Monachos, queadmodũ innuit etiã ſuperius diuus Pater, illud eſſe ueriſſimum, quod notat Iohannes Griſoſt. in Homilia, & habetur, decretorũ tertia parte de conſecr. diſtin. quinta. uidelicet. Nihil ſic eſſe iocundum, ſicut cibus bene digeſtus, aut decoctus, nihil ſic ſalutem, nihil ſic ſenſuum acumen operari, nihil ſic ægritudinem fugare, ſicut moderata refectio. Sufficientia quippe cum nutrimento, & ſoſpitatem ſimul procreat, & voluptatem. Abundantia uero morbum facit, & moleſtias ingerit, & ægritudines generat. Legimus quoſdam (inquit Hieronimus eadem diſtin.) morbo articulari, & podagrę humoribus laborantes, proſcriptione bonorum, ad ſimplicem menſuram, & pauperes cibos redactos, conualuiſſe.

DE

DE FRATRIBVS, QVI LONGE ab oratorio laborant aut in via ſunt. Cap. L.

FRatres qui omnino longe ſunt in labore, & nõ poſſunt occurrere hora competenti ad oratorium, & Abbas hoc perpendit quia ita eſt, agant ibidem opus Dei, vbi operantur, cum tremore diuino flectentes genua. Similiter qui in itinere directi ſunt, non eos prætereant horæ conſtitutæ, ſed vt poſſunt agant ſibi, & ſeruitutis penſum non negligant reddere.

NE forte aliqui in animum inducerent ſuum, Diuina officia, cum hactenus narratis ceremonijs in choro dumtaxat eſſe perſoluenda, & nõ extra: Præcipiunt Patres, huius capituli occaſione, vt Monachi noſtrę congregationis; vbiq; locorum ſe inuenerint, aut fuerint, teneantur canonicas horas deuote perſoluere, cum debitis pauſis, et inclinationibus: cum undiq; Diuinæ aures exaudiant, & ſumma Maieſtas nullum non repleat locum; quinimo ubique ſit per eſſentiam, præſentiã, ac poteſtatem. Quoniam uero ſacre imagines plurimum conferunt ad erigendum animum, ac mentem in ipſum Deum, ac Diuos; preſcripti Patres uolunt, ut in omnibus ac ſingulis noſtrorum Monaſteriorum, membris curent Prælati erigere oratoria; ubi non ſolum celebrari Diuina officia poſſint, verum etiã res ſacras fieri, cum non deceat Monachum, uel diem vnam abſq; auditione Miſſæ tranſire. Adde vero, quod huiuſmodi oratoria non mediocri erunt ſolatio ſpirituali ijs, qui uel ad huiuſ-

huiuſmodi hoſpitia, animi gratia, aliquando decli nabunt, uel ob Monaſterij negocia interdum ibi moram, per aliquot dies, trhaere cogentur.

DE FRATRIBVS QVI NON ſatis longe proficiſcuntur. Cap. LI.

FRatres, qui pro quouis reſponſo proficiſcũtur, & ea die ſperant reuerti ad Monaſterium, non preſumant foris manducare, etiam ſi a quouis regentur, niſi forte eis ab Abbate ſuo præcipiatur. Quod ſi aliter fecerint, excomunicentur.

QVoniam vero multoties accidere ſolet, vt Monachi extra Monaſterium ad aliquẽ locum, non noſtri ordinis vadant, non tamen ita remotum, quin eodem die ad domos proprias reuerti poſſint, ſi velint: Idcirco virtute huius regulæ capituli, mandant Patres, ut nullus, qui hac intentione reuertẽdi domũ eodem die, ad aliquem locum perexerit, audeat ullo pacto extra Monaſterium comedere, preſertim in domibus ſecularium: ſed antequam pedem extra limitem ponat accipiat, ſi non ſit dies ieiunij præcepti, ientaculũ: deinde veſperi domum cænaturus, reuertatur. Si uero ſit dies ieiunij, uel differat negocium ad aliũ diem, vel ieiunus vadat, & ieiunus domum reuertatur. Et hoc regulariter intelligi, & ſeruari volunt. Si quidem in caſu aliquo neceſſitatis, non ſolum apud religioſos, & affines, verum etiam in ipſis diuerſorijs comedere citra noxam licebit. A carnium nihilominus eſu, niſi maxima vrgente neceſſitate

ceſſitate, ſemper abſtinebimus tam intus, quam extra, uti iam dictum eſt, & qui ſecus fecerint grauius puniantur.

DE ORATORIO MONASTERII. Cap. LII.

ORatorium hoc ſit, quod dicitur, nec ibi quicquam aliud geratur, aut condatur. Expleto opere Dei omnes cum ſummo ſilentio exeant, & agatur reuerentia Deo, ut frater qui forte ſibi peculiariter vult orare, non impediatur alterius improbitate. Sed ſi alter vult ſibi forte ſecretus orare, ſimpliciter intret, & oret non in clamoſa voce, ſed in lachrymis & intentione cordis. Ergo qui ſimile opus non facit, non permittatur expleto opere, Dei, remorari in oratorio, ſicut dictum eſt, ne alius impedimentum patiatur.

DOmini noſtri ſentẽtiam, qua dicitur, Domus mea, Domus orationis vocabitur *pre oculis habens ſanctiſſimus Benedictus, præcipit in hoc capitulo. In oratoriys noſtris nihil pœnitus aliud fieri, niſi ad quod inſtituta eſſe noſcuntur. Quare ſub grauibus pœnis mandant & ipſi Patres, ne Prælati vllo pacto permittant in eccleſiis noſtris quippiam fieri, quod ſit à diuino cultu alienum: caueantq; ne in eis vllæ res propbanæ ſeruandæ deponantur: uel collocutiones rerum impertinentium habeantur: ſed celebratis canonicis horis, noſtræ eccleſiæ ſecularibus claudantur: ab hora nimirum ſexta, uſque ad ueſperas: & decantatis ueſperis uſque ad completorium, niſi forte in feſtis*

ſtis præcipuis, in quibus per totum diem fit populorum concurſus. Porta uero clauſtri interioris, quæ ducit in ipſam eccleſiam, ſemper Monachis pateat, a dictis matutinis uſque ad ſolis occaſum ut ſi qui forte priuatim orare uoluerint, poſſint. Caueant tamen à ſtrepitu labiorum, & huiuſmodi, ne alijs ſint impedimento. Cæterum non in Eccleſiis tantum noſtris, quę dicta ſunt, obſeruari uolunt: ſed in ijs omnibus clauſtri partibus, ut dictum eſt, quæ eiuſdem Eccleſiæ parietibus hærent, perpetuum mandant ſeruari ſilentium. Itaque nulli omnino licebit tam in Eccleſia, quam dictis clauſtris quippiam loqui, niſi forte aliquando ſilenter, & oratione imperfecta. Specialiter uero de Eccleſiis noſtris ſeu oratorijs, extra vrbes ſitis, mandant Patres, ne permittant ſub grauibus pœnis Prælati, in eis reponi fruges, aut paleæ, uel ligna, & huiuſmodi; quemadmodum plerumque fieri ſolet ab agricolis; ſed ea ueneratione colantur, quæ decet loca Deo ſacra. Et ſi quæ Eccleſiæ ruinam minentur, quantocius reſarciantur, & quæ collapſa ſunt, reſtituantur, & reſtituta, munda teneantur. Quandoquidem Domos Dei ſanctitudo decet, ac munditia.

DE

DE HOSPITIBVS SVSCIPIENDIS. Cap. LIII.

OMnes ſuperuenientes hoſpites, tanquam Chriſtus ſuſcipiantur, quia ipſe dicturus eſt. Hoſpes fui & ſuſcepiſtis me. Et omnibus congruus honor exibeatur, maxime tamen domeſticis fidei & peregrinis. Vt ergo nunciatus fuerit hoſpes, occurratur ei a Priore, vel a fratribus cum omni officio charitatis, & primitus orent pariter, & ſic ſibi ſocientur in pace, quod pacis oſculum non prius offeratur niſi oratione præmiſſa propter illuſiones diabolicas. In ipſa autem ſaltatione omnis exibeatur humilitas. Omnibus venientibus ſiue diſcedentibus hoſpitibus, inclinato capite, vel proſtrato omni corpore in terra, Chriſtus in eis adoretur qui & ſuſcipitur. Suſcepti autem hoſpites ducãtur ad orationem, & poſtea ſedeat cum eis Prior, aut cui iuſſerit ipſe. Legatur coram hoſpite lex diuina, vt ædificetur, & poſt hæc omnis ei exibeatur humanitas. Ieiunium a Priore frangatur propter hoſpitem, niſi forte præcipuus ſit dies ieiunij quod non poſſit violari. Fratres autem conſuetudines ieiuniorum proſequãtur. Aquam manibus Abbas hoſpitibus det, pedes hoſpitibus omnibus, tam Abbas quam cuncta congregatio lauet, quibus lotis, hunc verſum dicant, Suſcepimus Deus miſericordiam tuam in medio tẽpli tui. Pauperum autem, & peregrinorum maxime ſuſceptio omni cura ſolicite exhibeatur, quia in ipſis Chriſtus magis ſuſcipitur. Nam diuitum terror ipſe ſibi exigit honorem.

Coquina Abbatis, & hoſpitum per ſe ſit, vt incertis horis ſuperuenientes hoſpites, qui nunquam deſunt monaſterio, non inquietent fratres. In quam coquinam ingrediantur duo fratres ad annum, qui ipsũ officium bene impleant. Quibus vt indigent, ſolatia adminiſtrentur, vt abſq; murmuratione ſeruiant. Et iterum quãdo occupationem minorem habent, exeãt,

vbi

vbi eis imperatur in opera. Et nõ ſolũ in ipſis, ſed & in omnibus officijs Monaſterij iſta ſit cõſideratio, vt quã do indigẽt, ſolatia accomodẽtur eis, & iterũ quãdo va cãt, obediant imperãti. Itẽ & cellam hoſpitũ habeat aſ ſignatã frater, cuius animam timor Dei poſsideat; vbi ſint lecti ſtrati ſufficiẽter, & domus Dei a ſapiẽtibus ſa piẽter adminiſtretur. Hoſpitibus autẽ cui nõ præcipi tur: nullatenus ſocietur neq; colloquatur. Sed ſi obuia uerit aut viderit; ſalutatis humiliter, vt dictum eſt, & petita benedictione pertranſeat; dicens ſibi non licere colloqui cum hoſpite.

QVoniam inter opera Miſericordiæ Hoſpitali tas plurimũ ſacris paginis cõmẽdatur, dũ narrant ſanctiſſimos Patriarchas plerũq; Angelos hoſpitio recepiſſe; ea propter diſtricte Patres præcipiunt, ut capitulũ hoc regulę inuiolabiliter ab omnibus noſtræ congregationis Monaſterijs, et Monachis obſeruetur: quodq; hoſpites oẽs debita charitate, et honore excipiantur, cũ in ſingulis indubitãter ipſe Chriſtus recipiatur. Statim itaq; ut Monachus hoſpes aduenerit (ut prius de Monachis loquamur) ducatur ab hoſtiario domus in eccleſiã; Interimq; uocetur campanulæ ſigno, aut ab altero hoſtiariorũ, Abbas, uel alius uice ſui. Qui ueniens, & ipſe in eccleſiam, ordine breui facta oratione, hoſpitem detecto capite fraterne amplexetur: ac ſubinde in eam cameram hoſpitalitatis ducat, quæ eius gradui, ac uirtuti conueniet. Poſtremo de omnibus ſibi neceſſarijs, pro Monaſterij facultate, prouideatur. Quod ſi Abbas hoſpiti, antequam ad eccleſiam uenerit, obuiauerit: primum ad pacis amplexum eum recipiet, deinde ad eccleſiam ducet, poſtremo ad cubiculum.

DE HOSPITIBVS SVSCIPIENDIS. Cap. LIII.

OMnes ſuperuenientes hoſpites,tanquam Chriſtus ſuſcipiantur,quia ipſe dicturus eſt. Hoſpes fui & ſuſcepiſtis me. Et omnibus congruus honor exibeatur,maxime tamen domeſticis fidei & peregrinis. Vt ergo nunciatus fuerit hoſpes,occurratur ei a Priore, vel a fratribus cum omni officio charitatis, & primitus orent pariter,& ſic ſibi ſocientur in pace, quod pacis oſculum non prius offeratur niſi oratione præmiſſa propter illuſiones diabolicas. In ipſa autem ſaltatione omnis exibeatur humilitas. Omnibus venientibus ſiue diſcedentibus hoſpitibus,inclinato capite,vel proſtrato omni corpore in terra, Chriſtus in eis adoretur qui & ſuſcipitur. Suſcepti autem hoſpites ducãtur ad orationem,& poſtea ſedeat cum eis Prior, aut cui iuſſerit ipſe. Legatur coram hoſpite lex diuina, vt ædificetur,& poſt hæc omnis ei exibeatur humanitas. Ieiunium a Priore frangatur propter hoſpitem, niſi forte præcipuus ſit dies ieiunij quod non poſſit violari. Fratres autem conſuetudines ieiuniorum proſequãtur. Aquam manibus Abbas hoſpitibus det, pedes hoſpitibus omnibus, tam Abbas quam cuncta congregatio lauet,quibus lotis,hunc verſum dicant, Suſcepimus Deus miſericordiam tuam in medio tẽpli tui. Pauperum autem,& peregrinorum maxime ſuſceptio omni cura ſolicite exhibeatur, quia in ipſis Chriſtus magis ſuſcipitur. Nam diuitum terror ipſe ſibi exigit honorem.

Coquina Abbatis, & hoſpitum per ſe ſit, vt incertis horis ſuperuenientes hoſpites, qui nunquam deſunt monaſterio,non inquietent fratres. In quam coquinam ingrediantur duo fratres ad annum, qui ipſũ officium bene impleant. Quibus vt indigent, ſolatia adminiſtrentur, vt abſq; murmuratione ſeruiant. Et iterum quãdo occupationem minorem habent,exeãt,

vbi

vbi eis imperatur in opera. Et nō ſolū in ipſis, ſed & in omnibus officijs Monaſterij iſta ſit cōſideratio, vt quā do indigēt, ſolatia accomodētur eis, & iterū quādo va cāt, obediant imperāti. Itē & cellam hoſpitū habeat aſ ſignatā frater, cuius animam timor Dei poſsideat; vbi ſint lecti ſtrati ſufficiēter, & domus Dei a ſapiētibus ſa piēter adminiſtretur. Hoſpitibus autē cui nō præcipi tur: nullatenus ſocietur neq; colloquatur. Sed ſi obuia uerit aut viderit; ſalutatis humiliter, vt dictum eſt, & petita benedictione pertranſeat; dicens ſibi non licere colloqui cum hoſpite.

QVoniam inter opera Miſericordiæ Hoſpitali tas plurimū ſacris paginis cōmēdatur, dū narrant ſanctiſſimos Patriarchas plerūq; Angelos hoſpitio recepiſſe; ea propter diſtricte Patres præcipiunt, ut capitulū hoc regulę inuiolabiliter ab omnibus noſtræ congregationis Monaſterijs, et Monachis obſeruetur: quodq; hoſpites oēs debita charitate, et honore exciſpiantur, cū in ſingulis indubitāter ipſe Chriſtus recipiatur. Statim itaq; ut Monachus hoſpes aduenerit (ut prius de Monachis loquamur) ducatur ab hoſtiario domus in eccleſiā; Interimq; uocetur campanulæ ſigno, aut ab altero hoſtiariorū, Abbas, uel alius uice ſui. Qui ueniens, & ipſe in eccleſiam, ordine breui facta oratione, hoſpitem detecto capite fraterne amplexetur: ac ſubinde in eam cameram hoſpitalitatis ducat, quæ eius gradui, ac uirtuti conueniet. Poſtremo de omnibus ſibi neceſſarijs, pro Monaſterij facultate, prouideatur. Quod ſi Abbas hoſpiti, antequam ad eccleſiam uenerit, obuiauerit: primum ad pacis amplexum eum recipiet, deinde ad eccleſiam ducet, poſtremo ad cubiculum.

Sciendum uero hic eſt, quod inter hoſpites ſic exci piendos, non computamus Monachos domus, qui vel ad aliquod membrum eiuſdem domus morantur, uel ob aliquod negocium, per aliquot dies, extra Monaſterium manſerunt (hi enim reuertentes tantũmodo accedere debent ad prælatum pro benedictione, moxq; ad cellas proprias ſe recipere viſitata nihilominus prius eccleſia) ſed loquimur de ijs Monachis, qui raro, & ex alieno Monaſterio, ac de longe adueniunt, nec ſunt de familia, & alteri Abbati ſubijciuntur. Neq; uero Abbati indignum uideatur huiuſmodi hoſpites, eis occurrendo, benigne excipere, ſiue preſules etiam ipſi extiterint, ſiue priuati, quoniam non eos tantũ puros homines excipit, ſed Chriſtum omnium dominum, qui nos pauperculos è cœlis in terram deſcendens, inuiſere dignatus eſt, & tanquam ſeruus, & qui miniſtrat, inter nos exiſtere. Cerimoniam item illam abluendi hoſpitibus pedes (licet non ita ſolemnem) nullo pacto omittant, qui hoſpitibus recipiendis præſunt; maxime ſi pedeſtres uenerunt. Cæterum dum in regula dicitur quod hoſpites Abbatis aduentum ad portam Monaſterij præſtolari debent: intelligendum id eſſe, declararunt patres, de Hoſpitibus ſecularibus, aut religioſis aliorum ordinum; minime vero de hoſpitibus noſtræ congregationis. Tempore ſi quidem Diui Patris Benedicti vnum quodq; Monaſterium congregationem conſtituebat, neq; inde Monachis exire licebat, niſi ob extremam aliquam neceſſitatem, aut agri colendi gratia. Quare de laicis hoſpiti-

ſpitibus, aut præsbiteribus ſecularibus ferme ſemper eſt ſermo. Quandoquidem Monaſteria omnia, ea tempeſtate uiatorum omnium receptaculum erant; vti etiam noſtris temporibus eſt Hoſpitium Heremi noſtræ Camaldulenſis. Recepto itaq; hoſpite perbenigne à Prælato, ut dictum eſt, & facta hora Cenæ, aquam ei ad abluendas manus Prælatus infundat, & Benedicta Menſa diſcumbat. Incępta interim lectione ſacra, poſt breuem periodum, ipſi comedere incipiant, facto ſigno à Prelato: ſed ſequatur nihilominus lectio, quouſq; denuo Prælatus ſignū faciat quieſcendi, poſt aduentum vero hoſpitis, & ante cœnam, qui voluerint, poſſint huiuſmodi hoſpitem uiſitare in propria camera. Poſtquam primam ſalutationem, non liceat iuuenibus, non ſacerdotibus, ullo pacto, ſe cum huiuſmodi hoſpitibus ſociare, ſine expreſſa licentia Prelati, ſub pœna ieiunandi in terra pane, & aqua. Prælatus tamen ſocium tali hoſpiti tribuat, qui eum comitetur, illi adſiſtant, eumq; de cunctis neceſſarijs prouideat. Nullus hoſpes (excepto Patre Generali, qui maior eſt omnibus) ex itinere veniens, audeat Domum hoſpitalitatis intrare, aut ueſtes ſibi itinerarias detrhare, niſi primum, viſitata eccleſia, Benedictionem à Prelato domus acceperit. Imo uero laudabile eſſet, ut etiam ipſe Pater Reuerendiſſimus (quemadmodum non nullæ aliæ religiones bene inſtitutę obſeruant) de itinere ueniens, non ante domum ſibi pręparatam, ingrederetur, niſi poſt ſolemnem benedictionem acceptam in eccleſia cum orationibus proprijs.

Prælati, vti mandatur in Regula ſemper, & vbiq; hoſpites comitentur,& cum illis comedant, frangendo ſi opus fuerit,ieiuniũ;niſi forte eſſet ab eccleſia preceptũ. Verum ad maiorẽ diſciplinæ regularis obſeruantiã,ordinarunt preſcripti Patres ut aduenientes Monachi,quacumq; dignitate præfulgeant,etiam R.P. Generalis, trãſactis duobus diebus,comunem uitã,& refectorium ſequi teneãtur: & chorum, non ſecus, ac ſi de eodem eſſent Monaſterio;niſi forte infirmi, aut debiles eſſent, uel maioribus (quod ad chorũ) detenti negocijs. Hoſpites item extra Monaſterium ægredi non pręſumant,niſi facta ſibi prius facultate à prælato loci illius,qui etiam ſocium eis aſſignare, & Benedictionem tribuere debet. Hæc vero intelligẽda ſũt de hoſpitibus religioſis,ſiue noſtræ fuerint, ſiue alterius congregationis: Circa quos volunt Prælatos etiam benignius agere,vti regula mandat. Seruetur quoq; cõſuetudo illa laudabilis, ac in noſtro ordine peruetuſtata:nempe quod ſacerdotes aduenæ,ſacerdotibus noſtrorum Monaſteriorum, in noſtris domibus præferãtur: Diacones ſimiliter extranei, noſtros Diacones antecedãt;& ſic de alijs gradibus. Id enim congruum eſſe videtur,vt honore aduenas intra noſtros limites præueniamus.

Quantum vero ad Hoſpites ſeculares, ſimiliter charitate recipiantur, maxime uero pauperes, quoniam in illis magis Chriſtus pauper ſuſcipitur. At non introducantur in Monaſterium, niſi forte intra primam veſtibuli partem, ſi non prius aduentus eorum Prælato ſignificetur. Qui

Præ-

Prælatus cum illis comedere teneatur, ſi alicuius conſiderationis perſonæ fuerint; ſin autem mittat cum eis aliquem ex ſenioribus, moribus, & doctrina præcellentem. Nullus vero, Cuiuſuis rei prętextu, ultra tres dies in noſtris Monaſterijs detineatur, niſi forte ob negocium aliquod Monaſterij, aut ob vrgentem aliquam neceſſitatem: & dum ibi morantur remotius à Monachorum habitatione hoſpitentur, ne forte illi a nobis, uel nos ab illis incomodum aliquod patiamur. Ad longum uero tempus nemo in domibus noſtris, nec ob mercedem aliquam, uel ſpem recipiatur, cuiuſcumq; cõditionis, uel gradus immo nec etiã cõ miſſi, niſi habeant habitum; & de expreſſa licentia Patris Generalis, aut viſitatorum, in ſcriptis habita. Quod ſi quis Prælatus fecerit contra, grauius puniatur. Id enim ſit, ne Monachorum pax perturbetur. Et re uera, nil magis diſſonum uidetur Monachis, quam cum laicis diuturnam trahere moram, etiam ſi ſint familiares.

Strictiſſime etiam uetant, ne quis audeat Mulieres cuiuſcumque Gradus, ætatis, conditionis, aut dignitatis, intra ſepta Monaſteriorum noſtrorum, ſeu clauſuram introducere ullo pacto, ſub pœna excomunicationis, prout in Bulla Sanctiſſimi Domini Noſtri Pij Quinti latius trattatur.

Ad curam uero hoſpitum tales à Prælato pręficiantur qui ſint idonei exemplo, morum grauitate, ſermoniſq; modeſtia, eos ędificare: eorumq; munus ſit cum omni ſolicitudine, & charitate, aquã

pro lauandis pedibus, corporalem refectionem; ignem, cellam, menſamq; hoſpitibus præparare, iiſdem in omnibus ſollicite, & diligenter miniſtrare, & omnia quæ circa hoc eis iuſſerit Prælatus, implere. Meminerint etiam ipſi hoſpitarij æque pauperes bene tractare: ſcientes, quod maiorem à domino recipient mercedem, qui pauperes præcipue comēdare curauit, quandiu (inquiens) vni de his minimis feciſtis, mihi feciſtis. Quid enim turpius, obſecro, apud Chriſti ſeruos, quam id quod Beatus Iacobus in ſua canonica in non nullis deprehendit, qui intrantem in conuentum eorum diuitem, honorifice excipiebant, pauperem uero non ita. Qui demum hoſpitibus inſeruient, cauebunt ne omnino quid ab eis, etiam ſponte oblatum, accipiant, maxime uero pecuniam; & qui cōtrafecerint, quindecim diebus in cella, clauſi maneant, & tribus diebus in pane, & aqua ieiunent. Quoniam autem in ſermonem de ablutione pedū incidimus, non ab re fore arbitrantur patres, hoc loco apponere, quod in ſacræ noſtre Heremi conſtitutionibus capite xxvi. habetur. Si pedes inquiunt, abluere voluerint Heremitę (cur non idem et Monachi?) illud diligenter attendant, ut hoc quoque omni religioſa honeſtate faciant, nunquam altius, quam opus ſit ſe diſcooperiant, neq; ſe mollius tangant. Ne vero in huiuſmodi carnis attrectationē aliqua excitetur libidinis titillatio; ſemper cum pedes lauare inceperint, penitentiales quos dicimus pſalmos ſimul dicere incipiant: qui uero eos memoriter non tenuerint: aut alios

pſal-

pſalmos dicant: aut orationem Dominicam tandiu repetant quouſq; ablutionem perfecerint.

SI DEBEAT MONACHVS LIteras, vel eulogia ſuſcipere. Cap. LIIII.

NVllatenus liceat Monacho nec a parentibus ſuis, nec à quoquam hominum, nec ſibi inuicem literas aut eulogia vel quælibet munuſcula accipere aut dare: ſine præcepto Abbatis ſui. Quod ſi etiam a parentibus ſuis ei quicquam directum fuerit, non præſumat ſuſcipere illud, niſi prius indicatum fuerit Abbati. Quod ſi iuſſerit ſuſpici, in Abbatis ſit poteſtate cui illud iubeat dari: & non contriſtetur frater cui forte directum fuerat, vt nõ detur occaſio diabolo. Qui autem aliter prȩſumpſerit diſciplinȩ regulari ſubiaceat.

TAmetſi quæ modo dicentur, alibi incidenter dicta ſint, non erit ab re, eadem in prȩſentiarũ tanquam in loco proprio, breuiter ac perfunctorie repetere. Nulli ergo, ut hic regula monet, liceat literas, uel munuſcula mittere alicui, uel recipere ab aliquo, ſine expreſſa licentia. Immo nec nuncios mittere liceat; nec rem quampiam, quam uis minimã, uel ſibi conceſſam, alicui donare abſq; dicta licentia. Non ualeant etiam inter ſe Monachi, prȩſertim iuuenes, libros, uel res alias, etiã minimas, comutare ſine prȩdicta Prælatorum ſuorum licentia, ut ſupra diximus. Ut autem capitulum hoc plenius obſeruetur, prȩcipiunt hoſtiario, ut literas omnes, quæ ad manus ſuas deuenerint, eas, non Monacho cui directæ ſunt, ſed prælato prius preſentet, ſub pœna toties, quoties id facere

ommiſſerit, abſtinendi per triduum à uino. Similiter fratres qui ex itinere ueniunt, literas omnes Prælato præſentare teneantur.

Summopere uerò cauendũ omnibus eſſe denunciant, ne Mulieribus cuiuſuis conditionis, uel Gradus (matre, & ſororibus exceptis) literas uel munuſcula quæcũq; mittere preſumant: uel ad eos ab eis tranſmiſſa, recipere. Hæc etenim mulierũ literę uel munuſcula, per ſacros Canones religioſis prohibita ſunt; & quam uerißime incentiua libidinis eſſe cõperiuntur. Id uero cũ de cæteris omnibus mulieribus obſeruandũ diligenter ſit, de ſanctimonialibus diligentißime eſt cuſtodiendum, ſiue noſtri Camaldulenſis, ſiue alterius ordinis ſint: ut nulla omnino Monachis cum eis intercedat, neq; per literas, neq; per nuntia, familiaritas. Etenim (inquit ille) cautißime ſunt omnia concupiſcentiæ irritamenta declinanda, ne paruo aliquo fomite, magnus libidinis æſtus intra pręcordiorũ aridas cogitationes inſurgat. Et qui contrafecerit ad arbitrium Patris Generalis, grauius puniatur.

DE VESTIMENTIS VEL CALciamentis fratrum. Cap. LV.

VEſtimenta fratribus ſecundum locorum qualitatẽ vbi habitant, vel aerum temperiem dentur: quia in frigidis regionibus amplius indigetur: in calidis vero minus. Hęc ergo conſideratio penes abbatem ſit. Nos tamen mediocribus locis ſufficere credimus monachis per ſingulos cucullam & tunicam, cucullam in hyeme uilloſam in æſtate puram aut uetuſtam, & ſcapulare propter opera: Indumenta pedũ, pedules, & caligas.

ligas. De quarũ rerum omniũ colore aut groſsitudine non cauſentur monachi: ſed quales inueniri poſſunt in prouincia in qua habitãt, aut quod uilius compara ri poteſt. Abbas autem de menſura, prouideat, ut non ſint curta ipſa ueſtimenta utentibus eis, ſed men ſurata. Accipientes noua uetera ſemper reddant in præſenti, deponenda in ueſtiario propter pauperes. Sufficit enim monacho duas tunicas, & duas cucullas habere propter noctes, & propter lauare ipſas res. Iam quod ſuper fuerit, ſuperfluum eſt & amputari debet. Et pedules & quodcunque eſt uetuſtum, reddant cũ accipiunt nouum. Femoralia hi qui in uia diriguntur de ueſtiario accipiant: qui reuertentes, lota ibi reſti tuant. Et cucullę, & tunicæ ſint aliquanto his, quas habere ſoliti ſunt, meliores, quas exeuntes in uiam accipiant de ueſtiario: & reuertentes reſtituant.

Stramenta autem lectorum ſufficiant matta, ſagũ lena, & capitale. Qui tamen lecti frequenter ab Abbate ſcrutandi ſunt propter opus peculiare, ne inueniatur, & ſi cui inuentum fuerit quod ab Abbate non acceperit, grauiſsimę diſciplinæ ſubiaceat. Et ut hoc uitium peculiare radicitus amputetur, dentur ab Abbate omnia quæ ſunt neceſſaria, id eſt cuculla, tunica, pedules, caligæ, bracile, cultellus, graphium, acus, mappula, tabulæ, ut omnis auferatur neceſsitatis excuſatio. A quo tamen Abbate ſemper conſideretur illa ſententia actuum apoſtolorum, quod dabatur ſingulis pro ut cuique opus erat. Ita ergo & abbas conſideret infirmitates indigentium, non malam uoluntatem inuidentium. In omnibus tamen iudicijs ſuis dei retributionem cogitet.

INter alia, quæ hodie non parum indigent declaratione, & quæ maxime opus habent reformatione, iuxta regulam, veſtes principem obtinent locum; cum res iam collapſa ſit, ac multum ab antiquo noſtrorum patrum inſtituto diuerſa.

Itaq;

Itaq; ſanxerunt patres, atq; inuiolabiliter obſeruari volunt quecumq; modo circa veſtimentorum qualitates ſubijciemus.

Primum igitur omnium, quod ad colorem, veſtes noſtrę omnes, tã intus, quam extra, albę erunt. Et ſi nanq; Beatiſſimus Pater Benedictus hoc loco aſſerat, non eſſe curandum, cuius ſint veſtimenta noſtra coloris: & ipſum pro conſtanti habeatur, nigro vſum fuiſſe colore. Nos tamen antiquam Quingentorum, & quinquaginta annorum (ob reuelationem Diuo Patri Romualdo factã) ſequentes conſuetudinem; nõ niſi candido vtemur colore. Nulli itaq; deinceps liceat, aliquo alio uti colore, etiam occulte, ſub pœna priuationis uocis actiuæ, & paſſiuæ, per biennium. Vt autem quorumdam Monachorum, qui nimis molles, atq; delicati videntur abuſui occurratur, & iam tandem terminus aliquis eorum ſenſualitati ponatur: declarant Patres, Cucullas, quam principalem inter veſtimenta noſtra, ac nobiliorem locum tenent, fieri debere ex rudioribus, ac uilioribus pannis, quæ in prouincijs, & locis, in quibus habitamus, inueniuntur: dummodo eius meminerint prouerbij, quod qui magis expendunt, minus expendunt: & quod non amplius moramur in ſolitudine, ſed in vrbibus. Quod ad ſargias duplas flàndrenſes, quę vulgo ſcota uocantur (fortaſſe enim ex inſula ſcotia efferebantur) & ſi uideantur aliquanto delicatiores, quã Monachos deceat: tamen quia ſunt durabiliores, & eis complures aliæ Religiones, recte inſtitutæ, utũtur: permittunt patres, quod Prælati

lati ſuos Monachos ex eiſdem ueſtire ualeant, & earum uſum in noſtra congregatione admittunt.

Circa formam cucullæ, quo ad longitudinem, ex parte anteriori,uſq; ad collũ pedis deſcendãt, ex parte uero poſteriori terram ferme radant. Quo ad latitudinem,qui eas ex ſcoto conficiunt, auferant ab ambobus telis principalibus, tertium latitudinis;pro habitu vno ſeu ſcapulari conficiendo;ita vt cuculla ipſa pauciſſimas habeat rugas ſiue plicas. Primæ iuncturæ ad humerum pertingant,reliquę uero non excedant medium manicæ. Ipſę autem cucullarum manicæ ſint longæ ultra manum extenſam per dimidium brachij:latæ uero quantum eſt ipſa ſcoti latitudo plicata. Quod ſi poſt harum publicationem quis repertus fuerit feciſſe ſibi cucullam alterius menſuræ,vel pluribus cum plicis, quam poſſint duo tertia latitudinis ſcoti facere,cuiuſq; generis panni ſint; priuetur, vltra ammiſſionẽ prædictæ cucullæ, uoce tã actiua, quam paſſiua,per ſex mẽſes: Prælatus uero qui id ſcienter permiſerit,in proximo futuro capitulo ad electionem Deffinitorum,utraq; ſit uoce priuatus. Habitus ſiue ſcapularia non excedant in latitudine tertium latitudinis ipſius ſcoti,& caputia ſint omnia æqualia,tam cucullarum, quam habituum iuxta formam ab ipſis Patribus Deffinitoribus præfixam, cuius exemplar quilibet Prĝlatus in ſuo Monaſt.habere teneatur. Qui vero huic conſtitutioni contrafecerit,aut caputia ipſa ſeiuncta à cuculla, vel habitu portauerit grauius ad arbitrium prĝlati puniatur. Tunicæ etiam ex parte

anteriori,vſq; ad Collum pedis pertingant,à Parte vero poſteriori, paucis admodum rugis terram radant. Prima iunctura ad humerum pertingat, ſecundá ad manicam,nec ſupra. Ipſa uero Tunicę manica, quo ad longitudinem, ad extremitatem digitorum attingat, quo uero ad latitudinẽ, tantæ ſit capacitatis, ut ambos pugillos recipere valeat, nec amplius. Et qui huic conſtitutioni contrafecerint tunicas ipſas amittant. Non habeant prætereа Monachi noſtrę congregationis, etiam Prælati, amplius, quam duas cucullas, ac binas Tunicas: & ſi quis plures habuerit auferantur ab eo per Prelatos,ac Comunitati applicentur. Cætera omnia veſtimenta, in omnibus ſimplicitatem redoleant, & fiant ſecundum antiquas conſuetudines,ſine globulis, & occellis, ſeu vncinulis, & orbiculis; & nihil ſeculare omnino ſapientes. Caligæ ſimiliter,ac perizomata,ſeu femoralia,nec minimum quid ſapiant ſenſualitatis, aut conformitatis cum ſeculo: nec ex alio, quam ex lana,& lino,vllo pacto,ſub grauiori pœna,fiãt: quamquam perizomata ſatius foret, non niſi cum ęquitatur illa ferre. Et quoniam ſunt aliqui,quos non pudet pallium cum collari ferre, more ſecularium,cum globulis ſericeis,& huiuſmodi vanitatibus, præcipiunt hæc omnia ab uſibus noſtris ammoueri. Et ſi qui deinceps inuenti fuerint huiuſmodi pallijs vti, ultra amiſſionem eorum, grauius à Prælato puniantur. Mandant prȩterea Patres, vt non ſolum quæ dicta ſunt, mira fulgeant ſimplicitate,ſed & reliqua omnia, quę in vſum no

ſtrum

ſtrum veniunt, & domi, & foris, dum equitamus, vt ſunt pilei, cothurni, pallium itinerarium, calcaria, pera coriacia, ornamenta equorum, & huiuſmodi: ne ſimus deriſui cernentibus, & noſtram huiuſmodi vanitatibus, dedecoremus religionem. Galeri noſtri tam palea, quam lanei ualorem quatuor iuliorum ſinguli nõ excedant, nec addantur eis vllo pacto ornamẽta ſericea. Vitetur etiã omnis ſuperfluitas, & praecioſitas in ſupellectili: nec liceat alicui Monacho cellam ornare, quocumq; panno, niſi forte lineo, viridis coloris, aut coeleſtis, non tamen picto vllatenus. Prelatis tamen quippiam permitti poterit in Cameris, non tamen ſericum vllo pacto, nec etiam in domibus hoſpitum, ſed tantũmodo id liceat in Eccleſia, & circa cultum diuinum,

Si quis vero, ob etatem ſenilem, aut complexionem frigidam, ueſte pellicea indigeat, non ei denegetur: uerumtamen è pellibus ſilueſtrum animalium, & nobilioribus non fiant, nec permittantur. Et cui tales ueſtes pelliceae tribuuntur, non dentur pro illo anno alia ueſtimenta. Accipientes autem noua ueſtimenta, uidelicet cucullam, uel tunicam: intra octo dies, lota, & munda, omnino reſtituant uetera, ſecundũ regulam. Contrafaciẽtes priuentur rebus nouis quouſq; reſtituant uetera. Ordinarunt deniq; ad omnium dictorum maiorem obſeruantiam, ut Praelatus una cum Decanis Monaſterij, tribus ſaltem uicibus in anno uiſitet deligenter omnes cellas Monaſterij, et ſi quem inuenerint quippiam habere cõtra harum

con-

conſtitutionū diſpoſitionē, auferatur ab eo, et grauius puniatur. Prȩcipue uero puniri acrius volūt, qui ſubuculas, ſeu camiſias lineas habere, uel ferre deprehenſus fuerit: nam laneas tantummodo geſtare debemus, quæ uſq; ad medium cruriū pertingant. Tunicæ cingi non poſſint, ſub graui pęna, niſi corigeis coriaceis, & habitus non cingatur niſi cingulo laneo, ex pannorum extremitatibus deſumpto. Fratribus, qui intra annum mutantur, prouideat vtrunque Monaſterium à quo, & ad quod, pro rata veſtimentorum, & temporis. Qui fratres non poſſint habere, neque tenere ad vſum ſuum, vltra quatuor tonicellas, & tria ſcapularia, præter illud, quod nocte deferimus. Conuerſis omnibus noſtræ congregationis loco cucullarum fiant à Prȩlatis, iuxta ueterum conſuetudinem, planetȩ, quæ ſint ſupra terram, per quartam partem vnius brachij, & omnino ſine rugis. Quæ quidem planetæ, quoad latitudinem non excedant ullo pacto manus: nec fiant ex dicto ſcoto, uel alia ſargia flandrenſi: ſed ex pannis tantumodo groſſioribus. Omnia autem ſupradicta ueſtimenta, ut omnis proprietatis auferatur occaſio, teneantur Prȩlati dare ſuis Monachis re uera, & in facto, non autem in pecunijs, ſub pæna priuationis actiuæ uocis & paſſiue per quinquennium.

DE MENSA ABBATIS.
Cap. LVI.

MEnſa Abbatis cū hoſpitibus & peregrinis ſit ſemper. Quotiens tamen minus ſunt hoſpites: quos uult de fratribus uocare, in ipſius ſit poteſtate. Seniorum unum tamen aut duos ſemper cum fratribus dimittendos procuret, propter diſciplinam.

EXperientia rerum magiſtra dilucide ſatis oſtēdit, quod ibi melius ſacræ Religionis cerimoniæ ac reliqua omnia ad monaſticam uitam ſpectātia, ſeruantur, ac diligentius cuſtodiuntur, ubi Prælati preſentia adeſt. Quapropter ordinarunt Patres, quod non huius obſtante capituli doctrina, Prælati noſtræ congregationis ſtudeāt ſemper, & vbiq; cum ſuis eſſe Monachis, ne dum in choro ſed & in menſa comuni, niſi forte ad debitum officij interdum cum hoſpitibus, eos comedere oporteat. Siquidem, & pater carnalis in vna, & eadem cum ſuis filijs menſa comedens non ſolum maiorem erga illos miniſtrat dilectionis affectum, eiſdem cibis cum eis vtens, ſiue bonis, ſiue malis: uerum etiam facit, ut modeſtius ſe habeant. Nec obſtat ſi tempore Diui Patris Benedicti ſeorſum ab alijs Abbates comedebant, quoniam id forſan fieri poterat ob hoſpitum multitudinem, undiq; aduentantium, aut ob aliquam aliam cauſam, quæ modo non militat. Sed tamen eis uetitum non erat, ſi uoluiſſent comunem etiam menſam ſequi. Cum hoc itaq; Diui Patris Benedicti eſſet permiſſios

ſio, non præceptio; nullum erit propterea modo abſurdum, ſi Patres iuſtis de cauſis hanc tollunt permiſſionem, & uolunt Abbatem, quo ad fieri poteſt, menſam comunem frequentare. Sic etiam & Chriſtus ſuis cum diſcipulis, fere ſemper cibum ſumebat.

DE ARTIFICIBVS MONASTERII. Cap. LVII.

Artifices ſi ſunt in monaſterio cum omni humilitate, & reuerentia faciant ipſas artes: ſi tamen iuſſerit Abbas. Quod ſi aliquis ex eis extollitur pro ſcientia artis ſuę, eo quod uideatur aliquid conferre monaſterio: hic talis euellatur ab ipſa arte: & denuo per eam non tranſeat: niſi forte humiliato ei iterum Abbas iubeat. Si quid uero ex operibus artificum uenundandum eſt, uideant ipſi per quorum manus tranſigenda ſunt, ne aliquam fraudem præſumant inferre. Memorentur Ananiæ, & Saphyræ, ne forte mortem quam illi in corpore pertulerunt, hanc iſti vel omnes, qui aliquam fraudem de rebus Monaſterij fecerint, in anima patiantur. In ipſis autem precijs non ſurrepat auaritiæ malum; ſed ſemper aliquantulum vilius detur quam ab alijs ſæcularibus datur; vt in omnibus glorificetur deus.

ET ſi capitulum hoc nulla uidetur egere declaratione, cum pauci admodum Artifices in preſentiarum in noſtris Monaſterijs reperiantur: nihilominus pro illis paucis, qui adſunt, ſtatuerunt Patres, quod in omnibus, præſcriptum capitulum obſeruetur, ut omnis ſuperbię occaſio tollatur. Curent præterea huiuſmodi Artifices, ut in uendi

tione

tione ſuorum operum nullam fraudem comittant, aut dolum, & res ſuas viliori pracio tribuant, quam facerent ſeculares. Hortantur uero Pralatos, ne ſe faciles prabeant in diſpenſatione Chori, aut aliorum exercitiorum ad Diuinum cultum ſpectantium, cum huiuſmodi artificibus, qui clerici eſſent; niſi forte aliquando iuſtis de cauſis. Vetant preterea, ne aliquis artifex noſtræ congregationis mittatur ad aliquod operandum in domibus ſecularium, extra Monaſterium, niſi forte interdum vocaretur, et ad horam, vt (exempli gratia) inſtrumentum aliquod in armoniam reduceret, & ex diſſonanti, conſonum redderet, uel quid ſimile ageret. Nihil ijdem uendere, aut ullo modo diſtrahere valeant, ſine expreſſa Pralati licentia. Et cum rem aliquam de tali licentia vendiderint, ſtatim afferant precium ad pedes Pralati, iuxta regulæ præceptum. Et ſi indigeant emere aliquid pro uſu ſuarum artium, petant ab ipſo Pralato, & dum accipiunt, humiliter inclinando dicant. Benedictus Deus in donis ſuis, & ſanctus in omnibus operibus ſuis, qui viuit & regnat in ſecula ſeculorum Amen. *Quod idem Monachi dicant ſemper pro Gratiarum actione, ubi quid à Pralato ipſo, vel alio Monacho acceperint. Nullus præterea audeat ſub grauiori pœna impreſſioni quippiam tradere, nec ſuum, nec alienum, niſi de licentia Patris Generalis, aut Vicarij Prouinciæ, & vltra hoc de licentia Reuerendorum inquiſitorum, aut ordinarij, iuxta Decreta ſacri Concilij Tridentini.*

Similiter nullus,nec pro ſe,nec pro alijs aliquod ędat,ſeu componat,tam metro, quam ſoluta oratione,in quo quippiam, uel minimum laſciuientis, aut minus religioſi animi deprehendi poſſit, aut quæ maledicentiæ uel mordacitatis, aut ſcurrilitatis aliquid contineat, ſub grauioribus pœnis à Pręlato iniungendis. Sed magis, qui huiuſmodi Donũ à Deo receperunt in rebus ſpiritualibus, ac deuotis id expendant, vel ſaltem in his ſtudijs,quę poſſint aliquam hominibus utilitatem afferre, ut ſunt hiſtoriæ,vitę hominum illuſtrium,opera ad linguas ſpectantia,& huiuſmodi,quemadmodũ Hieronimum, Antoninum,& alios multos factitaſſe comperimus. Nullus item venationi,aut aucupationi uacet,cum hæc religioſis à ſacris Canonibus inhibeantur. Nullus quęrat Principibus ſeculi ſe gratũ exhibere,ſcurrã,uel ioculatorem agens. Nihil enim à Religioſo uiro magis alienũ eſſe debere uidetur. Nullus artibus diuinatorijs, ullo pacto, incumbat,neq; ijs facultatibus,quæ à ſacris Canonibus, & decretis interdicuntur, ut ſunt Chiromantia,Geomantia, & huiuſmodi. Nullus item noſtri ordinis Monachus, ſiue tanquam reus, ſiue Actor pro aliquo ſeculari dicat apud iudices vel Magiſtratus cauſam, ullo pacto, nec ſimiliter cuiuſuis hominis, etiam Principis poſſit eſſe negociorum geſtor. Et qui in horum aliquo contrafecerit grauius puniatur. Similiter non liceat alicui profeſſo noſtræ congregationis, publice legere, nec etiam lectiones audire in aliquo ſtudio Generali; aut alibi,extra Monaſteria no

ſtra, ſub grauiſſimis pœnis ad arbitrium Patris Generalis, & Viſitatorum.

DE DISCIPLINA SVSCIPIENdorum fratrum. Cap. LVIII.

NOuiter veniat ſi quis ad conuerſionem, non ei facilis tribuatur ingreſſus. Sed ſicut ait Apoſtolus probentur ſpiritus ſi ex deo ſunt. Ergo ſi veniens perſeuerauerit pulſans: & illatas ſibi iniurias, & difficultatem ingreſſus, poſt quatuor aut quinque dies, viſus fuerit patienter portare: & perſiſtere petitioni ſuæ: annuatur & ei ingreſſus: & ſit in cella hoſpitum paucis diebus. Poſtea autem ſit in cella Nouitiorum, vbi meditetur & manducet & dormiat. Et ſenior ei talis deputetur, qui aptus ſit ad lucrandas animas, qui ſuper eum omnino curioſe intendat, & ſolicitus ſit, ſi vere Deum quærit, & ſi ſolicitus eſt ad opus Dei, ad obedientiam, ad opprobria. Prædicentur ei dura & aſpera, per quæ itur ad Deum, & ſi promiſerit de ſtabilitatis ſuę perſeuerantia, poſt duorum menſium circulum legatur ei hæc regula per ordinem, & dicatur ei: Ecce lex ſub qua militare vis, ſi potes obſeruare, ingredere: ſi vero non potes, liber diſcede. Si adhuc ſteterit, tunc ducatur in ſupradictam cellam Nouitiorum, & iterum probetur in omni patientia. Et poſt ſex menſium circulum relegatur ei regula, vt ſciat ad quid ingreditur. Et ſi adhuc ſtat, poſt quatuor menſes iterũ relegatur ei eadem regula. Et ſi habita ſecum deliberatione promiſerit ſe omnia cuſtodire, & cuncta ſibi imperata ſeruare, tunc ſuſcipiatur in congregatione, ſciens ſe ſub lege regulę conſtitutum, quod ei ex illa die non liceat egredi de Monaſterio, nec collum excutere de ſub iugo regulæ, quam ſub tam moroſa deliberatione licuit recuſare, aut ſuſcipere.

Suſcipiendus autem, in oratorio, coram omnibus promittat de ſtabilitate ſua, & cõuerſionẽ morũ ſuorũ

& obedientia coram Deo & ſanctis eius, ut ſi aliquando aliter fecerit, ab eo ſe damnandum ſciat quem irridet. De qua promiſsione ſua faciat petitionem ad nomen ſanctorum quorum reliquię ibi ſunt, & Abbatis præſentis. Quam petitionem manu ſua ſcribat, aut certe ſi non ſcit literas, alter ab eo rogatus ſcribat, & ille Nouitius ſignum faciat, & manu ſua eam ſuper altare ponat. Quam cum poſuerit, incipiat ipſe Nouitius mox hunc verſum. Suſcipe me domine ſecundum eloquium tuum, & viuam, & non confundas me ab expectatione mea. Quem verſum omnis congregatio tertio reſpondeat, adiungentes, gloria patri. Tunc ipſe frater nouitius proſternatur ſingulorum pedibus, vt orent pro eo, & iam ex illa hora in congregatione reputetur. Res ſi quas habet, aut eroget prius pauperibus, aut facta ſolemniter donatione, conferat Monaſterio, nihil ſibi reſeruans ex omnibus, quippe qui ex illo die, nec proprij corporis poteſtatem ſe habiturum ſciat. Mox ergo in oratorio exuatur rebus proprijs quibus veſtitus eſt, & induatur rebus Monaſterij. Illa autem veſtimenta quibus exutus eſt, reponantur in veſtiario conſeruanda; ut ſi aliquando ſuadente diabolo conſenſerit, vt egrediatur de Monaſterio (quod abſit) Tunc exutus rebus Monaſterij proijciatur. Illam tamen petitionem quam deſuper altare Abbas tulit, non recipiat, ſed in Monaſterio reſeruetur.

SI in conficiendis negocijs alicuius momẽti, magna vti conuenit ſolertia, & attentione: In hoc vno de quo in preſenti capitulo agitur, oportet uti maxima, & pluſquam comuni. Raro ſiquidem euenit, ut bonæ plantationes, ſi recte fuerint cuſtoditæ, degenerent, ac expectato careant fructu, quemadmodum è contra malę, malos fructus, ut plurimum, etiam ſi aliqua diſciplina excultę fuerint, afferant, & producant. Sed dato etiam, ꝙ

hæc

hæc regula aliquoties falleret, non propterea eſſe debent in hac parte Præſules ſomniculoſi, ac minus diligentes, in recipiendo ad habitum iuuenes, vndecumq; venientes. Præcipiunt itaq; Patres, ut capitulum hoc Regulæ, cum declarationibus, quas modo ſub inferimus, inuiolabiliter obſeruetur. Primum itaq; curabit Prælatus anteq̃; in Monaſterium recipiatur aliquis iuuenis, qui petat habitum, & inter noſtros connumerari; diligenter ſcire cuius ſit filius, cuius famæ fuerint Parentes, cui vacauerit puer uſq; ad illum diem, quã ætatem habeat, & utrum ſit ſanus mente, ac corpore. Et ſi ſuper his bonam retulerint informationem, qui fuerint de hoc interrogati; recipiatur Puer in Monaſterium, ut hoſpes tamen: & in domo hoſpitum ſub cura alicuius ſenioris ad tres, uel quatuor dies teneatur. Quo ſane dierum interſtitio, facile ex ſermonibus eius, ac moribus, & actionibus coniecturari poterit, qualis futurus ſit in habitu religioſo, & an bono ſpiritu ducatur, nec ne. Quod ſi in dicto tempore, bonam de ſe expectationem excitauerit, tum Prælatus de Conſilio ſeniorum, tradat eum Magiſtro Nouitiorum, & per menſem adhuc in tirocinio, & habitu laicali probetur, comedens in menſa comuni cum alijs, ac chorum frequentans. Tranſacto deniq; menſe, in quo præponatur ei regula, ut eam bene legat, ac diligenter conſideret: ſi eiuſdem fuerit animi, ac uoluntatis, & ſeniores eandem de ipſo ſpem retinuerint: præponatur a Prælato in comuni capitulo: et ſi a maiori parte, ultra medietatem, receptus fuerit

rit, ſanctæ Religionis habitu induatur, dummodo decimũ quintũ ſaltem annum attingat. Et ſi clericus eſſe debet, ita in gramaticalibus ſit inſtructus, vt bene de ipſo, quo ad ſcientiam, ſperari poſſit. Verum ſi in dicto tempore vnius menſis, leuem ſe, ac minus conſtantem præſtiterit, uel parum religioſe conuerſatus fuerit, uel indicia dederit ſuperbi, ac uitioſi animi, cũ pace ad ſuos remittatur. Hi uero qui ſancto induti fuerint habitu, ſub cura diligentis Magiſtri à Prelato tradantur, qui non minus exemplo, quam uerbo, & doctrina aptus ſit in via Dei, & inſtitutis religionis eum ędificare.

Si in anno approbationis, Nouitius aliquis notabile aliquod delictum cõmiſerit, uel ob incultos ſuos mores, & parum virtuoſam vitam, id cõmeruerit, Prelatus de conſilio ſeniorum, veſtimenta ſua laicalia, quæ in comuni veſtiario, uſq; ad profeſſionem aſſeruari debent, illi reddens, domum eum remittat. Qui uero bene ſe geſſerit in tirocinio, poſt annum probationis, prius inter ſeniores, deinde in comuni capitulo coram fratribus à Prelato recipiendus ad profeſſionem, proponatur. Et poſt vbi magiſter ea, quæ de ipſo habuerit dicere, retulerit, egrediatur e capitulo, ut libere, ſi qui aliquid dicere de tali recipiendo uoluerint, poſſint. Similiter ſi cognatos aut affines in capitulo haberet talis recipiendus; foras egrediantur donec qui uoluerint aliquid dicere, valeant. Foras inquam & extra capitulum egrediatur, etiam ſi ſit ipſe Prælatus. Deinde uota fratrum, ac ſuffragia diſquirantur, & ſi à maiori

parte

parte vocaliũ,ultra medietatem,fuerit receptus, pro profeſſo habeatur. Deinde octo uel decẽ diebus elapſis, in Miſſa poſt tertiam à Prȩlato habitum noſtræ congregationis uerum,nempe cucullã donetur,& profeſſionem ſuam cum ijs cerimonijs faciat,quæ alibi notatæ ſunt. Quam profeſſionem declaramus,iuxta ſacri Concilij Tridentini Decreta,fieri non debere ante ſextum decimum annum completum:& ſi ante fiat;nullam eſſe,ſed irritam & inanem.

Qui uero profeſſionem fecerit,adhuc (ita prȩcipiunt Patres) ſub cura Magiſtri,tres alios annos manere debet,ita ut nulli liceat,ante quatuor annos à receptione habitus e tirocinio,quod Nouitiatũ dicimus, egredi: niſi forte ob cauſam aliquã urgentem,& de conſenſu Patrum Deffinitorũ,uel cum,ob ætatem grandeuam, ante illud quadrienniũ ſacerdos fieret. Nemo uero putet,nos ſacris Regulȩ inſtitutionibus cõtraire, dũ Nouitios per menſem dũtaxat in laicali habitu detinemus, & nõ per annũ;quemadmodũ tẽpore Diui Benedicti: quoniã vice vnius actionis,quæ tũ tẽporis fiebat, nimirũ tradendi habitũ,& inſimul ad profeſſionẽ recipiendi: Nos duas diſtinctas actiones facimus, tradendo primitus habitum,deinde,anno reuoluto, recipiendo ad profeſſionem. Non enim condecet modo, cum Monaſteria ſint intra vrbes, videre laicum inſimul cum Monachis vitam per annum degere, cum illis pſallere, comedere,pernoctare. Quamobrem ſapienter Patres iam à pluribus annis conſtitutionem illam Regulæ,

vt diximus, immutarunt. Profeſſio autem in noſtra congregatione fiat hoc pacto.

Ego frater talis, de tali loco, promitto ſtabilitatem meam, & conuerſionem morũ meorum, & obedientiam ſecundum regulam ſancti Benedicti, & ſtatuta Camaldulenſis ordinis, in congregatione ſacræ Heremi, & ſancti Michaelis de Murano, coram Deo, & ſanctis eius, in preſentia Reuerendi in Chriſto Patris D. Talis de tali loco. Abbatis huius Monaſterij, & aliorum fratrũ. Anno Domini &c.

Vt autem de officio Magiſtri Nouitiorum nõ nihil dicamus, eius partes ſunt, in anno probationis ea omnia ſeruare, circa Nouitios, quæ in Priori parte ſupradicti capituli regulę continentur, ne aliquando excuſare ſe poſſint Tirones, & ignorantiam prętendere, quod videlicet non ſcierint, ſe tot & tanta ſeruaturos. Doceat igitur eos, non propriã, ſed ſuorũ ſuperiorum uoluntatẽ facere debere; Caſte, & pure uiuere; Nihil propriũ, & q; non ad prælati nutum parati ſint reſignare, poſſidere: Cordis humilitatem, ac corporis amplecti. Pacem cum omnibus habere; Reuereri ſenes: Cum æqualibus mites eſſe: Omnes diligere: in Eccleſia ſolicitos eſſe: & attentos: In gimnaſio ſtudioſos: In obedientia promptos: & ubiq; compoſitos, ac deuotos. Et ut hæc omnia facilius ipſi obſeruẽt diſcipuli; ſtudeat ipſe prius ea effectui mandare: ut ſic cũ domino dicere bono animo valeat. Diſcite à me quia mitis ſum, & Humilis Corde. Studeat etiam Magiſter facere, ut ſui Tirones à teneris aſſueſcãt

eſſe

132

eſſe,non ſolum extra,ſed etiam in cella, & lectulis,& ubiq; uerecundi,modeſti,& decenti munditia præditi. Quotiens indumenta mutare uoluerint,ſemper ſumma uigilantia attendant,ut quan tocius poterunt,hoc efficiant. Sine habitu,& ſcapulari etiam in ſecreto, non ſine maxima urgente neceſſitate audeant immorari. Caueant etiam, ne aut lauando,aut menſæ ſeruiendo, aut pauimenta uerrendo,aut quid aliud ſimile agendo, ita ſe diſeooperiant,vt verenda poſſit uideri, etiam femoralibus cooperta. Hoc autem facillime fiet,ſi cum opus eſt huiuſmodi ſeruitia peragere,ſe linteo pre cingent. Cæterum quocumq; & Nouitij, & Monachi faciant,quodcumq; operentur, nunquam ſolos ſe eſſe exiſtimēt,ſed in præſentia multorū Angelorum,qui honeſta, & decenti eorum compoſitione maxime delectantur; & non minus Demones ſemper adeſſe credant, qui eorum inhoneſtam aut indecentem habitudinem ſubſannantes, letentur, & irrideant. Illud pro certo nouerint iuuenes,quod niſi in cella aſſueti fecerint honeſtatem, ac decentem compoſitionem, & grauitatem ſeruare,illam nunquam in hominum præſentia poterunt cuſtodire.Sed qualis vnuſquiſq; ſecum in cella fuerit,talis etiam,uel inuitus ſe ſe in præſentia hominum exibebit. Cellā præterea ipſam, & omnia vtenſilia in ea ita compoſita, & ordinata, ac mūda habere aſſueſcant; ut neq; confuſa, & inordinata,aut ſordibus polluta, magnā arguant negligentiam:neq; etiam nimium accurate nitida, ac terſa,feminilem mollitiem oſtendant. Ad hæc

inquam

inquam obſeruanda, in primis ſuos aſſuefaciant diſcipulos, præceptores, quoniã, ut plurimũ, quem ſemel fuerint imbuti recentes, ſeruabunt odorem. Caueãt etiam Magiſtri, immo & Prælati, ne in eo quod alios corrigere, ac reprehendere uolunt, uel etiam in alio delicti genere, ipſi reprehenſibiles ui deantur, quoniã cuius vita deſpicitur, neceſſe eſt, ut etiam admonitio facile contemnatur. Idem pro uideant, ut in cella, Nouitij neceſſaria, atq; opportuna omnia habeant; & quotidie quibus indigeãt miniſtrentur. Similiter de diuino officio, de Regularibus inſtitutionibus; de ſolitudine ſeruanda, et perſonarũ frequentia fugienda; de paupertate, caſtitate, & obedientia plene amanda, et cuſtodiẽda: dilectione, meditatione, & oratione: de ſtabilitate in cella, de ieiunio, & abſtinẽtia, de ſilentio, et alijs omnibus Monaſticis conſuetudinibus eos inſtruant: potiſsimeq; humilitatem cordis, & corporis, exterioremq; compoſitionem ſeruare, non tantum uerbis, quantum exemplo doceant. Minus enim efficax eſt uerborum inſtructio, niſi doctoris fuerit exemplo confirmata.

Quod ad Conuerſos attinet, poſt ubi etiã ipſi, antequã habitũ ſuſcipiant, probati modo ſupradicto fuerint, recipiantur: et habitu Nouitiorũ induantur. Et anno probationis elapſo, prius, inter patres, ac ſeniores, deinde modo ſupradicto, in comuni cap. à maiori parte recepti, ad ſacrã admittantur profeſsionẽ, in qua eis à Prælato in capitulo de more caſula, ſeu planeta tradetur, & habitus cingulo coriaceo cingatur, & poſtremo ad amplexum

plexum pacis admittentur. Declararunt etiã, iuxta maiorum conſtitutiones, Conuerſos antedictos, fratres uocari debere, ac eſſe, omnibuſq; Gratijs, & priuilegijs gaudere, ſicuti & clerici gaudent. Idemq; de Commiſſi: etiam intelligi volunt. Fratres itidem Conuerſos participes eſſe uolunt omnium bonorum ſpiritualium, quæ fiunt in congregatione: dũmodo & ipſi loco diuini officij ſua, Pater noſter, *&* Aue Maria, *perſoluant. Nempe pro Matutinis, ſeu vigilijs quadraginta Pater Noſter, pro laudibus Decem, & pro qualibet alia hora Canonica quinque. Quo ad ſuffragia Mortuorum, pro anima cuiuslibet fratris defuncti noſtræ congregationis, etiam ſi ſit Conuerſus, aut Commiſſus, & pro qualibet Moniali dicent Sacerdotes tres Miſſas; Clerici autem non Sacerdotes, tribus vicibus, officium Mortuorum. Conuerſi uero, & Commiſſi trecentum Pater noſter, & totidem Aue Maria. Quod ad locum, ſecundum ordinem profeſſionis, poſt omnes Monachos Clericos ſua loca inter ſe ſeruabunt: Et in refectorio ſeparatã menſam habebunt, eoſdem tamen cibos, ut alij comedent. Omnibus diebus, tã feſtis, quam ferialibus teneantur, & ipſi ijdem Cõuerſi ſurgere ad matutinas, niſi forte ſenio, infirmitate, uel graui officio impediantur: & in choro in locis ſuis poſt Nouitios, vel alibi audituri conſiſtere. Similiter teneantur diebus feſtis intereſſe veſperis in choro, niſi forte in aliquo negocio à Prælato fuerint occupati, uel ad cuſtodiam Monaſterij, & ad ianuam poſiti eſſent.*

Vt autem hæc omnia addiſcere, & obſeruare ualeant, aſſignetur Nouitijs Conuerſis à Prælato, peculiaris Magiſter, & Confeſſarius, qui eos de his omnibus frequenter admoneat, ut ſic, uel aliquam religionis formam ipſi etiam nacti eſſe uideantur.

Conuerſi poſt profeſſionem, ſi aliquo pacto deliquerint, ut alij profeſſi emendentur, & puniantur. At uero Commiſſi, ſi vitioſam duxerint uitã poſſint à Prælato de conſilio ſeniorum (ſi emendatio non ſperatur) habitu religionis exuti, a Monaſterio licentiari. Ad hos enim tam recipiendos, quam licentiandos, non requiritur aſſenſus totius capituli, ſed tantum ſeniorum, & patrum. Placet patribus, ut Prẹlatus poſſit Conuerſis qui legere ſciant, dare licentiam officiolum uirginis dicendi loco ſuorum Pater noſter; & ſimiliter officium mortuorum. Verum illud in proprijs cellis per ſoluant, aut in aliquo alio loco repoſito, ne forte ſpiritu ſuperbiæ tententur, aut admirationem alicui ingerant, uel ſcandalum.

Vetuerunt præterea, ne aliquis Conuerſus per mittatur fieri ſacerdos, uel clericus: eo enim quis redditur indignus, & tanto munere, cum illud pre ſumptuoſe querit, & non uocatus maiorum imperio, immo ipſis inuitis, ad tantum gradum nititur aſcendere. Quicumq; autem, per uiam extraordinariam (quemadmodum aliquando contingit) id muneris nanciſceretur, & Sacerdos uel Clericus fieret, abſq; ſuorum prẹlatorum licentia, ueluti fur, & latro (cum per hoſtium non intrauerit) cen

ſeatur, & in noſtra congregatione nunquam, niſi pro Conuerſo recipiatur. Et ſi redeat, alijs quoq; grauioribus pœnis mulctetur. Neq; poſſit ad celebrandum habilitari, niſi a Deffinitorio, per tria capitula ſucceſſiue celebrata, & conformia. Et Prioribus quinque annis à ſua reuerſione in congregationem vltimum locum teneat inter Conuerſos, & ſit omniũ nouiſſimus, nec uocetur domnus, ſed frater, ut alij Conuerſi, & Clerici non Sacerdotes. Quod ſi quis eum Domnũ uocauerit, dicat de eo ſuam culpam in capitulo coram omnibus.

Si quis Nouitius Clericus, uel Conuerſus, infra annum probationis, habitum abijciens receſſerit, uel ob ſua demerita à patrib. expulſus fuerit, non audeat Prælatus eiuſdem Monaſterij, neque alicuius alterius noſtræ congregationis, ipſum ſic diſceſſum, uel expulſum denuo recipere, niſi de licentia ſpeciali Patrum Deffinitorum. Idem quoq; fieri mãdant circa eos, qui alterius religionis Nouitij fuerint. Quod ſi Prelatus contrafecerit, per tres annos in pœnã, ſit priuatus uoce tam actiua, quam paſſiua, in electione Deffinitorum in capitulo. Teneantur omnes & ſinguli fratres Conuerſi, ac etiam Cõmiſſi quotidie antequam manum ſuis exercitijs apponant, Miſſam audire: nec id pretermittant, quãuis de cauſa, cum ſcriptum ſit. Primum querite regnum dei &c. *Et qui ſecus fecerint ad arbitrium Prælati puniãtur. Electio Magiſtri Nouitiorum ad Prælatum ſolum pertinebit, qui diligentius conſideret cui, parui ſui Gregis curam comittit. Cum re uera, nullum uideatur officium*

ficium in Religionibus Magiſterio Nouitiorum difficilius, ac maioris momenti. Et ſi inueniri quidem poſſet, talis ad id muneris obeundum, deligendus eſſet, qui (uti Etnichus ille cecinit) eſſet integer vitæ, ſceleriſq; purus: Immo uero ut pſaltes ait, innocens manibus, & mundo corde.

DE FILIIS NOBILIVM, VEL Pauperum, qui offeruntur. Cap. LIX.

SI quis forte de nobilibus offert filium ſuum Deo in Monaſterio, ſi ipſe puer minori ætate eſt, parentes eius faciant petitionem, quam ſupra diximus, & cum oblatione ipſam petitionem, & manum pueri inuoluant in palla Altaris, & ſic eum offerant. De rebus autẽ ſuis, aut in pręſenti petitione promittant ſub iureiurando, quia nunquam per ſe, nunquam per ſuſpectam perſonam, nec quolibet modo ei aliquando aliquid dent, aut tribuant occaſionẽ habendi. Vel certe ſi hoc facere noluerint, & aliquid offerre voluerint in eleemoſinam Monaſterio pro mercede ſua, faciant ex rebus quas dare volunt Monaſterio, donationem, reſeruato ſibi, ſi ita voluerint vſufructu. Atque ita omnia obſtruantur, vt nulla ſuſpicio remaneat puero, per quam deceptus perire poſsit (quod abſit) quod experimento didicimus. Similiter autem & pauperiores faciant. Qui vero ex toto nihil habent, ſimpliciter petitionem faciant, & cum oblatione offerant filium ſuum coram teſtibus.

HOc capitulum Regulæ nõ uidetur multa egere declaratione, cum iam dictum ſit, nullum recipi debere ad habitum, qui ſit minor quindecim annorum. Non enim modo, uti tempore D. Patris Benedicti, pueri à Parentibus, imbuendi ſacris

cris moribus, noſtris Monaſterijs traduntur. Et quidem ſacroſanctum Tridentinũ Concilium prudenter egit, inhibens ne quis ante decimum ſextũ annum expletum, faciat profeſsionem. Si namq; cum pueris regularis obſeruantiæ rigor non flecteretur, facile infirmarentur, aut debiles fierent, & minime ſecundum corpus, & pro ætate perficerentur: Si vero ſacræ religionis auſteritates cum eis diſpenſarentur, iam Monaſtica obſeruantia minui quis non uideat? Quod ad nobilitatem in noſtra congregatione, abſq; vllo diſcrimine, tam Nobiles, quam ignobiles, & humili nati loco, recipiuntur, dũmodo cætera adſint; & bene educati ſint, & cum timore Dei. Nam & Chriſtus humili natus eſt loco ſcilicet apud Betheleem in præſepio, et pauperes, & piſcatores in hoc mundo elegit ſibi diſcipulos, & amicos.

Vbi in regula dicitur. Vel certe ſi hoc facere voluerint. *Precipiunt Patres, ꝙ nullus ſolo, ac principali reſpectu, aut ſpe diuitiarum, uel hereditatis, vllo pacto in noſtra congregatione recipiatur; ſed habeatur in primis dumtaxat ratio bonitatis, morum, ac meritorum. Non enim rerũ terrenarum auiditate, in domo Dei admitti debent, qui prorſus indigni exiſtimantur, nec ad munera religionis obeunda vllo modo ſunt apti. Vbi dicitur.* Vt nulla ſuſpitio remaneat puero &c. *Omni diligentia curetur, ut pueris ad noſtram religionem tranſeuntibus, nulla ſpes amicitiæ, diuitiarum, aut cognationis in ſeculo remaneat, per quam poßint à diuino ſeruitio facile auocari.*

Idcir-

Idcirco,poſt habitus receptionem eum adhortentur,immo cogant,ut ante profeſſionẽ renunciationem faciat omnium,quę in ſeculo poſſidebat, iuxta decretum ſacri Concilij Tridentini: et omnino ab omnibus ſecularibus ſe expediat. Caueat etiã Magiſter,ſub grauiori pœna,ne permittat quempiam Nouitium loqui cum ſecularibus, niſi ipſe, uel alius uice ſui,eum comitetur.

DE SACERDOTIBVS, QVI voluerint in Monaſterio habitare. Cap. LX.

SI quis de ordine ſacerdotũ in monaſterio ſe ſuſcipi rogauerit, non quidem ei citius aſſentiatur. Tamen ſi omnino perſtiterit in hac ſupplicatione,ſciat ſe omnem regulæ diſciplinam ſeruaturum, nec aliquid ei relaxabitur, vt ſicut ſcriptũ eſt, Amice ad quid veniſti? Concedatur ei tamen poſt Abbatem ſtare & benedicere, aut miſſas tenere, ſi tamen iuſſerit ei Abbas. Sin alias, nullatenus aliqua præſumat,ſciens ſe diſciplinę regulari ſubditum,& magis humilitatis exempla omnibus det. Si forte ordinationis, aũt alicuius rei cauſa fuerit in monaſterio, illum locum attendat quando ingreſſus eſt monaſterium, non illum qui ei pro reuerentia ſacerdotii conceſſus eſt. Clericorum autem ſi quis eodem deſiderio monaſterio ſociari voluerit,loco mediocri collocetur,ſi promittit tamen ipſe de obſeruatione regulę vel propria ſtabilitate.

CVm nunquam conſueuerit noſtra Congregatio, neq; Sacerdotes, neq; alios, qui fuerint alterius religionis recipere, eam conſuetudinem mandãt Patres nunc etiam,ac in poſterum obſeruari

uari. Si tamen aliquando quiſpiam literatus, ac bonis moribus pręditus, cum licentia ſuorum ſupęriorũ, peteret in noſtram Congregationẽ, tãquam ad ſtrictiorem uitam admitti, recipi poſſit ad probationem, ſed per annum cum proprio habitu maneat. Tranſacto uero anno, ſi mores, & merita eius id expoſcerint, fueritq; ipſe eiuſdemet animi, de licentia Patris Generalis, aut Definitorij, proponatur fratribus, & ſi ab eis receptus fuerit (cum iam per annũ ſub Magiſtri diſciplina, quãquam in proprio habitu, perſeuerauerit) ſacro habitu noſtro induatur, et ſimul profeſſionem faciat, vti moris erat tempore Diui Benedicti. Et ſiquidem fuerit ſacerdos, amoueatur à cura Magiſtri, & locum ſuæ profeſſionis inter fratres ſacerdotes obtineat. Nihilominus qui ante eum profeſſionem fecerint, cũ fuerint, & ipſi Sacerdotes, eũ præcedant. Si autem ſacerdos non fuerit, manebit ſub cura Magiſtri, ut alij uſq; ad ſacerdotium ipſum. Hęc autem intelligi debent de regularibus, nam quo ad Sacerdotes Seculares, recipiantur, induantur, ac profiteantur, ſicut, & cęteri, qui à ſeculo ueniunt. Sint tamen Pręlati circa hoc prudẽtes; ne facile recipiendo tales regulares, vel Sacerdotes laicos, offendant, aut ſcandalizent eos, à quibus diſceſſerunt. Cum autem contigerit Sacerdotes, ſeu præsbiteros in Tirocinio recipi, ob reuerentiam Gradus; omnes alios Nouitios, non præsbiteros, antecellent, nullo tamen facto præiudicio, quo ad profeſſionem.

DE MONACHIS PEREGRINIS qualiter ſuſcipiantur. Cap. LXI.

SIquis Monachus peregrinus de longinquis prouincijs ſuperuenerit, ſi pro hoſpite voluerit habitare in Monaſterio, & contentus fuerit conſuetudine loci, quam inuenerit, & non forte ſuperfluitate ſua perturbat Monaſteriũ, ſed ſimpliciter contentus eſt quod inuenerit, ſuſcipiatur quanto tẽpore cupit. Si qua ſane rationabiliter & cũ humilitate charitatis reprehẽdit, aut oſtendit, tractet Abbas prudenter, ne forte eũ propter hoc ipsũ dominus direxerit. Si vero poſtea voluerit ſtabilitatem ſuam firmare, non renuatur talis voluntas: & maxime quia tempore hoſpitalitatis potuit eius vita dignoſci. Quod ſi ſuperfluus aut vitioſus inuentus fuerit, tẽpore hoſpitalitatis: non ſolum, nõ debet ſociari corpori monaſterij: verum etiam dicatur ei honeſte vt diſcedat: ne eius miſeria etiã alij vitientur. Quod ſi non fuerit talis, qui mereatur proijci: non ſolum ſi peterit ſuſcipiatur congregationi ſociandus: verum etiam ſuadeatur vt ſtet: vt eius exemplo, alij erudiantur: & quia vt omni loco vni domino ſeruitur: vbi regi militatur. Quem ſi etiam talem perſpexerit Abbas, liceat eum in ſuperiori aliquantulum conſtituere loco. Non ſolum autem Monachum, ſed etiã de ſupradictis gradibus ſacerdotũ vel clericorum, ſtabilire poteſt Abbas in maiori quam ingreditur, loco, ſi eius talem proſpexerit eſſe vitam. Caueat autem Abbas ne aliquando de alio noto Monaſterio Monachum ad habitandum ſuſcipiat, ſine cõſenſu Abbatis eius, aut literis comendaticijs: quia ſcriptum eſt. Quod tibi non vis fieri, alteri ne feceris.

CIrca capitulum hoc ſexageſimum primũ, præcedenti non abſimile, ſanxerunt in primis patres, quod Monachi peregrini, omni charitatis affectu

ſectu, ceu hoſpites, in noſtris Monaſterijs recipiantur.

At vero non ita facile in congregatione admittantur. Siquidem ſunt complures, qui non zelo vitæ, ſed magis leuitate quadam ducti, ſeu magis indignatione, proprias dimittũt religiones, et alienas querunt. Huiuſmodi itaq; peregrini Monachi ac preſbiteri, de quorũ vita, & moribus nulla certa informatio haberi poteſt, non poſſint recipi inter nos, niſi de licentia Deffinitorij. Immo vero in recipiendis etiã illis, qui de proximo veniunt, mature procedant Prelati: cum plerumq; tales antiquis eorũ moribus minime renunciantes, cæteris perturbationi, et faſtidio eſſe ſoleant. Quod ad mẽdicantes, ſtante conſtitutione Martini Quinti: qui eos reciperet, eſſet ipſo facto excomunicatus, et ipſe quoq; receptus teneretur ad ordinẽ ſuum redire. Vbi in regula dicitur, Quanto tempore cupit, declarant Patres, quod Monachi peregrini, ac hoſpites non admittantur, vt eſt ſupradictum, in noſtris Monaſterijs vltra tres dies. Id enim exigere videntur tempora, in quibus nos in preſentia ſumus.

DE SACERDOTIBVS MONAſterij. Cap. LXII.

SI quis Abbas ſibi Præsbiterum vel Diaconũ ordinari petierit, de ſuis eligat qui dignus ſit ſacerdotio ſungi. Ordinatus autẽ caueat elationẽ aut ſuperbiã; nec quicquam preſumat, niſi ꝙ ei ab Abbate præcipitur: ſciens ſe multo magis diſciplinæ regulari ſubditũ.

Nec occaſione ſacerdotij obliuiſcatur regulæ obediẽtiam & diſciplinam, ſed magis ac magis in deum proficiat. Locum vero illum ſemper attendat quo ingreſſus eſt Monaſterium: præter officium Altaris, & ſi forte electio congregationis, & voluntas Abbatis, pro vitæ merito eum promouere voluerit. Qui tamen regulam a decanis, vel Præpoſitis conſtitutam ſibi ſeruandam ſciat. Quod ſi aliter præſumpſerit non vt ſacerdos; ſed vt rebellio iudicetur. Et ſæpe ammonitus ſi non correxerit; etiam Epiſcopus adhibeatur in teſtimonium. Quod ſi nec ſe emendauerit; clareſcentibus culpis, proijciatur de monaſterio: ſi tamen talis fuerit eius contumacia, vt ſubdi aut obedire regulę nolit.

QVod ad Sacerdotes Monaſterij, uolunt patres, vt cum, mittendi ſunt iuuenes ad ſacros ordines ſuſcipiendos, ea omnia, quo ad mores doctrinam, & ætatem, ſeruentur, quæ in concilio ſacro Tridentino, notata ſunt. Nullum præterea Prælatus mittere poſſit, niſi de ſeniorum conſilio, & approbatione: quorum conſcientias grauant nunc Patres, ſi vel odio, vel amore, a iuſtitia deuiantes, quempiam indignum admiſerint, uel dignum, & idoneum amouere, ac reicere præſumpſerint. Prius itaq; in Monaſterio tales promouendi examinentur, circa ætatem, mores, & doctrinam. Et ſi idonei reperti fuerint, tum ad Epiſcopum tranſmittantur cum aliquo ſeniore.

Nullus abſque licentia Patris Generalis, ad aliquem ordinem ſacrum promoueri poßit, niſi tantum ad quatuor minores, ad quos ſuſcipiendos ſufficiat licentia Prælati ſui ordinarij: cum conſilio ſeniorum.

Ad Sacerdotium vero nullus promoueatur, niſi

ſi poſt decenniū à receptione habitus noſtri, niſi forte cum aliquo diſpenſetur per Patres Definitores. Præcipiunt etiā Prælatis omnibus noſtræ cōgregationis, quod quando cantatur Miſſæ Nouellę, non permittant fieri inuitationes, neq; oblationes ſolemnes, ſed cum ſimplicitate magis, ac deuotione ea omnia fiant, ut religioſos decet. Qui uero ſecus fecerit, grauiori pœna puniatur.

Quicumque, per viam extraordinariam, aut fraudem, ordinem aliquem ſacrum indignus, & non præſcripto ſeruato ordine, ſuſceperit, detecta eius fraude, ſuſpendatur, nec poſſit tali officio fungi, quo ad viſum fuerit P. Generali. Et Prælati, qui huiuſmodi indignos, ſcienter ordinari permiſerint, per biennium omni regimine ſint priuati. Ad confeſſiones uero audiendas, præcipue ſecularium, diligentiſſime caueant Prælati, ne tales exponant, qui eo munere ſint indigni, ſed viros duntaxat probatos, bonos, & doctos, qui ſciant morbis animarum ſalutarem adhibere medicinam, præſertim conſiderantes, quod qui non ſunt in quibuſdam caſibus maxime periti, facillime cæſpitare poſſint. Et quamquam, ob priuilegia, facultatem epiſcopalem in abluendis peccata habere videamur, nihilominus parce, & cum moderatione ea vti debemus: ne anſam peccatoribus recidiuandi, obtentu nouæ abſolutionis, demus. Pro confeſſionibus autem, nihil omnino petere audeant fratres noſtri, immo nec ſi offerantur accipiant. Si tamen aliquando quidpiam recipere cogantur, ſtatim illud ſacriſtæ reſignent,

vel Prælato. Et qui ſecus feciſſe depræhenſus fuerit, eius in pœnam, officio priuetur. Deniq; circa dictas confeſſiones, comuniones, celebrationes Miſſarum, ſepulturas, & huiuſmodi, fiat in Monaſterijs noſtris, & Eccleſiis iuxta tenorem priuilegiorum, felicis recordationis LEONIS *Decimi, multorumque aliorum ſummorum Pont.*

DE ORDINE CONGREGATIONIS. Cap. LXIII.

ORdines ſuos in Monaſterio ita conſeruent, vt conuerſionis tempus & vitę meritum diſcernit vel vt Abbas conſtituerit. Qui Abbas non conturbet gregē ſibi commiſſum; nec quaſi libera vtens poteſtate, iniuſte diſponat aliquid: ſed cogitet sēper quod de omnibus iudicijs, & operibus ſuis redditurus eſt deo rationem. Ergo ſecundum ordines quos conſtituerit, vel quos habuerint ipſi fratres, ſic accedāt ad pacē, ad comunionem, ad pſalmum imponendum: in choro ſtandum. Et in omnibus omnino locis ætas non diſcernatur in ordine nec præiudicet: quia Samuel, & Daniel pueri præsbyteros iudicauerunt. Ergo exceptis his, quos (vt diximus) altiori conſilio Abbas prætulerit, vel degradauerit, certis ex cauſis; reliqui omnes vt cōuertuntur ita ſint; vt verbigratia: qui ſecunda diei hora venerit in Monaſterio, iuniorem ſe nouerit eſſe illo, qui prima hora diei venit cuiuslibet ætatis aut dignitatis ſit.

Pueris vero per omnia ab omnibus diſciplina teneatur. Iunioros ergo Priores ſuos honorent: Priores iuniores ſuos diligant. In ipſa autem appellatione nominum, nulli liceat alium puro appellare nomine: ſed Priores iuniores ſuos fratres nominent, iuniores autem Priores ſuos Domnos vocent. quod intelligitur paterna reuerentia. Abbas autem quia vices Chriſti agere videtur Domnus, & Abbas vocetur; non ſua aſ-

aſſumptione, ſed honore, & amore Chriſti. Ipſe autem cogitet: & ſic ſe exhibeat: vt dignus ſit tali honore. Vbicunque autem ſibi obuiant fratres, iunior a Priore benedictionē petat. tranſeunte maiore, iunior ſurgat, & det ei locum ſedendi: nec præſumat iunior conſedere, niſi ei præcipiat ſenior ſuus: vt fiat quod ſcriptum eſt. Honore inuicem preuenientes. Pueri vel adoleſcentes in oratorio, vel ad menſam, cum diſciplina ordines ſuos conſequantur: foris autem vel vbiubi cuſtodiam habeant, & diſciplinam vſq; dum ad intelligibilem ætatem peruenient.

Circa ordinem congregationis, vt obſeruetur, quo ad fieri poteſt, quantum in præſcripto Regulę capitulo inſtituitur, præcipiunt Patres, ut poſt Prælatum Monaſterij, Priorem, uel Subpriorem, Titulares, & Decanos, vnuſquiſque Monachus locum ſuę profeſſionis obtineat: & inter Decanos illi pręcedant, qui primitus profeſſionem fecerunt. Verum ſi quis ob aliquod ſuum delictum; e gradu, & loco ſuo deiectus fuiſſet, non locum ſuę profeſſionis inter fratres obtineat, ſed eum, qui ſibi ob ſua demerita aſſignatus fuerit. Vbi Regula dicit. Abbas non conturbet Gregem ſibi commiſſum nec quaſi libera vtens poteſtate, iniuſte deponat aliquem &c. *Præcipiunt Patres, ne Prælati circa ea quæ in hoc capitulo tractantur, & circa omnia alia: nihil quod ſit alicuius momenti, innouent, aut faciant, citra rationem, nec ſine aſſenſu ſeniorum ac etiam aliquando fratrum. Neque ſibi perſuadeat Prælatus abſolutum ſuper Monachos habere dominium; ſed magis paſtorem eſſe, miniſtrum, & ſeruum in domino.*

Cogitetq; ſe aliquando, non ſolum Deo, ſed & hominibus redditurum eſſe miniſterij ſui rationem.

Vbi dicitur, Exceptis, quos vt diximus altiori conſilio &c. *Nolunt Patres, vt aliquis poßit ſupra locum ſuę profeßionis aſcendere, niſi ſit in aliquo dignitatis gradu, vt dictum eſt in cap. de Decanis. Itaq; primum locum in Monaſterio teneat Prælatus, ſecundum Prior, vel Subprior, deinde ſequantur Decani, tum Magiſter Nouitiorum. Poſtremo reliqui omnes, ſecundum locum profeßionis; & hoc in Choro, Refectorio, Capitulo, & alijs locis, in quibus omnes conueniunt. Ratio tamen habeatur ſacrorum ordinum, ita ut ſacerdos Diaconum antecellat; Diaconus Subdiaconum &c.*

Prælati inter ſe locum teneant, iuxta Monaſteriorum ordinem, pro vt infra declarabitur: ita tamen, vt Prælatus domus omnes alios (cum plures ibidem ſimul eſſe contigerit) antecellat. Reuerendißimus tamen Generalis ſupra omnes ſemper, et vbiq; in noſtra Congregatione ſit. Similiter viſitatores, ſed in actu duntaxat. Viſitationis, ſupra omnes, poſt Generalem, locum teneant, etiam ſupra Prælatum domus.

Quo ad Prælatos Titulares, in Monaſterio vbi morantur, poſt Abbatem, et Priorẽ Clauſtralem, primum locum teneant: inter ſe autẽ, ſecundũ ordinem Titulorum. Vicarij vero prouinciarum poſt P. Generalem primum locum habeãt vbiq; in ſua prouincia, etiam ſupra viſitatores, licet pręſens ſit Generalis, niſi dum ſunt in actu viſitationis.

Cum

Cum vero omnes quatuor Vicarij ſimul adeſſe contigerit, vnà cũ Reuerendiſſimo Patre Generali, & Viſitatoribus, primũ locum tenebit ipſe Generalis; ſecundum Vicarius illius prouinciæ. Tertiũ Viſitatores; alios deinde alij tres Vicarij ſecũdum ordinem ſuarum Prouinciarũ. Prouinciæ vero hunc inter ſe ordinem ſeruent. Prima prouincia ſit Hetruriæ, reſpectu Heremi: ſecunda Venetiarum: Tertia Emilię, ſeu Romandiolę. Quarta, ac poſtrema Agri piceni, ſiue Marcæ Anconitanæ, & Vmbriæ.

In prouincia Tuſciæ, & Dominio Florentino, ſunt ſacra Heremus Camaldulenſis, totius ordinis caput. Monaſterium Sanctę Marię de Angelis in Vrbe Florentia. Abbatia Sancti Michaelis Piſarum. Abbatia Roſe, et Prioratus Arcus Senarũ. Abbatia Sancti Iuſti, & Clementis Volaterrarũ. Prioratus Sanctæ Mariæ & Benedicti, prope Caſtrũ Montis San. Sabini. Abbatia Sanctę Mariæ de Agnano in Diœc. Arr. Abbatia S. Mariæ in Balneo. Abbatia Sã. Michaelis de Arretio. Prioratus San. Nicolai de Burgo. Abbatia San. Mariæ in Triuio, ſiue Montis Cornarij. Abbatia Inſulæ Montis Chriſti, & Monaſteria Monialiũ Sancti Petri de Lucho in Agro Muxellano. Sancti Iohannis Euãgeliſtæ de Buldrone, prope Florentiã. Sancti Iohannis Euangeliſtæ de Prato Veteri. Et Diui Benedicti de Arretio.

In prouincia Venetiarũ ſunt hæc Monaſteria. Abbatia Sã. Michaelis, et Prioratus Sã. Mathiæ de Murano: San. Iohãnis à Iudaica. Abbatia Car

ceris in Territorio Patauino. Prioratus Sancti Viti de Vicentia; & Monaſterium Monialium Sanctæ Christinę de Triuiſio.

In prouincia Romandiolę Sunt, Abbatia Claſſis in Ciuitate Rauenna. Abbatia Sãctæ Marię de Vrano, prope Bretinorium. Monaſteria Sancti Iohannis; & Sancti Hipoliti de Fauentia. Prioratus Sancti Saluatoris de Foro liuio. Sancti Iohannis de Bagnacauallo: & Monaſteria Monialium Sanctæ Criſtine Bononie. Sãcti Maglorij, & Sanctæ Trinitatis Fauentiæ.

In prouincia Agri Piceni, & Vmbriæ. Sunt Abbatia Sanctę Crucis de Auellana à Pio V. Põtifice Max. congregationi noſtræ vnita. Abbatia Vallis Caſtri, ſiue Sancti Blaſii de Fabriano; Vbi ſacrum Diui Romualdi Corpus colitur. Prioratus Sancti Seueri de Peruſia, & Monaſterium Monialiũ Sãcti Sebaſtiani de Fabriano. Procurator vero generalis, Prioratus Sãcti Nicolai de Vrbe & Abbas S. Quatuor nullę harũ prouinciarum ſunt in præſentiarũ ſubiecti. Declararunt etiã, ac volunt, ſi aliquis prȩlatus Titularis fieret à P. Generali Vicarius alicuius prouinciæ electus, quod in Monaſterio vbi moratur, & in omnibus membris illius, poſt Prȩlatum primum locum habeat: extra vero illius Monaſterij iuriſdictionem, etiam Prælatũ illius loci in quo moratur, antecellat, immo vero in proceſſione per ciuitatẽ, ſi cõtingat eos ire, Vicarius primũ locũ tenebit, & non prælatus. In domo igitur dumtaxat ſua, et illius mẽbris prȩlatus ordinarius præibit. In alijs vero Monaſte-

rijs prouinciæ ſuę dictus Vicarius ſupra oẽs erit excepto quando preſens extiterit Reuerẽdiſſimus Generalis;quoniã tunc poſt Generalẽ primũ locũ habebit prælatus Domus.Tertiũ vero Vicarius. In alijs vero caſibus,abſente Generali, & Vicario.Prȩlatus in ſua domo omnes alios,etiam prælatos,anteibit.Ii etiam qui Generales fuerunt,uolunt Patres,ut ſemper, & vbiq; primum locum, poſt ipſum Reuerendiſſimum Generalem,& prȩlatum domus,obtineant,etiam ſupra viſitatores, niſi dum ſunt in actu viſitationis. Vt autem ſciatur quem ordinem interſe prælati noſtræ Congregationis tenere debeant in capitulo,uel ubicunq; ſimul conuenire eos contigerit R.P.Domnus Iohannes Baptiſtæ Generalis,& R.P.Domnus Antonius de Piſis Prior Sanctæ Mariæ de Angelis de Florentia,ex cõmiſſione ſibi à patribus definitoribus data,poſt maturam conſiderationem, ita ordinantes declararunt debere interſe Patres cõgregationis loca tenere,uidelicet primũ locum.

1 Reuerendiſſimus pater Generalis.
2 Primus Viſitator.
3 Secundus Viſitator.
4 Prior Eremi.
5 Abbas S.Michaelis de Murano.
6 Abbas Claſſis.
7 Abbas S.Mariæ de Carceribus.
8 Abbas S.Crucis de Auellana.
9 Abbas Vallis Caſtri.
10 Prior Sancti Mathię de Murano.
11 Prior Angelorum de Florentia.

12 Pro-

12 *Procurator Generalis.*
13 *Abbas Sanctę Mariæ de Vrano Bret.*
14 *Abbas Sanctorum Iuſti, & Clementis de Volaterris.*
15 *Abbas Sancti Michaelis de Piſis.*
16 *Abbas Sanctæ Marię de Agnano.*
17 *Abbas Sanctæ Mariæ in Balneo.*
18 *Prior Sancti Hipoliti de Fauentia.*
19 *Abbas Roſæ Senarum.*
20 *Prior Sancti Iohannis de Fauentia.*
21 *Prior Sancti Iohannis à Iudaica.*
22 *Prior S. Mariæ & Benedicti de Monte Sancti Sabini.*
23 *Prior Sancti Iohannis de Bagnacauallo.*
24 *Prior Sancti Saluatoris de Foroliuio.*
25 *Prior Sancti Seueri de Peruſia.*
26 *Prior Sancti Iuſti de Vicentia.*
27 *Abbas Inſulæ Montis Chriſti. Tit.*
28 *Abbas S. Michaelis de Arretio. Tit.*
29 *Abbas S. Mariæ in Triuio. Tit.*
30 *Prior Arcus Senarum. Tit.*
31 *Prior S. Nicolai de Burgo. Tit.*
32 *Prior S. Nicolai de Vrbe. Tit.*
33 *Abbas Sanctorum Quatuor. Tit.*

Sciendũ pręterea, ꝙ prælati Titulares, ultra ea, quæ dicta ſunt, in omnibus ſubditi eſſe debent prælatis ordinarijs Monaſteriorum, in quibus morantur, non ſecus quã alij priuati Monachi. In omnibus, in quã, ad illud idẽ Monaſteriũ pertinẽtibus. Ordinarũt etiã Priores, uel Suppriores clauſtrales, nec non Decanos, & Magiſtros Nouitiorum

extra

 142

*extra Monaſteriū ubi tales gradus habēt, et eius loca,& mēbra;nullum alium locū tenere debere, quā ſuæ profeſſionis.Vbi Regula dicit.*Pueris vero &c.*Pręcipiunt Patres,ac volunt,quod Prælati ac Magiſtri Nouitiorum,ſeu iuuenū, doceant eos vbiq; reuereri ſenes,ac ſacerdotes,detegendo caput,ſiſtendo,ac locū dando,ſeu aſſurgendo, dū trāſeunt; inclinando,& alia huiuſmodi reuerentiæ ſigna faciēdo.Immo hoc non ſolū erga maiores et ſeniores obſeruare debent Nouitÿ,ac iuuenes,uerū etiā inter ſe ſacerdotes,iuniores,et ſenes,dū ſibi inuicē obuiāt,inclinādo caput,'uel detegēdo,et id genus reliqua faciendo,que etiā nū vrbanitas docet.*

DE ORDINATIONE ABBATIS. Cap. LXIIII.

IN Abbatis ordinatione illa ſemper cōſideretur ratio,vt hic conſtituatur quē ſibi omnis concors congregatio ſecundū timorē Dei ſiue etiam pars,quanuis parua congregationis ſaniori conſilio elegerit,vitæ autem merito & ſapientiæ doctrina eligatur qui ordinādus eſt,etiā ſi vltimus fuerit in ordine cōgregationis. Quod ſi etiam omnis cōgregatio vitijs ſuis(quod quidem abſit)conſentientē perſonā pari conſilio elegerit & vitia ipſa aliquatenus in notitiā Epiſcopi, ad cuius diocœſim pertinet locus ipſe,vel Abbatibus aut chriſtianis vicinis claruerint,prohibeant prauorum pręualere conſenſu,ſed domui Dei dignum conſtituant diſpenſatorem,ſcientes pro hoc ſe recepturos mercedē bonam ſi illud caſte & zelo Dei faciant,ſicut econtrario peccatum incurſuros ſi negligant.

Ordinatus autē Abbas cogitet ſēper quale onus ſuſcepit,& cui redditurus eſt rationē villicationis ſuæ, ſciatq; ſibi oportere prodeſſe magis,quā præeſſe.Oportet

tet ergo eũ eſſe doctũ lege diuina; vt ſciat vnde profe rat noua & vetera, caſtum, ſobriũ, miſericordē, & ſem per ſuperexaltet miſericordiã iudicio, vt idē ipſe con ſequatur. Oderit vitia, diligat fratres. In ipſa autē cor reptione prudenter agat, & nequid nimis, ne dũ nimis cupit eradere eruginē, frangatur vas. Suãq; fragilitatē ſemper ſuſpectus ſit, memineritq;, calamũ quaſſatũ non conterendũ. In quibus non dicimus, vt permittat nutriri vitia, ſed prudenter, & cũ charitate ea amputet, prout viderit cuiq; expedire, ſicut iam diximus, & ſtudeat plus amari quã timeri. Non ſit turbulentus & anxius, non ſit nimius, & obſtinatus, non ſit zelotypus & nimis ſuſpicioſos, quia nunquam requieſcet. In ipſis imperijs ſuis ſit prouidus, & conſideratus, ſiue ſecundum Deum, ſiue ſecundum ſeculum ſint. Opera, quæ iniungit, diſcernat, & tēperet, cogitans diſcretionem ſancti Iacob, dicentis. Si greges meos plus in ambulando fecero laborare, morientur cuncti vno die. Hęc ergo aliaq; teſtimonia diſcretionis, matris vir tutum ſumens, ſic omnia temperet, vt ſit quod & for tęs cupiant, & infirmi non refugiant. Et præcipue, vt præſentē Regulã in omnibus cõſeruet, vt cũ bene mi niſtrauerit, audiat a domino ſeruus bonus, qui eroga uit triticum conſeruis ſuis in tempore ſuo. Amen di co vobis ait, ſuper omnia bona ſua conſtituet eum.

QVoniam, ſic exigente noſtrorum horum temporum qualitate, non hodie per omnia eliguntur Abbates, alijque prælati à Monachis Monaſteriorum, ſed ab vniuerſa Congregatione, & capitulo. Ea propter quæ ad regimen Congregationis, & ordinationem Abbatum, & aliorum Prælatorum ſpectant; ex ordine iuſſerunt apponi Patres, non ſub hoc Regulę capitulo (longior enim eſſet hic noſtra oratio) ſed in calce huius voluminis, & in libro ab alijs declarationibus

 143

bus,& conſtitutionibus ſeparato. Attamen hoc loco dicentur aliqua de authoritate, & poteſtate Prælatorum.

Sciendum igitur in primis eſt, quod Abbates noſtræ Congregationis, immo, & Priores (vbi titulus eſt Prioratus, & non Abbatię) habent omnia priuilegia, inſignia, & iuriſdictionem, quam perpetui Abbates, ac Benedicti habere conſueuerunt: & quod conſequenter poſſunt benedicere corporalia, Veſtes, cęteraque Eccleſiaſtica ornamenta, etiam eis vndecumque delata, tam à noſtris, quam ab alijs: uti videre eſt in priuilegijs Felic. Record. LEONIS *Decimi.§.34.* Prę fati ſic electi &c.

In confeſsionibus ſecularium abſoluere poſſunt ab omnibus caſibus conceſsis à dicto, & alijs ſummis Pontificibus noſtrę congregationi: & candẽ facultatem abſoluendi ſuis ſubditis concedere.

Liberam quoque poteſtatem habent ijdem Prælati noſtræ congregationis ſuper Monaſteria, loca, & perſonas eis commiſſas, tam in ſpiritualibus, quã in tẽporalibus, iuxta Diui Benedicti Regulam, & præſentes has conſtitutiones, atq; declarationes: & conſequenter corrigendi, puniendi, & pœnitentiandi ſubditos ſuos delinquentes, iuxta hos nõſtros ordines.

Item Prælatus quilibet facultatem habeat videndi, atq; examinandi licentias fratrum, qui forte extra congregationem vagarentur, & ſi inuenerit, eos non ſeruaſſe conditiones dictarum licentiarũ, vel aliter deliquiſſe cum ſcandalo ſeculariũ

& dedecore religionis poteſt, ac tenetur punire eos incarcerando, & alia faciendo, quę opus erũt inuocato etiam auxilio brachij ſecularis

Vbi dicitur in ſupraſcripto capitulo Regulæ. In notitiã Epiſcopi &c. *Sciendũ eſt quod hodie, congregatio noſtra (quemadmodũ, & aliæ cõplures) exẽpta eſt a iuriſditione ordinaria; & immediate Sanctę Sedi Apoſtolicę ſubiecta. Quare dũ quidpiam occurrit, quod maioris poteſtatis au thoritate egeat, quã ea ſit Patris Reuerendiſsimi Generalis, non ad Epiſcopũ, ſed ad ipſum Beatiſsimũ Patrem recurſus haberi debet. Tanta ſi quidẽ eſt Reuerendiſs. noſtri in ſua congregatione facultas; quãta Epiſcopi in ſua Diœceſi, immo vero ma ior, quoniam Epiſcopus non niſi in ſpiritualibus poteſtatẽ habet, at vero noſter Generalis tã in tẽ poralibus, quã in ſpiritualibus. Vbi rurſus in regu la dicitur.* Ordinatus autẽ Abbas &c. *Cũ toties, ac tot in locis, de partibus eius, qui in Abbatẽ eli gi debet, diſſertũ ſit, cum a nobis, tũ a Patre Diuo Benedicto, preſertim vbi dicit.* Vitæ autẽ merito & ſapientiæ doctrina eligatur. *Item ibi,* Sciatq; ſibi oportere prodeſſe magis quã preeſſe: *Viſum eſt patribus nihil circa hoc addere. Tantũmo do hortantur tam eligẽdos, quam Electores, ut di ligenter animaduertant quam graue onus, & dif ficile iugum, uel ſuſcipiant ipſi, vel alienis imponant humeris. Sed hactenus de his.*

Iidem Patres ordinarunt, non obſtante authori tate, quam diximus habere Prælatos, nemini eorũ licere in locationibus, & affictibus annualibus

de triennio in triennium; accipere pecuniam, unius triennij ante, cum damno, & præiudicio ſucceſſoris: imo nec unius anni: Sed tantumodo exigantur huiuſmodi pecuniæ, poſt annum decurſum annuatim. Si quis autem contrafecerit, in proximo capitulo puniatur grauius, ita ut ſaltem careat per biennium voce actiua, & paſſiua. Quod ſi aliquis Prelatus in urgenti ſit poſitus neceſſitate, nec refugium aliquod habeat, recurrat ad Reuerendiſſimum P. Generalem, qui, cauſa diligenter examinata, quod ei iuſtũ viſum fuerit. Ipſe enim Generalis, ut etiam habetur in dictis priuilegijs §. 129. locorum omnium, qui nunc in noſtro ſunt ordine, aut in futurum erunt, ſiue in congregatione in preſentiarum ſunt, ſiue in poſterum agregabuntur, ſiue etiam extra congregationem ſint: totius ſcilicet Camaldulenſium religionis caput, & P. Generalis de anno in annum, maxima cum authoritate eſſe cenſeatur,

Quo ad Prælatos titulares, uolunt Patres, quod ut plurimum reſideant in Monaſterijs, in quibus ſunt profeſſi, & de omnibus neceſſarijs ibidem, ut reliqui Monachi prouideantur; niſi forte aliter Patri Reuerendiſſimo uel Deffinitoribus uideretur. Primum quoq; locũ, eos habere uolunt poſt Prælatum Monaſterij, & Priorem, uel Subpriorem, & vt ſupra poſſint ſingulis annis, ut alij Prelati, ad capitulum, ſi uelint, pergere, expenſis Monaſterij. Si autem noluerint, non teneantur, niſi tertio quoq; anno, & quando debet poſt trienniũ eligi nouus Generalis. Declarant item Patres, ac

volunt eos exemptos eſſe in Monaſterijs, vbi morantur, ab hebdomada Chori, à lectura Menſæ, & ab omni alio conſimili onere. Hortantur nihilominus eos, vt velint, & Chorum & alias Monaſterij comunes actiones, quantum eis licuerit, frequentare, & domum ipſam in qua morantur, cum in ſpiritualibus, tum in temporalibus iuuare; & obedientiam, vt decet, Prælato ipſius in omnibus exhibere. Ipſos autem Prelatos titulares in capitulis noſtræ congregationis vocem habere, ſicut, & cæteri Prælati, non eſt qui neſciat.

Quo ad officium patrum Viſitatorum, ſciẽdum eſt, quod poſt ipſum R. P. Generalem, debent ipſi ſuper congregatione inuigilare, die, noctuq;, & ipsũ in omnib. adiuuare. Neq; poßit Reuerẽdiß. abſq; eorũ conſilio, et aſſenſu, quippiam alicuius momenti facer; vt puta creare præſules intra annũ, Confeſſarios conſtituere Monialium, & id genus reliqua, quod ſi ſecus fecerit, totum ſit irritum, & inane. Propterea vbi pluribus in locis harum conſtitutionum dicitur, quod penę ad arbitrium Patris Generalis, & conſimilia fiant, ſemper intelligi debet, cum conſenſu Patrum Viſitatorũ. Vbi vero Pater Reuerẽdiß. locũ aliquẽ, vna cũ eis viſitare perſonaliter non poſſet, tẽpore viſitationũ ſolito; ualeat ipſos viſitatores ſolos mittere, qui in omnibus uices eius gerant. Quorum maior locũ ipſius Generalis obtinebit, & ſupremã habebit authoritatẽ. Viſitatores in Monaſterijs, in quibus ſunt de familia, preſente Prælato, primũ locũ poſt ipſum, habebũt: ipſo vero abſente, poſt Priorem, uel Suppriorem clauſtralem immediate.

DE PRAEPOSITO MONAſterij. Cap. LXV.

SAepius quidem contingit, ut per ordinationem prę poſiti, ſcandala grauia in monaſterijs oriantur, dum ſunt aliqui maligno ſpiritu ſuperbiæ inflati, qui exiſtimantes ſe ſecundos Abbates eſſe aſſumẽtes, ſibi tyrãnidem, ſcandala nutriunt, & diſſenſiones in congregatione faciunt & maxime in illis locis vbi ab eodem ſacerdote, vel ab eiſdem Abbatibus, qui Abbatem ordinãt, ab ipſis etiam & præpoſitus ordinatur. Quod quam ſit abſurdum facile aduertitur, quia ab ipſo initio ordinationis, materia ei datur, ſuperbiendi, dum ei ſuggeritur a cogitationibus ſuis exutum ſe eſſe a poteſtate Abbatis ſui, quia ab ipſis eſt ordinatus a quibus & Abbas. Hinc ſuſcitantur inuidiæ, rixæ, detractiones, æmulationes, diſſenſiones, & inordinationes, & dum contraria ſibi inuicem Abbas Præpoſituſq; ſentiunt & ipſorũ neceſſe eſt ſub hac diſſenſione animas periclitari, & hi qui ſub ipſis ſunt, dum adulantur partibus, eunt in perditionem. Cuius periculi malum illos reſpicit in capite, qui talibus in ordinatione ſe fecerunt auctores.

Ideoque nos præuidemus expedire propter pacis charitatiſque cuſtodiam in Abbatis pendere arbitrio ordinationem Monaſterij ſui, & ſi poteſt fieri, per decanos ordinetur, vt antea diſpoſuimus omnis utilitas Monaſterij, prout Abbas diſpoſuerit, ut dum pluribus cõmittitur vnus non ſuperbiat. Quod ſi aut locus expetit, aut congregatio petierit, rationabiliter cum humilitate, & Abbas iudicauerit expedire, quemcunque elegerit Abbas cum conſilio fratrum timentium Deum ordinet ipſe ſibi Præpoſitum. Qui tamen Prępoſitus illa agat cum reuerẽtia, quę ab Abbate ſuo ei iniuncta fuerint, nihil contra Abbatis uoluntatem, aut ordinationem faciens: quia quantum prelatus eſt cæteris, tantum eum oportet ſolicite obſeruare præcepta regulæ. Qui Præpoſitus ſi repertus fuerit uitioſus, aut elatione

 decep-

volunt eos exemptos eſſe in Monaſterijs, vbi morantur, ab hebdomada Chori, à lectura Menſæ, & ab omni alio conſimili onere. Hortantur nihilominus eos, vt velint, & Chorum & alias Monaſterij comunes actiones, quantum eis licuerit, frequentare, & domum ipſam in qua morantur, cum in ſpiritualibus, tum in temporalibus iuuare; & obedientiam, vt decet, Prælato ipſius in omnibus exhibere. Ipſos autem Prelatos titulares in capitulis noſtræ congregationis vocem habere, ſicut, & cæteri Prælati, non eſt qui neſciat.

Quo ad officium patrum Viſitatorum, ſciẽdum eſt, quod poſt ipſum R.P. Generalem, debent ipſi ſuper congregatione inuigilare, die, noctuq;, & ipsũ in omnib. adiuuare. Neq; poſſit Reuerẽdiſſ. abſq; eorũ conſilio, et aſſenſu, quippiam alicuius momenti facer; vt puta creare præſules intra annũ, Confeſſarios conſlituere Monialium, & id genus reliqua, quod ſi ſecus fecerit, totum ſit irritum, & inane. Propterea vbi pluribus in locis harum conſtitutionum dicitur, quod penę ad arbitrium Patris Generalis, & conſimilia fiant, ſemper intelligi debet, cum conſenſu Patrum Viſitatorũ. Vbi vero Pater Reuerẽdiſſ. locũ aliquẽ, vna cũ eis viſitare perſonaliter non poſſet, tẽpore viſitationũ ſolito; ualeat ipſos viſitatores ſolos mittere, qui in omnibus uices eius gerant. Quorum maior locũ ipſius Generalis obtinebit, & ſupremã habebit authoritatẽ. Viſitatores in Monaſterijs, in quibus ſunt de familia, preſente Prælato, primũ locũ poſt ipſum, habebũt: ipſo vero abſente, poſt Priorem, uel Suppriorem clauſtralem immediate. De

DE PRAEPOSITO MONA-ſterij. Cap. LXV.

SAepius quidem contingit, ut per ordinationem prę poſiti, ſcandala grauia in monaſterijs oriantur, dum ſunt aliqui maligno ſpiritu ſuperbiæ inflati, qui exiſti mantes ſe ſecundos Abbates eſſe aſſumētes, ſibi tyrãni dem, ſcandala nutriunt, & diſſenſiones in congregatio ne faciunt & maxime in illis locis vbi ab eodem ſacer-dote, vel ab eiſdem Abbatibus, qui Abbatem ordināt, ab ipſis etiam & præpoſitus ordinatur. Quod quam ſit abſurdum facile aduertitur, quia ab ipſo initio ordina tionis, materia ei datur, ſuperbiendi, dum ei ſuggeri-tur a cogitationibus ſuis exutum ſe eſſe a poteſtate Ab batis ſui, quia ab ipſis eſt ordinatus a quibus & Abbas. Hinc ſuſcitantur inuidiæ, rixæ, detractiones, æmula-tiones, diſſenſiones, & in ordinationes, & dum contra ria ſibi inuicem Abbas Præpoſituſq; ſentiunt & ipſorū neceſſe eſt ſub hac diſſenſione animas periclitari, & hi qui ſub ipſis ſunt, dum adulantur partibus, eunt in per-ditionem. Cuius periculi malum illos reſpicit in capi-te, qui talibus in ordinatione ſe fecerunt auctores.

Ideoque nos præuidemus expedire propter pacis cha ritatiſque cuſtodiam in Abbatis pendere arbitrio ordi nationem Monaſterij ſui, & ſi poteſt fieri, per decanos ordinetur, vt antea diſpoſuimus omnis utilitas Mona-ſterij, prout Abbas diſpoſuerit, ut dum pluribus cōmit-titur vnus non ſuperbiat. Quod ſi aut locus expetit, aut congregatio petierit, rationabiliter cum humilitate, & Abbas iudicauerit expedire, quemcunque elegerit Ab-bas cum conſilio fratrum timentium Deum ordinet ip-ſe ſibi Præpoſitum. Qui tamen Prępoſitus illa agat cum reuerētia, que ab Abbate ſuo ei iniuncta fuerint, nihil contra Abbatis uoluntatem. aut ordinationem faciens: quia quantum prelatus eſt cæteris, tantum eum oportet ſolicite obſeruare, præcepta regulæ.

Qui Præpoſitus ſi repertus fuerit uitioſus, aut elatione

deceptus ſuperbiæ, aut contemptor ſanctæ regulæ fue rit comprobatus, admoneatur verbis vſque quater ſi non emendauerit, adhibeatur ei correptio diſciplinæ regularis. Quod ſi neque ſic correxerit, tunc deijciatur de ordine præpoſituræ, & alius qui dignus ſit in lo co eius ſubrogetur. Quod & ſi poſtea in congregatio ne quietus, & obediens non fuerit, etiam de Monaſte rio expellatur. Cogitet tamen Abbas ſe de omnibus iudicijs ſuis Deo redditurum rationem, ne forte inui dię, aut Zeli flamma vrat animam.

PRiores in Abbatijs, et Subpriores in Monaſte rijs, habentibus titulum Prioratus, qui hoc in loco à Diuo Patre Benedicto, Præpoſiti Monaſte riorum vocātur, eligantur ab Abbate, ſeu Priore loci, ob veriſſimas cauſas, quæ in hoc capitulo Re gulæ enarrantur: Et tam ipſi Præpoſiti, quam alij omnes Monachi ſint in omnibus, Prælatis ſuis obe dientes, nec à uoluntate illorum vnquam, uel latū vnguem, diſcedant. Volunt pręterea præſcri pti Patres ut Prælatus teneatur in primo ſuo capitulo, poſt collationem officiorum, intimare fratribus cunctas Patrum ordinationes, & conſtitu tiones nouas, in capitulo æditas, quæ ad eos perti nere uidebuntur. Similiter ſtatuerunt quod mor tuo, uel amoto, uel abſente (vt puta, cum ad capitulum pergit) Pręlato, Prior, uel Subprior vices eius in omnibus obtineat, & eandem habeat authoritatem, tam in ſpiritualibus, quam in tēporalibus, vſq; ad eius reditum, uel alterius noui Prælati. Attamen obſeruentur quecumq; ipſe in ſuo receſſu peculiariter ſeruari mandaſſet. Item ſi Prælatus quiſpiam ob aliquam legiptimam cau-

ſam

ſam,capitulo Generali intereſſe nequiuerit,volũt nihilominus Patres,quod eo die, quo præſumitur alios Prælatos in capitulo eſſe abſolutos,ipſe quoque,quamquam abſens,pro ſuſpenſo habeatur,& ſit quouſq; nuncij aduenerint de eius ,uel omnimoda abſolutione,uel confirmatione. At vero ſi quis à capitulo de licentia Patris Generalis ob iuſtam cauſam,remaneret, volunt Patres,huiuſmodi perſeuerare cum ſolita authoritate in prælatura,uſq; ad Aduentum noui prælati,uel confirmationem ſui. Qui autẽ ſine tali licentia nõ poterũt ire ad capitulũ,mittant aliquẽ, qui pro eis renunciet,& abſoluatẽ uel id cõuentuali,ut infra latius, comittant. Deniq; in abſentia Prælati,in omnibus recurſus ad ipſos Priores,uel Subpriores habeatur. Et ſi qua negocia alicuius momenti differri poterunt,uſq; ad Prelati reditum, differantur. Cauebitq; sũmopere Prior,vel Subprior,ne quidpiam innouet contra ipſius Prælati abſentis uoluntatem,ut morem gerat fratribus. Et ſi ſecus fecerit,permiſerit ue religionis diſſolutionem,ne dũ puniri ab Abbate in reditu ſuo valeat ,ſed & aliquando ab officio deponi,iuxta criminis, uel relaxationis qualitatem. Volunt etiam Patres, ꝙ pro exceſſibus,qui tẽpore capituli comittuntur,penæ ordinariæ duplicentur. Habeant uero Priores ſeu Subpriores primum locum in ſiniſtra parte chori: ſimiliter,& in Refectorio, in capitulo, & omnibus alijs locis. Et in abſentia Prælati in Beneditionibus dandis,confeſſionibus, & abſolutionibus,& huiuſmodi faciendis,uices eius exequantur

tur. Attamen non eximantur ab officio hebdomadæ, neq; à lectura Menſę niſi forte eſſent Titulares. nam ea, quæ inducta ſunt in fauorem, in odium retorqueri minimè debent: Iidem Priores, & Suppriores in proprijs Monaſterijs, et eorum membris, & locis poſt Prælatum, omnes alios antecedant. Extra uero Monaſterium, & eius loca, proprium locum ſuæ profeßionis ubiq; teneant. Tempore uero Capituli, Prior eius loci ubi celebratur, locum immediate poſt Economum ſpiritualem teneat, & officium ſuum exequatur. Prelati uero, cum ad Capitulum pergunt, non ſolum ſecum deferre debent libellum, ubi ſunt debita, & credita Domus ſcripta, cum cauſis, eorum: uerum etiam earumdem rerum copiam, uel traſumptum, ac omnia rerum inuentaria relinquere debent Priori, uel Suppriori: uti ſucceſſorem in officio prælature de omnibus ijs, informare ualeat. Et ſi Prælatus hoc facere contempſerit, grauius puniatur.

Priorum etiã & Subpriorum ſit principalis cura, & Officiũ, agere, ut in omnibus, & in ſpiritualibus ſpecialiter, conſtitutiones noſtri ordinis, & conſuetudines, & cerimoniæ omni modo in choro, Capitulo, Refectorio, alijſque locis omnibus obſeruentur. Ac etiã docere Sacriſtas, Choriſtas, Cantores, Succentores, Lectores, ac alios omnes, quomodo unuſquisque ſuum officium debeat implere, procuret inſuper, ut infirmi, cum primo ſe in manus Medici dederint, confiteantur, Comunicentur, conſolentur, & rebus omnibus ſpiritualibus adiuuentur.

Quoniam

Quoniam uero libri, omniaque alia bona, quæ ad uſum fuere Monachorum (præter quam ueſtimenta) uolunt patres, ijs defunctis, ad ea Monaſteria reuerti, in quibus fecerint profeſſionem: & tantumodo ueſtimenta Monaſterio acquiri, in quo fratres moriuntur. Sit Prioris cura uel Subprioris, ſtatim ut aliquis uita migrauit, per inuẽtariũ omnia accipere, quæ eius fratris defũcti fuerunt ad uſum, eadẽq; cuſtodire diligenter, donec à Prælato unicuiq; Monaſterio, quod ſuũ eſt, reſignet. Quod ſi quis Monachus, uelut, Capellanus, confeſſor, aut procurator apud aliquod Monaſterium Monialium noſtri ordinis mortẽ obiret: decreuerunt patres in tali caſu, non ſolum libros, & omnia alia bona, ut ſupra, uerum etiam, & ueſtimenta, quę ad eius fuere uſum, debere, reſtitui ad Monaſteriũ, in quo fecerit profeſſionẽ, quoniã ut ſæpius dictum eſt, quicquid acquirit Monachus, acquirit ſuo Monaſterio, & Congregationi.

DE OSTIARIIS MONASTERIJ. Cap. LXVI.

AD portam Monaſterii ponatur ſenex ſapiens, qui ſciat accipere reſponſum, & reddere, cuius maturitas eum non ſinat uagari. Qui Portarius cellam debet habere iuxta portam, ut uenientes ſemper pręſentem inueniant, a quo reſponſum accipiant. Et mox ut aliquis pulſauerit, aut pauper clamauerit, Deo gratias reſpondeat, aut benedicat, & cum omni manſuetudine timoris Dei reddat reſponſũ feſtinãter cũ feruore charitatis. Qui portarius ſi indiget ſolatio, iuniorem fratrem accipiat. Monaſteriũ autẽ ſi poſsit fieri, ita debet cõſtrui, ut omnia neceſſaria, ideſt aqua, molendinũ,

hortum, piſtrinum, vel artes diuerſæ intra Monaſterium exerceantur, vt non ſit neceſsitas Monachis vagandi foras, quia omnino non expedit animabus eorũ. Hanc autem regulam ſepius volumus in congregatione legi, nequis fratrum ſe de ignorantia excuſet.

NEmini dubium eſſe debet, Oſtiarium vniuerſam domum repreſentare, ideoq; oportere illum, non mediocri prudentia, deuotione, humanitate, vigilantia preditum eſſe, ne ſcandalum aliquod eius cauſa oriatur. Quamobrem Patres conformiter adhoc capitulum in quo D. P. Benedictus præcipit, ut oſtij cuſtodia Monaſterij non niſi prudenti, & antiquo patri committatur. Mandant omnibus, & ſingulis Prelatis, ut diligenter curent, tales deligere oſtiarios ſuarum ædium, qui edificare laicos, & quoſcumque ad domos noſtras accedentes, ualeant. Doceant illos, ne ullum tempore ſilentij, niſi magnis de cauſis intra clauſtra admittant: & quo pacto priuatos Monachos accerſire debeant, itemq; & Prælatum. Vbi uero Regula dicit, Ponatur ſenex ſapiens, *volunt patres huiuſmodi deligendum ad cuſtodiam portæ, non ſolum eſſe ſenem, quo ad annos, uerum etiam quo ad mores, & rerum agendarum experientiam. Denique precipiunt, ut ſanctiſſimum hoc capitulum Regulę in omnibus obſeruetur. Cæterum occaſione quorundam uerborũ eiuſdem Regulæ, quoad fabricationem domorum, ſanxerunt Patres, ut nullus prælatus, abſq; conſilio ſeniorum audeat, uel antiqua ædificia deſtruere, uel noua fabricare ullo pacto. quod ſi velit membrum aliquod notabile conſtrue*

re,ut puta clauſtrum,Dormitorium,aut Refectorium ſiue Bibliotecã, uel Tirocinium,& huiuſmodi,non poſſit id facere,niſi(vltra conſilium ſeniorum) licẽtiam quoq; ſpecialem habeat à Reuerendiſſimo P. Generali. Qui eam minime tribuat, niſi prius admonerit, ut talia ædificẽt, quæ modeſtiã religioſam deceant. Et ſibi monſtretur à prælato, & patribus,quibus nam fulti pecunijs id attentare præſumant. Quoniam docuit experientia, non nunquam Prælatos quoſdam,nimio ædificandi deſiderio, Monaſteriorum facultates, ac bona fere omnia conſumpſiſſe. Quoniam uero perſæpe contingit Prelatum aliquem,opus aliquod inchoare, et illo infecto abire,ne is qui poſtea in officio ei ſubrogatus fuerit; poſſit ad libitum, inchoatum iam opus,& edificium diruere,& aliud ſuo marte, erigere,cum diſpendio Monaſterij, & ſcandalo plerumq; laicorum,præcipiunt,ut antequam fabrica aliqua notabilis incipiatur,fiat de illa typus de cõſilio peritorum,ac Reuerendiſſimi P. Generalis: à quo ſubinde nulli recedere liceat ,ſed ea omnino forma,quo ad ſubſtantialia,ſeruetur ab omnibus. Qui uero huic ordinationi contraire præſumpſerit,pœne Grauiori culpę debitæ ſubiacebunt. Et Prelati etiam quandoq; deponi ad arbitrium Reuerendiſſimi Patris Generalis ſeu Deffinitorum poterunt:& omni dignitate,iuxta criminis qualitatem,priuari.

Vt autem Oſtiarij,onere introducẽdi laicos,per ſingulas horas,intra clauſuram Monaſterij, gratia alloquendi camerarium,non grauentur, curabunt

bunt Prælati quantocius iuxta portam Monaſte rij, & extra clauſuram erigere (ſi iam non eſt) domum, & officina ipſius Camerarij, ad quam eũ conuenire poterunt, citra inquietudinem fratrum quicumque ad illum negocia habebunt.

In illis antem locis, in quibus eſt conſuetudo admittendi, diebus feſtis, laicos intra clauſtrũ, & uiridarium noſtrorum Monaſteriorum; quoniam difficile eſſet ſine ſcandalo eã ammouere, permittatur. Caueant tamen fratres, illa hora, à uagatione, per Monaſterium, & qui ex obediẽtia aut de licentia prælati cum illis laicis exire compellentur, meminerint modeſte ac religioſe ĩ omnibus ſe habere, et parum omnino, ac prudenter, & non niſi de ijs, quæ Dei ſunt, cum illis loqui. Prælati uero non niſi eos, qui bene morigeratos, ac prudentes nouerint, cum laicis aſſociare curabũt. Solitæ eleemoſinę, que in noſtris Monaſterijs, ſecundum ueterum conſuetudinẽ fiunt, diſtribuantur ab oſtiarijs cum omni diſcretione, & charitate. Et licet uelint patres, ut nunquam (ſi fieri poteſt) pauper dimittatur uacuus; attamen ubi non omnibus re ipſa ſatis fieri poſſet, ſaltem bonis, & conſolatorijs uerbis pauper dimittatᷣ. Meminerint tamen Prelati inter principalia legis chriſtianæ bona, eleemoſinas numerari: maioreſq; noſtros ſibi ipſis uictui neceſſaria abſtuliſſe, ut Chriſti pauperibus erogarent, imo ipſi Chriſto, qui dicturus eſt nobis in die illa tremenda, Eſuriui, & dediſti mihi &c.

DE FRATRIBVS IN VIA directis. Cap. LXVII.

DIrigendi fratres in via, omnium fratrum vel abbatis orationi ſe commendent, ſemper ad orationē ultimam operis Dei commemoratio omnium abſentium fiat. Reuertentes autem de uia fratres, ipſo die, quo redeunt, per omnes canonicas horas, dum expletur opus Dei, proſtrati ſolo oratorij, ab omnibus petant orationem propter exceſſus: ne quid forte ſurrepſerit in uia uiſus aut auditus malæ rei aut ocioſi ſermonis. Nec præſumat quiſquam alijs referre, quæcunque extra monaſteriū uiderit, aut audiuerit, quia plurima deſtructio eſt. Quod ſiquis præſumpſerit, uindictæ regulari ſubiaceat. Similiter & qui præſumpſerit clauſtra monaſterij egredi: uel quocunque ire, uel quippiā quamuis paruū ſine abbatis iuſsione facere.

VT autem id quod præcipit D. P. Benedictus hoc loco, facilius obſeruetur, ordinarunt antiqui Patres, ut in orationibus ſecundis, quæ dicuntur in officio Virginis, ad horā Primam, Tertiam, Sextam, & Nonā dicerentur & illa verba (licet etiam alium ſenſum habere poßint). Et iter famulorum tuorum in ſalutis tuæ proſperitate diſpone &c. *Quoniam autem nunc frequentius itinerantur, fratres ex cauſis iam toties repetitis, nec facile poſſunt ſe fratrum omnium orationibus ita ſolemniter commendare. Idcirco contentantur Patres, ut uice ſolemnis illius commendationis, qui breue iter accepturi ſunt, dū accipiūt à prælato benedictionē, dicant.* Benedicite & orate pro me. *Id enim permittitur à Regula dum dicit,*

Vel Abbati in longis uero peregrinationibus, ſe comendent totius conuentus pręcibus, ut in regula. Quantum vero ad comendationem, quæ fieri debet ſecundum regulam in reditu ex itinere, uolunt Patres, quod is, qui foras ultra numerũ quindecim dierum moratus fuerit, regreſſus, prima feria ſexta, dum culpæ audiuntur in capitulo, dicat & ipſe culpam ſuam hoc pacto. Dico etiam meam culpam de omnibus exceſsibus, & erroribus in hoc meo proximo preterito itinere à me comiſsis, ignoranter, vel ſcienter, & pręcor vos pro me orare. *Qui vero hoc facere omiſerit, toties, quoties, comedet inmedio refectorij in ſolo pane, & aqua,*

Vbi dicitur. Nec præſumat quiſquam alijs referre &c. *Pracipiunt Patres Prælatis omnibus & ſingulis, ut regulam in hac parte inuiolabiliter obſeruari faciant, & eos quos transgreſſores inuenerĩt, qui uidelicet audita, uel viſa in itinere, e quibus ſcandalum puſillis oriri poſſet, narrauerint: grauiter puniantur. Vbi item dicit Regula.* Similiter & qui præſumpſerit &c. *antiquiſſimã & ſanctiſſimam conſuetudinem non egrediendi extra clauſuram Monaſterij, ſine expreſſa licentia, & benedictione prælati, ad memoriam omnibus noſtræ congregationis Monachis, ac fratribus Patres reducunt. Itaq; ſub pœna fugitiuis debita (iuxta tamen declarationes ſupradictas) pręcipiunt, ut nullus egredi extra Monaſterium præſumat, niſi facta ſibi à prælato facultate, & benedictione data. Quam ſane benedictionem regredientes*

150

dientes pariter de itinere, quamprimum accipere ab eodem Prelato, uel eo abſente à maiore domus teneantur ſub iiſdem pœnis. Caueant vero maximopere fratres, ne iter aggrediātur, aut equitēt, diebus feſtis ab eccleſia præceptis. Quodſi aliqua urgens neceſſitas eos coegerit, tum non niſi celebrata, uel audita Miſſa, uadant.

In itinere autem meminerint ſe eſſe Monachos ac Dei famulos, & idcirco non agitent ſuperbe, & vaniter equos, non eos curſitare faciant: non ipſi elatis incedant ſuperciliis, non deniq; cantillent more laicorum, maxime ubi audiri ab aliquibus poſſent, ſed modeſte, grauiter, & cũ ſilentio: orando uel pſallēdo, uel de rebus ſanctis loquēdo, iter ceptum proſequantur. In hoſpitiis uero meritoriis, ſi quando eos in eis morari contigerit, cameram ſibi aſſignari ab hoſpite faciant, ibiq; maneant ab aliis ſemoti, ibi comedant, ibi Canonicas horas deuote perſoluant, & ſint omnibus probitatis, ac ſanctitatis exemplar.

SI FRATRI IMPOSSIBILIA iniungantur. Cap. LXVIII.

SI cui fratri aliqua forte grauia, aut impoſsibilia iniunguntur, ſuſcipiat quidem iubentis imperium cũ omni manſuetudine, & obedientia. Quod ſi omnino virium ſuarum menſuram viderit pondus excedere, impoſsibilitatis ſuę, cauſas ei qui ſibi præeſt, patienter & opportune ſuggerat, nõ ſuperbiendo, aut reſiſtēdo, vel contradicendo. Quod ſi poſt ſuggeſtionem ſuam, in ſua ſententia Prioris imperium perdurauerit, ſciat iunior ita ſibi expedire, & ex charitate confidens de adiutorio Dei obediat.

PRofeſsio deuoti Monachi, & ſancta humilitatis virtus, iure ſuo exigunt, vt ſubditus, quam primum, audito ſui prælati præcepto, immo & nutu perſpecto, ad obedientiã ſe accingat. Vbi uerò quidpiam ſibi, quod ſupra vires videretur, preceptũ fuerit, poterit ſe modeſte, & humiliter excuſare, rationem impoſſibilitatis adducendo. Quod ſi tum etiam prælatũ in opinione ſua perſiſtere videbit, patienter impoſitum ſibi onus accipiet, ac pro uiribus exequi curabit. At qui prelati ſummopere curare debent, ne de eis dici iure merito poſſit, quod de phariſeis quondam ſeruator noſter predicauit (vti etiã dictum eſt in capitulo de qualitate Abbatis) alligant onera grauia, & importabilia in humeros ſubditorum, digito autem ſuo nolunt ea mouere. Meminerintq́; ſe patres, ac Paſtores eſſe, non autem tirãnos, uel carnifices. Blande igitur imperent, ac diſcrete; Et ea tantumodo filijs ac fratribus ſuis præcipiãt, quæ poſsint vultu hilari, & pro uiribus adimplere. Qui uero ab indiſcretis prælatis, ſe grauari ſupra uires perſenſerint; in uiſitatione de hoc apud patres conquerantur; & ſi opus fuerit, etiã apud ipſum Deffinitorium, per literas tempore Capituli; ut ſic diſcant Prælati mitius cũ ſibi ſubditis agere. Maiores uero prelati, tales, in ſubditos ſuos in humanos, ac feros ab omni dignitate, ac prælatura abſoluere debent, immo de Iure tenentur. Cum enim à ſupremo omniũ paſtore, qui dixit. Diſcite à me, quia mitis ſum, & humilis corde, tam inſigniter degenerent, indigni uidentur, qui animabus, eius præcioſo ſanguine redem-

 151

demptis, præſint, & imperent. Quantum ad prælaturas, dignitates, & gradus: licet poſſit quilibet renunciare fauori ſuo, nolunt Patres, ut nemini liceat renunciare prelationibus, aut recuſare dignitates, ſibi a patribus traditas niſi ob aliquam ex ſex cauſis, quæ habentur in Decretal. Diui Gregorij lib. primo. Cap. Niſi cum pridem de Renunciatione, per totum.

VT IN MONASTERIO NON Præſumat alter alterum defendere. Cap. LXIX.

SVmmopere præcauendum eſt, ne quauis occaſione præſumat alius alium defendere monachum in monaſterio, aut quaſi tueri, etiam ſi qualibet conſanguinitatis propinquitate iungantur. Nec quolibet modo id a monachis præſumatur quia ex inde grauiſsima occaſio ſcandalorum oriri poteſt. Quod ſi quis hęc tranſgreſſus fuerit acrius coërceatur.

QVantū ad preſens capitulū, tam & ſi perbreue eſt, nihil hominus, eſt multa cōſideratione dignum: quoniam nihil magis perturbat pacē, & ſcandoli occaſionē prębet, quam uidere impios, ac improbos exaltari, tueri, atq; defendi. Itaque cū quis à Prælato iure corripitur, eius amici uel fratres, nō ſolum publice, & coram præſule eumdēmet corrigant, uel ſaltē iuſte correptū, et emendatum à prępoſito nutibus, & ſignis oſtendant: uerū etiā priuatim ipſum admoneant, & hortentur, ũt humiliter pęnam ſubeat, quam prælatus,

non odio,uel liuore;Sed amore, & pietate ductus ei iniungendam iudicauit. Cum uero nouerint, Prelatum aliquem iniuſte corripere,ob informationes falſas ſibi de illo factas publice, & coram alios, nullo modo preſumant ipſum de iniuſtitia arguere;nec iniuſte correpto anſam aliquam ſuper biendi, uel reſpondendi Prelato tum præbeant: ſed poſtmodum priuatim curent,ut Prælatus rem diligentius cognoſcat,& ueritate perſpecta,innocentem abſoluat.

VT NON PRAESVMAT QVISquam aliquem paſsim cedere aut excomunicare. Cap. LXX.

VT vitetur in Monaſterio omnis præſũptionis occaſio. Ordinamus, atque conſtituimus, vt nulli liceat quemquam fratrum ſuorum excomunicare, aut cedere,niſi cui poteſtas ab Abbate data fuerit. Peccãtes autem coram omnibus arguantur, vt cæteri metũ habeant. Infantibus vero vſq; ad quintum decimum annum ætatis,diſciplinæ diligentia ſit,& cuſtodia adhibeatur ab omnibus, ſed & hoc cum omni menſura & ratione.Nam in fortiori ætate,qui præſumpſerit aliquatenus ſine præcepto Abbatis uel in ipſos infantes ſine diſcretione exarſerit, diſciplinæ regulari ſubiaceat,quia ſcriptum eſt.Quod tibi non uis fieri,alij ne feceris.

CVm ſuperius in declaratione capituli Regulæ vigeſimiquinti,nos incidenter,& perfunctorie de pœnis, quas ſubire debent, qui in fratres conuitia dixerint,uel eos percuſſerint,locuti fuerimus:opere præcium eſt,ut hoc in loco latius

ſius de iJs diſſeramus. Declarando itaque hunc locum regulæ, ita Patres ordinarunt, quod ſi duo fratres æquales inuicem verbis iniurioſis contenderint ambo puniantur ieiunijs panis & aquæ in medio Refectorij, iuxta qualitatem delicti: & ille magis qui magis cõmeruerit. Si autẽ iunior, ſeniorẽ verbis cõtumelioſis affecerit, vt puta ſimplex frater Diaconũ, aut Magiſtrũ Nouitiorũ, vel Subpriorẽ; puniatur grauius, et ſaltẽ per quindecim dies cameram propriam pro carcere habeat, & qualibet ſexta feria in ſolo pane, et aqua dum ſic clauſus manſerit, ieiunet. Et ſi verba fuerint infamatoria, & in publico prolata, pœna huiuſmodi duplicetur. Si vero (quod Deus auertat) Prælatum ſuum, verbis huiuſcemodi uituperoſis quiſpiã, etiam prouocatus, aggredi vllo pacto præſumpſerit, carceri per menſem ad minus mancipetur, & qualibet feria quarta, & ſexta dicti menſis in ſolo pane & aqua ieiunet. Demum in capitulo coram omnibus culpam ſuam dicat, & ueniã petat ab ipſo Prælato, & fratribus, quos verbis ſuis ita imprudenter ſcandalizauit. Si autem duo fratres inuicem rixantes, pugnis ſe inuicem percuſſerint, citra ſanguinis effuſionem, ac fracturam membrorum; per menſem in proprijs cellis, vice carcerum recludantur. Si uero fuſte, aut baculo, aut cum ſanguinis effuſione, duplicetur pœna, & addantur ieiunia panis, & aquæ, feria quarta & ſexta.

Si quis autem citra rixam, aut ſubitam bilem, ſed ſolo odio, ac liuore quempiam ligno,

pugnis vel lapidibus percuſſerit, ſine tamen ſanguinis effuſione, & fractura oſſium: per duos menſes carceribus mancipetur: & qualibet feria quarta, & ſexta dicti temporis in ſolo pane, & aqua ieiunet: ſi vero cum effuſione, aut fractura aliqua, dicta pœna duplicetur. Si quis vero quempiam, cum gladio, quem de more ad latus deferre conſueuimus, pro ſeruitio menſæ percuſſerit, cum ſanguinis effuſione, citra tamen neceſſitatem decumbendi in lecto, per ſex menſes carceri addicatur, ſi vero cum armis, quę a religioſis deferri non conſueuerint, quamquam minima fuerit ſanguinis effuſio, ac tutum carceri damnetur, ad minus per annum: uel ſi crimen id exigere videbitur per tręs annos. Et inſuper in dicto tempore qualibet ſexta feria ieiunet pane, & aqua. Qui uero Pręlatum ſuum aliquo dictorum modorum percutere, aut ferire auſus fuerit, pœnis ſupradictis duplicatis, puniatur, & ante xv. annum à dicta percuſſione, nullam dignitatem, aut prælaturam in noſtra Congregatione conſequi valeat. Si autem (quod Deus Opt. Max. omnino auertere velit) Monachus aliquis alium occiderit Monachum, ſcienter, ac dedita opera, talis occiſor carceri perpetuo adiudicetur, ibiq; in ieiunijs, & orationibus peccatum ſuum defleat, nec poſſit ullo pacto liberari, niſi forte poſt vigeſimum annum de conſilio, & conſenſu Deffinitorum. Qui uero aliquem percutere attentauerit, etiam ſi effectus poſtmodum ſequtus non fuerit, nihilominus ſeuere puniatur iuxta animi affectionem.

Si percuſſor,& percuſſus ambo fuerint conuerſi,uel Clerici, modo ſupradicto puniantur. At ſi conuerſus Clericum percuſſerit, pœne ſupradictę duplicentur, iuxta percuſſionis grauitatem. Et ſi percuſſus notabilem occaſionem percutienti,ſeu percuſſori dederit ultra percuſſiones receptas, & ipſe aliqua etiam pœna puniatur.

Notandum uero quod culpas,quæ pœnã carceralem,ultra ſex menſes exigunt,Prælatus ſolus minime ſententiare poteſt, ſed ad Reuerendiſſimum Patrem Generalem,& Viſitatores reſeruãtur. Similiter in cauſis, quę ad ipſum Prælatum attinerent,non poteſt ipſe ſententiare, ſed Patri Generali talis ſententia reſeruetur. Sed interim Monachus,ſi id res exigerit à Prælato de conſenſu ſeniorum carceri mancipetur. Cæterum non admittantur excuſationes eorum, qui dicerent ſe gratia defenſionis proximum percuſſiſſe,niſi id legittime comprobauerint,ut puta,quia cum fugerent,ab ipſo perſequente inter anguſtias detenti, nullũ alium refugiũ habuerint, niſi percutere volentẽ,repercutere. Similiter puniãtur etiã Prælati,ſi quempiã aliquo modorum ſupradictorum percuſſerint. Non tamen id intelligi debet, dum Magiſter Nouitios,ſeu Prelatus iuuenes,gratia correctionis aliquando diſcrete,& charitatiue corripuerint.

Volunt etiã Patres,vt murmuratores,& maledici grauiter à Prælatis puniantur,tum præſertim,cum murmurando velut infames, falſa protulerint. Prælati vero ipſi omnem dabunt operam

ne quid de ipſis uere murmurare queant.

Super illud verbum, Præſumpſerint, quod eſt in principio capituli, præcipiunt Patres, ut nemini comportetur, ut plus audaciæ & authoritatis ſibi vendicet, quam oporteat. Etenim aliqui reperiuntur, qui in omnibus, & de omnibus negocijs ſe intromittere uolunt, & Magiſtrum agere, quod ſane arrogantiam, ac ſuperbiam ſapit. Sunt enim huiuſmodi, quam primum cohercendi, & admonendi, ut ſibi duntaxat attendant, ac inuigilent. Super illud uerbum Excomunicare. Pręcipiunt Patres, ac volunt, ut omnino imprecatores malorum puniantur. neq; enim decet Religioſos dicere; vade in malam Crucem. infelicem tibi annum det Deus. Vade nec amplius reuertaris. Abi ut collum, ne dum tibiæ tibi frangātur, & huiuſmodi quæ non niſi homines plebei, ac ſtultę mulierculæ uſurpare uidentur.

Prælatos quoq; admonent, ut caueant in ſermonibus ſuis, tam in capitulo, quam extra, à uerbis, quæ poſſent pacem perturbare, & non niſi amaritudinem, & diſplicētiam afferre fratribus. Neminem contemnant; omnes enim ad immaginem Dei conditi ſumus, & eius præcioſo redempti ſanguine. Nulli ignobilitatem ſuam, uel paupertatem in ſeculo, uel delicta parentum, uel huiuſmodi alia improperent: quandoquidem ab vno omnes patre, Adam, originem trahimus, & ipſe quoque Dei filius pauperrimus fuit; & pauperes in hoc mundo elegit.

VT OBEDIENTES SINT SIBI Fratres inuicem. Cap. LXXI.

OBedientiæ bonum, non ſolum Abbati exhibendũ eſt, ſed etiam ſibi inuicem obediant fratres, ſcientes per hanc obedientiæ viam, ſe ituros ad Deum. Præmiſſo ergo Abbatis, aut Præpoſitorum qui ab eo conſtituuntur imperio, cui non permittimus priuata imperia præponi, de cætero omnes iuniores Prioribus ſuis omni charitate, & ſolicitudine obediant. Quod ſi quis cõtentioſus reperitur, corripiatur. Siquis autem frater ꝓ quauis minima cauſa ab Abbate, vel a quocũque Priore ſuo corripitur quolibet modo, vel ſi leuiter ſenſerit animum Prioris cuiuſcunque contra ſe iratum, vel commotum quamuis modice, mox ſine mora tamdiu proſtratus in terra ante pedes eius iaceat ſatisfaciens, vſque dum benedictione ſanetur illa cõmotio. Quod ſi quis contempſerit facere, aut corporali vindictæ ſubiaceat, aut ſi contumax fuerit, de Monaſterio expellatur.

QVamuis forſan alicui uideatur capitulũ hoc Regulæ ſuperuacaneum eſſe, cum ſatis ſuperq; in ſuperioribus capitulis de obedientia diſſertum ſit: re tamen uera, res ſe aliter habet. Conſiderans nanque Diuus Pater Benedictus, quod illæ ſolæ actiones apud Deum meritoriæ exiſtunt, quæ eius gratia, & amore fiunt: quodque virtuoſi minime dici debent, qui non ob amorem virtutis iuſta operantur, ſed aliquo alio fine, non recto, ut puta, ob inanem Gloriam, Adulationem, Vanitatem, ſpem rerum temporalium, & huiuſmodi: Volenſque obedientiam noſtram amore Dei, & non perſonarum intuitu, opus

ſuum peragere, præcipit quod non ſolum Abbati, & ſuperioribus obtemperemus, verum etiã alijs humilitate, & charitate id ſuggerentibus. Pręcipiunt itaq; Patres, ac volunt, quod Monachi noſtræ congregationis inprimis obedientes ſint Prælatis, tanquam Dei vicem agentibus: poſt ſenioribus, deinde vero ſeſe inuicem charitate, & obſequijs præueniant.

Vt autem omnis uitetur abuſus, & omnis ſcandali occaſio tollatur, prohibent, ne quis præſumat Nouitios, qui ſunt ſub cura Magiſtri vllo pacto alloqui, uel eis quidpiam præcipere quantumcũq; minimum; quoniam huiuſmodi adoleſcentes, non niſi à Prælato, & Magiſtro proprio, corrigi, inſtrui, ac regi debent; Et qui huic ordinationi contrafecerit, ad arbitrium Prælati grauiter puniatur: & Nouitius ſi fuerit in culpa, à Magiſtro. Quoniam uero in non nullis Monaſterijs damnandus abuſus ſubrepſiſſe videtur, nimirum quod Magiſtri Nouitiorum, cum eis adoleſcentium cura demãdata fuerit, grauate ferũt, ac iniquo animo, ꝙ Prælatus eos alloquatur corrigat, vel aliquando eis quidpiã pręcipiat: omnino hunc tollere volentes, declararunt Patres, Prælatum, omnium, tam ſeniorum, quam iuuenum, ac Nouitiorum, co munem Parentem, ac paſtorem eſſe. Omneſq; alloqui poſſe, cumctiſq; præcipere, ubi & quando ei libuerit: ac propterea, nec Magiſtros Nouitiorum nec alios quoſuis inferiores, ac priuatos Monachos, iure poſſe illos ſuper his redarguere, aut aliquo pacto reprehendere. Nihilominus Prælati,

niſi

niſi vrgens aliqua occurrat neceſſitas, eorum curam ac regimen Magiſtris ad id deputatis relinquere contenti ſint. Qui Magiſtri diligenter ipſos in omnibus inſtruant, ut iam dictum eſt: nec vnquā permittāt eos ſolos extra Tirocinium exire, nec cellam aliquam cuiuſuis alterius profeſſi ingredi ſub pœna priuationis ab officio, & ab omni alia dignitate, per annum. Vbi in regula dicitur. Si quis autem frater. *Præcipiunt Patres, ut ſecundum veterem conſuetudinem, cum quis à Prælato de quauis re, etiam minima reprehenditur, ſiue priuatim, ſiue publice; ſtatim genuflectat, & ſic capite demiſſo maneat, quouſq; Prælatus eum Benedixerit, ac ſurgendi ſignum fecerit. Ita enim famulus ille Dei, Benedicti veſtigijs ſe prouoluit, qui ob acceptas mappulas à ſanctimoniali femina, increpabatur ab eo Pręſertim vero ſic correptus à Prælato maxime in publico, ſūmopere caueat, ne verbuculum quidem reſpondeat, niſi interrogatus, & tunc cum modeſtia, & reuerentia. Quod ſi grauatum ſe quiſq; ſentiet, liceat ei poſtmodum Prælatum priuatim in cellam conuenire, & humiliter ab eo petere, vt rationes ſuas audire velit, & ſi id permiſerit (quod ſane facere debet) excuſationes ſuas ueras, & non ſimulatas, ac ſi coram Deo exiſteret, proferat. Et qui ſecus fecerint, grauiter ad arbitriū Pręlati puniantur.*

Quoniam uero non nulli, quippe qui parum humilitati ſtuduerūt, cum extra Monaſterium egrediuntur uel reuertuntur, petendo benedictionem, non integre genuflectunt, ſed potius aulicorum

more tantiſper inclinant. Volentes huiuſmodi ab uſum eliminare, præcipiunt Patres, ut in petitione Benedictionis tam Prælati, quam alij priuati Monachi, realiter inclinent, ac genuflectant; ita vt genua, terram ipſam attingant. Idq; omnes facilius efficient, ſi meminerint Prælatum (quemadmodum D. Pater ſupra in Regula dicit) Chriſti locum tenere, & qui huic ordinationi contrafecerit grauiter puniatur.

DE ZELO BONO QVEM debet Monachi habere. Cap. LXXII.

SIcut eſt Zelus amaritudinis malus qui ſeparat à Deo, & ducit ad infernum, ita eſt, & Zelus bonus qui ſeparat a vitiis, & ducit ad Deum, & ad vitam eternam. Hunc ergo Zelũ feruentiſsimo amore exerceant monachi, ideſt vt honore ſe inuicem præueniant. Infirmitates ſuas ſiue corporum, ſiue morum patientiſsime tolerent, obedientiam ſibi certatim impendant. Nullus quod ſibi vtile iudicat ſequatur, ſed quod magis alii. Charitatem fraternitatis, caſto impendant amore, Deum timeant, abbatem ſuum ſincera, & humili charitate diligant, Chriſto omnino nihil præponant, qui nos pariter ad vitam æternam perducat. Amen.

EPilogando humilis Dei ſeruus Benedictus in hoc penultimo, ac breui capitulo ſuę Regulæ, quæcũque ſuperius dicta ſunt, ac ueluti ſub oculis omnia colligendo, quemadmodum, inquit, nimis zelus, ac inordinatus amor rerum ſublunarium nos ſeparat à Deo, & ad inferna deducit.

ita zelus bonus, & ſanctus Dei amor nos ſeparat a vitijs; & ad ipſum Deum, æternamque patriam perducit. Hic, inquam, ſanctiſſimus zelus, Deum ſuper omnia nos diligere facit, cor in cœleſtibus ſemper tenere; ſupremam erga nos Chriſti dilectionem pre oculis iugiter habere: ad æternam illam, ac ſuperbeatam gloriam nunquam nõ ſuſpirare: omnia mundi huius oblectamenta deſpectui habere, & pro nihilo ducere. Hic, hic ſanctus amor edocet, quã miſeram hic uitam ducant, qui demoni, qui carni, qui mundo, qui peccatis deſeruiunt. Quantis vndique erumnis premantur, qui legem Dei derelinquunt. Quam ſtultus, & uecors ille ſit, qui ſpem ſuam in his caducis, ac tranſitorijs rebus collocat. E contra vero quam prudens, quam ſapiens, & vere felix ille habendus ſit, qui omnibus mundi rebus poſthabitis, vni, ac ſoli Deo ſeruire ſatagit: Hunc amare iuuat, hunc diligere, hunc laudare, huic ſoli obſequi, ei uiuere, ac mori deſiderat. Sanctus item hic amor, non ſuam, ſed Dei gloriam, in omnibus querere docet, omnia credit, omnia ſperat, omnia ſuſtinet: diligit omnes, odit neminem, nulli nocet, iuuat omnes, cunctis bona exoptat; rogat pro omnibus, & in ſingulis denique, quæ agit, non hominibus placere, ſed Deo, totis viribus conatur. Hunc ſanctiſſimum zelum cuncti homines amplecti deberent, præcipue uero Monachi, ac religioſi, qui veluti lucernæ ardentes, ac ſuper candelabrum Eccleſiæ poſiti, laicos luce, doctrinæ, & uitæ exemplo illuminare debent,

quiq; uti ſal terrę inſipida hominum corda condire, & ab omni contagio, & corruptione cuſtodire ac ſeruare deberent. Monachi igitur, qui hoc amore, ac Zelo ſunt prædìti, inuicem ſe diligunt, honorant, iuuant, ut Dei famuli, vt Chriſti mẽbra: et altera alterius onera, cũ animi, tũ corporis, libenter portant. Vbi exulat hic ſanctus amor, ibi confuſiſſimam Babilonem eſt uidere; ubi uero regnat, non niſi Paradisũ inuenias. Donet igitur nobis Deus hunc ſanctiſſimum zelum, ut eũ propter ſe, & proximum propter eum, diligere valemus. Amen.

DE EO, QVOD NON OMNIS obſeruatio iuſtitię in hac ſit regula conſtituta. Cap. LXXIII.

REgulam autem hanc deſcripſimus, ut eam obſeruantes in Monaſterijs aliquatenus, vel honeſtatẽ morum, aut initium conuerſationis nos demonſtremus habere. Cæterum ad perfectionem conuerſationis, qui feſtinant ſunt doctrinæ ſanctorum Patrum, quarum obſeruatio perducit hominem ad celſitudinẽ perfectionis. Quæ enim pagina, aut quis ſermo diuinæ auctoritatis veteris ac noui teſtamenti non eſt rectiſsima norma vitæ humanæ. Aut quis liber ſanctorum catholicorum patrum hoc non reſonat, vt recto curſu perueniamus ad creatorem noſtrum? Necnon & collationes patrum & inſtituta & vitæ eorũ, ſed & regula ſancti Patris noſtri Baſilij, quid aliud ſunt niſi bene viuentium & obedientium Monachorem exempla & inſtrumenta virtutum? Nobis autem deſidioſis, & male viuẽtibus, atque negligentibus rubor confuſionis eſt. Quiſquis ergo ad patriam cœleſtem feſtinas, hanc minimam inchoationis regulam deſcriptam, adiuuante Chriſto, perfice, & tunc demũ

ad

ad maiora, quæ ſupra comemorauimus, doctrinæ virtutumq; culmina Deo protegente peruenies Amen.

INfelices ſane ij ſunt, & indigni, qui religioſi, & Dei famuli dicantur, quibus aſpera, dura, ac fere intolerabilis videtur huius Regulæ diſciplina. Cum D. P. Benedictus aſſerat in hoc poſtremo capite, ſe illam incipientibus dumtaxat ędidiſſe. Qui nanq; ad perfectionem aſpirant, non debent in ijs ſiſtere, ſed vlterius progredi, & pro regula ſibi aſſumere vitam, ac doctrinas Sanctorum Patrum, qui penitus huic mundo mortui, ſoli Deo in abditis ſolitudinibus viuebant: Itaq; qui in hoc, quaſi Tirocinio uitę ſpiritualis; diu verſatus fuerit, & omnia, quę hic Diuus Pater ponit, adunguem ſeruauerit, ſi deſiderio maioris perfectionis, ad ſacram Heremum noſtram ire voluerit, petita à patribus licentia, poterit. Attamen nullus hoc attentare præſumat, niſi prius virium ſuarum experimentum ſumpſerit. Etenim qui centum librarum pondus ferre nequit, multo minus poterit maiorem ferre ſarcinam. Dedecus quoq; eſt manus ad aratrum ponere, & deinceps retro aſpicere; cæptum nimirum propoſitum deſerere. Et re uera ſumma imprudentia eſt, quod aliquis rem aggrediatur, uirium ſuarum metas excedentẽ: Siquidem ei, aut paulo poſt ab incepto deſiſtendum, aut ſub onere, ſuccumbendum neceſſe eſt.

CONSTITVTIONVM CAMALDVLENSIVM.
LIBER SECVNDVS.

PROHEMIVM.

CVM electio Abbatum aliorũq; Pręlatorum (vti iam dictum eſt) hodie fieri nequeat, quemadmodum tempore Diui Patris Benedicti, quando vnũ quodq; Monaſterium ſibimet leges condebat; nec erant ſub vna congregatione plura Monaſteria, uti modo ſunt; ordinarunt ſummi Pont. quod ſingulis annis, aut quolibet tertio anno, iuxta diuerſos congregationũ ritus, in qualibet Congregatione, ſupremus Magiſtratus crearetur: cuius partes eſſent deſtribuere Monaſteriorum regimina, ac prælaturas. Cum itaq; ſupremus hic Magiſtratus, quẽ nos uocamus DEFFINITORIVM, *ſummã habeat authoritatem, & ſpeciatim creandi Abbates, & alios Prælatos, qui Monaſteria ex anno in annum regant; antequam ad alia deſcendamus, opere præcium uidetur, declarare, quo nam pacto ab vniuerſa creetur congregatione ſupremus iſte Magiſtratus: deinde uero dicemus quomodo reliquę dignitates, ac Pręlaturę inter Patres ſint diſtribuendæ. Sed vnum illud præmittam, nempe authoritatem hanc ſummam Deffinitorij, non ſolum ex diuturna, & antiqua conſuetudine robur habere, verum etiam ex inſti-*

tutio-

ſutione plurium ſummorum Pont. præcipue uero Alexandri Quarti, & Quinti, Caliſti Tertij, Gregorij Noni, Pij Secundi, Sixti, Innocētij Octaui, ac demum Leonis Decimi. Qui motu proprio Priuilegia omnia, & indulta Eremo, et Congregationi, tam per Pontifices præfatos, quam per Imperatores, ac Reges conceſſa; nec non ſtatuta, & ordinationes in capitulo Florentino ſuper hoc ędita, Apoſtolica authoritate approbauit, & confirmauit; uti eſt uidere in ipſorum priuilegiorum initio, & preſertim. §. ſexto cum ſequentibus vſq; ad ſextū Decimū incluſiue. Quę quidē priuilegia Leonis Decimi ab omnibus eius ſucceſſoribus uſq; in hunc diem confirmata, & approbata fuere.

DE ELECTIONE CONVENTVALIS & ijs qui ad capitulum venire tenentur. Cap. II.

MOdus itaq; creandi Deffinitorium, qui hactenus ſeruatus eſt in noſtra Cōgregatione, & quē modo mandant Patres ſeruari inuiolabiliter, hic eſt. In primis omnes Prælati, qui ſilicet habent ad minus numerum decem Monachorū profeſſorum ſub ſua cura; quindecim, uel viginti dies ante capitulum, teneantur uocales omnes in vnū poſt Nonā colligere, ut puta feria ſecunda, uel tertia paſchatis ſanctiſſimæ Reſurrectionis, atque eis intimare qualiter eos ibi in vnum uocauit, vt Conuentualis de more creetur. Cuius ſane partes erunt uniuerſam Monaſterij indigentiam

coram

coram Reuerendo Deffinitorio exponere: quomodo item ſe habuerit, illo anno, Prælatus erga ſubditos: qui nam extiterint ſubditi erga Prælatum: quonam pacto cultus Diuinus auctus fuerit: & quæ ſit Monaſterij diſpoſitio circa temporalia. Deniq; poſt adhortationem, breui oratione premiſſa, & inuocato ſpiritu ſancto, cuius nutu cuncta reguntur; cuiuſq; fiat de mane in Miſſa Tertiæ comemoratio, ponãtur in vaſe ſeu ſacculo tot ſchedulę, quot ſunt nomina Monachorum, non ſacerdotum. deinde vnus eorumdem iuuenum, ad arbitrium Prælati, & de conſilio ſeniorum extrahat ſchedulas duas e dicto vaſe; Et ij quorum nomina extracta fuerint, ſtatim ante Prælatum (cui aſſiſtant hinc inde duo ſeniores) euntes genuflectant. Deinde coram omnibus tot ſchedulæ in vno ſacculo ponantur, quot sũt Monachi ſacerdotes eiuſdẽ Monaſterij, in quibus ſchedulis ſcripta ſint nomina eorum. Deinde vero in alio ſacculo ponantur totidẽ ſchedulæ albæ, præter duas uel tres, iuxta numerum Monachorum in quibus Crux una ſignari debet. Notandum uero quod huiuſmodi ſchedulæ, eiuſdem eſſe debent papiri, quantitatis, plicaturæ, & ita bene clauſæ ut legi non poſſint.

His itaq; in hunc modum diſpoſitis alter iuuenum, qui ſorte extractus fuerat, educat ſingellatim ſchedulas nominum. Alter uero ſchedulas albas, & notentur nomina eorum, cui ſchedule cum Cruce contigerint. Cumq: omnes ſchedulæ cum Cruce extractę fuerint, ſumantur ſchedule nominum eorũ, quibus Cruces contigerunt, ſiue due, ſiue tres fuerint,

rint,& ponantur in vno ſacculo omnes, cumque bene inuicem mixte fuerint,ab altero illorũ iuuenũ,qui erit minor natu,una illarum extrahatur, & ille cuius nomen ſcriptum erit in tali ſchedula, pro vero,& legittimo ſocio Conuentuali habeatur; eiq; plenam, & indubitatam fidem in ijs,quæ fratrum,& Monaſteriorum noſtrorum honorem, et utilitatem concernunt, Patres. Deffinitores adhibeant. Huic neceſſitates ſuas Monachi exponant. Dent literas ad Deffinitorium, ſi quas habent; Comittant verbotenus, ſi quid habent. Hic in capitulo,cum repreſentet omnes ſui Monaſterij fratres,uocem habebit in electione Deffinitorum:& cuncta Monaſterij,ac fratrum particularium negocia fideliter ibi tractabit:ſecretiſſima tenendo,quæ ſibi tradentur in ſcriptis,ſolis Deffinitoribus portanda,aut uerbo referenda,ex quorum relatione notabile ſcandalum poſſet oriri. Quod ſi contra fecerint, non poſſit eligi uſq; ad triennium;& inſuper ab ipſo Generali etiam grauius,iuxta rei exigentiam puniatur.

Notandum vero quod in Conuentualem eligi non poteſt,qui voce paſſiua,uel in genere,uel in illo actu ſpeciali eſſet priuatus. Similiter ſi aliquis fratrum ſciret quempiam ſacerdotem,ob alium quemuis defectum non debere admitti ad talem electionem,poteſt immo uero debet illum detegere;uel inſecreto ipſi Prælato,uel publice, ſi ei uiſum fuerit: citra tamen odium, & indignationem aut paſſionem vllam: ſed zelo tantum iuſtitię, & debito. Et in tali caſu Prelatus iudicet cum con-

ſilio

ſilio ſeniorum quid agendum. Et ſi iuſtitia ita exigere videbitur, uocet fratrem illum, & verbis cõſolatoriis rem illi exponat, hortans, ut pacifice cedat. Si in aliquo Monaſterio non eſſent iuuenes, aut Nouitij ad extrahendas dictas ſchedulas, aſſumantur unus uel duo fratres conuerſi ad arbitrium Prelati, & ſeniorum. Qui vero conuentualem aliter creare præſumpſerint, tam Prelatus, quam conuentualis in futuro capitulo, utraque uoce careant. Et ſi aliquis Prælatus in huiuſmodi Conuẽtualis creatione fraudem aliquam (quod abſit) comiſerit, & fuerit conuictus, per trienniũ omni dignitate, & prelatione, in pœnam ſit priuatus: & talis creatio inualida ſit, & nulla. Quoniam vero Conuentualis uniuerſos ſui Monaſterij repreſentat, caueat Prælatus ne eum habeat in itinere loco famuli, ſed tanquam comitem. Ipſe autem Conuentualis officium ſuum fideliter, & animoſe exequatur. Et ſi quid habet referre Deffinitorio contra Prælatum, illud eidem Prælato nullo pacto detegat, ſub pœna carceris, per duos menſes, & ieiunandi qualibet feria ſexta dicti tẽporis in pane, & aqua. Nec Prelatus egreferat, quod ipſe Conuentualis ſuo munere diligenter utatur, ſed curet magis ita ſe gerere in ſuo Magiſtratu, ut de eo non niſi bona referri poſſint ad capitulum. Volunt præterea Patres, ut excludantur ab huiuſmodi electione, qui propter infirmitatem, ſenectutem, uel aliud legittimum impedimentum, ſe ante excuſauerint, dummodo uideatur inſuper, quod ea die, qua huiuſmodi debet fieri electio Prelatus

latus legat, ita vt omnes intelligant, hoc preſens capitulũ, vel legi faciat fratribus congregatis in capitulo, poſt Nonã. Deniq; ſuos Monachos Patres admonent, ne volentes capitulo ſcribere, in ordinatis paſſionibus ſeducantur: nec quadam animi facilitate, ne dicam leuitate, ſcribant; Sed Deũ præ oculis habentes, ea quæ fuerint neceſſaria, & vtilia ſuggerant patribus, cum omni honeſtate, & grauitate. Vt autem pax, & beneuolentia inter nos, quam maxime conſeruetur, admonent Prælatos, & Monachos, vt nullo vnquam tempore querant, quis contra eos ſcripſerit capitulo, vel ipſos in viſitationibus accuſauerit.

Electo autem Conuentuali, fiant à ſenioribus literæ teſtimoniales, ſiue credentiales, cum appoſitione ſigilli ipſius Monaſterij: fidem Generali & Patribus facientes de huiuſmodi electione. Quarum quidem literarum tenor & forma ſit huiuſcemodi videlicet Reuerendiſſimi Patres. Mittimus ad vos dilectiſſimum fratrem noſtrũ Dominũ N. in conuentualẽ, ſecundũ ordinationes noſtras electum ab vniuerſo conuentu & fratribus. Cui plenã & indubitatã fidem in ijs, quæ fratrũ, et noſtri huius Monaſterij vtilitatẽ concernunt, adhibere dignemini. Valete in Chriſto. Ex Monaſterio noſtro Sancti. N. Die. Menſis &c. Et infra. Filij Monaſterij San. N. Venire autẽ ad capitulũ, teneantur, & debeãt nõ ſolũ Reuerẽdiß. P. Generalis, Viſitatores, Prælati regimẽ habẽtes, et Titulares ut ſupra, uerũ etiã Rectores, qui, quouis nomine cẽſeant, in aliquo Monaſterio congregationis noſtræ

principalem adminiſtrationem de mandato Deffinitorum, etiam ſine titulo, habuerint. Similiter, & Monachus, qui vt ſupra electus fuerit ſocius conuentualis. Quod ſi aliqua rationabili, & legittima cauſa contigerit Prælatum, non poſſe venire, in tali caſu mittat ipſum Conuentualem. Si vero & Prælatus, & Conuentualis, iuſtis cauſis eſſent impediti: tunc ipſe Prælatus, et cõuentus teneãtur mittere literas, tam bonũ congregationis, quam ſui Monaſterij concernentes, per vnum ex fratribus, de comuni conſenſu maioris partis Monachorum, ſeu per conuentualem propinquioris Monaſterij.

Si aliquis Prælatus propter infirmitatem, aut aliam legittimam cauſam (habita licentia à Patre Generali, & Viſitatoribus) non veniret ad capitulum, permaneat omni modo (uti iam dictum eſt) in ſua ſolita authoritate. Si uero, non habita licentia, ipſo facto, die, qua omnes Prælatos abſolui ſolitum eſt: authoritate, titulo, loco, regimine, & cura, quæ Prelati tenebant; ſe priuatum nouerit, pariter & abſolutum, & cura omnis, tam in ſpiritualibus, quam in temporalibus ad Priorem vel Subpriorem deuoluatur. Præter ſupradictos autem non præſumat aliquis cuiuſcumq; Gradus, ſeu conditionis exiſtat, uenire ad capitulũ, niſi habita prius à Patre Generali licentia. Quod ſi quis contrafecerit, non audiatur à Deffinitoribus: & eodem tempore capituli, ieiunet ter in pane & aqua, in Refectorio: & inſuper per triennium non poſſit ad aliquem dignitatem, & gradum pro moue-

moueri. Si uero quis Prælatus cauſa manifeſtæ infirmitatis voluerit ſecum adducere vnum ex fratribus, cõuerſum, uel commiſſum pro ſui obſequio, permittatur ei, cognita cauſa, à Patre Generali, & Viſitatoribus. Si conuentualis ſolus ſine Prælato venerit ad capitulum, & id ſua culpa acciderit, ieiunet bis coram patribus omnibus in Refe- ctorio, & in terra, pane & aqua.

QVAE PER PRAELATOS AD Capitulum ſint deferenda. Cap. III.

APpropinquante tempore capituli, quilibet Prælatus, una cum ſuo conuentuali ſic iter arripiat, vt feria ſexta precedente Dominicam, in qua inchoari debet capitulum, uel ſaltim ſequenti mane ante Miſſam Tertiæ, ad Monaſteriũ, & locum deputatum perueniãt; ſub pœna priuationis actiuæ vocis, & paſſiuę in electione Deffinitorum: niſi forte aliqua urgente, & legittima cauſa fuerint impediti, aut licentiam retardandi a Reuerendiſſimo Patre Generali habuerint.

Itaq; in vnum ſic collecti fratres, mane ſabbati, Chorum ingrediantur, et ſolemniſſime cantetur Miſſa Beate Virginis Mariæ ab Abbate ſancti Michaelis de Murano. Eodem die poſt Nonam, in loco ſolite reſidentię Patris Generalis, ſimul cõgregentur, una cum ipſo Reuerendiſſimo, Viſitatores, & Abbas Sancti Michaelis prædicti, ut Camerarius, ſiue Capſarius vniuerſæ cõgregationis. Ad quos ſub inde veniãt Prælati omnes, deferen

tes extractũ, vt dicimus, ſiue notam reddituũ, & expenſarum ſuorum Monaſteriorum. Et ſoluent iuxta numerum redditũum, pro quolibet centenario vnum; pro expenſis neceſſarijs, quæ quotidie fiunt ad comodum ipſius congregationis. Si quis vero aut extractum non detulerit, aut in præſentatione huiuſmodi rationum, fraudem aliquam cõmiſiſſe deprehenſus fuerit, ad arbitrium Patrũ Definitorum in eodẽ capitulo grauius puniatur, uel poſt capitulum, ſi tum res in lucem venerit, à Patre Generali, & Viſitatoribus.

Soluto autem vno pro centenario, proferat prelatus quilibet fidem à duobus ſenioribus ſui Monaſterij adminus, & à Patre Vicario Prouinciæ ſubſcriptam, in qua habeatur, Prælatum ipſum depoſuiſſe in capſa ſui Monaſterij, ſuam ratam Quindennij, et quæ à ſuis predeceſſoribus ante repoſita fuerat, ſeruaſſe, & in eadẽ capſa vere, ac realiter reliquiſſe. Et quicũq; hoc facere contẽpſerit, ſit ipſo iure, et abſq; alia ſentẽtia, omni dignitate, et officio priuatus ad quinquenniũ. Eandem quoq; pœnã incurrere volunt, quicumq; dictam fidem falſificaſſet. Qui vero eã ſubſcribunt, non credant ſimplicibus verbis Prælati, ſed teneantur ſub ſcrupulo conſcientiæ, eam in capſa videre, ac numerare. Qua pecunia quindenniorũ in abſentia Prælati, nemo attingere præſumat. Et ſi ipſe Prælatus ea vteretur in aliqua extrema neceſſitate, teneatur antequã ad capitulũ pergat, eandem in capſa refundere, ſub pœna priuationis vt ſupra. Teneantur etiã ijdem Prælati deferre ſecum ad capitulũ libel-

libellũ Debitorũ, & Creditorũ Domus, & Monaſterij ſui cũ cauſis eorũ, ut de omnibus Patres Deffinitores informare valeant ac etiã ſuos ſucceſſores in officio. Quod ſi quis hoc facere contẽpſerit aut fraudem in his conficiendis admiſerit, careat voce actiua, & paſſiua in electione Deffinitorum. Ad officium etiã Prelatorũ ſpectat petere licentias pro eis qui promouendi ſunt ad ſacerdotiũ, ſi opus fuerit, & petere literas gratioſas pro Bene factoribus Monaſterij ſui. Cõuentuales autẽ ad capitulũ fere teneantur, omni cũ diligentia, literas fratrũ, & ſuã pariter literam teſtimonialem, et ſi quid eis ſimile fuerit à fratribus demandatum.

DE ABSOLVTIONE GENERALIS & aliorum Prælatorum ab omni regimine dignitate ac titulo. Cap. IIII.

HIs omnibus in ſabbato ita peractis, die Dominico ſequenti, cum maxima ſolẽnitate cãtabit Miſſã de Spiritu Sãcto Reuerẽdiß. P. Generalis, Diaconus erit maior Viſitator, Subdiaconus vero Minor; In qua quidẽ Miſſa omnino prohibetur cantus figuratus, ſed cantus dũtaxat firmus, & organa ibidem reſonent. Eodẽ pariter die Sacerdotes omnes priuatas Miſſas de Spiritu Sãcto celebrabunt. Dicta ſexta, omnes in Refectorium conueniant, vbi ſub grauibus pœnis præcipitur, ne hæc die, & alijs, durante capitulo, dentur niſi duo fercula, ſiue due pictantiæ. Nec deſit ſacra lectio de Homelia Euangelij currentis.

Circa finem vero prandij, facto ſigno à Prælato, deſcendat, qui legerit e ſuggeſto, & is qui ſermonem latinum de more habiturus eſt, accepta benedictione, aſcendat, & orationem ſuam recitet, quæ breuis eſſe debet; & circa ea quæ tractanda ſunt eadem die, verſari: antequã vero recitetur, Pater Reuerendiſſimus, & Viſitatores teneantor eam, & alias ſimiles videre, & audire.

Deinde, Nona dicta, ad ſonum campanulæ Pater Generalis, Viſitatores, ac Prælati omnes cum ſuis conuentualibus (qui omnes totum Capitulũ faciunt, & repreſentant vniuerſam Congregationem) in capitulum veniant: ibiq; mentali prius oratione præmiſſa: Pater Generalis dicat Ver. Saluos fac ſeruos tuos. *Reſp.* Deus meus ſperãtes in te. *Ver.* Eſto nobis domine Turris fortitudinis. *Reſp.* A facie inimici. *Ver.* Nihil proficiat inimicus in nobis. *Reſp.* Et filius iniquitatis non apponat nocere nobis. *Ver.* Domine non ſecundum peccata noſtra facias nobis. *Reſp.* Neq; ſecundum iniquitates noſtras retribuas nobis. *Ver.* Mitte nobis Domine auxiliũ de ſancto. *Reſp.* Et de ſyon tuere nos. *Ver.* Domine exaudi orationẽ meam. *Reſp.* Et clamor meus ad te veniat. *Ver.* Dominus vobiſcum. *Reſp.* Et cum ſpiritu tuo. *Oremus.*

Actiones noſtras queſumus domine aſpirãdo præueni, & adiuuando proſequere, vt cuncta noſtra oratio, & operatio à te ſemper incipiat, & per te cæpta finiatur.

Famulorum tuorum quæſumus domine de

lictis

lictis ignoſce, vt qui tibi placere de actibus noſtris non valemus: Genitricis filij tui Domini noſtri interceſsione ſaluemur.

Interceſsio nos quæſumus domine Beatorum Patrum noſtrorum Benedicti, & Romualdi comendet, vt quod noſtris meritis non valemus eorum patrocinio aſſequamur. Per Chriſtum Dominum noſtrum. Amen.

His premiſſis, & facta proteſtatione à Patre Reuerendiſſimo, de non admittendis, qui admitti non merentur, nec excludendis, qui excludi nõ debent ab electione Deffinitorum, ſedente ipſo Reuerendiſſimo in loco ſuo, in medio Viſitatorum, omnes Prælati genuflexi, ſeu in terram proſtrati, humiliter, ac per ordinem culpas ſuas dicant, & renunciẽt ſuis dignitatibus, ac Prælaturis, in manibus ipſius Reuerendiſſimi, ac Viſitatorum. Vel ſi placuerit, antiquior Prælatus uice omnium aliorum, alta uoce culpam dicat, ac veniam petat, de omnibus negligentijs, renuncietq; modo dicto, prælaturis omnibus, ac officijs, ab eiſq; petat abſolui. Cumq; Pater Reuerendiſſimus renuntiationes factas aceptauerit, & abſoluerit, ac abſolutos pronuntiauerit Prælatos dictos ab omni eorum dignitate, & adminiſtratione, imponendo pro negligentijs ſalutarem pænitentiam, renunciabit & ipſe Generalatui ſtando in ſuo loco, coram Viſitatoribus ſedentibus. Cumq; Viſitatores dictam renunciationẽ acceptauerint, & abſolutum pronunciauerint, ſurgant omnes Prelati, & ad ſua loca, ſecũdum ordinem profeſſionis illico petant, ſupra tamẽ Conuentuales.

DE ELECTIONE SCRVTATORVM.

Cap. V.

POſt hæc Pater Reuerendiſſimus, Viſitatores, & quatuor ex ſenioribus, proponãt ſinguli, et nominent ſecrete in aurem Patris Generalis, quos ille conſcribat in cedula, vnum uel duos Monachos, hoſpites, vel eiuſdem Monaſterij, non Prælatos, neq; Conuentuales, qui per diſquiſitionem eligantur ad recipiendum ſcrutinium Deffinitorum: & horum tres, qui pluribus (vltra medietatẽ) ſuffragijs nominati fuerint, pro veris, & legiptimis ſcrutatoribus habeãtur. Quod ſi nullus ex ijs, qui propoſiti fuerant, à pluribus (vltra medietatem) approbatus fuerit, & electus, ijs omnibus excluſis, alij denuo proponantur, et per diſquiſitionem eligantur, & ſic deinceps, donec dictus numerus ternarius ſcrutatorum legittime habeatur. Et ſi fuerint aliqui pares in vocibus, præferatur, qui maior eſt profeſſione: His itaq; hunc in modũ electis, & vocatis corã patribus, exponat eis Reuerendiſſimus præteritus, quod ſit eorum officium, & quid agere debeant. Precipiatq; eis in virtute Sanctæ obedientiæ, ut impoſitum ſibi officium fideliter exequantur: nec vnquam reuelent vllo pacto, nec directe, nec indirecte, quot quis voces, aut fabas habuerit, nec aliud quid eorum, quæ à patribus ſecrete tractantur, ſub pœna priuationis vocis vtriuſque, per triennium. Quam pœnam eos etiam incurrere volunt, ſiue Prælati ſint, ſiue

te Scribæ, qui quidpiam eorum, quæ in Deffinitorio geruntur, reuelare præſumpſerint. Neque vero hoc loco tacendum putamus, quod qui voce paſſiua priuati ſunt, ad nullam dignitatem, aut prę laturam in noſtro ordine, quamdiu ſic fuerint ſuſpenſi, eligi poſſunt.

Facta deinceps ſcrutatorũ electione, et vaſibus ad hoc præparatis, tot ſacculi, ex ordine ponãtur in vno, quot ſunt illi, qui paulo ante prælaturis renunciarunt: Sintq; huiuſmodi ſacculi nominibus eorũ inſcripti: In alia vero vrna, ſeu uaſe ſimiliter totidẽ ſacculi ex ordine ponantur, quot ſunt cõuentuales, et in ſingulis nomen vnius illorũ ſcriptũ ſit.

DE ELECTIONE ET POTESTATE Patrum Deffinitorum. Cap. VI.

POſt hæc reſidentibus, vt ſupra pręſcriptis Patribus, vnicuiquę tot fabæ albæ, & nigrę dentur, quot ſufficere poſſint ad huiuſmodi electionem faciendam. Et demum Pater Generalis adhortetur omnes in Chriſti viſceribus, ut velint in tanti Magiſtratus electione (ſepoſitis paſſionibus, & affectibus proprÿs.) bonum ſibi comunę proponere, & Dei duntaxat Gloriam, & Animarum commodum veſtigare. Quibus omnibus peractis, primus ſcrutator, accipiens ſacculum Patris Generalis præteriti, ab vna quoque ſuffragium recipiat, ſæpe repetens alta voce Reuerendus Pater Domnus N. vobis proponitur prę Deffinitore, ſi placeat.

Deinde ſecundus ſcrutator, accipiens ſacculum ſecundum, circumferat illum ſimiliter, accipiendo fabas, & ſuffragia, pro illo Prælato, quem pariter nominet ſępius. Tertius ſimiliter ſcrutator tertiũ ſacculum deferat, & accipiat vota; & primus deinceps ſcrutator quartum ſacculum, & ſic de ſingulis. Delatis ergo omnibus, & ſingulis ſacculis Prȩlatorum, bene clauſi reponantur in propria vrna, ſeu vaſe: & poſtmodum ſimiliter ſacculi Conuentualium circumferantur eodemmet modo. Et his quoq; abſolutis, & in proprio vaſe repoſitis: ſcrutatores (omnibus alijs licentiatis) ſoli remaneant, & apertis primum ſacculis Prȩlatorum, et facta collatione numeri ad numerũ, ſignent quot fabas nigras vnuſquiſq; Prælatus habuerit, incipiendo à ſacculo Patris Generalis. Et illi ſex qui ultra medietatem, plures fabas nigras habuerint, ſeorſum ſcribãtur ſecundum profeſſionem, cũ hac ſuperſcriptione. DEFFINITORES PRAELATI. *Deinde, per ordinem aperiant ſacculos conuentualium, & facta ſimiliter collatione fabarum, illi tres, qui vltra medietatem plures fabas nigras habuerint, ſeorſum ponãtur cum inſcriptione.* DEFFINITORES CONVENTVALES.

Quod ſi duo pariter, totidem uotis eligerentur, ſi ambo fuerint Prælati, anteponatur qui maior eſt, ſecundum profeſſionem. Similiter ſi ambo fuerint conuentuales, maior ſecundum profeſſionem ſit Deffinitor, altero excluſo. At ſi vnus Prælatus, et duo cõuentuales, iiſdem votis peterentur. Prælatus primo admittatur, deinde conuentualis,

qui

qui maior eſt profeſſione, altero conuentuali cedente. Quod ſi, vice verſa, due Prelati, & unus conuentualis, paribus Votis concurrerint, conuẽtualis primo admittatur, deinde Prælatus maior ſecundum profeſſionem, minore Prælato excluſo. Verum ſciendum, quod fabe nigræ approbant, ſeu affirmant, ac petunt; albæ uero reprobant, negant & explodunt.

Sciendum item, quod ſi quis ſacculus repertus fuerit plures fabas habere, quam ſit numerus electorum, inanis erit talis electio, per fraudem factam. Quod ſi fabæ albe, addite, vel ſubtractæ, nec damnum, nec vtile afferunt, nõ propterea electio erit inualida. Vt puta, ſi quis vigintiquinq; fabis nigris electus eſſet Deffinitor, & haberet per fraudem vigintiſeptem, ille duæ, per fraudem addite, non propterea inualidam reddunt electionem. Et ſic de ſimilibus.

Item ſciendum, quod non poſſunt eligi in Deffinitores, ij, qui ob aliquid flagitium carceri mancipati fuerint, niſi a patribus denuo habilitati fuerint, ad huiuſmodi munera obeunda. Immo vero, nec prelaturas alias, tales ſine diſpenſazione obire poſſunt.

Item ſciendum omnibus eſt, quod ex conſtitutione à duobus iam Deffinitorijs approbata, & authoritate etiam num Apoſtolica confirmata, non poſſunt eligi in Deffinitores pluſquam duo profeſſi eiuſdem Monaſterij, ſiue ſint Prelati, ſiue Conuentuales. Non tamen id intelligi debet de Patre Reuerendiſſimo Generali, qui ratione offi-

cij

ciȷs, vniuerſalis perſona cenſetur. Quare, ſi plures, quam duo eiuſdem Monaſteriȷ in Deffinitores electi eſſent, duo Priores, qui ſilicet plures voces habuerint, preualeant, aliȷs cedentibus.

Item notandum, quod ſi quis ambitioſe, ac fraudolenter ſeducendo aliquos, hunc ſibi Gradum ſubripuerit, omni dignitate; perpetuo carere debet. Deffinitoribus itaque hunc in modum creatis: denuo ad ſonum campanulæ vocentur Patres in capitulum, & omnibus ſedentibus, primus ſcrutator à cepta benedictione à Patre Generali, alta voce legat, & pronunciet, primum Deffinitores Prælatos: Deinde Conuentuales. Sed antequam ad alia progrediamur, ſciendum eſt, quod ad officium Deffinitorum pertinet cuncta in capitulo occurrentia, atque de congregatione diſponere: quod tempore capituli, ipſi Deffinitores omnem repreſentant cõgregationem: quodque, ipſis electis, intelligitur omnis à capitulo, & patribus vniuerſis, tributa poteſtas. Idcirco omnia que fuerint, per ipſos in capitulo diffinita, iuxta priuilegiorum noſtrorum tenorem, inuiolabiliter obſeruentur ab omnibus Prælatis, & fratribus noſtræ cõgregationis, cuiuſcũq; gradus, ſeu cõditionis exiſtant.

DE HIS QVAE AGERE DEBENT Patres Definitores, immediate poſt eorũ creationem: & de electione Præſidentis Definitorij, Scribæ, & aliorum. Cap. VII.

MOx abeuntibus Monachis ad propria, Deffinitores in loco ſolitæ reſidentiæ adunati, & ſedentes ſecundum ordinem profeßionis: primum ſemper locum tenente Reuerendißimo Patre Generali, qui ſemper eſſe debet, niſi aliquod notabile eſſet impedimentum, vnus ex Patribus Deffinitoribus eligant per fabas, vnum e gremio illorum, qui ſit caput, & Præſidẽs Deffinitorii, & ipſe (niſi adſit ut ſupra legiptimum aliquod impedimentum) iuxta conſuetudinem hactenus ſeruatam, eſſe debet Reuerendißimus P. Generalis præteritus. His peractis, ut omnia cum ordine fiant, creent Patres Definitores Economum ſpiritualem, qui primum locũ poſt Deffinitores teneat cum ea authoritate, quam quilibet Prælatus in ſuo Monaſterio habere ſolet. Huius erit in primis curare, quod officia Diuina congrue celebrentur; ordinare qui debeãt ſingulis diebus, Miſſas canere, qui debeant illis miniſtrare; ſollicitare fratres ad frequẽtationẽ chori; ſtatuere quibus horis refectio ſumi debeat, licentiare fratres, ut extra Monaſterium vadant, pro neceſſariis Domus, & alia huiuſmodi facere, quę ſolet Prælatus in ſuo Monaſterio.

Creeant-

Creent præterea Economum temporalem, cuius officium ſit prouidere neceſſaria, pro victu capituli. Deinde eligatur Scriba, qui omnes capituli actiones conſcribat, quiq; plenus rimarum non ſit, ſed fidelis, prudens, & ſecretus. Sciatq; per eũ ſcripta, non minus roboris habere, quam ſcripta per ſcribam publicum, ſeu Notarium. Cuius quidem ſcribæ (qui debet elegi de numero Prælatorũ vel conuentualium) ſit officium, literas omnes capitulo preſentatas, coram Deffinitoribus legere, & ea, quæ alicuius ponderis, aut digna examine conſpexerit, in vno folio in modum Memorialis notare; ut poſtea, per Deffinitores examinentur. Sit etiam eius officium ſtatuta, & terminata per Deffinitores, in Regiſtro deſcribere diligenter, & annotare. Scribi etiam faciat literas Gratioſas, pro Benefactoribus Cõgregationis, cum appoſitione ſigilli, quas ipſe ſubſcribat. Licẽtias quoq; vendendi, ſeu quo vis titulo alienandi, per Deffinitores conceſſas, ſcribat, vel ſi ſcribi faciat, ipſe ſubſcribat, & ſignet. Eius quoq; partes erunt reſpõdere literis ad Deffinitorium directis, & dare copiam Conſtitutionum, eodem capitulo factarum. Et ſi opus fuerit, detur ei coadiutor. Et demum in abſolutione capituli publice, & coram omnibus, vt infra dicetur, perlegat omnia acta, ſtatuta, & terminata ac deffinita ꝑ ipſos patres Deffinitores.

Deinde, eadem ſeſſione, inſtituantur tres: Hoſtiarij, qui ſemper adſtent ianuæ Deffinitorij. Quatuor ſub inde Seruitores menſæ, & Lector. Qui omnes intra Deffinitoriũ vocati, a Præſidente inſtruantur

ſtruantur

ſtruantur,circa eorum officia. Similiter à patribus tres Computiſtæ eligi debent,ad quos attineat in ſupradictis extractibus rationes Monaſteriorum,reddituum videlicet,& expenſarum,diligenter inſpicere,& examinare, & poſtea relationem facere coram patribus Deffinitoribus,citra perſonarum acceptionem.

DE ABSOLVTIONE VISITAtorum ab eorum officio.Cap.VIII.

SEquenti die,poſt celebrationẽ, uel auditionem Miſſarum,congregati in vnum Patres Deffinitores primum vocari faciant ad ſe Patres Viſitatores,& ab ipſis audiant in primis diligenter,viſitationes vniuſcuiuſq; Monaſterij, tam Monialiũ, quam Monachorum:& poſtmodum diſpoſitionem ordinis,ac Monaſteriorũ:quid viderint,quid intellexerint in ſuis viſitationibus, quo inſtatu congregatio noſtra ſit poſita; qui nã ſint mores Monachorum;quanta obſeruãtia,quæ fama de ipſis in populis habeatur,& huiuſmodi. Qua relatione fideliter facta,renuncient & ipſi officium in manibus patris Præſidentis,& Deffinitorum, qui dictã renunciationem acceptando,pro negligentijs, de more,pęnitentiam eis iniungant.

Sed non videtur patribus,hoc loco ſilentio prętereundum, quod quemadmodum errant Viſitatores, non conſiderando in Viſitationibus ſuis multa; quæ, & ſi non eis in actu uiſitationis dicuntur, tamen per aliam uiam ſciunt, & intelli-

gum: nec referendo ea patribus Definitoribus: Ita etiam errat Reuerendiſſimus cum diſſimulat, nec intelligere curat, quę eſſent intelligenda, immo perquirenda vt neminem; contriſtet. Nec non, & Definitores aliquando ſimiliter errant, aut dificiles ſe exibendo in danda audientia, aut modicam fidem eis, qui aliqua referunt, adhibendo. Quare ſequitur vt vitia à Patribus ſine punitione, & emendatione relicta, plerumq; ab alijs cum dedecore Religionis, & multorum ſcandalo puniantur. Idcirco Patres obſecrant, ac in Chriſti viſceribus monent Generales, ac Viſitatores omnes, qui futuris temporibus erunt, vt omni cum diligentia exequi curent eorum officium, quod ſane maioris eſt momenti, quam multi forſan arbitrantur: & minutatim ſingula Deffinitoribus referãt, quæ in ſuis viſitationibus cognouerunt. Ipſi vero Patres Definitores quecunque eis referuntur, mature conſiderent, & nihil paruipendant, quoniã per ſæpe parua ſcintilla, quæ modico labore extingui poterat, neglecta, in ardentiſſimam, et penè inextinguibilem flammam ſubcreuit. Sciãtq; verum eſſe illud prophetæ, multa nimirum paruulis, & humilibus plerumq; reuelari, quæ magnis, & ſapientibus denegantur.

DE PRAELATORVM, ET CONuentualium examinatione. Cap. VIII.

Proinde licentiatis Viſitatoribus, Patres Definitores per legant literas, ad eos transmiſſas ſiue

ſiue à Monaſterijs, ſiue ab alijs: & ſi quid in eis erit, quod aliqua egeat diſcuſſione, uel conſultatione, faciant ſcribam eius rei memoriale aliquod ſumere, uti iam dictum eſt.

Mox audiant Prælatos, qui Monaſteriorũ curam geſſerunt, inquirentes ab eis ſtatum Monaſteriorum, & diſpoſitionem: quot habeant Monachos, quomodo ſe gerãt in Dei ſeruitio, ac ſi pacifice viuunt. Poſt Prælatos autem, ingreſſus detur Conuentualibus, & ſingillatim examinentur de regimine ſuorum Prælatorum, qualiter ſe geſſerint, tam circa cultum Diuinum, quam circa adminiſtrationem rerum temporalium: Vtrum ſcandalum aliquod notabile contigerit in eorum Monaſterio, & vtrum id incuria, & negligentia Prælati acciderit: Quem Monachi deſiderent habere in Prælatum, cum ſit innouandus. Et ſimiliter quem vellent eſſe Generalem, ſi eſſet mutandus. Præterea exponant ipſi met Conuentuales ſi quid habent dicere ex perſona particularium Monachorum, quoad mutationes, & alia. Sed animaduertant quod, & ſi cuncta exponere habent, quæ, & bonum vniuerſale concernunt, & peculiare ſuorum Monaſteriorum commodum, non tamen debent ſe ipſos, ac Patres Definitores, nugis, ac rebus nullius momenti tedio, ac moleſtia afficere. In medium itaque afferant, non defectus, ac imperfectiones, quæ quotidie, & paſſim in Monaſterijs accidunt (has enim Prælatus ordinarius corrigere, & emendare debet) ſed ſi qua ſunt conſideratione

digna, ac tanti Magiſtratus animaduerſione, ea de nuncient, & inculcent. Qui vero falſum aliquod ſcienter retuliſſe deprꝛhenſus fuerit, contra Prælatum ſuum, vel alium quemuis, veluti infamis, ac monaſtico habitu indignus, grauius puniatur. Qui vero veraces, & Dei zelo ducti, in ſuis narrationibus inuenti fuerint, comendentur à Patribus & congruo tempore, dignis honoribus cumulentur. Vt autem Conuentuales prędicti libere, quę habent, & ſentiunt exponere coram Patribus valeant, præcipitur omnibus, & ſingulis Deffinitoribus, vt nullo vnquam tempore reuelare pręſumant, quę viderint, & audierint ab ipſis Conuentualibus in loco ſolitæ reſidētiæ, & in Deffinitorio exiſtentes. Et qui contrafeciſſe deprehenſi fuerint cum ex officio fuerint egreſſi, grauiter à Reuerendiſſimo Patre Generali puniantur, & per quinquē nium, omni dignitate, & prælatura priuētur. Cum ſane indignus merito cenſeri debeat, quocunque vel minimo Magiſtratu, qui audita ſub ſecreto reuelare præſumit.

Statuerunt etiā Patres ꝙ Prelatus, de quo facięda eſt examinatio ſi ſit Deffinitor, exeat de capitulo. Similiter ſiquis Definitorū habeat Prelatū ſibi conſanguinitate coniunctum; quando de illo Prælato fit examinatio, Definitor ille tūc exeat, nec pręſens ſit in illa examinatione, & Conuentualis relatione. Conuentuales etiam Deffinitores exeant capitulum, cum ſuorum Monaſteriorum Prælati ingrediuntur examinandi. Habita igitur de omnibus informatione, notentur à ſcriba

ba,ſi qua reprehenſione digna fuerint:& accerſito eo(eum tempus erit) qui eſt reprehendendus; à Præſidente capituli interrogetur diſtincte,& ſeriatim de ſibi oppoſitis importantibus, ne inaudita parte, contra eum procedatur minus iuste. Et tandem audita eius reſponſione,Præſidens eum; pro ut uiderit expedire,de conſenſu Patrum abſoluat,vel moneat,corripiat,& puniat. Et ſimiliter cum quocunq; alio ſi præſens fuerit procedatur. Quam quidem correctionem, uel admonitionem volunt Patres recipi cum omni reuerentia, & deuotione.

Si vero per Conuentualem,aut quemuis alium relata fuerint aliqua,de quibus tunc haberi certa informatio non poſſit, dentur Generali,& Viſitatoribus,aut prouinciæ Vicario; ut examinent, & procedant,pro ut infra in capitulo de Viſitationibus ordinabitur.

QVOMODO TERMINANDA expedire debeant Definitores.Cap.IX.

His itaq; peractis; in ſequentibus ſexionibus tertię,& quartæ ferię,ſi tot negocia præcedenti die expleta fuerint: Patres Deffinitores, nuncios,ſi qui ad eos miſſi fuerint,audient primum deinde reliquos omnes & priuatos Monachos,& Seculares,qui audiri ab eis expetent:& notari à ſcriba faciant,ſi quid eis adnotatione dignum delatũ fuerit. Et hac ſeu ſequenti die in refectorio, poſt lectionem menſæ,fiat,& habeatur oratio ab

eo,cui anno ſuperiori iniuncta fuit: in qua tracte tur de auctoritate, ſeu poteſtate iudicum, & Magiſtratuum, ſeu de alia conſimili materia. Nec Miſſa ſolemnis etiam his diebus intermittatur. Quod ſi Patres Definitores, ob multitudinem negociorum, huiuſmodi Miſſis intereſſe non poterunt, ſaltem intereſſe velint, ac teneantur Miſſę Anniuerſarij omnium Defunctorum congregationis, quæ cantari debet feria quarta. In quo die poſt Miſſarum celebrationem, deffiniri, ac terminari ſolent, quecunq; deffinienda, ac terminanda ſunt, pro obſeruantia Regulæ, morum reformatione, & augumento maioris perfectionis in noſtra congregatione. Quoniam autem iiſdem diebus, pro tranſgreſſionum qualitate, penę delinquentibus iniunguntur, ut diligentius omnes à malo declinent, & bonum proſequi ſtudeant; Declarant Patres, quod pœne quæ à Patribus Deffinitoribus iniunctæ fuerint, pro erratis Monachorum, nullo pacto neque in totum, neque in partem à quoque minui poſſint, niſi ab eodemmet Definitorio, nemine diſcrepante. Volunt etiam Patres, Pręſidentem capituli, & Generalem ſemper, & vbiq; eſſe promotorem omniũ cauſarum, & quod ipſe teneatur inter Definitores, tempore capituli & inter Viſitatores, & alios, tempore Viſitationum, quecumque proponere, de quibus inter Patres fuerit tractandum: & ſuper quibus ab aliquo Definitorum fuerit requiſitus. Omnia igitur, quæ notata fuerint, per Scribam, in medium deffinienda, ſeriatim, & ſucceſſiue producat: & inci-

incipiens à ſenioribus, & primis, vſque ad nouiſſimos ſciſcitetur uota vniuſcuiuſque: poſt quos omnes, per ordinem, conſideratis omnibus dicat, & ipſe ſententiam ſuam. Si quem uero deprehenderit in dicendo prolixiorem, & extra materiam vagari: moneat eum Præſidens, non tamen mordacibus uerbis, ſed perbenigne, ut paucis exponat uotum ſuum, & ad rem pertinentibus.

Omnibus vero auditis, illa opinio in qua maior pars Definitorum per vota, fabas, uel viua voce conuenerint, cenſeatur ab omnibus deffinita.

Et quoniam nolunt Patres, ut facile amodo fiant quotidie nouæ ordinationes, & niſi maxima cum grauitate, & maturitate, & ex vrgentiſſima cauſa: propterea ordinarunt: quod ſi quæ amodo infuturum faciendę ſunt conſtitutiones, poſtquam fuerint à Patribus Definitoribus formatæ, vocatis omnibus Prælatis, coram ipſis ſingillatim, per ſcribam, aut cui Definitoribus mandauerint, legantur: & quæ à duabus partibus dictorum Prælatorum, pari voto approbate fuerint: Patres Definitores faciant publicari imediate, ſequenti anno praticandas, & futuro proximo capitulo, modo quo ſupra, a duabus Prælatorũ partibus approbãdas, & confirmãdas. Quæ deinceps non valeant, niſi eodem modo quo confirmate fuerant, reuocari, Definitores igitur ſequenti anno expeditis alijs ſupradictis, legi faciant ordinationes præteriti capituli, & iudicio duarum partium Prælatorum, uel approbentur, uel reuocentur.

Quodſi fuerint approbatæ, reuocari non poſſint, niſi modo quo ſupra, & ex Nouẽ Definitoribus, ad minus octo conſenſerint.

Poſt hæc audiant ijdem Definitores à Computiſtis, qui viderint extractus, & expenſas vniuſcuiuſq; Monaſterij, quo in ſtatu vnum quodq; Monaſterium habeatur, & ſi quid eſt animaduerſione dignum.

DE TAXIS ET SVBVENTIONIBVS. Cap. X.

QVo ad diſtributionem taxarum, quę quotannis fieri ſolet, ob ſolutionem quartæ partis fructuum, penſionum, & aliarum rerum, volunt Patres vt poſt hac, non caſu vel ad beneplacitum fiat, ſed conſiderate, & ſecundum quod iuſtum fuerit, ac rationabile. Itaq; diligenter conſideratis cuiuſcumq; Monaſterij redditibus, & expenſis, ſeu grauaminibus, fiat talis Diſtributio inter Monaſteria, ad libram vt aiunt & ſolidum. Illud tamen animaduerſione dignum hoc loco ducimus, non eſſe videlicet æque grauandum Monaſterium, quod mille quidem aureorum reddituum (exempli gratia) habet, ſed longe maiores expenſas: vt illud quod quingentorũ dumtaxat aureorũ redditũ habens, longe tamen minores expenſas, et exitus habuerit, quam dicta aureorum ſumma ſuſtentare, ac pati poſſet: quandoquidem illud mille aureorum deficit in neceſſarijs, iſtud vero quingentorum abundat. Horum igitur, & conſimilium ratio

tio habeatur. Et meminerint omnia loca noſtra vnius eſſe corporis, & congregationis membra. Neque velint peculiari aliqua affectione ducti (Quod ſane uitium eſt maxime proprietatis) mẽbrum aliquod vt puta brachium vnum, ita ſanum validum ac forte, nimia indulgentia efficere, vt alterum infirmum inualidum ac imbecille, nulliuſq; roboris reddantur. Quæ quidem taxæ cuilibet Monaſterio, vt ſupra impoſitæ, infra præfixionem termini ad ſoluendum, à Prælatis omnibus, & à quolibet ipſorum pro ſui rata Monaſterij, quibus, & vbi ſolui debebunt, ſoluantur. Quod ſiquis elapſo termino non ſoluerit, intelligatur, & ſit ipſo iure à ſuo officio, & prælatura ſuſpenſus.

QVO NAM PACTO FACILLIME fieri poteſt, immo & debet, vt Generalis ab vniuerſa Congregatione: & quilibet Prælatus à Monachis ſui Monaſterij eligantur. Cap. XI.

QVo ad electionem vero Prælatorum, quæ regulariter fieri ſolet, feria quĩta in prima, vel ſecũda ſeſſione, quãdo ſcilicet cætera omnia ſuperioribus diebus, abſoluta fuerint, Patres in primis ſtatuerunt, ut in tertio ac poſtremo anno generalatus, teneatur Reuerendiſſimus Pater, ac Viſitatores in uiſitationibus ſuis diſquirere à Monachis ſingillatim, tam Prelatis quam ſubditis, quem nam e Patribus, in futuro capitulo, pro bono Congregationis, cuperent fieri Generalem: &

vota ſingulorum in libro Viſitationum conſcribere. Abſolutis deinceps Viſitationibus antequam ad determinationẽ Definitorij veniatur, ipſe met Reuerendiſſimus, ac Viſitatores colligant diligenter in vnum vota ſingulorum, nullum omnino prætereuntes: & perſonas nominatas, cum numero vocum, ſeorſum ſcribant. Poſtremo dum Viſitationes Patribus Definitoribus legendæ erunt, legantur, & huiuſmodi petitiones: vt videant Patres, qui nam pluribus ſuffragijs petantur, & notent: ut ſubinde habita matura conſideratione, ſtudeant vniuerſitati, quoad fieri poteſt, ſatisfacere. Et hunc eũdem ordinẽ ſeruari volunt in electione aliorũ prælatorũ: nempe vt Prælatus, cum fuerit in fine ſui officij interrogetur, ac pariter omnes Monachi eiuſdem Monaſterij, quem nam uellẽt in Prælatum illius loci, & quem idoneum ad id oneris ſubeundum pro illo tempore iudicarent: & habitis hoc pacto votis vniuſcuiuſq; Monaſterij, ac etiam filiorum earundem domorum, etiam abſentiũ, quem nam videlicet & ipſi cuperẽt domibus, quarum ſunt profeſſi, præfici: ſcribant omnia, & ad Capitulum, ut dictum eſt, deferantur. Et Patres Definitores curabunt (poſtpoſito quocumq; intereſſe particulari) eos præficere Monaſterijs, qui à maiori, & ſaniori parte fuerint expoſtulati. Ita enim omnia cum pace, & ſatisfactione Monaſteriorum diſponentur, & Reuerendiſſimus Pater, ferè ab omnibus & ſingulis Congregationis Monachis, quodãmodo eliget. Et Prælati reliqui à ſuis Monaſterijs, iuxta Regulæ diſpoſitionẽ.

172

Vt autem hæc omnia feliciter ſuccedant, neceſſe eſt, ut omnes, & ſinguli, ſolius Dei timorem, ac rationem in ſuis petitionibus pr ę oculis habeant, & bonum Congregationis vniuerſalę, nec ſinant ſe paſſionibus, vel aliquo peculiari commodo à bono, et vero abduci.

Pręcipiunt etiam inuiolabiliter obſeruari conſtitutio facta in capitulo Marthæ, per quam diſponitur, ut poſt duos Generales Cęnobitas, ſequatur de neceßitate in eodem gradu, & fiat Generalis, vnus ex Eremitis: & ſimiliter poſt duos Eremitas Generales, quando ſic eſſe contingerit, ſuccedat neceſſario in eius loco, & ſubrogetur vnus ex cænobitis: Non tamen propter hoc tollitur facultas, quin poßint viciſsim, modo vnus e Cænobitis, modo ex Eremitis, & alternatim ad eundẽ Generalatus Gradum aſſumi. Sed hoc dumtaxat intelligunt, ac volunt, ut non poßint immediate ſibi iuuicem ſubrogari in officio Generalatus, aut eligi niſi duo cænobite, uel Eremitæ: ita ut nunquam tertius ſuper addi poßit.

Volunt præterea, iuxta tenorem dictæ conſtitutionis, quo ad cænobitas, ut poßint duo Generales eiuſdem Monaſterij profeßi, imediate ſibi inuicem ſuccedere. Similiter vetant, ne vllus aſſumatur in Viſitatorem, qui eiuſdem ſit profeßionis cũ Reuerendißimo Patre Generali. Pari etiã modo aſſumi non poßint ex eodem Monaſterio, ſeu profeßione pluſquam Septẽ Prelati, iuxta conſtitutionem, et conſuetudinẽ iam per multos annos, & toties approbatã, ac tandẽ à ſancta ſede Apoſtolica.

vota ſingulorum in libro Viſitationum conſcribere. Abſolutis deinceps Viſitationibus antequam ad determinationē Definitorij veniatur, ipſe met Reuerendiſſimus, ac Viſitatores colligant diligenter in vnum vota ſingulorum, nullum omnino prætereuntes: & perſonas nominatas, cum numero vocum, ſeorſum ſcribant. Poſtremo dum Viſitationes Patribus Definitoribus legendæ erunt, legantur, & huiuſmodi petitiones: vt videant Patres, qui nam pluribus ſuffragijs petantur, & notent: ut ſubinde habita matura conſideratione, ſtudeant vniuerſitati, quoad fieri poteſt, ſatisfacere. Et hunc eūdem ordinē ſeruari volunt in electione aliorū prælatorū: nempe vt Prælatus, cum fuerit in fine ſui officij interrogetur, ac pariter omnes Monachi eiuſdem Monaſterij, quem nam uellēt in Prælatum illius loci, & quem idoneum ad id oneris ſubeundum pro illo tempore iudicarent: & habitis hoc pacto votis vniuſcuiuſq; Monaſterij, ac etiam filiorum earundem domorum, etiam abſentiū, quem nam videlicet & ipſi cuperēt domibus, quarum ſunt profeſſi, præfici: ſcribant omnia, & ad Capitulum, ut dictum eſt, deferantur. Et Patres Definitores curabunt (poſtpoſito quocumq; intereſſe particulari) eos præficere Monaſterijs, qui à maiori, & ſaniori parte fuerint expoſtulati. Ita enim omnia cum pace, & ſatisfactione Monaſteriorum diſponentur, & Reuerendiſſimus Pater, ferè ab omnibus & ſingulis Congregationis Monachis, quodāmodo eligeт. Et Prælati reliqui à ſuis Monaſterijs, iuxta Regulæ diſpoſitionē.

Vt

Vt autem hæc omnia feliciter ſuccedant, neceſſe eſt, ut omnes, & ſinguli, ſolius Dei timorem, ac rationem in ſuis petitionibus præ oculis habeant, & bonum Congregationis vniuerſale, nec ſinant ſe paſſionibus, vel aliquo peculiari commodo à bono, et vero abduci.

Præcipiunt etiam inuiolabiliter obſeruari conſtitutio facta in capitulo Marthæ, per quam diſponitur, ut poſt duos Generales Cenobitas, ſequatur de neceßitate in eodem gradu, & fiat Generalis, vnus ex Eremitis: & ſimiliter poſt duos Eremitas Generales, quando ſic eſſe contingerit, ſuccedat neceſſario in eius loco, & ſubrogetur vnus ex cænobitis: Non tamen propter hoc tollitur facultas, quin poßint viciſsim, modo vnus e Cænobitis, modo ex Eremitis, & alternatim ad eundē Generalatus Gradum aſſumi. Sed hoc dumtaxat intelligunt, ac volunt, ut non poßint immediate ſibi iuuicem ſubrogari in officio Generalatus, aut eligi niſi duo cænobitæ, uel Eremitæ: ita ut nunquam tertius ſuper addi poßit.

Nolunt præterea, iuxta tenorem dictæ conſtitutionis, quo ad cænobitas, ut poßint duo Generales eiuſdem Monaſterij profeßi, imediate ſibi inuicem ſuccedere. Similiter vetant, ne vllus aſſumatur in Viſitatorem, qui eiuſdem ſit profeßionis cū Reuerendißimo Patre Generali. Pari etiā modo aſſumi non poßint ex eodem Monaſterio, ſeu profeßione pluſquam Septē Prælati, iuxta conſtitutionem, et conſuetudinē iam per multos annos, & toties approbatā, ac tandē à ſancta ſede Apoſtolica.

De-

Declarant nihilominus, quod in numero hoc ſeptenario Prælatorũ eiuſdem domus, & profeſſionis, computari nullo modo debeat Pater Generalis.

DE GENERALIS AC ALIORVM Prælatorum electione. Cap. XII.

HIs igitur omnibus, & ſingulis diligenter inſpectis, cum iam dicta dies, qua electiones Prælatorum fieri debent, aduenerit, omnibus alijs capituli negocijs abſolutis, & cantata ſolemniter Miſſa Spiritus Sancti ab eo, cui contigerit: ad electiones Prælatorum hoc pacto procedatur. Eligantur primum, modo ſupradicto, tres alij ſcrutatores, uel iã electi, pro ſcrutinio Patrũ Definitorum, confirmabuntur: Deinde Reuerendiſſimus Pater, breui admodum oratione, adhortabitur & ſcrutatores, ut fideles eſſe uelint, ac diligentes in negocio tanti momenti, & reliquos Patres, ut ſemotis omnibus priuatis commodis, permittant ſe à Spiritu Sancto (cuius nutu omnia recte geruntur) duci, ac gubernari. Poſtremo quilibet Definitor proponat aliquem eligendum in Generalem, prout ei conſcientia dictauerit, ſcribendo nomen aius in ſchedula. Verum animaduertãt ſedulo Patres noſtræ congregationis morem, hactenus, & quidem laudabilem extitiſſe ſemper, cõfirmandi uſq; ad triennium completum in Generalem, eum qui gradum illum tunc obtinet: niſi forte legiptimum aliquod impedimentum obſtaret. Cum itaq; omnes, & ſinguli Definitores ſcripſerint

rint,& aliquem unum in ſchedula nominauerint, ponant ſchedulas illas in vaſe,ita ut legi non poſſint, & accitis ſcrutatoribus, eas in eodem vaſe, illis tradant. Qui inde recedentes, in proximam eorum reſidentiam veniant,& lectis ſchedulis,& collatione facta numeri ad numerũ, fideliter ſcribant,ſecundum ordinem profeſſionis, omnes propoſitos,& nominatus. Deinde reuertentes ad Definitorium,pronunciabunt eos coram Patribus,dicentes hoc pacto, Reuerentiæ veſtræ propoſuerunt in Generalem R.Patrem D. N.R. Patrẽ D.N.& R.P.Domnum N.*et relicta ibi cedula nominatorum ad Generalatum(ſeruãdo ſibi eius copiam in folio cum numero fabarũ, quibus vnuſquiſq; fuerit nominatus) accipient ſcrutiniũ primi Viſitatoris,quod interim Patres fecerint, ne tempus abſumatur; & ſic deinceps de alijs Viſitatoribus,& Prælatis.*

Habito ſcrutinio,Patres, poſt colloquium aliquod,ſi opus fuerit,circa idoneitatem propoſitorum in ſchedulis, vnum quemque proponent inter ſe ipſos Nouem: & qui inuentus fuerit plura ſuffragia(ultra medietatem) habuiſſe, ſeu plures fabas nigras, ſcribatur ab vno ex Deffinitoribus in papiro ad id deputato,ſic. Talis ad Generalatũ tot vocibus ſeu fabis eſt petitus, & electus. *Et ſic de alijs Viſitatoribus,& Prælatis.*

Sed notandum quod ſcriba, niſi fuerit de numero Definitorum, non debet intereſſe huiuſmodi electionibus, ſed vices eius aliquis de corpore Definitorij ſupplebit. Item notandum quod Præ-

ſidens

ſidens, ſi eſt denumero Præpoſitorum in ſchedulis, ante omnes ſemper proponi debet ſcrutandus per fabas. Item notandum, quod dum aliquis de corpore Definitorij proponendus eſt, egredi debet extra Definitorium ut magis libera ſit electio, & ipſe ſibi ſuffragium minime tribuere ualeat. Sciendum eſt etiam, quod fruſtra nominatur, ſiue proponitur, qui iam electus eſt Prelatus alicuius Monaſterij. Vt autem occurratur ſcandalis, quæ euenire poſſent, præcipiunt Patres, ne aliquis Conuentualis, exiſtens Definitor, poßit ab illo Definitorio eligi vllo pacto in Prælatum. Sed hanc eis dumtaxat facultatem faciant, vt tales Conuentuales valeant, pro illo anno, eligere ſibi ad habitandum quodcumq; Monaſterium noſtrę Congregationis illis magis placuerit. Electis proinde Prælatis, eligantur confeſſarij, ac Capellani Monialium ſi opus fuerit, quod ſi non eligantur, intelligãtur confirmati ijdem, qui tunc reſident in officio. Eligantur etiam Procuratores, ſi qui ſunt ad aliquod regimen ſine titulo eligendi.

Eodem Die, ſi tempus ſuppeditauerit, aut die ſequenti, incipiendo a Patre Generali, deinde ab eis, qui ſunt in Definitorio, denuncietur vnicuique onus Prælaturæ, quę ſibi contigerit, ex Patrum electione: vocando eos ſingillatim intra Definitorium, ſecundum ordinem dignitatum: & ſingulis admonitiones fiant, ac ſolitæ cerimonie. Quod ſi quis abſens fuerit, comittatur ſcribe, ut quamprimum eum, per literas, certiorem de onere ſibi impoſito, faciat. Poſt Prælatos ſimiliter

vocen-

vocentur Confeſſarij, & capellani Monialium, & ſi qui alij ſint vocandi.

Cęterum antiquas Conſtitutiones innouando, volunt Patres, quod vllo pacto quiſpiam aſſumatur ad aliquam Prælaturam, etiã titularem, niſi poſt decemnium à ſua profeſſione in noſtro ordine & congregatione. Hoc etiam attendant Patres, quod Prælati, & Monachi, qui in aliquo Monaſterio, uel regimine, immediate à Definitorio dependente, per triennium ſteterint, non poſſunt in illo iterum ſub aliquo prætextu inſtitui: niſi ex euidenti cauſa vtilitatis illius Monaſterij, fuerit, per Definitores, ex quibus ad minus octo conſentiant; etiam per annum ſecum diſpenſatum: Ita tamen, quod ſi intra annum in aliquo Monaſterio Prælatum deputari contigerit, ſi quidem ante feſtum omnium ſanctorum id fuerit, pro integro anno illi computetur.

DE ELECTIONE GENERALIS & aliorum Prælatorum extra tempus capituli. Cap. XIII.

VIſo quo pacto Generalis, ac reliqui Prælati a Definitorio quotãnis in capitulo eligãtur, ſiue confirmentur: quoniã cõtingere poteſt, ut etiã infra annum, & extra capitulum, Generalis, vel alius Prælatus, per mortẽ amoueatur: Idcirco operę preciũ eſt exponere, quo nã pacto tũ eis alij ſubrogari debeant. Iuxta igĩ conſuetudinẽ hactenus ſeruatã, & a felic. record. Paulo Tertio confirmatam, deficiente Generali infra annum per mortẽ,

in

in hunc modum ad electionem ſucceſſoris procedi debet.

Patres Viſitatores, qui tunc erunt in officio, mortuo Generali, uel quomodolibet aliter amoto, debent quantocius, per literas, id ſignificare Maiori Heremi, Abbati Sancti Michaelis de Murano, Abbati Claſſis, Abbati Carcerũ, Abbati uallis Caſtri. Priori Sancti Mathiæ de Murano, Priori Angelorum de Florentia; & demum Abbati Sanctæ Crucis de Auellana (licet de eo nulla mentio habeatur in dicta cõfirmatione, quia tum temporis dicta Abbatia non erat in congregatione noſtra) mandantes vt omnes & ſinguli, ſtatuta die conuenire debeant Rauenne in Abbatia Claſſenſi. Cũq; omnes prædicti præſules ibi conuenerint ad electionem, hoc pacto procedant. Cantata ſolemniſſime Miſſa de Spiritu Sancto, ad locum deputatum ſe conferant, vbi electio noui Generalis fieri debet, & habito interſe colloquio, qui in actu huiuſmodi electionis dumtaxat, primum locũ obtinere debeat minime uere alibi; ut puta in Choro, & Refectorio, in quibus locis maior erit Perlatus Domus, videlicet Abbas Claſſenſis; Adhortetur omnes, ut pacifice, ac religioſe in tali electione ſe ſe habere uelint; & talem deligere ſtudeant, quem putent vniuerſitati gratum, ac huiuſmodi regimini aptum, pro uniuerſali bono congregationis. Deinde modo ſupraſcripto, per ſcrutiniũ ſchedulas, & fabas, ad electionem procedant. Quod ſi prędicti decem, Viſitatores, & Prælati infra menſem à morte, & obitu Patris Generalis,

ſucceſ-

ſucceſſorem non creauerint, interſe diſſidentes, uel alia qua uis de cauſa, in tali caſu conuocentur in eodem loco omnes alij Prælati Congregationis, et qui denuo propoſiti fuerint, ut ſupra in ſcrutiniū, adducantur, & qui plures fabas nigras, ſeu uota ultra medietatem, habuerit, intelligatur electus, & ſic Generalis.

Quod ſi vnus uel duo de numero dictorum decem, ob aliquod legiptimum impedimentum, prędictæ electioni intereſſe non poterit, uocē ſuā alteri minime cōmittere valeāt, aut quēpiam ſubrogare, qui eius uicem gerat: ſed in tali caſu, procedatur ad electionem ſine illis duobus: nec minus authoritas penes illos octo uel nouem reſideat, quā ſi adeſſent omnes. Cum autem dicti decem conuenerint ſex fabæ nigrę ſufficient, ut quis legittime ſit electus: pręualeat nihilominus, qui plures, ultra medietatem, fabas habuerit nigras. Inter octo quinq; ſimiliter uincunt. Inter ſeptem quatuor. In ſumma, qui pluribus uotis medietatem tranſcēdit, ille pro electo habeatur. Similiter ſi de toto numero Prelatorum, aliquos de eſſe contigerit, nihilominus ſtatuta die, & indicta prius omnibus, & ſingulis, qui adfuerint, procedant, dummodo ſint è tribus partibus due. Cæterum declarant Patres non poſſe, nec debere in aliquo alio loco dicti electores congregari, quam in dicta Abbatia Claſſis: quæ pro hoc negocio præ omnibus ſola deputa ta eſt. Seruent nihilominus in tali electione omnia ſuperius dicta: ne uidelicet, pluſquam duo Cęnobitæ ſibi inuicem ſuccedāt in Generalatu: neq; pluſ-

pluſquam duo Eremitæ, ſed mediet ſemper, & ſequatur, poſt duos Cænobitas, Eremita, & è contra, ut ſupra. Caueant ſimiliter, ne is qui eligetur, eiuſdem ſit profeſſionis, cum defuncto, cui ſubrogatur. Si tamen infra annum contingeret eligi in Generalē aliquis, qui eiuſdem eſſet profeſſionis cum aliquo ex viſitatoribus, in tali caſu volunt Patres, non obſtantibus prædictis in contrariū, quod ille viſitator, qui eiuſdem eſſet profeſſionis, cū electo Generali, perſeueret vſq; ad proximum capitulum, & tum alius alterius profeſſionis, in locum eius ſubrogetur. Quod ſi quis ſecus electus fuerit, non ſeruatis videlicet omnibus, & ſingulis ſupradictis, electio illa irrita ſit, & ipſo iure nulla.

Si vero aliquis Prælatus inferior infra annum mori, uel ammoueri, contingerit ad Reuerendiſſimus Patrem Generalem, & Viſitatores ſpectabit alium in demortui, uel amoti locum ſubrogare, hoc pacto. Audito talis Prælati obitu Reuerendiſſimus vnam cum Viſitatoribus, ſi commode id fieri queat, ſe transferat ad illud Monaſterium quod ſui Prælati ſolatio deſtitutum remanſit: & auditis illius loci Monachis, poſt celebratam Miſſam de Spiritu Sancto, vna cum Viſitatoribus ad electionem procedat. Debet ſiquidem vnus quiſq; eorum vnum quempiam proponere, & qui plures fabas nigras in ſua ſcrutatione habuerit, ille ſit illius loci Prælatus. Quod ſi vota fuerint æqualia, preferatur qui maior eſt, ſecundum profeſſionem: & omnium horum actuum ſit loco ſcribæ, Notarius publicus, qui de eiuſmodi electione

ſit

ſit rogatus,& publicũ faciat inſtrumentũ. Scien dũ vero eſt, ꝙ Viſitatores, dum ſunt in tali officio, nõ poſſunt infra annũ ad aliquã Prælaturã eligi, niſi ad Generalatũ. Cũ in huiuſmodi electionibus infra annũ, ipſi tantum duo viſitatores cum Patre Generali conueniant; ſi alter eorũ ſuffragijs pete retur, nõ niſi duo electores remanerẽt, quod quidẽ abſonum eſt, & perabſurdum. Quod autem dictũ eſt de electione Prelatorum infra annũ; Intelligi debet etiã de Confeſſarijs, et Capellanis Monialiũ, procuratoribus, & alijs conſimilibus.

Quo ad Prelatos Titulares ſi infra annũ eligi debuerint, modo ſupradicto eligãtur a patre Generali, & Viſitatoribus, excepto quod nõ erit neceſſe adire Monaſteria, in quibus obierint. Similiter deficiente aliquo viſitatore infra annum, per mortẽ, uel quomodolibet aliter, Pater Generalis, & reliquus viſitator, ſi conuenerint, eligant aliũ, ac ſubrogent in demortui locum, modo ſuperius notato: quoad profeſſiones ſeruato. Quod ſi nõ cõcordauerint, eius electio uſq; ad capitulum prorogetur.

NVLLVM EX ALIA CONGREGAtione poſsit in noſtra, ad aliquam prælaturã aſſumi. Cap. XIIII.

Similiter ordinarunt, antiquis conſtitutionibus inherendo, quod nullus, qui ex alia cõgregatione ad nos uenerit (quod tamen raro eueniet & cũ cautelis ſupra poſitis) poſſit ullo tempore, nec debeat ad aliquã prælaturam aſſumi in noſtra con

gregatione,neq; titulum aliquem prælationis habere. Idem quoq; obſeruari volunt, ac mandant circa Patres Eremitas, qui fuerunt, antequam ad ſacram Heremum veniſſent, alterius Religionis. Ipſi enim quamuis inter nos recipi valeant, non tamen poſſunt fieri Prælati. Secus autem de Patribus Eremitis, qui nullam aliam religionem profeſſi ſunt. Hi nanq; ad quamlibet prælaturam aſſumi poſſunt, & gradum quemlibet, etiam Generalatum, in noſtra congregatione ſortiri. Quod ſi aliquis contra hanc deliberationem, ex aliquo accidenti fieret Prælatus, ipſa talis electio irrita ſit, & nulla: ſi tamen quiſpiam ob multa merita, & religioſiſſimam conuerſationem dignus, qui aſſumatur ad prælaturam cenſeatur: non poſſit aſſumi, niſi per ſcrutinium uniuerſale omnium prelatorum Congregationis in capitulo, & ſuffragijs ſeptem octauorum.

DE PVBLICATIONE, ET ABſolutione Capituli. Cap. XV.

Omnibus, quæ ad Generale capitulũ pertinẽt, expeditis, omnes aduocentur, tam de capitulo, quam Monaſterij, ubi Capitulũ celebratur, publicenturq; per ſcribam capituli, tanquam authoritate Apoſtolica publicũ Notarium, Pater Generalis, Viſitatores, ac Prælati Monaſteriorũ, tã adminiſtrationem habentes, quam Titulares: Et ſi qui ſunt Adminiſtratores ſine titulo: ſimiliter Monialium Confeſſores de nouo electi, & ſiqui ſunt Adminiſtratores, uel Procuratores ſine titulo, et

(12)

his peractis per eumdem ſcribam omnia terminata in capitulo publicentur, exceptis ijs, quæ ſecreta Definitores duxerint tenenda. Quæ vero publicata fuerint, Prælati, aut Conuentuales inſcriptis ad ſua Monaſteria, fratribus ſuis denuncianda portent: poſtea publicentur nominatim omnes noſtræ cõgregationis Fratres, qui præterito anno in domino quieuerunt, iuxta relationem Prælatorum factam Definitoribus uel ſcribę: Ut ſi pro alicuius requie conſuetæ orationes, ex ignorantia vel negligentia factæ non fuiſſent, ſuppleantur. Publicentur etiam nominatim ſi qui fugitiui, uel expulſi, ut ab omnibus euitentur, ſecundum declarationes ſuper capitulo uigeſimo nono. Publicentur etiam mutationes fratrum, inſuper, & fratres, qui anno preterito iuxta relationem prelatorum, uotum profeſſionis emiſerint. Vltimo publicetur locus ſequentis capituli. Conſequenter Pater Generalis committat omnibus, ut oretur pro Sanctiſſimo Papa N. pro Cardinalibus, pro Principibus, Prelatis, ac Cõgregationis noſtræ Benefactoribus, uiuis atq; Defunctis. Quib. peractis, quilibet Prælatus petat à ſcriba, ſi qua ad ſuũ Monaſteriũ pertinentia ordinata fuerint, in authentica forma, in libro ſui Monaſterij poſtea adnotanda. Et in ſpecie de fratribus ad ſuum Monaſteriũ tũc deputatis, an pro aliquo illorum obtenta fuerit licentia, ut ad ordines promoueatur, & quo tempore. Et ſimiliter à Patre Generali requirat, ſi qua fuerint ad ſuum Monaſterium pertinentia, & ſic obtenta prius licentia, & Benedictione

percepta, facultas ſit vnicuiq; redeũdi ad ſua Monaſteria, niſi ex aliqua cauſa fuerit neceſſe aliquos remanere. Generalis tamen, & Viſitatores, ultimi recedant. Modus autem, hęc omnia pronunciãdi, vt ab omnibus idem ordo ſeruetur, erit iſte videlicet. Primo pronuncientur Prælati. Secundo conſtitutionis ſiue inchoatę, ſiue factæ. Tertio confeſſores Monialium, & Adminiſtratores. Quarto Mutationes fratrum. Quinto numerus profeſſorum fratrum. Sexto fugitiui, & expulſi, ac licentiati. Qui omnes ſpecifice nominentur, & à quo Monaſterio Septimo ſpecificentur nominatim defuncti omnes, & in quo Monaſterio Octauo, impoſitio taxarum. Nono, locus futuri capituli.

DE POTESTATE GENERALIS, & Viſitatorum. Cap. XVI.

GEnerali noſtro, qui ſemper eſſe debet, & Abbas Sancti Hipoliti de Fauentia: tanquã Patri Congregationis, deferatur ab omnibus: & eidẽ exibeatur omnis reuerentia, & loci præminẽtia. Ipſe etiã in quocunq; fuerit Monaſterio, omnia ſigna, tã particularia, quã generalia faciat. Teneat penes ſe, non ſolũ paruum; ſigillũ quo sẽper vti debet, cũ ſigno Calicis, & Columbarum: verũ etiam ſigillũ magnũ vniuerſæ Congregationis, quo vtuntur Patres, ac ipſe etiã Generalis, cũ aliquid præcipuũ nomine capituli, uel regiminis fieri contingit. Regiſtrũ etiã capituli, aut ipſe teneat penes ſe, aut ab aliquo faciat diligenter cuſtodiri. Ad ipsũ

deferantur Congregationis negocia, quę intra annum occurrerint. Ad eundē principaliter pertinet, omni diligentia procurare, vt ordinata per capitulū, Patres, exequantur, & pręſertim quod diſtributiones, et taxæ, debitis temporibus, perſoluātur. Poſſit etiam in his, quę intra annum occurrerint, & ubi ſibi, tam pro euitandis, quā pro ſedandis ſcandalis, & pro pace ſeruanda videbitur, cū vno ſaltē ex Viſitatoribus prouidere. Attamen ipſe caueat, ne affectione, aut paſſione aliqua moueatur; ſed omnia ſecundū Dei timorē diſponere ſatagat. Quod ſi aliter fecerit (quod abſit) ſciat ſe per Definitores, ſequentis capituli, puniendum.

Statuerunt etiā ipſi Patres, ac nullo pacto volunt (& ſi poteſt Generalis, immo debet, uti bonus paſtor, pro bono, & defenſione ſui gregis, quoties opus fuerit, ob negocia Congregationis accedere ad curiam Romanā) quod nemini Viſitatorū, Pręlatorum, uel fratrum liceat ad eandem Curiā Romanā proficiſci, niſi accedente conſenſu ipſius Patris Generalis, & Viſitatorum. Et qui contrafecerit grauiſſime puniatur. Quam licentiā, ſi quādo non facile haberi poſſet propter abſentiā, ab ipſo Patre Generali poſſit ſi periculū eſſet in mora, dare Pater Vicarius Prouincialis. Poſſit etiam Generalis, immo, & quilibet Vicarius in ſua prouincia; quoties ex aliqua neceſſitate occurrerit; Monachos de Monaſterio, ad Monaſterium (etiam ipſis Monachis inuitis) mutare, & tranſmittere intra annum. Inſuper Generalis, & Viſitatores, ut dictum eſt, licentiā dare poſſint ædificia notabilia

in Monaſterijs conſtruendi, iuxta conſuetudines noſtras. Item poſſunt ijdem, immo debent in actu viſitationis, cauſas, & lites inter Monaſteria, ac perſonas Congregationis audire. & ſummarie (ſola facti veritate inſpecta) iudicare, & terminare. Quod vero, iuſtitia mediante, iudicauerint, uel terminauerint faciant obſeruari. Et demum Generalis cum ſuis Viſitatoribus, omnem repreſentantes congregationem, ea omnia exequi poſſint, immo & debeant ſuper quibus fuerint Capituli authoritate muniti. Ordinauerunt preterea. quod ſi intra annum, pro aliquo negocio, congregare Patres contigerit, & aliquam facere Dietã, Generalis id facere poßit; ac etiam locum celebrandæ Congregationis eligere. Quibus Congregationibus, & dietis interuenire debẽt omnes illi Prælati, quos ſupradiximus interuenire debere ad electionem Patris Generalis infra annum. Et alij, quos uoluerit ipſe Generalis, & Viſitatores. Ad ipſos etiam Generalem, & Viſitatores pertineat, cum opus fuerit, propter ſcandalum aliquod euitandũ, ordinata per capitulum, de omnium conſenſu, & non aliter, ſuſpendere, uſq; ad tempus capituli, non tamen reuocare. Poßint etiam, ubi neceßitas vrgeret, aliquod vniuerſale in tota congregatione conſtituere, uſq; ad tempus capituli dumtaxat ſeruandum. Et ſic ordinata per prædictos, pro bono Congregationis uolunt obſeruari. Et quia munera excecant oculos ſapientium, & ſubuertunt Corda iuſtorum, ſtatuerunt, iuxta ſacrorum canonum ſanctiones, quod nec Generalis

ralis, nec Viſitatores, durante eorum officio, accipere nullatenus poßint quæcumq; munera à fratribus noſtris, uel Monialibus, uel alijs quibuſcunque perſonis de congregatione. Quod ſi contra fecerint grauiter à Patribus Definitoribus, tempore capituli puniantur.

QVANDO, ET QVALITER A Patre Generali una cum ſuis Viſitatoribus, fieri debeant Viſitationes. Cap. XVII.

TEmpus Viſitationis Monaſteriorum noſtrorū regulariter volunt Patres q̃ ſit a feſto Natiuitatis Beatæ Mariæ Virginis, uſq; ad medium Quadrageſimæ. Intra quod, niſi legittimo impedimento Generalis, & Viſitatores fuerint impediti, teneantur ſuum officium expleuiſſe. Quod ſi alter Viſitatorum, vel ambo, fuerint legittime impediti, de conſenſu Vicarij eius prouinciæ, quam viſitare voluerit, eligat Generalis alium Prælatum, qui actu tantum ſit Viſitator, & non officio: ita vt intra præfatum tempus Viſitatio non ommittatur. Quam primum igitur Generalis, & Viſitatores, Monaſterium, quod viſitare intendunt, applicuerint: captato tempore, congregatiſque Prælato, Monachis, Conuerſis, & Commiſsis ipſius Monaſterij, Generalis aliquam breuem, puram, non in humanæ ſapientiæ verbis, ſub hac forma, vel ſimili faciat exortationem.

Fratres cariſsimi cũ ex debito officii noſtri, Venerimus uiſitare charitates ueſtras, & Monaſterium, tam in capite, quam in membris: Idcirco ſi quis ueſtrũ aliquo indiget, ueniat ad nos, & eum libentiſsime audiemus, & iuxta poſsibilitatem noſtrã, ſecundũ quod deſuper dabitur, prouidebimus. Si uero nullus ueſtrũ aliquo indiget, Deo Gratias agite, & in hac pace ueſtra continuo manete. Charitatẽ inuicem ſeruantes, obedientiã, & reuerẽtiã, ob Dei amorem, Patribus impendentes, ac rigorem, Monaſterium, & obſeruantiam regularem accenſis deſideriis, confouentes: *& ſi qua alia huiuſmodi voluerint breuiter exhortari. Conſequenter moneant Prælatum, & Monachos, quod ſi quis pro bono Monaſterij ſui iudicauerint aliquid inſinuandum, libere loquatur: quoniã intentionis Patrũ noſtrorũ eſt, quod in Viſitationibus vitia, tã in Capite, quã in mẽbris radicitus amputentur: cum ea tamen qua decet humanitate, & charitate. Caueat tamen quilibet, ſub grauiori pœna, ne alicui, potiſſime, Prelato, quauis paßione ſeductus, aliquod falſum imponat, ſeu aliter, quam dictum factumue fuerit, referat. Poſtea uero, tempore congruo, generalis, & Viſitatores ſint ſeorſum cum ſolo Prælato Monaſterij, & ab ipſo habeant informationem, de Seniorum ſuorum, & aliorum Monachorum conditionibus, videlicet. Si Prior Clauſtralis & Decani, ſint ſolliciti, circa ſua officia; In audiendis fratrũ Confeſſionibus in Diuinis officijs, & comunibus exercitijs; &*

in cuſtodia obſeruantiæ regularis;ſi ſibi inuicẽ ſint obediẽtes,& reuerentes;ſi cerimonias obſeruent, & obſeruari ſtudeant: Si ſint in admonitionibus fratrum,aut nimis tepidi, aut multum rigidi: Si Magiſter Nouitiorũ ſit ſollicitus circa Nouitios ſuos,inſtruendo eos ad ea omnia ſeruanda,quę in Regula,& Conſtitutionibus noſtris continentur. Inquirant prӕterea de idoneitate, & conditionibus eorum,ac etiã,ſi in eorum receptione,& profeſſione obſeruentur precepta regulæ, & conſtitutionum noſtrarum. Interrogent etiã ipſum Prӕlatum utrum in adminiſtratione tẽporalium Cellerarius ſuum ſequatur conſilium,& voluntatẽ: ſi fratribus,potiſſime infirmis neceſſaria miniſtret: ſi ſit exemplaris cum fratribus,& ſecularibus tam in factis,quam in verbis,geſtis,& cæteris moribus: Si tẽporalia Monaſterij diligenter gubernet, & miniſtret: ſi libros computorum,ac rationum Monaſterij ſui teneat ordinatos: ſi inſtrumenta, & alia Monaſterij iura diligenter conſeruet: ſi inuentarium omnium rerum mobilium Monaſterij, & immobilium habeat,an viderit etiam vna cum ſenioribus computa Monaſterij ſui; ſi Monaſterium eſt debitis aggrauatum: Et quantum,& quẽ modum habeat ſatisfaciendi: Poſtmodum ipſe Generalis,& Viſitatores ante receſſum (diligenter viſis computis Debitorum,& Creditorum Monaſterij: nec non reddituum,& expenſarum) ſi viderint Monaſterium notabiliter aggrauatum, moneant Prælatum,vt ſe temperet à ſumptibus,non multũ neceſſarijs. Inquirant etiam ſi qui ſint fratres ſibi

aut alÿs ſuperioribus rebelles, aut inobedientes; Et ſi correpti, non ſe emendauerint. Præterea inquirant, ſi ea quę à capitulo fuerũt ordinata, quã tum ſilicet ad eos pertinet, obſeruentur: Si Regularis obſeruantia bene, & diligenter cuſtoditur: Si Diuina officia ordinate dicuntur: Si Ieiunia regularia obſeruentur: Si ſilentia temporibus debitis, iuxta Regulam, & Conſtitutiones tenentur: Si inuicem reuerentiam exhibeant, & honorem: Si ſint cõpoſiti tam in choro, quam alibi, per Monaſteriũ: & potiſsme in conſpectu hoſpitũ & aliorum: Si ſe cum eis immiſcent nõ vocati: Si Hoſpites cum humanitate, & charitate recipiantur: Si elemoſine iuxta Monaſterÿ facultatem ordinarie erogentur: Si priuilegia noſtræ Congregationis, quę in illo ſunt Monaſterio, aut etiã particularia ipſius Monaſterij, caute, & diligenter cuſtodiantur: & ea omnino uideant. In abſentia poſtea Prælati inquirant Generalis, & Viſitatores, ab uno quoq; ſupradictorum ſeniorum, & fratrum ſegregatim in ſuis Viſitationibus, de ſe ipſis inuicem, ac de ſupradictis omnibus, prout viderint cuilibet competere: Similiter de qualitate Prælati: Si ſit ſollicitus circa obſeruantiam regularem, tam in ſe, quam in fratribus: Si corrigat fratrum exceſſus: Si frequentet diuina officia, & Capitulum culparum: Si una cum Decanis viſitet cellas: Si ſæpius exeat Monaſterium, ac ſi eſt facilis ad dandam licentiã alÿs, ut ex leui cauſa exeant: Si fuerit exemplaris in ſua conuerſatione, tam cum fratribus, quam cum Secularibus. Si in eo, aut in aliquo

aliquo Monacho fuerit aliquis notabilis exceſſus,& ſi confert de agendis Monaſterij cum ſenioribus. Poſt dictas interrogationes ſiquis aliquid dicere voluerit benigne audiant,ac exortentur ad obedientiam Prælati ſui,ad charitatem fratrum, ac regularem obſeruantiam.

Si qua præterea habuerint à capitulo, in ipſo Monaſterio examinanda, examinent, ac perquirant,ſi vera fuerint,uel falſa quæ fuerunt Patribus, & capitulo delata. Similiter exequantur ſi qua fuerint à capitulo,pro bono eius Monaſterij, aut alia cauſa eis demãdata.Tandẽ habita de omnibus prædictis,prudẽti,& diligẽti informatione, tractẽt apud ſẽmet ipſos Generalis,et viſitatores cũ Dei Timore,quę ſint monitione, quæ reprehẽſione,& quæ correctione digna;tam in Prçlato,quã in ſenioribus,cæteriſq; fratribus. Aduertãt autẽ, ne faciliter credant omni ſpiritui,ſed probent ſpiritus,ſi ex deo ſunt. Nec aliquem ex ſola ſuſpitione cõdemnent,ſed omnibus circũſtantijs cõſideratis, cum prudentia, & matura deliberatione diiudicent. Et ſi quos culpabiles,ſiue reos deprehendat, ſimul,aut ſeparatim,moneat Generalis,increpet, & corripiat, iuxta exceſſuum qualitatem. Et ſecundum Conſtitutiones noſtras, ordinet in premiſſis,quæ fuerint opportuna, ita ut ſuo conſilio,& directione,cuncta ſecundum Deum bene diſponat. Poſſint autem prædicti Generalis, & Viſitatores,Prælatum,ſi quem in notabilem exceſſum deprehenderint incurriſſe, aut minus idoneum ad regimen(adeo ꝙ non poſſit abſq; manifeſto ſcãdalo

ſen

ſeu graui damno Monaſterij,uſq; ad capituli tem pus tollerari) omnibus concurrentibus votis,ſuſpendere,& alium pro eo ſubrogare.Poßint inſuper omnes,& ſingulos ſeniores, & officiales Monaſterij ab eorum curis, & officijs ſuſpendere, & abſoluere: & ſi iudicauerint expedire,ab eorum Monaſterijs remouere. Caueant tamen ipſe Generalis,& Viſitatores,ne inordinata affectione,vitia uel exceſſus, diſsimulando, pallient: ſeu inordinata paſſione pluſquam, & vbi opus non fuerit, aliquem in culpent, ſeu reprehendant, nec ſecundum Auguſtinum, querant quid corrigant,ſed corrigant, quod inuenerint. Nam ſicut ordinatę,& cum prudētia factę viſitationes, ſunt cauſa obſeruantiæ regularis; conſeruandeq; Religionis occaſio: Ita è contrario, imprudenter, & inordinate,ſiue cum paßione factæ; ruinæ occaſionem præſtant. Meminerint etiam ijdem, Generalis,& Viſitatores, Viſitationum, & officij ſui, Patribus Definitoribus rationem exactiſſimā reddituros. Vltimo cōuocent in capitulo Prælatū cū cœteris fratribus;Conuerſis et Cōmiſſis; ibiq; eos breuiter exortentur admutuā charitatem, & pacē; nec non obedientiā;& reuerentiā Prælati,ut ſupra: Et ſi quid voluerint monere,uel corrigere, id faciat Generalis, cum omni humanitate, & charitate, & VALE facientes, pro ſe orari petant, & in pace dimittant. Licentię vero ab ipſo Generali, & Viſitatoribus datæ, nullius ſint valoris,& momenti, nec eis vlla fides habeatur: niſi ſint in ſcriptis ſigillo noſtræ Congregationis

ſigna-

ſignatæ.Ego frater Sil.eiuſdē Camald.ordinis Monachus, has ſupraſcriptas conſtitutiones de mandato Patrum in unum collegi,& in hanc, quæ ſupra formam redegi,Florentię. Anno Milleſimo, Quingenteſimo, Sexageſimo Nono.

Et ſi Reuerendi Patres Definitores capituli eiuſdem Congregationis, celebrati dicto anno Domini 1569. in Abbatia noſtra Claſſenſi; has omnes ſupraſcriptas conſtitutiones;& in Regulā D. Patris Benedicti declarationes, a dictis Patribus Reformatoribus factas, acceptarunt, confirmarunt,et approbarunt,nemine penitus diſcrepante; vti videre eſt in Regiſtro Actuum dicti capituli, manu Reuerendi Patris D.PHILIPPI Florentini dicti capituli Scribę; ad maiorē tamen cautelam, & ipſi Patres Definitores manu propria ſubſcripſere videlicet.

Ego D.Iohannes Baptiſta Generalis, in fidem ſubſcripſi.

Ego D. Romualdus de Verona.

Ego D.Antonius de Piſis.

Ego D.Hieronimus de Brixia.

Ego D.Lucas de Balneo Caballo.

Ego D.Patritius de Abbatia Pollicinij.

Ego D.Thomas de Sancta Agata.

Ego D. Andreas de Beuania.

Ego D.Iulius Florentinus.

Similiter anno 1570. poſtquam Patres omnes Definitores eaſdem conſtitutiones, iam viſas & approbatas à Reuerendiſſimo,pariterq; doctiſſimo viro Fratre Vincentio Herculanio, ordinis

prædicatorũ,ex mãdato Domini noſtri PII *Quin ti,acceptauerũt,& confirmarũt,ut patet in dicto Regiſtro, manu Patris D.* SEBASTIANI *de Fabriano ſcribæ capituli: & ipſi etiam manu propria ſubſcripſere hoc pacto,uidelicet.*

*Ego D.*IOHANNES *BAP.Nouarenſis Heremita in fidem ſubſcripſi.*

Ego D.Egidius Comenſis.

Ego D.Iuſtus de Saxoferrato.

Ego D.Philippus Florentinus.

Ego D.Petrus de Balneo Caballo.

Ego D.Dominicus Cremonenſis.

Ego D.Thomas de Sancta Agata.

Ego D.Iacobus Maria de Fauentia.

Ego D.Silueſter de Fabriano.

Quibus conſtitutionibus,cum & Illuſtriſſimus Cardinalis CLARAVALLENSIS,*tũ & ſũmus Pontifex* PIVS QVINTVS *ſupremam impoſuerint manum:eas tandem,non modo Definitores,uerum etiam Patres omnes, & Prælati totius capituli anni huius* 1571.*vna omnium voce, pariq; conſenſu; exiſtẽte ſcriba R.Patre D.*CHERVBINO *de Abbatia Pollicinij:tertio acceptauerunt, confirmarunt,& approbarunt.*

LAVS DEO.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Errata ſic corrigantur.

Car.14.MCCCCLXX,legge MCCCLXX. 18.voqis, vobis.26.cogitagionũ,cogitationũ 29.vti dicet,vti decet.37.præcipere,ꝑcipere.40.nõ formidare.✠.56. impleati,impleat. 62.tuas ergo,Tuas nõ eas ergo.63.retribulationis,retributionis.64.fixi,fixis.71.premiſsio, premiſſo.81.reſpondeat,reſpondet.81.dicet,decet.85 cõmemorationẽ,cõmemoratio.91.quadrageſimã,quadrageſimæ.92.præeſte,præeſt.99.ſecundas, ſecundus. 102.ſecundũ,ſecundã.103.egro,ergo.103. centeſimã, centeſimũ.109.& veſper,& ad veſperas. 113.Aduerſione,Animaduerſione.121.viceni, vigeni.124.pollutũ, pollubrũ.130.hoc eſt,hæc eſt.131.Illis,illi.140.ſi ut, ſicut.140.videbatis, & ꝙ, videbatis, aſſumebatis, & 143.diſcedit ne: diſcedit,diſcedat,ne.146. ac tamen, hac tamen.149.abſcendens,abſcedens.152. gradũ bonorũ,gradũ bonũ.158.ac tamen,ea tamen. 158. ut ad apud,vt apud.161.prelatis,prelatus.164.diſtructioni, diſtrictiori.170.ſint,ſine. 170.prædicti,præditi.171.in firmos,infirmis. 172. ſed in eis, ſed ſit in eis.173.alij, alijs.175.exordinatur,exordiatᷣ. 178 facultatẽ,facultate.178.contrauenerit, contrauenerint. 178. vncinarũ,vnciarũ.180.cibu.cibo.181.patre,parte.181.libide libido.181.terris,terreis.184.diſtincte,diſtricte. 186. ritiũ,vitiũ.188.ſuffici,ſufficit.188.tranſgreſsionibus, tranſgreſſoribus.194.carceris,carcerum.208. ſaltatione,ſalutatione.211.adiſtant,adſiſtat.233.fecerint,fuerint.135.De cõmiſsi,de cõmiſsis.250.carceris, carcerum.251.dicti,dictus.251.eritus,erit.254. ſuſpicioſos ſuſpicioſus.258.facer,facere.261. valeant,valeat.263 dedet,debet.271.nihil hominus,nihilominus 282.valemus,valeamus.282.rectiſsimam,rectiſsima.282 collocationes,collationes.286.ſingellatim, ſingillatim. 287.admicticí,admitti.300.vniuerſitatibus,vniuerſalis.307.cum,eum.311.ſoluerint,ſoluerit.315.nominatus,nominatos.324.conſtitutionis, conſtitutiones.

Giesù, e Maria, Vi dono il 184
Cuore, e l'anima mia.

R

Fine